

Saraiki: Bible for متی دی رائیں لکھی گئی انجیل
Punjabi, Western: Bible for مَتّی
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

متی دی رائیں لکھی گئی انجیل

۱- یسوع مسیح ابن داؤد پتر ابرہام دا نسب نامہ-۲- ابرہام تھوں اصحاق جمیلہ اصحاق تھوں یعقوب جمیلہ یعقوب تھوں یہوداہ اوندے دے ۱ بہرا جمہ-۳- ول یہوداہ تھوں فارصہ زارح تمر تھوں فارصہ تھوں حصرون جمیلہ حصرون تھوں رام جمہ-۴- ول رام تھوں عمینداب جمیلہ عمینداب تھوں نحسون جمیلہ نحسون تھوں سلمون جمہ-۵- ول سلمون تھوں بوغر راحب تھوں جمیلہ ول بوغر تھوں عبید روت تھوں جمیلہ ول عبید تھوں یسی جمہ-۶- ول یسی تھوں داؤد بادشاہ جمیلہ ول داؤد تھوں سلیمان اؤں ڈال کولوں جمہا جیڑی پلہ اوريا دی ڈال ہائی-۷- ول سلیمان تھوں رُحبعام جمیلہ ول رُحبعام تھوں ابیہا جمیلہ ابیہا تھوں آسا جمہ-۸- آسا تھوں یہوسف جمیلہ یہوسف تھوں یورام جمیلہ ول یورام تھوں عزراہ جمہ-۹- ول عزراہ تھوں یوتام جمیلہ ول یوتام تھوں آخر جمیلہ ول آخر تھوں حزقیاہ جمہ-۱۰- ول حزقیاہ تھوں منسی جمیلہ ول منسی تھوں امون جمیلہ امون تھوں یوسیاہ جمہ-۱۱- ول او نبی کے بابل ونجن دے زملہ اچ یوسیاہ تھوں یکونیاہ اوندے بہرا جمہ-۱۲- اوہ نبی کے بابل ونجن تھوں بعد یکونیاہ تھوں سیالتی ایل جمہ- ول سیالتی ایل تھوں زربابل جمہ-۱۳- ول زربابل تھوں ابیہود جمیلہ ول ابیہود تھوں الیاقیم جمیلہ ول الیاقیم تھوں عازور جمہ-۱۴- ول عازور تھوں صدوق جمیلہ ول صدوق تھوں اخیم جمیلہ اخیم تھوں الیہود جمہ-۱۵- ول الیہود تھوں الیعزر جمیلہ الیعزر تھوں متان جمیلہ متان تھوں یعقوب جمہ-۱۶- ول یعقوب تھوں یوسف جمہ- ایہ اؤں مریم دا پٹہا جیندے وچوں یسوع جمہا جیڑا مسیح اکھویندلہ-۱۷- داؤد کولوں گھن کے ابرہام تک ساریاں چوڈاں پشٹان تھیاں تہ داؤد تھوں گھن کے نبی کے بابل ونجن تائیں چودہ پشٹان تہ نبی کے بابل ونجن تھوں گھن کے مسیح تائیں چوڈاں پشٹان تھیاں-۱۸- خداوند یسوع مسیح دا جمنان ایہوں تھیا کہ جڈاں اؤندی ماں مریم دی منگی یوسف دے نال تھئی تاں اونہاں وے ملن تھوں پھلان ای روح القدس دی قدرت نال حاملہ تھی گئی-۱۹- اؤندے پٹہ یوسف جیڑا نیک پائی اؤں کؤ بدنام کرنا ناں چاہند ہا- ایس پاروں اؤں کؤ چپ چاپ چھوڑ ڈیوں دا ارادہ کیتہ-۲۰- جیویں ہی اوہ اپنے دل دے وچ اے گالہ سؤچیندا پیا ہا کہ خدا دے فرشتہ کؤ اؤں خواب ڈٹھا، فرشتہ اؤں کؤ آکھیا آے یوسف داؤد دے پتر! اپنی ڈال مریم کؤں اپنے گھر گھن اؤں تھوں نہ ڈر کیوں جو اؤندے ڈھڈ اچے اوہ روح القدس دی قدرت تھوں ہے-۲۱- اوہک پتر کؤں جمسیتہ تؤں اوندہ ناں یسوع رکھیں کیوں جو اوہ اپنے بندیاں کؤں اُنہاں دے گناہوں تھوں بچا گھنسی-۲۲- اے سارا کچھ اؤں گالہ کؤں پورا کرن کیتہ تھیا جو خداہ اپنے نبی دی رائیں آکھیا ہا اوہ پورا تھیوے-۲۳- ڈیکھو پک کنواری ڈھڈ نال ہوسیتہ پتر جمسی تہ اوندہ ناں عمانوایل رکھسن جیندا ترجمہ خدا ساڈے نال-۲۴- یوسف نے اپنی نیندر تھوں جاگ کیتہ اؤں ویں ای کیتا جیویں خدا دے فرشتہ اؤں کؤں حکم ڈتا ہاتہ ول اوہ مریم کؤں اپنی ڈال دی حیثت نال اپنے گھر گھن آیا-۲۵- تہ ول اوہ اؤں ویلہ تائیں کتھ نہ تھجئیں ویلہ تائیں اُنہاں نے اپنے پتر کؤں جم نہ ڈتا تہ اؤں دا ناں یسوع رکھیا۔

۱- جڈاں پیرودیس بادشاہ دے زملہ وچ یسوع دے پیرودے دے بیت لحم وچ جمن دے کچھ عرصہ بعد مجوسی ڈبہار کولوں یروشلم وچ اے آدھ ۲ ہوئے تہ کہ-۲- یہودیہاں دا بادشاہ جیڑا جمیلہ او کتھاپے؟ کیوں جو اسان ڈبہار اچ اوندھا تارا ڈیکھ کے اؤں کؤں سجدہ کرن کیتہ تہئیں-۳- ول پیرودیس بادشاہ نے اپنے سُن کیتہ اوندھ نال دے سارے بندے گھیریج گئے-۴- پیرودیس نے سارے وڈیریاہ کابناہ فقہیاں کؤ کھٹا کیتلہ اُنہاں کولوں پوچھیا جو مسیح کتھان پیدا تھیسے-۵- اونہاں نے اؤں کؤ ڈسایا یہودیہ دے بیت لحم وچ کیونکہ نبی دی معرفت ایہو لکھاگیلہ کہ-۶- اے بیت لحم یہوداہ دے علاقہ تہ یہوداہ دے وڈیریاں وچوں ہرگز چھوٹا نہیں کیونکہ تہڈے وچوں پک وڈیرا نکلسی جیڑا میڈی اُمت اسرائیل دا آجڑی ہوسی-۷- ول پیرودیس نے چپ کر کے مجوسیاں کؤں کھٹا کیتا تاں اُنہاں کولوں تارے دے بارے پوچھیا کہ اوہ کیترے ویلہ ڈٹھا ہا-۸- ول ایہ آکھ کے اُنہاں کؤں بیت لحم کو گھلیا کہ ونجوتہ اؤں بال کؤں چنگی طرح گولو جیڑے ویلہ بال ٹہاگوں مل ونجوتہ میکؤں آن کے ڈساؤ تاں جو میں وی اؤں بال کو سجدہ کر سگان-۹- اوہ بادشاہ دی گالہ سُشن دے بعد اُنہاں نے اپنی راہ گدی تاں ڈیکھو اوہ تارا جیڑا اُنہاں جڑدے پاس ڈٹھا پائی اوہ اُنہاں دے لگ لگٹر پیا تھوں تک کہ اؤں جامعہ ونج کے رُک گیا جتھان اوہ بال ہا-۱۰- جیڑے ویلہ اُنہاں نے تارے کو ڈٹھلے او خوشی نال بہر یج-۱۱- اوہ اؤں گھر دے اندر گشتہ نک بال کؤ اپنی ماں مریم دے کول ڈٹھلے اُنہاں نے جھک کے اؤں کؤں سجدہ کیتا ول اُنہاں نے اپنے تہ کھول کے سونلتہ اُنہاں نے مَر اؤں کؤں نظر کیتہ-۱۲- ول خداہ اُنہاں کؤں خواب وچ آکھیا کہ پیرودیس کون ول نہ ونجو ول اوہ ڈوچھی راہ تھوں اپنے وطن ول روانہ تھی گئے-۱۳- اُنہاں دے روانہ تھیوں دے بعد یوسف کؤں خواب وچ خداوند دا فرشتہ ڈکھائی ڈتا ول اؤں کؤ آکھیا اُتھہ- بال تہ اؤندی ماں کؤں گھن کے مصر کؤ بھج ونجوتہ جیڑے ویلہ تائیں میں تیکو نہ آکھاں اُنہائیں راہیں کیونکہ پیرودیس ایس بال کؤ گولیندا وڈلے تاں جو ایس کؤ مار ستہ-۱۴- ول رات دے ویلہ یوسف اُتھی کے بال تہ اؤندی ماں کؤں گھن کے مصر راوانہ تھی گیا-۱۵- اوہ پیرودیس دے مرن تک اُنہائیں رہیا تاں جو ایہ گالہ پوری تھی ونج جیڑی خداہ اپنے نبی دی رائیں آکھی ہا کہ میں اپنے پتر کؤں مصر وچوں سٹلہ-۱۶- جیڑے ویلہ پیرودیس نے ڈٹھا کہ مجوسیاں نے میڈے نال مذاق کیتہ تاں اوہ بیوں غصہ تھیا تہ بندے گھل کے بیت لحمے اؤں علاقہ دے اندرون اؤں سارے بالاں کؤں مروا ڈتا جیڑے ڈو ڈو سال دے یا ایندے کولوں نکین- اؤں ویلہ دے حساب نال جیڑے اؤں مجوسیاں نے پتا کیتا ہا-۱۷- اؤں ویلہ اوہ گالہ پوری تھئی جیڑی یرمیاہ نبی دی معرفت آکھی گئی ہائی کہ-۱۸- رام وچ پک آواز سُنائی ڈتی- کہ روولتہ وڈا ماتم- راخل اپنے بالاں کو روندی پٹیہتہ اؤں نہر طرح دے سکونہ آرام دا انکار کر ڈتہ جو اوہ مر گئیں-۱۹- جیڑے ویلہ پیرودیس مر گیا تاں ڈیکھو خدا دے فرشتہ مصر وچ یوسف کؤں خواب اچ لکے اؤں کؤں آکھیا-۲۰- اُنہیہے ایس بال تہ اؤندی ماں کؤں گھن کے اسرائیل دے مُلک اچ لگا ونج کیونکہ جیڑے بال دی جان گھنن لَلّہن او مر گئیں-۲۱- ول یوسف اُنہیہے کے تہ بال تہ اؤندی ماں کؤں گھن کے اسرائیل دے مُلک وچ لگا گیا-۲۲- پر جیڑے ویلہ اؤں کؤں پتہ لگ کہ پیرودیس دی جامعہ اُوندہ پتر ارخلاؤس پیرودے تہ حکومت کریندا پیلے تاں اُنہاں ونجن کولوں ڈر گیا تہ خواب اچ ہدایت گھن کے گلیل دے علاقہ کؤ روانہ تھی گیا-۲۳- تہ ناصرت نامی پک شہار دے وچ راہوں لگا تاں جو اے گالہ پوری تھیوے جیڑی خداہ نبیاں دی رائیں آکھی گئی ہا کہ او ناصری اکھواسی۔

۱- اُنہاں ڈیوہا ہاں وچ یوحنا بپتسم (پانی وچ غوطا) ڈیوں آلا یہودیہ دے ویرلہ وچ تبلیغ کریندا ہوا آیلے ویرلہاچ آکھن لگا-۲- توبہ کرو کیوں جو ۳ آسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی ہے-۳- کیوں جو اے اُپوے جیندے بارے وچ یسعیاہ نبی آدھا پیا ہا کہ ویرلہ وچ ہوکا ڈیوں تہ دی آواز آدیہ کہ خداوند دی راہ تیار کرو- اؤندے رستہ سیدھ بناؤ-۴- ایہ یوحنا اُتھ دے والاں دا کڑتا پاندا ہاتہ اپنے لک دے نال چمڑے دا پٹکا تہدیندا ہاتہ اؤں دا کھاوٹ ڈیاہتہ جنگلی شہد ہائی-۵- اؤں ویلہ یروشلمیتہ سارے یہودیہ دریلہ یردن دے آس پاس دے علاقیاں دے بندے اؤندے کول گئے-۶- ول اپنے گناہوں دا اقرار کر کے دریلہ یردن اچ اؤندے کولوں بپتسم گیدا-۷- پر جیڑے ویلہ اؤں نے بیوں سارے فریسیاں صدوقیاں کؤں بپتسم (پانی وچ غوطا) گھنن کیتہ آندیاں ہویاں ڈٹھلے ول اُنہاں کؤں آکھیا کہ اے نانگ دے پترو ٹہاکو کئیں ڈسلے جو اؤں تہ قابر تھوں بھج ونجو؟-۸- توبہ دے موافق پھل گھن آؤ-۹- تُساں اپنے دِلاں وچ اے گلاں آکھن دا سوچو وی نہ کہ ابرہام ساڈا پیوے کیوں جو میں ٹہاکو آدھا ہاں کہ خدا اُنہاں پتھراں

۱۰¹⁰¹²۔ پہلے ای کلباڑا درختان دیاں جڑاں رکھا لانھن جیڑا درخت جنگا پھل نہ گھن آسی او کت ڏنا ویسی۔ ۱۱۔ میں تان تهاکو تو بہ دے کیت پانی نال بیتسم ڏیندا ہاں پر جو میڈے بعد آؤن آلیہ او میڈے کولون ڏاڏھلہ۔ تہ میں اؤن دی جُتی چاؤن دے لائق وی نئیں۔ اوہ تهاکو روحہ آگ نال بیتسم ڏیسی۔ اؤن دا چھجا اؤن دے پتھ۔ وچیتہ او اپنہ کھلیان کؤ ڏاڏھا صاف کریسی لہ اپنہ اناج کؤ گودام وچ کھٹا کریسی۔ او بھون کؤ آگ نال بھا لا ڏیسی۔ او بھا کڏائیں وی نہ بچھ سی۔ ۱۳۔ اؤن ویلہ یسوع گلیل تھون دریلہ یردن دے کنڌے آیا تان جو یوحنا تھون بیتسم گھن۔ ۱۴۔ پر یوحنا اے آکھہ اؤن کؤ رڙکیندا ریا کہ میکؤ ٲاڏے کولون بیتسم گھنن دی لوٲے ٲسان میڈے کول لہو؟۔ ۱۵۔ یسوع اؤن کؤ جواب ڏنا۔ ۱۶۔ بیتسم گھندے ای یسوع پانی تھون باہر نکل آیا۔ اُنہاں ڏٲھا کہ اؤن دے کیت آسمان کھل گیلے۔ اؤنہ خدا دے روح کؤ کبوتر دی شکل دے اچ اُتر دے۔ اپنہ لہ تهاہر دے ڏٲھا۔ ۱۷۔ لہ ڏیکھو آسمان تھون پک آواز اے آدھی پوئی آئی کہ اے میڏا پٲرپہ میں ایندے کولون بہون خوش ہاں۔

۱۔ اؤن ویلہ روح یسوع کؤن جنگل اچ کھن گیا تان جو شیطان کولون آزمایا ونج۔ ۲۔ ول چالیس ڏیسہ چالیس رات تائیں فافہ کرکے چھیکڑتہ 4 اؤن کؤن بھک لکی۔ ۳۔ تان آزمایون لہے کول آکے اؤن کون اکھیا اگر ٲر ٲر ٲر تان ایناں پتھراں کؤن آکھہ کہ اے ٲر بن ونجن۔ ۴۔ ول یسوع اؤن کؤن جواب ڏنا کہ بندہ صرف ٲر نال ای جیوندا نہ راپسی بلکہر گالھ تھون جیٲڑی خدا دے منہ وچون نکلی۔ ۵۔ ول شیطان اؤن کؤن پاک شاہر اچ گھن گیا لہیکل دی ساریاں تھون اُچی جامتہ کھڑا کرکے اؤن کؤ اکھیا۔ ۶۔ اگر ٲر تان اپنہ آپ کؤ تھلہ سٲ ڏے کیون جو لکھا لانھہ کہ اوہ تڏے کیت ایناں فرشتیاں کؤ حکم ڏیسی لہ اوہ تیکؤ اپنہ تهاہتہ چا گھنسن تان جو اے نہ تھیوے کہ تڏے پیراں کؤ تھڏا لگ۔ ۷۔ یسوع اؤن کؤن اکھیا اے وی لکھا لانھہ کہ ٲر خداوند اپنہ خدا دی آزماش نہ کر۔ ۸۔ ول شیطان اؤن کون پک بہون اُچہ پاڙتہ گھن گیا لہ دنیا دی ساریاں سلطنتاں اُنہاں دی ساری شان و شوکت اؤن کؤن ڏکھائی۔ ۹۔ ول اؤن کؤن اکھیا کہ اے ساری شان و شوکت میں تیکون ڏے ڏیساں اگر تون میکون جھکے سجدہ چا کریں۔ ۱۰۔ یسوع اؤن کؤن اکھیا کہ تون خداوند اپنہ خدا ای کؤن سجدہ کرتہ صرف اؤندی ای عبادت کر۔ ۱۱۔ ول شیطان اؤن دے کولون لگا گیلے فرشتہ لکے اؤن دی خدمت کرن لگ پٲ۔ ۱۲۔ ول جیٲڑے ویلہ یسوع کو پتہ لگ کہ یوحنا کؤن پکڑوا ڏنا گیلے تان اوہ گلیل کؤ لگا گیا۔ ۱۳۔ لہ ناصرت کؤن جھوڑکے کفر نحوم اچ ونج رہا۔ جو گلیل دی جھیل دے کنڌے زبولونہ نفتالی دے علاقہ وچ۔ ۱۴۔ تان جو یسعیہ نئی دی معرفت اکھیا گیا پانی او پورا تھیوے کہ۔ ۱۵۔ زبولونہ نفتالی دی زمین دریلہ یردن دے پار غیر قوماں دی گلیل۔ ۱۶۔ جیٲڑے لوگ اندھارے وچ بیٲھن اُنہاںہ عظیم ٲر ڏٲھلے اوہ جیٲڑے اپنہ خطہ موت دے سلک دے پتھان بیٲھن اُونانہ پک نور چمک۔ ۱۷۔ اؤن ویلہ تھون یسوع پر چار کرنا شروع کیتلہ اکھیا تود کرو کیون جو آسمان دی بادشاہی نیٲڑے آگئی۔ ۱۸۔ ول او گلیل دی جھیل دے کنارے ٲردا ويندا پلے اؤنہ ڏو بهراواں کو ڏٲھا شمعون جیٲڑا پطرس اکھواندا پلے اؤن دا بهرا اندریاس کؤ جھیل وچ جال سٲیندیاں پوانا ڏٲھا کیون جو اوہ مچھیرن۔ ۱۹۔ یسوع اُونان کؤ اکھیا میڈے پچھون آؤ تان میں ٲاکون آدم گیر بنیساں۔ ۲۰۔ اُنہاںہ جلدی نال اپنہ جال چھوڑ ٲتہ تان اؤن دے پچھون ٲر پٲ۔ ۲۱۔ ول اوہ اُنھون ٲر پیا تان لگے آکے اؤنہ ڏو بهراواں یعنی زیدی دے ٲتراں یعقوبتہ اُنہاں دے بهرا یوحنا کؤن ڏٲھا کہ اوہ اپنہ پیو زیدی دے نال کشتی وچ اپنہ جال تھیک کریندے پٲن تان اُنہاں کؤ اپنہ ول سڏیا۔ ۲۲۔ تان اُنہاںہ جلدی نال اپنی کشتیہ اپنہ پیو کو جھوڑکے اوندے پچھون ٲر پٲ۔ ۲۳۔ یسوع گلیل دی جھیل کے سارے علاقیاں وچ پھردا رہلے اُنہاں دے عبادت خانہ وچ تعلیم ڏیندلے خدا دی بادشاہی دا پرچار کریندلے بندیاں دی ہر طرح دی بیماریاں تھون شفا ڏیندا رہا۔ ۲۴۔ اؤن دے بارے وچ اے خبر سورہ دے سارے علاقیاں وچ پھیل گئی تان لوگ سارے بیماریاں کو اوندھ کول گھن لہ کئی مریض تان طرح طرح دی بیماریاں وچ پھسپٲن جیٲڑے بندے شیطان دی پکڑ اچ ہن مرگی آلیانہ مفلوجاں کؤ یسوع کول گھن لہے یسوع اُنہاں کؤن چنگا کر ڏنا۔ ۲۵۔ گلیلہ دکھلسہ یروشليمہ یہودیتہ یردن دے پار پک بہون وڏا ہجوم اوندھ پچھون تھی پیا۔

5

۱۔ اوہ بندیاں دی وڏی بھیز کؤ ڏیکھکے پاڙتہ چڙھ گیا ول جیٲڑے ویلہ بیٲھ گیا تان اوندے چیلہ اوندے کول لہ۔ ۲۔ اوہ اپنامنہ کھول کے اُنہاں کؤ تعلیم ڏیون لگا۔ ۳۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے ڍل دے غربین کیون جو آسمان دی بادشاہی اُنہاں دی۔ ۴۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے غم کریندے کیون جو اوہ آرام پاسن۔ ۵۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے حلیمین کیون جو اوہ زمین دے مالک ہوسن۔ ۶۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے راستبازی دے بھکتہ پیاسین کیون جو اوہ رچ ویسن۔ ۷۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے رحم ڍلین کیون جو اُنہاںہ رحم کیتا ویسی۔ ۸۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے پاک ڍلین کیون جو اوہ خدا کو ڏیکھسن۔ ۹۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے صلح کریندے کیون جو اوہ خدا دے ٲر اکھویسن۔ ۱۰۔ مبارک ہن اوہ جیٲڑے نیک نامی دے پارون ستلہ گھن کیون جو آسمان دی بادشاہی اُنہاں دی۔ ۱۱۔ جڏاں میڈے پارون لوگ ٲاڏیہ عزتی کریسنہ ستاسنہ اوہر طرح دیاں گندیاں گالپن ٲاڏے بارے وچ کریسن تان ٲسان مبارک ہوسو۔ ۱۲۔ خوش تھیوٲٲ خوشی نال ٲو کیون جو آسمان دے لہ ٲاڏے کیت بہون وڏا اجرے این کیت کہ بندیاں نہ اُنہاں نبیاں کؤ وی جیٲڑے ٲاڏے کولون پلین ایوین ای ستایا پائی۔ ۱۳۔ ٲسان زمین دا ٲو پوے جیٲڑے ویلہ ٲو دی جس اوندے وچون لگی ونج تان ول اؤن کؤن کیزئی شہ نال ٲونا کیتا ویسی؟ تان ول اوہ کئیں کم نہ راپسی سولہ ایندے جو کہ باہر ستا ونجتہ جیٲڑا لوگاں دے پیراں دے تھلہ آوے۔ ۱۴۔ ٲسان دنیا دا نور پوے جیٲڑا شہر ٲاڏ لہ وسایا گیا پوے اوہ نیس لک سکدا۔ ۱۵۔ ڏیوا جگا کے ٲوکری دے تھلہ نئیں رکھیندے پتھون چراغ دان دے لہ رکھیندن تان جو گھر دے وچ ساریاں دے کیتہ سوچھلہ دا سبب بن۔ ۱۶۔ اپنہ سوچھلہ کؤ بندیاں دے سامنہ ایوین چمکن ڏیو کہ اوہ ٲاڏے نیک کماں کؤ ڏیکھکے ٲاڏے باپ دی تعریف کرن جیٲڑا آسمانہ۔ ۱۷۔ ایہ ٲسان کڏائیں وی نہ سمجھلہ کہ میں توریبتہ نبیاں دیاں کتاباں کؤ منسوخ کرن کیتہ آیا ہاں۔ میں تان اُنہاں کؤ منسوخ کرن کیتہ نئیں پتھون اُنہاں کؤ پورا کرن کیتہ آیا ہاں۔ ۱۸۔ کیون جو میں ٲاکون سچ آڏھا ہاں کہ جڏاں تائیں آسمانہ زمین ٲل نہ ویسن توریبتہ دایک وی نقطہ یا شوشہرگز ٲل نہ شگسی جڏاں تائیں سارا کجھ پورا نہ تھی ونج۔ ۱۹۔ ایس پارون جیٲڑا کؤئی اُنہاں حکماں وچون کوئی وی بہون چھوٲا وی حکم توڙیسیہ جیٲڑا ڏوچیاں کؤن ایو کرنا دی تعلیم ڏیسی آخر اوہ آسمان دی بادشاہی وچ نچلہ درجہ دا سڏا ویسی پر جیٲڑا اُنہاں حکماں دی پیروی کریسیہ اُنہاں حکماں دی تعلیم ڏیسی او آسمان دی بادشاہت وچ وڏا اکھواسی۔ ۲۰۔ کیونجو میں ٲاکون آڏھا ہاں کہ اگر ٲاڏی دین داری فقیانہ فریسیاں دی دین داری کولون وڏھ کہ نہوسی تان ٲسان آسمان دی بادشاہی دے وچ کڏائیں وی داخل نہ تھی سگسو۔ ۲۱۔ ٲسان شن چکھو کہ اگلہ زمکہ ویلہ دے وچ اُنہاں کؤن اکھیا گیا کہ ٲسان قتل نہ کرنا تہ جیٲڑا قتل کریسی اوہ عدالت دی سزا دے لائق ہوسی۔ ۲۲۔ پر میں ٲاکون آڏھا ہاں جہ کؤئی اپنہ بهرا دے نال غصہ کریسی اوہ عدالت دی سزا دے لائق ہوسی لہ جہ کؤئی اپنہ بهرا کؤ پاگل اکھسی اوہ وڏی عدالت دی سزا دے لائق ہوسی جہ کؤئی اپنہ بهرا کؤ کما اکھسی اوہ دوزخ

دی آگ دا حق دار ہوسی۔^{۲۳}۔ ایں پادوں جے تیکوں قربان گامتہ اپنا نذرانہ چڑھاندے ویلہ یاد آونجے کہ میڈے بھرا کڈ میڈے نال کجھ شکایت۔^{۲۴}۔ تان توں قربان گاہ دے لگے اپنا نذرانہ چھوڑ ڈے لے ونج کے پہلے اپنہ بھرا دے نال صلح کرے وَل لگے اپنا نذرانہ پیش کر۔^{۲۵}۔ جڈاں تائیں تون راہ وچ اپنہ مُدعی دے نال پئیں چھیتی کرتے اوندے نال صلح کر گھن۔ کڈائیں ایویں نہ تھیوے کہ مُدعی تیکو انصاف کرن لے دے حوالہ کر ڈیوے انصاف کرن آلا تیکو سپاہی دے حوالہ کر ڈیوے تان تون قید اچ سٹیا ونجیں۔^{۲۶}۔ میں تیکو سچ آدھا ہاں کہ جڈاں تائیں تون پک پیس نہ واپس کریسیں اُتھوں کڈائیں وی باہر نہ نکل سگسیں۔^{۲۷}۔ تسان سُن چُکپیوے اکھیا گیا ہاں کہ زنا نہ کرنا۔^{۲۸}۔ پر میں تباکو اے آدھا ہاں بئی جیڑا کوئی کنیں زانی وَل گندی اکھ نال ڈیکھسی او اپنہ دل دے وچ اُندے نال زنا کر گھنسی۔^{۲۹}۔ اگر تیدی سچی اکھ تیدے کیتے تھوڈے دا سبب بنے تان توں اؤں کون کڈھ کے دُور بھکا سٹ کیوں جو ایہ تیدے کیتے چنگا ہوسی کے تیدے جسم دا پک حصہ کھڈ ڈنا ونجے اے نہ تھیوے کہ تیدا سارا جسم جنم اچ سٹیا ونجے۔^{۳۰}۔ لے اگر تیدا سجا پتہ تیدی برادی دا سبب بنے تان اؤں کڈ کپ کے اپنہ کولوں دُور بھکا چھوڑ کیوں جو اے چنگلے کہ تیدے جسم دا اوہ ٹوٹا جیڑا وکھرا کیتا گیلے بریاد ہووؤں دی وجہ تھوں تیدا پورا جسم دوزخ دے وچ نہ سٹیا ونجے۔^{۳۱}۔ اے وی اکھیا گیا ہاں کہ جو کوئی اپنی ذال کون چھوڑ ڈیوے تان اؤں کڈ طلاق نام لکھ ڈیوے۔^{۳۲}۔ پر میں تباکوں آدھا ہاں کہ جے کوئی اپنی ذال کون حرام کاری تے بُرے کم کرن تھوں علاوہ کئیں بئی وجہ تھوں چھوڑ ڈیسی تان اوہ اُوندے کولوں زنا کروسی جیڑا وی اؤں چھوڑی ہوئی نال ویاہ کریسی او زنا دا مجرم ہوسی۔^{۳۳}۔ وَل تسان اے وی سُن چُکپیوے کہ اگلیاں کون آکھیا گیا ہاں کہ کڑی قسم نہ کھاوان بلکہ اپنی قسماں خداوند دے کیتے پوری کرلے۔^{۳۴}۔ پر میں تباکوں آدھا ہاں کہ کڈائیں وی قسم نہ کھاوان نہ ای آسمان دی کیوں جو اوہ خدا دا تختہ۔^{۳۵}۔ نہ زمین دی کیوں جو اوہ خدا دے پیر دی چوکھی تے نہ یروشلم دی کیوں جو اوہ وڈے بادشاہ دا شہر۔^{۳۶}۔ نہ اپنہ ستر دی قسم کھاوان کیوں جو تون اپنہ ستر دا پک وال وی چٹا یا کالا نیں کر سگدا۔^{۳۷}۔ بلکہ تیدا کلام ہاں دی جاہان تے نہ دی جاہ نہوے کیوں جو ایں تھوں زیانیہ اوہ گنہ۔^{۳۸}۔ تسان اے سُن چُکپیوے جو اے آکھیا گیا ہاں کہ آکھ دے پاروں آکھتے دُند دے پاروں دُند۔^{۳۹}۔ پر میں تباکوں اے آدھا ہاں کہ بُرے دا مقابلہ نہ کرنا بلکہ ایں دے پاروں جے کوئی تباڈی پک گال دے تھپڑ مارے تان تسان دوجھی گال وی اُوندے لگے کر ڈیوے۔^{۴۰}۔ لے اگر کوئی تیدی تے عزتی کر کے تیدا کُرتا گھننا چاہوے تان اؤں کڈ اپنا چولا وی ڈے چھوڑ۔^{۴۱}۔ لے جیڑا کوئی تیکوں پک میل وکار اچ گھن ونجے تان تون اُوندے نال ڈومیل لگا ونجے۔^{۴۲}۔ جیڑا کوئی تیدے کولوں منگے اؤں کون ڈے لے جیڑا تیدے کولوں اُدھار منگے اُوندے کولوں منہ نہ موڑ۔^{۴۳}۔ تسان اے وی سُن چُکبو کہ اے آکھیا گیا ہائی کہ اپنہ گوانڈی دے نال پیا کروتے اپنہ دشمن تھوں نفرت۔^{۴۴}۔ پر میں تباکوں اے آدھا ہاں کہ اپنہ دشمنان نال پیار کروتے جیڑے تباکوں تنگ کریندن اُنہاں کیتے دعا کرو۔^{۴۵}۔ تان جو تسان اپنہ باپ دے پُتر آکھواؤ کیوں جو اوہ آسمان دے لُہے اوہ اپنا سورج چنگتے بُرے ڈواں لے چمکندیلے راسبازا تے ناراستاں ڈواں تے مینہ برساندیلے۔^{۴۶}۔ کیونکہ اگر تسان اُنہاں دے نال ای پیار کریسو جیڑے تباڈے نال پیار کریندن تان وَل تباڈے کیتے کیا آجر ہوسی؟ کیا چونگی گھنن لے ایویں نئیں کریندے؟۔^{۴۷}۔ لے اگر تسان صرف اپنہ بھراواں دے نال پیار کرو تان کیا زیادہ کریندے پوے؟ کیا غیر قوماں دے لوگ وی ایویں نہیں کریندے؟۔^{۴۸}۔ ایں پاروں تباکوں کامل ہونان چاہدیلے جیویں تباڈا آسمانی باپ کاملے۔

6

۱۔ خبردار اپنہ راستبازی دے کم لوگاں کون ڈیکھاو کیتے نہ کرو۔ نئیں تان تباڈے باپ دی ترفوں جیڑا آسمان دے لُہے کوئی صلہ نہ ملیسی۔^۲۔ تسان خیرات کریندے پوئے تان اپنہ اکو ڈھول نہ وچاؤ جیویں کے ریاکار اپنہ عبادت خانہ کوچیاں وچ کریندن ایں کیتے کہ لوگ اُنہاں دی تعریف کرن میں تباکوں سچ آدھا ہاں کہ او اپنا صلہ پا چُکے۔^۳۔ وَل جیڑے ویلے تسان خیرات کرو تان جیڑا کم تباڈا سجا پتہ کریندا ہے اُوندہ پتا تیدے کھیتے۔ کون نہ تھیوے۔^۴۔ تان جو خیرات لک کے دتی ونجے کیوں جو تباڈا باپ جیڑا لک کے تباکوں ڈیدھلے تباکوں اُون دا صلہ ڈیسی۔^۵۔ جیڑے ویلے تسان دُعا منگوئے ریا کاراں دی وانگر نہ بنو کیوں جو اوہ اپنہ عبادت خانیا تے بازاراں دے موڑا تے کھڑے تھی کے دُعا منگناں پسند کریندن تان جو لوگ اونہاں کو ڈیکھن۔ میں تباکوں سچ آدھا ہاں کہ اوہ اپنا صلہ پا چُکے۔^۶۔ وَل جیڑے ویلے تسان دُعا منگو تان اپنہ کوٹھری اچ دروازہ بند کر کے اپنہ باپ کولوں دُعا منگو جیڑا لک کے ڈیدھلے اوہ تیکو صلہ ڈیسی۔^۷۔ وَل جیڑے ویلے دُعا منگو تان ڈوجیاں قوماں دے لوگاں دی طرح بک بک نہ کرو کیوں جو اونہاں دا اے خیال ہے کہ ساڈے بہوں زیادہ علواں دے نال ساڈی سٹی ویسی۔^۸۔ تسان اُنہاں دی وانگر نہ بنو کیوں جو تباڈا باپ تباڈے منگن کولوں پہلے جان دلے کہ تسان کیڑی کیڑی شے دے محتاج پوے۔^۹۔ ایں کیتے تسان ایویں دُعا کیتا کرو اے ساڈے باپ تون جو آسمان تے پئیں تیدا ناں پاک منیا ونجے۔^{۱۰}۔ تیدی بادشاہی آوے تیدی مرضی جیویں آسمان تے پوری تھندی زمین تے وی تھیوے۔^{۱۱}۔ ساڈی روز دی روٹی آج ساکڈے۔^{۱۲}۔ ساڈے قرض (قصور) ساکڈوں معاف کر جیویں آساں اپنہ قرض داروں کون معاف کریندے پئیں۔^{۱۳}۔ ساکڈوں آزمائش اچ نہ ہوں ڈے تھنوں ئرائی کولوں بجا (کیوں جو بادشاہی تے قدرت جلال ہمیشہ تیدے ای۔ بن۔ آمین)۔^{۱۴}۔ ایں کیتے کہ اگر تسان لوگاں دے قصور معاف کریسو تان تباڈا آسمانی باپ وی تباکوں معاف کریسی۔^{۱۵}۔ پر اگر تسان لوگاں دے قصور معاف نہ کریسو تباڈا آسمانی باپ وی تباڈے قصور معاف نہ کریسی۔^{۱۶}۔ لے جیڑے ویلے تسان روزہ رکھو تان ریاکاراں وانگوں اپنا منہ اُداس نہ بناو کیوں جو اوہ اپنا منہ ویکڑیندن کے لوگ اُنہاں کون روزہ دار جانن۔ میں تباکوں سچ آدھا ہاں کہ اوہ اپنا صلہ پا چُکے۔^{۱۷}۔ تان وَل جیڑے ویلے تون روزہ رکھیتے اپنہ سر اچ تیل پاتے اپنا منہ دھو۔^{۱۸}۔ تاکہ بندہ نیش بلکہ تیدا باپ جیڑا تیکوں علیحدگی ڈیدھلے تیکو روزہ دار سمجھ۔ ایں صورت اچ تیدا باپ جیڑا علیحدگی اچ ڈیدھا ہے تیکو صلہ ڈیسی۔^{۱۹}۔ اپنہ کیتے زمین تے مال کٹھا نہ کرو جتھاں کیتلے زنگ خراب کریندے چور پیندہ لگیڈن تے چوری کریندے۔^{۲۰}۔ بلکہ اپنا مال آسمان لے کٹھا (جمع) کرو جتھاں نہ کیتلے خراب کریندے نہ زنگ تے نہی چور چوری کر سگدے۔^{۲۱}۔ کیونکہ جتھاں تیدا مال ہوسی اُنہاں تیدا دل وی لگا راسی۔^{۲۲}۔ بدن دا چراغ اکھ ہے۔ ایں کیتے اگر تیدی اکھ چنگی اے تیدا سارا بدن سوچھ نال بھریا ہوسی۔^{۲۳}۔ پر اگر تیدی اکھ خراب ہے تان تیدا سارا بدن اندھا رے نال بھریا ہوسی۔ وَل اگر اوہ سوچھلا جیڑا تیدے اندرے او اندھارا تھی ونجے تان کیتا وڈا اے اندھارا ہوسی۔^{۲۴}۔ کوئی بندہ وی ڈو مالکاں دی خدمت نئیں کر سگدے یا تان پک نال نفرت کریسی تے ڈوچے نال محبت یا پک نال مِلا راسی یا ڈوچے کو کمتر۔ تسان دولت تے خدا ڈواں دی خدمت نیں وے کر سگدے۔^{۲۵}۔ ایں کیتے میں تباکوں آدھا ہاں اپنی زندگی دی فکر نہ کرنا کہ تسان کیا کھا سو یا کھ پیسو؟ نہ اپنہ بدن دی کہ آساں کیا پاسوں؟ کیا جان خوراک کولوں تے بدن کپڑیاں کولوں وڈھ کے نئیں؟۔^{۲۶}۔ ہوا دے پنکھیاں کون ڈیکھو نہ اوہ ویندے نہ اوہ کپیندن۔ نہ گودام وچ کٹھا کریندن تباڈا آسمانی باپ اُنہاں کون خوراک ڈیندا ہے۔ وَل کیا تباڈی قدر اُنہاں کولوں وڈھ نئیں؟۔^{۲۷}۔ تباڈے وچوں ایو جیا کپڑیلے جیڑا فکر کر کے اپنی زندگی دا پک لمحہ وڈھا سگے؟۔^{۲۸}۔ تسان اپنہ کپڑیاں دے بارے کیوں پریشان پوے؟ جنگلی سوسن دے رُکھاں کون غور نال ڈیکھو اوہ کیوں وڈھدے۔ اوہ نہ محنت کریندن نہ اوہ کپڑے بنیندن۔^{۲۹}۔ تان وی میں تباکوں آدھا ہاں کہ سلیمان اپنی ساری شان و شوکت دے تھیندے ہواں اُنہاں دے وچوں کئیں دی کار وی نہا۔^{۳۰}۔ خدا میدان دی گھاہ کڈ جیڑی آج ہے تے کل تندور وچ سٹی ویسی ایو جے کپڑے پویندیلے اوہ تباکوں کیوں چنگے کپڑے نہ پووسی؟۔^{۳۱}۔ تان وَل تسان پریشان تھی کے ایہ نہ آکھو کہ اساں کیا کھاسوں یا کئی شے پاسوں؟۔^{۳۲}۔ کیونکہ اُنہاں

ساریاں شتیاں دی فکر اچ غیر قومان راہنڈیاں ہن تہاڈا آسمانی باپ جان دا ہے کہ ٹہاکوں اینہاں ساریاں شتیاں دی لوڑ ہے۔ ۳۳- پر ٹساں پہلے اؤندی بادشاہی تہ دینداری دی تلاش کروتے ول ایہ ساریاں شتیاں ٹہاکوں مل ویسن۔ ۳۴- این کیتے کل دی فکر نہ کرو کل دا ڈین اپنی فکر آپ کرگھنہیسی۔ آج کیتے آج دا ڈکھ کافی ہے۔

۱- عیب جوئی نہ کرو تاں جو تہاڈی وی عیب جوئی نہ کیتی ونج۔ ۲- کیونکہ جیویں ٹساں عیب جوئی کر بندے پوے اؤں وے ای تہاڈی وی عیب جوئی کیتی ویسی تہ جیہڑی ترکڑی دے نال ٹساں تولیندے پوے اؤں دے نال ای تہاڈے کیتے وی تولا ویسی۔ ۳- توں کیوں اپنے بھرا دی اکھ دے ککھ کؤں ڈیہا ہن اپنی اکھ دے شہتیر ول غور کیوں نہیں کریندا؟ ۴- تہ جڈاں تہی ہی اکھ اچ شہتیرے تاں توں اپنے بھرا کول کیوں اکھ سگدیں کہ آ میں تہی اکھ دے وچوں ککھ کؤں کڈھ ڈیوان؟ ۵- اے رباکار پہلے اپنی اکھ دا ککھ تاں کھڈ تاں ول توں اپنے بھرا دی اکھ وچوں ککھ کؤں جنگی طرح ڈیکھ کے کڈھ سگسین۔ ۶- پاک شتیاں کتیاں کؤں نہ ڈیوے اپنے موتی سوؤراں دے اگوں نہ ستوں۔ اے ناں تہیوے کہ اوہ انہاں کؤں پیراں دے تلے گھیلنے ول مڑے اوہ تہا کؤں وی پہاڑ ڈیون۔ ۷- منگو تاں ٹہاکوں ڈتا ویسی۔ گولیسو تاں لہے ویسی۔ کھٹکھٹاسو تاں تہاڈے کیتے کھولا ویسی۔ ۸- کیونکہ جیہڑا کؤئی منگدلیہ اؤں کؤ ولدلیہ تہ جیہڑا گولیندے اؤں کؤ لہے ویندے۔ تہ جیہڑا کھٹکھٹاندلیہ اوندے کیتے کھولا ویسی۔ ۹- تہاڈے وچوں اوہ کیڑا ہنہ جیندا پتر اؤندے کولوں ٹکر منگتے اوہ اؤں کؤں پتھر ڈیوے؟ ۱۰- اگر اوہ مچھی منگے تاں اوہ اؤں کو سب ڈیوے؟ ۱۱- جے تساں بُرے تہی کے وی اپنے بالان کو جنگی شتیاں ڈیوان چاندے پوے تاں تہاڈا آسمانی باپ جیہڑا آسمان تہ اپنے منگن آلیاں کؤں جنگیاں شتیاں کیوں نہ ڈیسی؟ ۱۲- جو کجھ ٹساں چاندے پوے کہ لوگ تہاڈے نال کرن ٹساں وی اونہاں دے نال اؤں وے ای کرو کیونکہ توریت تہ نبیاں دی تعلیم اپوے۔ ۱۳- تنگ دروازے وچوں لنگھو کیوں جے اوہ ای دروازہ چوڑیہ او رستہ کھلے جیہڑا بریادی ول گھن ویندے۔ تہ اؤندے وچوں لنگھن تہ ہوں۔ ۱۴- کیونکہ سوڑاھ اوہ دروازہ اوکھیہ اوہ راہ جیہڑی جندڑی دی طرف گھن ویندی ہے ہوں تہوڑے اؤں کؤں پاؤں تہ۔ ۱۵- کؤڑے نبیاں تھوں ہوشیار رابو جیہڑے بھڈاں دے بلتے وچ تہاڈے کول آدین پر اوہ اصل دے وچ اندرون پہاڑن تہ بھٹیہن۔ ۱۶- تساں انہاں دے گماں کولوں انہاں کون شجناں گھنسو۔ کیا جہاڑیاں تھوں انگور تہ اؤنٹ کٹاریاں تھوں انجیریں توڑیندے؟ ۱۷- ایویں ای جنگا رُکھ جنگا پھل ڈیندے تہ بُرا رُکھ بُرا پھل ڈیندے۔ ۱۸- جنگا رُکھ بُرا پھل نہیں گھن آندا تہ نہ ای بُرا رُکھ جنگا پھل گھن آندے۔ ۱۹- جیہڑا رُکھ جنگا پھل نہیں گھن آندا اؤں کؤ وڈھ ڈتا ویندا تہ اوہ آج سب ڈتا ویندے۔ ۲۰- ٹساں انہاں کؤ انہاں دے پھلاں تھوں سیان ویسو۔ ۲۱- جیہڑے میکوں آے خُداوند آے خداوند آدھن انہاں وچوں ہر کؤئی خدا دی بادشاہی دے وچ نہ ویسی پر صرف اوہ لوگ جیہڑا میڈے باپ دی مرضی جلدے۔ ۲۲- اؤں ڈین ہوں سارے لوگ میکوں آکھسن کہ اے خداوند اے خداوند! کیا آساں تہیڈے ناں تھوں نبوت نہیں کیتی تہ تہیڈے ناں تھوں بدروحواں کؤں نہیں کڈھیا تہ تہ تہیڈے ناں تھوں ہوں سارے معجزے نہیں ڈکھلے۔ ۲۳- اؤں ولے میں انہاں کؤ صاف آکھ ڈیساں کہ میڈی تہاڈے نال کڈاں وی واقفیت نہائی۔ اے بدکارو میڈے کولوں دُور تہی ونجو۔ ۲۴- ایں پاروں ہرک جیہڑا میڈا کلام سن دلے اؤں دے عمل کریندے او اؤں سیلے بندے دی وانگوں ہوسی جئیں اپنا گھر چٹان دے تہ بنالے۔ ۲۵- ول میں وسیلے پانی چڑھیاتے اندھاریاں جھلیاں تہ اؤں کؤ ٹکراں وی لگیاں پر اوہ نہ ڈٹھا کیوں جو اؤں دی نیو چٹان دے تہ رکھی گئی ہا۔ ۲۶- تہ ول ہرک جیہڑا میڈا کلام سنندے تہ اؤں دے عمل نہیں کریندا اوہ اؤں کمہ وانگوں جئیں اپنا گھر ریت تہ بنالے۔ ۲۷- تہ میں وسیلے پانی چڑھیاتے اندھاریاں جھلیاں تہ بڑے زور دے نال گھر نال ٹکرائیاں تہ اوہ ڈیہ پلے ول سارا بریاد تہی گیا۔ ۲۸- ول ایویں تہیا کہ جیہڑے ولے یسوعہ اپنی تعلیم ختم کیتی تاں بھڑ انہاں دی تعلیم تھوں ہوں حیران تہی ۲۹- کیوں جو اوہ انہاں کؤں فقہیاں دی کار نہیں بلکہ اختیار رکھن تہ دی کار تعلیم ڈیندا ہائی۔

8

۱- جیہڑے ولے اوہ اؤں پہاڑ تھوں لٹھا تاں ہوں وڈی بندیاں دی بھڑ اؤں دے پچھوں تہ پئی۔ ۲- تہ ڈیکھو کہ کورھی آباتے اؤں یسوع دے سامنے جھک کے آکھیا اے خداوند جے توں چاہیویں تاں توں میکوں پاک صاف کر سگدا نہیں۔ ۳- یسوع مسیح نے اپنا ہتھ ودھا کے اؤں کؤ اپنا ہتھ لایاتے اکھیا میں چاہندا ہاں کہ تو پاک صاف تہی ونجے اوہ جلدی نال کورھ دی بیماری تھوں پاک صاف تہی گیا۔ ۴- یسوع نیں اؤں کو آکھیا ایں دے بارے کئیں کؤ نہ آکھیں بلکہ اپنے آپ کؤ کابن کؤں ڈکھلے ول نذرانہ پیش کر جیویں کہ بزرگ موسیٰ نے حکم فرمایا ہے جو ایں کیتے گواہی تہیوے۔ ۵- جیہڑے ولے یسوع کفر نحوم شاہدے وچ گیلےک صوبیدار اؤں دے کول آباتے اؤں دی منت کر کے آکھیا۔ ۶- اے خداوند میڈے غلام کؤ فالج تہی گیلے تہ اوہ گھر دے وچ ہوں ڈاڈھی درد وچ پیا۔ ۷- یسوعہ اؤں کؤ آکھیا کہ میں آساں تہ اؤں کؤ ٹھیک کر ڈسیاں۔ ۸- صوبہ دار نے جواب اچ اؤں کؤ آکھیا ول خداوند میں تاں ایں لائق نہیں جو توں میڈی چھت دے تلے آویں توں صرف زبان نال ای آکھ ڈے تاں میڈا نوکر شفا پا ویسی۔ ۹- کیوں جو میں وی ڈوجہ دے حکم دے تابع ہاں تہ سپاہی وی میڈے تابع ہوں میں ول انہاں وچوں کہ کؤں وی آکھاں کے ونج تاں او لگا ویسی تاں ول ڈوجہ کؤ آکھاں آتاں اوہ آ ویندے تہ اپنے نوکر کؤ کہ ایویں کر تاں اوہ کریندے۔ ۱۰- یسوع اے شن کے ہوں حیران تہیاتے جیہڑے اؤندے پچھوں آندے پتہن انہاں کؤ آکھیا میں تہاکوں اے سچ آدھا ہاں کہ میں اسرائیل وچ وی ایہو جیا ایمان نہیں ڈٹھا۔ ۱۱- تہ ول میں تہاکوں آدھا ہاں کہ ہوں سارے پورب تہ پچھم تھوں لکے آسمان دی بادشاہی دی دعوت وچ ابراہام تہ اسحاقہ یعقوب دے نال شامل تہی ویسن۔ ۱۲- پر بادشاہی دے پتر جھک اندھارے وچ ستہ ویسن تہ انہاں روونے ڈنداں دا پیسا ہوسی۔ ۱۳- یسوعہ صوبہ دار کؤں آکھیا لگا ونج جیویں تہا ایمانے اویوں تہیڈے کیتے تہیوے تہ اؤں ولے ای اؤں دا نوکر جنگا تہی گیا۔ ۱۴- ول یسوع پطرس دے گھر آباتے پطرس دی سس کؤں بخار وچ ڈٹھا۔ ۱۵- یسوعہ اؤں کؤ ہتھ لایاتے اؤں دا بخار لہ گیا تہ اوہ اُنہ کے کھڑی تہی تہ اؤں دی خدمت کرن لگی پئی۔ ۱۶- جڈاں شام تہی تاں اؤں دے کول ہوں سارے لوگاں کؤ یسوع دے کول گھن تہ جنباں وچ بدروہاں ہن۔ اؤں نے اپنی زبان ای نال آکھ کہ بدروحواں کؤں کھڈ ڈتے سارے لوگاں کؤ جیہڑے بیمارین جنگا کر ڈتا۔ ۱۷- تاں ایویں اوہ سارا کجھ پورا تہیا جیہڑا یسوعہ نبی دی رائیں آکھیا گیا ہا اؤں نے آپ ساڈی بیماریاں تہ تکلیفاں کؤں اپنے تہ چا گدے۔ ۱۸- جیہڑے ولے یسوعہ ہوں بھڑ کؤں اپنے اکوں پچھوں ڈٹھا تاں ڈوجہ پاسہ پار ونجن دا حکم ڈتا۔ ۱۹- ہک فقیہ کول آکے اؤں کؤ آکھیا اے استاد توں جتھاں وی ویسن میں تہیڈے پچھوں چلساں۔ ۲۰- یسوعہ اؤں کؤ آکھیا لومڑیاں دے تاں بھٹ ہونڈ تہ آسمانی پکھیاں دے آلتے پر ایں آدم کیتے سرلکاوں دی وی جا کتے نہیں۔ ۲۱- ول کہ بٹھ چیلے آکے اؤں کؤ آکھیا خداوند میکوں اجازت ڈے کہ پہلے ونج کے اپنے پیو کؤں دفن کر آواں۔ ۲۲- یسوعہ اؤں کؤ آکھیا توں میڈے پچھ تہ اُردے مُردیاں کؤں اپنے مُردے دفن کرن ڈے۔ ۲۳- جیہڑے ولے یسوعہ کشتی دے وچ چڑھ گیا تاں اؤں دے چیلے وی اوندے نال کشتی اچ آگے۔ ۲۴- تہ ڈیکھو جھیل اچ ہک وڈا طوفان آباتے کشتی پانی وچ لک گئی پر اوہ ستا پیا ہا۔ ۲۵- چیلے اؤں دے کول تہ تہ اؤں کؤں جگایاتے آکھیا اے خداوند ساکوں بچا! نہیں تاں آساں مر ویسو۔ ۲۶- یسوعہ انہاں کو آکھیا اے گھٹ ایمان رکھن آلیو ڈردے کیوں پوے؟ ول اؤں اُٹھی کہولتے پانی کؤ جھڑکیاتے بالکل چپ تہی گئی۔ ۲۷- بندے وڈے حیران تہیڈے آکھن لگے کہ اے کہو جیا ہنہ کہ جیندا ہولتے پانی

وی حکم منیندین؟^{۲۸}۔ جیڑے ویلے یسوع گدرینیاں دے مُلک وچ آبلے ڈو بندے جیڑے بدروحان دے قبض وچ ہن اؤں کؤں ملے اوہ قبران دے علاقہ وچ راندین۔ اوہ بیوں خطرناکین ایں پاروں کؤئی وی اؤں راہ تھوں لنگھ نہ سگدا ہا۔^{۲۹}۔ تان ڈیکھو اُنہاں دے بیوں شور گھٹیلے آکھیا اے خدا دے پُتر ساکوں تیلے نال کیا کہے؟ کیا تون ساکوں ویلے تھوں پہلے عذاب اچ ستن آیا نہیں؟^{۳۰}۔ اُنہاں کولوں کجھ دور سوران دایک وڈا اچڑ اُنہاں چرن اچ مصروف ہا۔^{۳۱}۔ ول بدروحانے یسوع دی منت کرکے آکھیا جے تون ساکوں کڈھیندیں تان تون ساکوں ایں سوران دے اچڑ وچ ونجن دے۔^{۳۲}۔ یسوع اُنہاں کؤں آکھیا ونجو۔ لے اوہ بدروحان نکل کے سوران دے وچ لگیاں گیاں تے وت ڈیکھو سارا اچڑ اچی پڑی تھوں چھال مارکے جھیل دے وچ ڈھ پیلے او پانی وچ ڈب کے مَر گیا۔^{۳۳}۔ اوہ بندے جیڑے سور چریندین بھج کے شہر وچ گفے اُنہاں سارا کجھ ڈسیاتے خاص طورے اُنہاں بندیاں دے بارے جیڑے بدروحان دے قبض وچ ہن۔^{۳۴}۔ لے ڈیکھو سارا شہر یسوع کؤں ملن کیتے نکلیاتے اؤں کؤ ڈیکھ کے اؤندی منت کیتی کہ ساڈے علاقہ وچوں نکل ونج۔

9

۱۔ ول اوہ کشتی وچ بہ کے پار گیا تے شہر وچ آبا۔^۲۔ لے ڈیکھو لوگ ہک فالج لے بندے کؤ کھتے چاک اؤندے کول گھن لے۔ یسوع اُنہاں دا ایمان ڈیکھ کے فالج لے کؤں آکھیا پُتر (خاطر جمع) رکھ تیلے گناہ معاف تھی گئے۔^۳۔ ول ڈیکھو کئی فقیانے اپنے دل اچ آکھیا اے کُفر آدھلے۔^۴۔ یسوع اُنہاں دے خیال جان کے آکھیا کہ اُنہاں کبوں اپنے دلان وچ بُرے خیال گھن آندے وے؟^۵۔ سوکھا کیا ہے۔ ایہ آکھیاں کے تیلے گناہ معاف تھی گئے یا ایہ آکھیاں کے اُتھتے تھر پھرے؟^۶۔ ایں کیتے کہ اُنہاں جان گھنو کہ ابن آدم کؤں زمین تے گناہ معاف کرن دا اختیار ہے۔ اؤں نے فالج لے بندے کؤں آکھیا کہ اپنی کھت چلتے اپنے گھر لگا ونج۔^۷۔ ول اوہ اُنہی کے اپنے گھر لگا گیا۔^۸۔ لوگ ایہ ڈیکھ کے ڈر گفے خدا دی تعریف کریندے راہے جئیں بندیاں کؤں اے اختیار ڈتا۔^۹۔ یسوع اؤں جاہ تون لگے وڈھ کے متی نان ہک بندے کؤں موصول چونگی تے بیٹھ ڈٹھالے اؤں کؤں آکھیا میڈے پیچھوں آ۔ اوہ اُنہی کے اؤندے پچھوں تھی پیا۔^{۱۰}۔ جیڑے ویلے اوہ گھر وچ ٹکر کھاوون بیٹھا ہا تان ایویں تھیا کہ بیوں سارے محصول گھنن لے تے گنگار یسوع اؤندے چیلیاں نال ٹکر کھاوون بیٹھ۔^{۱۱}۔ فریسیانے ایہ ڈیکھ کے اؤندے چیلیاں کؤں آکھیا کہ اُنہاں اُستاد محصول گھنن آلیانے گنگار یسوع اؤندے کھاندلے؟^{۱۲}۔ یسوع اے سُن کے آکھیا کہ تگڑیاں کؤں ڈاکٹر دی کوئی لوڑ نہیں بلکہ بیماراں کؤں پے۔^{۱۳}۔ پر اُنہاں وچ کے ایندے معنی گولو کہ میں قربانی نہیں بلکہ رحم پسند کرینداں ہاں کیونکہ میں دینداران کؤں نہیں بلکہ گنگاراں کؤں سدن آبا ہاں۔^{۱۴}۔ اؤں ویلے بوجنا دے چیلیانے اؤندے کول لگے آکھا کیا وجہ کہ آسانے فریسی اکثر روزہ رکھیندے تیلے چیلے روزہ نہیں رکھیندے؟^{۱۵}۔ یسوع اُنہاں کؤں آکھیا کہ جڈان تائیں گھوٹ اُنہاں دے نال بے غم منا سگدن؟ پر اوہ ڈیں آسن کہ گھوٹ اُنہاں کولوں آج کیتا ویسی۔ اؤں ویلے اوہ روزہ رکھ سن۔^{۱۶}۔ نویں کپڑے دی ٹاکی پُرنلے کپڑے کؤئی نہیں لیندا کیونکہ اوہ ٹاکی کپڑے کولوں آج تھی ویسی تان کپڑا پہلے کولوں زیادہ پھٹ ویندلے۔^{۱۷}۔ لے نویں مہ پُرنی مشکان وچ نہیں بھرندے اگر اوہ ایویں کرینن تان مشکان پھٹ ویندے مہ وئی ویسی مشکان تباہ تھی ویسن ایندے بجلے نویں مہ نویاں مشکان اچ بھرن تان اوہ ڈوویں بچیاں راندین۔^{۱۸}۔ اوہ اُنہاں کؤں اے آدھا پیا ہا کہ ڈیکھو ہک سردار آبلے اؤں کؤں سجدہ کیتلے اؤں کؤں آکھیا میڈی دھنی ہالی ہُن موئی پر اُنہاں چل کے اؤندے اپنا ہتھ رکھیں تان اوہ زندہ تھی ویسی۔^{۱۹}۔ یسوع اُنہی کے اپنے چیلیاں دے نال اؤندے پچھوں تھی پیا۔^{۲۰}۔ لے ڈیکھو ہک تربمتہ جیندے بارہ سالان اؤں خون وگدا ہا اؤں دے پچھوں اؤندے کپڑیاں دی ٹکر کؤں ہتھ لایا۔^{۲۱}۔ کیونکہ اوہ اپنے جی اچ آدھی ہائی کہ اگر صرف اؤندے کپڑیاں کؤں ہتھ لا گھنساں تان چنگی تھی ویساں۔^{۲۲}۔ یسوع مڑکے اؤندے ول ڈٹھالے آکھیا دھیتے حوصلہ رکھ۔ تیلے ایمان تے تیکوں چنگا کر ڈتے تان اوہ تربمت اؤں ویلے ای چنگی تھی گئی۔^{۲۳}۔ جیڑے ویلے یسوع وڈیرے دے گھر آبلے اُنہاں بانسری وچاون آلیاں کؤں لوگاں کو شور کریندے ہوئیاں ڈٹھا۔^{۲۴}۔ تان یسوع آکھن لگے پرے تھی ونجو کیوں جو چھویر موئی نیں بلکہ شتی پئی ہے۔ اوہ اؤندے کھلن لگ پے۔^{۲۵}۔ پر جیڑے ویلے لوگاں کؤں باہر کڈ ڈتا گیا تان اؤں اندر ونج کے اؤں چھویر دا ہتھ پکڑے اوہ اُٹھ گئی۔^{۲۶}۔ ایں گال دی خبر اؤں سارے علاقہ وچ پھیل گئی۔^{۲۷}۔ جیڑے ویلے یسوع لگے آبا تان ڈو آ نہ اؤندھا پیچھا کیتا لے اوہ ایہ آدھوئے کہ اے ابن داؤد ساڈے رحم کر۔^{۲۸}۔ ول جیڑے ویلے یسوع گھر وچ آبا تان اوہ انہ اؤندھ کول لے یسوع اُنہاں کؤں آکھیا کہ کیا اُنہاں ایمان رکھیندے پوے کہ میں ایہ کر سگدا ہا اُنہاں دے اؤں کؤں آکھیا ہاں اے اُداوند۔^{۲۹}۔ ول یسوع اُنہاں دی آکھیاں کؤں ہتھ لایاتے آکھیا بئی اُداوند ایمان دے مطابق اُداوندے نال تھیوے۔^{۳۰}۔ لے اُنہاں دی آکھیاں کھل گیاں ول یسوع سختی دے نال اُنہاں کؤں حکم ڈتالے آکھیا ڈیکھو کوئی وی ایندے بارے جانن نہ پاوے۔^{۳۱}۔ پر اؤں ڈو بندیاں دے باہر ونج کے اینں ساری خبر کؤں پورے علاقہ وچ ڈس ڈتا۔^{۳۲}۔ جیویں ہی اوہ ویں بندے ویندے پھن ڈیکھو ہک گونگا جیڑا بدروح دے تھان اچ ہا اؤں کؤں یسوع دے کول گھن لے۔^{۳۳}۔ جیڑے ویلے بدروح کڈھ ڈئی گئی تان گونگا بندہ علواون لگ پیا لے لوگ بیوں حیران تھتے آکھن لگے کہ اسرائیل وچ ایویں پہلے نہیں ڈٹھا گیا۔^{۳۴}۔ پر فریسی اے آدھ پھن کہ اے تان بدروحان دے سردار دی مدد نال بدروحان کؤں کڈھیندے۔^{۳۵}۔ لے یسوع سارے شاہراں پندیاں وچ پھردا رپا یسوع اُنہاں دے عبادت خانیاں وچ تعلیم دیندے بادشاہی دی خوشخبری ڈیندا رپا لے اُنہاں کؤں ہر قسم دی بیماریاں اُٹھ چنگا کریندا رپا۔^{۳۶}۔ لے جیڑے ویلے یسوع اُنہاں بندیاں کؤں ڈٹھالے اُنہاں ترس آیا کیوں جو اوہ ڈکھ وچ ہن اوہ ایویں جئیں جیویں بھیدان آجائری دے بغیر پورے جنہاں دا بیوں بُرا حال ہوئے۔^{۳۷}۔ ول اوہ اپنے چیلیاں کؤں آکھیا فصل تان بیویں پر مزدور گھٹ ہن۔^{۳۸}۔ ایں کیتے فصل دے مالک دی منت کرو کہ اوہ اپنی فصل کیتے مزدور گھلے۔

10

۱۔ ول یسوع بارہ چیلیاں کؤں اپنے کول سڈاکے اُنہاں کؤں پلید رُحانے اختیار ڈتا کہ اُنہاں کؤں کڈھن تے ہر قسم دے روگاتے ہر طرح دی کمزوری کؤں دُور کرن۔^۲۔ اُنہاں بارہ چیلیاں دے نال اے۔ پلا شمعون جیڑا پطرس اکھویندلے لے اؤندا بھرا اندریاس۔ زیدی دا پُتر یعقوبے اؤندا بھرا یوحنا۔^۳۔ فلپس۔ برتلمائی۔ توملے متی چؤنگی گھنن آلا۔^۴۔ حلفی دا پُتر یعقوبے تدی۔ شمعون قنانی۔ یودا اسکریوتی جئیں اؤں کؤں پکڑا وی ڈتا ہائی۔^۵۔ اُنہاں بارہ کؤں یسوع گھلیاتے اُنہاں کؤں حکم ڈتا۔ کہ ڈوچھیاں قوماں دے پاس نہ ونجنا لے سامریہ دے کنیں شاہر اچ نہ ونجنا۔^۶۔ بلکہ اسرائیل دے گھرنلے دی گُم تھیاں بھیدان کول ونجنا۔^۷۔ لے تِرڈے تِرڈے ایہ مُنادی کرنا کہ آسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی۔^۸۔ بیماراں کؤں چنگا کرنا مویشیوں کو زندہ کرنا۔ کوڑھیاں کو پاک صاف شتھرا کرنا تے ناپاک روحان کؤں کڈھنا۔ اُپاکو مُفت مِلا ہے مُفت ڈیونا۔^۹۔ اپنی تھلیاں وچ سونا یا چاندی نہ پیسے گھن ونجنا۔^{۱۰}۔ اپنے سفر دے کیتے سامان نہ گھن ونجنا نہی ڈو ڈو چولہ نہ جوتیاں نہ سوئی کیونکہ مزدور اپنی مزدوری دا حق دار ہے۔^{۱۱}۔ ول جئیں شاہر یا دیہات وچ اُنہاں ویندے پوے گولو کہ کوئی ایں لائق ہے تے اپنی واپسی تک اُنہاں راولے۔^{۱۲}۔ جیڑے ویلے اُنہاں گھر وچ وڑے ویلے اُنہاں وی سلامتی منگو۔^{۱۳}۔ اگر اوہ گھر ایں لائق ہے تان اُنہاں سلام اؤں کؤں پنے لے اگر اوہ ایں لائق نہیں تان اُنہاں سلام اُنہاں دے وچ وڑے ویلے اُنہاں کؤں اُپاکو قبول نہ کرے تان اُنہاں گالیں نہ سنے تان اؤں گھر یا شاہر وچوں بارھوں نکلدے ویلے اپنے پیراں دی

مٹی چھنڈ ڈبولہ۔^{۱۵} میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں کے عدالت لہے ڈیں اوں شاہر دی نسبت سدومہ عمورہ دے علاقہ دا حال زیادہ برداشت دے لائق ہوسی۔^{۱۶} ڈیکھو میں ٹہاکوں بھجیندا ہاں جیویں بھینداں کُو بھینڈیاں دے وچ۔ ول سپاں دے وانگوں چلاکتہ کبوتران دے وانگوں بھولہ بنو۔^{۱۷} پر بندیاں کُولوں پوشیار راہو اوہ ٹہاکوں عدالتاں دے حوالہ کریسن۔ اپنی عبادت گاہاں وچ ٹہاکوں کوڑے مریسن۔^{۱۸} لہے ٹساں میڈے پاروں بادشاہاں وڈیریاں دے سامہ حاضر کیہ ویسو تاں جو اُنہاں دے غیر قومان کیہ گواہی تھیوے۔^{۱۹} پر جیڑے ویلہ اوہ ٹہاکوں پکڑاواں تاں فکر نہ کرلے کہ آساں کیا آکھشوں کیونکہ جو کجھ ٹہاکوں آکھنا ہوسی اوں ویلہ ای ٹہاکوں ڈسا ڈتا ویسی۔^{۲۰} کیوں جو علاون لہے ٹساں نیں بلکہ ٹہاڈے باپ دا رُوح جیڑا ٹہاڈے وچوں بولیندا ہے۔^{۲۱} بھرا کُو بھرا قتل کرواؤں کیہ حوالہ کریسی پتر کُو پیوڑے پتر اپنہ ماں پیو دے خلاف کھڑے تھی کے اُنہاں کُو مروا ڈیسن۔^{۲۲} ول میڈے ناں دے پاروں سارے لوگ ٹہاڈے کُولوں نفرت کریسن پر جیڑا آخر تائیں برداشت کریسی اوہ نجات پاسی۔^{۲۳} ول ٹہاکوں ہک شاہر اچ تنگ کرن تاں ڈوجھ شاہر وچ لگ ونجو کیوں جو میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ ٹساں اسرائیل دے سارے شاہراں وچ نہ پھر سگسو کہ ابن آدم آ ویسی۔^{۲۴} چیلہ اپنہ اُستاد کُولوں وڈا نیں تھیندا ناں نوکر اپنہ مالک کُولوں۔^{۲۵} چیلہ کیہ اے بہوں ہے کہ اوہ اپنہ اُستاد آلی کار ہووے نوکر کیہ کہ اوہ اپنہ مالک آلی کار۔ جیڑے ویلہ اُنہاں نے اپنہ گھر دے مالک کُوں بُلز بول آکھیلے ول اوندے گھر دے لوگاں کُو کیوں نہ آکھسن؟۔^{۲۶} لہے اُنہاں کُولوں نہ ڈرو کیونکہ کوئی شے لکی نئیں جیڑی کھولی نہ ویسی نہ کوئی لکی ہے جیکوں جانی نہ ویسی۔^{۲۷} جو کجھ میں ٹہاکوں اندرہاں وچ آدھا ہاں سوچلے وچ آکھو ول جو کجھ ٹساں کن وچ سُنڈے پوے کوٹھیاہے اوندی منادی کروا۔^{۲۸} جیڑے بدن کُوں قتل کریندن۔ روح کُوں قتل نئیں کر سگدے اُنہاں کُولوں نہ ڈرو بلکہ اوندے کُولوں ڈرو جیڑا بدن۔ رُوح ڈیاں کُوں جنم وچ ہلاک کر سگدے دا ہے۔^{۲۹} کیا ہک پیسہ دیاں ڈو چڑیاں نئیں وکدیاں؟۔ اُنہاں وچوں ہک وی ٹہاڈے باپ دی مرضی دے بغیر زمین نئیں ڈھ سگدی۔^{۳۰} بلکہ تہاڈے سیر دے وال وی سارے گنبوئیں۔^{۳۱} لہے ڈرو نئیں تہاڈی قدر چڑیاں ٹوں بہوں زیادہ ہے۔^{۳۲} جیڑا بندیاں دے سامہ میڈا اقرار کریسی میں وی اپنہ باپ دے سامہ جیڑا آسمان تہے اُوندا اقرار کریساں۔^{۳۳} پر جو کوئی بندیاں دے سامہ میڈا مُنکر تھیسے میں وی اپنہ باپ دے سامہ جیڑا آسمان تہے اُوندا مُنکر تھیساں۔^{۳۴} اے نہ سمجھو بنی کہ میں زمین تہے ضلح کرواؤں آیا ہاں ضلح کرواؤں نئیں تھوؤں تلوار چلاواؤں آیا ہاں۔^{۳۵} کیوں جو میں ایں کیہ آیا ہاں کہ بندے کُوں اوندے پیو تھوے دھ کیوں اوندی ماں تھوے لہے نوہ کُو اوندی سس کُولوں آئج کران۔^{۳۶} آدمیاں دے دشمن اوندے گھر ہی دے لوگ ہوسن۔^{۳۷} جیڑا پیو یا ماں کُو میڈے کُولوں زیادہ عزیز رکھیندے اوہ میڈے لائق نئیں لہے جیڑا کوئی پتر یا دھ کیوں میڈے کُولوں زیادہ عزیز رکھیندے اوہ میڈے لائق نیں۔^{۳۸} لہے جیڑا کوئی اپنی صلیب نہ چاوے میڈے بچھوں نہ آوے اوہ میڈے لائق نیں۔^{۳۹} جیڑا کوئی اپنی جان کُو بچیندے اوں دے کُولوں اوہ کھس ویسی لہے ول جیڑا میڈی خاطر اپنی جان ونجیسی اوہ اپنی جان بچا گھنسی۔^{۴۰} جیڑا ٹہاکوں قبول کریندے اوہ میڈوں قبول کریندے لہے جیڑا میڈوں قبول کریندے اوہ میڈے گھن لہے کُوں قبول کریندے۔^{۴۱} جیڑا نبی دے ناں تھوں نبی کُوں قبول کریندے اوہ نبی دا صلہ پاسی۔ ول جیڑا دیندار دے ناں ٹھوں دیندار کو قبول کریندے اوہ دینداری دا صلہ پاسی۔^{۴۲} لہے جیڑا کوئی چیلہ دے ناں ٹھوں اِنہاں نکیاں وچوں کئیں کُوں ہک پیالہ ٹھنڈا پانی پلاسی میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں اوہ اپنا صلہ برگر نہ گوانسی۔

۱۔ جڈاں یسوع اپنہ بارہ چلیاں کُوں حکم ڈے ڈتا تاں ایویں تھیا کہ اوہ اُنھوں لگا گیا تاں جو ڈوجھ شاہراں دے وچ تعلیم ڈیوے منادی کرے۔^۱
۲۔ لہے یوحنا قید خلہ دے وچ مسیح دے جنگ کماں دے بارے وچ سُن کے اپنہ چلیاں دی رائیں پچھوا گھلیا۔^۳ کہ آون آلا توں ایسے جیڑا آون والے یا اسان کئیں ڈوجھ دی راہ ڈیکھوں؟۔^۴ یسوع اُنہاں کُوں جواب ڈتا آکھیا کہ جو کجھ ٹساں سُن دے پوے لہے ڈیکھو یوے وچ کے یوحنا کو خبر ڈیو۔^۵ کہ لہے ڈیکھو لنگڑے چلے لنگڑے کورڑی پاک صاف کیہ ویندن ڈورے سن دے لہے مُردے جیوندے کیہ ویندن۔ غربیاں کُوں خوشخبری سنائی ویندی ہے۔^۶ اوہ بھاگاں وللوں جیڑے میڈے پاروں ٹھڈا نہ کھاؤں۔^۷ جیڑے ویلہ اوہ بندے اپنی راستہ لگ گئے تاں یسوع یوحنا دی بابت لوگاں کُوں آکھنا شروع کیتا کہ ٹساں بیابان دے وچ کیا ڈیکھن گھباوے؟ کیا پوا دے نال ہلدے پوے کلے کون۔^۸ تاں ول ٹساں کیا ڈیکھن گھباوے؟ کیا اوں بندے کُوں جئیں جنگتہ مہانگ کپڑے پلے پووون؟ اے سچی گالہی بنی جیڑے بندے جنگ کپڑے پاندے اوہ بادشاہاں دے محل اچ راہن۔^۹ ٹساں ول کیوں گھباوے؟ کیا ہک نبی کُوں ڈیکھن کیتا؟ ہاں میں تہاکوں آدھا ہاں بلکہ نبی کُولوں وی وڈے کُو۔^{۱۰} اے اوہو جنیدے بارے وچ لکھا لاتھ کہ ڈیکھو تہاڈے اگوں ہک پیغمبر بھجیندا پیا ہاں جیڑا تہاڈے اگوں تہاڈا راہ سیدھا کریسی۔^{۱۱} میں تہاکوں سچ آدھا ہاں کہ جنتہ وی سوانیاں تھوں جمنے اُنہاں وچوں کوئی وی یوحنا بیتسم ڈیوں لہے تھوں وڈا کوئی نہیں پر جو آسمان دی بادشاہی وچ جیڑا سب کُولوں نکلے اوہ اوندے کُولوں وڈے۔^{۱۲} ول یوحنا بیتسم ڈیوں آے دے ڈین تھوں چل کے آج تائیں آسمان دی بادشاہی زور تھیندا رہ گئے لہے زور آوے اوں کُو چھک گھنن۔^{۱۳} کیوں جو سارے نبیاں شریعت یوحنا تک نبوت کیتی ہے۔^{۱۴} لہے ول ٹساں چاہو تاں ایں کُو من گھنو۔ ایلیا، جیڑا آون آلا ہاں۔^{۱۵} لہے جیندے سنن لہے کن پوؤں اوہ سن گھے۔^{۱۶} لہے میں ہن ایندی نسل دی برابری کیندے نال کراں؟ اے تاں اوں بالاں وانگوں بن جیڑے بازار دے وچ بیٹھ پوے اپنہ دوستان کُو سڈکے آدھن۔^{۱۷} آساں ٹہاڈے کیہ بانسری وچائیے ٹساں تہے وی ناں۔ اسان ماتم کیہ تہے ٹساں اپنہ سینہ تہے نہ مارے؟۔^{۱۸} کیوں جو یوحنا کُر کھاوے شراب پیوں تاں نہ آیا ہلے پر اوہ آدھن ایندے وچ بدروح۔^{۱۹} اپنہ آدم کھاندا پیندا پویا آیا لہے اوہ آدھن ڈیکھو کھاوے شرابی ہے۔ چونگی گھنن لہے گنہگار دا یار! پر حکمت اپنہ کماں تھوں سچی ثابت تھئی۔^{۲۰} اوہ اُنہاں شاہراں کُو پھٹکارن لگا جتھاں اوں نہ بہوں سارے معجزے کیتے کیوں جو اُنہاں تہے توبہ نئیں کیتی کہ۔^{۲۱} تیڈے لہے افسوس پُ خرازین! تیڈے لہے افسوس پُ اے بیت صیدا! اگر اے معجزے صورتہ صیدا وچ تھیوں ہاں تاں اوہ ٹاٹ پاکتہ مٹی اچ بیہ کے کڈن دی توبہ کر گھیندے۔^{۲۲} لہے میں ٹہاکوں آدھا ہاں کہ عدالت دے ڈین صورتہ صیدا دا حال ٹہاڈے حال کُولوں زیادہ برداشت دے لائق ہوسی۔^{۲۳} لہے اے کفر نحوم! تُوں کیا سوچیندا ہئیں کہ توں آسمان تائیں اُچا کیتا ویسیں؟ نئیں بلکہ تُوں تاں عالم ارواح دے وچ اُتر ویسیں کیونکہ جیڑے معجزے تیڈے وچ تھے اگر سدوم اچ تھیوں ہاں تاں اوہ آج تائیں قائم راہندا۔^{۲۴} پر میں تہاکوں آدھا ہاں کہ عدالت دے ڈین سدوم دا علاقہ تہاڈے مقابلہ وچ بہوں سوکھ پاسی۔^{۲۵} اوں ویلہ یسوع آکھیا اے باپ میں تیڈی حمد کریندا ہاں آسمان تہے زمین دے خداوند۔ کیوں جو توں اے گالہیں عقلمندانہ سمجھ دارا تہے ظاہر نہ کیتیاں پر اوں تہے ظاہر کیتیاں جیڑے بالاں دے وانگوں بن۔^{۲۶} ہاں آے باپ کیونکہ ایویں ای تیکو پسند لہے۔^{۲۷} میڈے باپ دے پاروں سارا کجھ میڈے حوالہ کیتا گیلے تاں جو کوئی وی میڈے پتر کو کوئی نہ جان دا ہاں سولہ باپ دے کُوئی باپ کُو نئیں جان دا سولہ پتر دے لہے اوندے جیندے لہے پتر ظاہر کرنا چاہندا ہوے۔^{۲۸} اے بہار دے چاون آلیوے بہوں تھک ماندے بندو سارے میڈے کول آو میں تہاکوں آرام ڈیساں۔^{۲۹} میڈا جوا اہنہ چا گھنولہ میڈے کُولوں سیکھو کیوں جو میں حلیمہ یل دا عاجز ہاں تہاڈیاں جاناں آرام پاسن۔^{۳۰} کیونکہ میڈا جوا ملائم لہے میڈا بوجھ ہلانے نرم ہے۔

۱۔ اُوں ویلے یسوع سبت لَہ ڈیندے فصلان دے وچوں ویندا پیا ہا لَہ اُوں دے جیلیاں کُو بھک لگی اوہ کنک دے سٹ توڑکے کھاوَن لگ۔ ۲۔ فریسیانہ اے ڈیکھکے یسوع کُوں آکھیا ڈیکھ تیدے چیلے اوہ کم کریندن جیڑا سبت لَہ ڈیندے کرنا جائز نئیں۔ ۳۔ یسوع اُنہاں کُوں آکھیا کیا تُساں اے نئیں پڑھیا کہ جیڑے ویلے داؤدے اُوں دے سنگتی بھکَن تان اُنہانہ کیا کیتے؟ ۴۔ کیوں اوہ خدا دے گھر دے وچ گیلے نذر دے ٹکر کھادے جو اُوں دے کیتے جائز نہ ہن تے نہ اُوں دے جیلیاں کیتے پر صرف کاہناں کیتے ای جائز ہائی؟ ۵۔ کیا تُساں توریت اچ پڑھیا کہ کاہن سبت لَہ ڈیندے پیکل اچ سبت دی ہرمتی کر دینے اوہ قصور راہندن؟ ۶۔ میں تباکوں آدھا ہاں کہ ایتھاں اوہ پیا جیڑا پیکل تھوں وی ہوں وڈلے۔ ۷۔ پر اگر تسناں ایں دے معنی جان دے کہ میں قربانی نئیں بلکہ رحم پسند کریندا ہاں تانہ قصوراں کُو قصوروار نہ ٹہراؤ ہا۔ ۸۔ کیوں جو ایں آدم سبت دا مالکے۔ ۹۔ یسوع اُنہوں تَرکے اُنہاں دے عبادت خلے وچ گیا۔ ۱۰۔ لَہ ڈیکھو اُنہاں یک بندہ جندا پتہ سُکا ہوا۔ اُنہانہ اُوں دے الزام لاوَن دے ارادے نال اے پُچھیا کہ کیا سبت لَہ ڈیندے شفا ڈیونا جائزے؟ ۱۱۔ یسوع ول اُنہاں کُو آکھیا! تباڈے وچوں ایہو جیا کونہ جنیدے کولیک بھیڈ پوے تان اوہ سبت دے ڈیندے ٹوٹے وچ ڈھیر پووے تان اوہ اُوں کُوں پکڑ کر نہ کڈھ۔ ۱۲۔ بندے دی عزت تان اُوں بھیڈ کولوں ہوں زیاہے۔ ایں پاروں سبت لَہ ڈیندے چنگا کم کرنا جائزے۔ ۱۳۔ تان یسوع اُوں بندے کُو آکھیا اپنا پتہ وڈھالے اُوں پتہ وڈھالے اوہ وڈھالے وانگوں چنگا تھی گیا۔ ۱۴۔ لَہ فریسیاں ہاں گھٹے اُوں دے خلاف منصوبہ بنلے کہ اُوں کُوں کیوں ہلاک کرؤں۔ ۱۵۔ جڈاں یسوع کُو ایں گالیں دا پتہ لگے تان اوہ اُنہوں لگا گیا لَہ ہوں سارے لوگ اُوں دے پیچھوں تَر پتے اُوں دے ساریاں کُوں چنگا کر تے۔ ۱۶۔ اُنہاں کُو آکھیا کہ میکوں ظاہر نہ کرلے۔ ۱۷۔ تان جو یسوعا نئی دی راہیں جو آکھیا گیلے اوہ پورا تھی وے کہ۔ ۱۸۔ ڈیکھو اے میڈا نوکریہ جنیں کُوں میں جُن گدے۔ میڈا پیارا جنیدے تھوں میڈا دل خوشیتے میں اپنی روح اُوں لَہ سٹیسان لَہ ول اوہ غیر قومان کُو انصاف دی خبر ڈیسی۔ ۱۹۔ ایہ نہ جھگڑا کریسی تے نہ ای شور لَہ نہ ای بازاراں وچ کوئی ایندی آواز سُن سی۔ ۲۰۔ اوہ گھسٹہ سرکنڈے کو نہ توڑیسی ول اوہ دھواں ڈیندے پتہ سن کو نہ بچھا سی جڈاں تائیں اوہ انصاف دی فتح نہ کرا ڈیسی۔ ۲۱۔ لَہ غیر قومان ایں دے نال تھوں بھروسہ رکھ سن۔ ۲۲۔ ول یک لہتے گونگے کُو جیندے وچ بدروح ہا۔ یسوع دے کول گھن لَہ اُوں کُوں چنگا کر ڈالتے جیندے پاروں گونگا بولتے ڈیکھن لگ پیا۔ ۲۳۔ لَہ ساری بھیڑ حیران تھیتے ول آکھیا اے بندہ داؤد دا پتر ہو سگدے؟ ۲۴۔ فریسیانہ ایں معجزے دے پارے وچ سن کے آکھیا اے بندہ جنان دے شہزا دے بعلز بول دے سوا جنان کون نیں کڈھ سگدا۔ ۲۵۔ یسوع اُنہاں دے خیال جان کے اُنہاں کُو آکھیا کہ جنیں بادشاہی وچ پھٹ پوندی ہا اوہ تباہ تھی ویندے لَہ اُوں وے ای جنیں شہر یا گھر جندے وچ پھٹ پوسی او قائم نہ راہی۔ ۲۶۔ لَہ اگر شیطان ای شیطان کُو کڈھ ڈیوے تان اوہ آپ ای اپنا مخالف تھی ووسی۔ ول اوندی بادشاہی کیوں قائم راہی؟ ۲۷۔ لَہ جے کر میں بعلز بول دی مدد دے نال جنان کُو کڈھیندا ہاں تان توڈاڈے پتر کئیں دی مدد نال کڈھیندن؟ ایندے پاروں اوہ توڈاڈے منصف ہوسن۔ ۲۸۔ جے گر میں خدا دی روح نال جن کڈھندا ہاں تان وت خدا دی بادشاہی تباڈے کول آگئی۔ ۲۹۔ یا کیوں کوئی ڈھاڈا زور آلا بندہ کئیں دے گھر وڈھکے اوں دا مال لٹ سگدے جڈاں تائیں کہ پہلے اُوں زور آور کُو بدھ نہ گھنے ول اوہ اُوں دا گھر لٹ گھنسی۔ ۳۰۔ جیڑا میڈے نال نئیں اوہ میڈا دشمنیتے جیڑا میڈے نال جمع نہیں کریندا اوہ بکھربندے۔ ۳۱۔ ایں کیتے میں تباکوں آدھا ہاں کہ بندیاں دا پر گناہ کفر معاف کیتا ووسی پر جو کفر روح دے حق وچ ووسی اوہ معاف نہ کیتا ووسی۔ ۳۲۔ لَہ جیڑا کوئی ابن آدم دے خلاف بولیسی اُوں کُوں معاف کر ڈتا ووسی۔ پر جو کوئی پاک روح دے خلاف کجھ بولیسی اوہ تان کڈائیں وی معاف نہ کیتا ووسی۔ نہ ایں دنیا وچ نہ جیڑی آون لَہ جہاں وچ۔ ۳۳۔ یا تان جھاڑ کُوں چنگا آکھولتے اوندے پھل کُو وی چنگا آکھو، یا ول جھاڑ کُو وی بُرا آکھوتے اوندے پھل کُو وی بُرا آکھو کیونکہ جھاڑ لینے پھل تھوں سنجھانا ویندے۔ ۳۴۔ اے نانگ دے بالو تُساں بُرے تھی کے چنگیاں گالیں آکھ سگدے؟ کیونکہ جیڑا دل اچ ہووے اوہو منہ آندے۔ ۳۵۔ چنگا بندہ چنگ خزلے وچوں چنگیاں شتیاں کڈھیندے لَہ بُرا بندہ بُرے خزلے وچوں بُریاں شتیاں کڈھیندے۔ ۳۶۔ لَہ میں تباکوں آدھا ہاں عدالت لَہ ڈیندے کہیں کون اپنی پر بُری گل دا حساب ڈیونا ووسی۔ ۳۷۔ کیونکہ تُوں اپنی گالیں دے پاروں دین دار ٹھہرایا ووسی لَہ اپناں گالیں دے پاروں قصور وار ٹھہرایا ووسی۔ ۳۸۔ لَہ کجھ فقیہانہ فریسیانہ یسوع کُوں جواب ڈالتے آکھیا۔ اے اُستاد اسان تباڈے کولوں یک نشان ڈیکھنا چاندے۔ ۳۹۔ یسوع اُنہاں کُو جواب ڈالتے آکھیا ایں زملہ دے بُرے زنا کار قوم نشان منگدن پر یوناہ نبی دے نشان دے سوا بیٹا کوئی نشان نہ ڈتا ووسی۔ ۴۰۔ کیونکہ جیوں یوناہ ترلے دیہاڑے تے ترلے راتیں مچھی دے ڈھڈ وچ رہا اُوں وے ای ابن آدم ترلے دیہاڑے تے ترلے راتیں زمین کے اندر راہیسی۔ ۴۱۔ عدالت کے ڈیندے نینوہ دے لوگ ایں زملہ دے لوگاں دے نال کھڑے تھی کے اُنہاں کُو مُجرم ٹھہراسن کیوں جو اُنہانہ یوناہ دی مُنادیتے توبہ کیتی پر ڈیکھو ایتھاں اوہ جیڑا یوناہ تھوں وی وڈلے۔ ۴۲۔ دکھن دی ملکہ عدالت لَہ ڈیندے ایں زملہ دے لوگاں دے نال حیوانی ووسی۔ اُنہاں کُوں مُجرم ٹھہراسی۔ کیوں جو اوہ زمین دی اخیر تھوں سلیمان دی حکمت کُو سُن آئی لَہ ڈیکھو جیڑا ایتھاں جیڑا سلیمان تھوں وی وڈلے۔ ۴۳۔ جڈاں یک پلید رُوح بندے وچوں نکلدی تان خشک جامتے آرام گولیندی پھردی لَہ اُوں کُو نئیں ملدی۔ ۴۴۔ ول اے آدھیہ کے میں پچھاں لینے گھراچ ول وپساں جتھوں میں آئی پامی۔ اوہ واپس آئی تے اوہ لینے گھر کُوں صاف ستھرا پاندی۔ ۴۵۔ ول اوہ لینے گھر ویندی اے لینے نال ست بُریاں روحاں کُوں گھن ویندی۔ جیڑیاں ایں تھوں وی ہوں بُریاں ہونیندے ول اوہ ساریاں اُنہاں آن کے راہندن لَہ اُوں بندے دی اخیری حالت پلے کولوں وی زیادہ بُری تھی ویندی۔ ایں زملہ دے بُرے لوگاں دا حال ضرور ایہی ووسی۔ ۴۶۔ جڈاں یسوع بھیڑ نال گالیں کریندا پیا ہا اوندی مانتے پھرا ہاں کھڑے لَہ اوندے نال گالہ کرنا چاندے۔ ۴۷۔ کئیں اُوں کُوں آکھیا تیڈی مانتے تیڈے پھرا ہاں کھڑے ک تیدے نال گالہ کرنا چاندے۔ ۴۸۔ ول یسوع اُنہاں کُو آکھیا کونہ میڈی مانتے کونہ میڈے پھرا؟ ۴۹۔ ول اُوں لینے جلیاں دی طرف اشارہ کیتا اُنہاں پتہ وڈھا کے آکھیا ڈیکھو اے میڈی مانتے ایں میڈے پھرا۔ ۵۰۔ کیوں جو کوئی وی میڈے باپ دی مرضیتے چلدے، اوہ ای میڈا بھرا تے میڈی بھین تے مارے۔

13

۱۔ اُوں ڈیندے یسوع گھر کولوں نکل کتے جھیل دے کنڈے تے وچ بیٹھا۔ ۲۔ اوندے کول ہوں وڈی بندیاں دی بھیڑ کٹھی تھی گئی تان اوہ یک کشتی وچ چڑھ بیٹھلے اوہ سارے لوگ جھیل دے کنارے کھڑے تھی گئے۔ ۳۔ ول یسوع ہوں ساری گالیں اُنہاں کُوں مثالیں اچ بیان کیتیاں۔ ڈیکھو یک بیج بوؤن والا بیج بوؤن نکلے۔ ۴۔ لَہ بوؤن دے ویلے کجھ دلتے راہ دے کنڈے ڈھتے پکھیاں اُنہاں کُو لکے جُگ گدے۔ ۵۔ کجھ پتھراں آلی زمین تے ڈتھ چنھاں اُنہاں کُوں ہوں مٹی نہ ملے تے پوؤں مٹی نہ ملن دے کاروں جلدی اُگ لَہ۔ ۶۔ لَہ جڈاں سورج نکلے تان ستر گشتے جڑ نہوؤں دے کاروں سُک گئے۔ ۷۔ لَہ کجھ جھاڑیاں وچ ڈھتے جھاڑیاں اُوں کُو دیا گدے۔ ۸۔ لَہ کجھ چنگی زمین تے ڈھتے پھل گھن لَہ کجھ سو گناہ کجھ ستر گناہ کجھ تریہ گناہ۔ ۹۔ جیندے کن ہوں او سن گھنے۔ ۱۰۔ چیلانہ اوندے نیڑے لکے اُوں کُوں آکھیا تُساں مثالیں وچ کیوں گالیں آدھ پوے؟ ۱۱۔ اُوں جواب اچ اُنہاں کُو آکھیا ایں کیتے کہ تباکوں آسمان دی بادشاہی دی گالیں دی سمجھ ڈتی گئی۔ پر اُنہاں کُو نئیں ڈتی گئی۔ ۱۲۔ کیونکہ جیندے کولے اُوں کُوں ڈتا ووسی۔ اوندے کول زیادہ تھی ووسی لَہ جیندے کول نئیں اے اوندے کولوں اوہ وی گھن گدا ووسی جیڑا اوندے کول ہے۔ ۱۳۔ میں اُنہاں نال مثالیں اچ ایں کیتے گالیں کریندا ہاں کہ اوہ ڈیکھو پتہ نئیں ڈیکھتے سندن پتہ نئیں سندن لَہ تان ای سمجھدن۔ ۱۴۔ لَہ اُنہاں دے حق وچ

یسعیاہ نبی دی پیشین گوئی پوری تھیندی اے کہ اُساں کناں نال سُنسو پر پر گز نہ سمجھ سولہ اکھیاں نال ڈیکھ سو پر پر گز پتا نہ کریسو۔^{۱۵} کیونکہ اِنہاں دے دِلانے چری چھا گئی اے اوہ کناں تھوں اُچا سُندنے اُنہانے اُنہاں اکھیاں بند کر گِدَن ک ایویں نہ تھیوے کہ اکھیاں نال ڈیکھن تے کناں نال سُندنے دل تھوں سمجھن تے میڈے کول اُونے میں اُنہاں کون چنگا کراں۔^{۱۶} پر خوش نصیب پَن ٹاڈیاں اکھیاں ایں کیتے کہ اوہ ڈیدھیاں پَن لے کن اس کیتے کہ اوہ سُن دے۔^{۱۷} میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں کے ہوں سارے نیانے دینداراں کون آرزو ہائی کے جو کجھ اُنہاں ڈیدھپوئے اوہ ڈیکھن پر نہ ڈیکھ سگتے جو گالہیں تُوں ساں سُندے پوئے سُنن پر نہ سُن سگے۔^{۱۸} پَن بیج بوؤن لے دی مثال سنو۔^{۱۹} جیڑے ویلے کوئی بادشاہی دا کلام سُن دا بے نئیں سمجھدا تاں جو کجھ اُوندے دِل وچ بویا ویندے اُوں کون شیطاں لکے چھک گھندے۔ اے اوہیں جیڑہ راہ دے کنارے بویا گیا ہا۔^{۲۰} لے جیڑا پتھر یلی زمین وچ بویا گیا اُوہ جیڑا کلام کُو سُندلیتے خوشی نال قبول کر گھندے۔^{۲۱} پر اپن اندر جڑ نہیں رکھیندا بلکہ تھوڑے دیواراں دِلے لے جیڑے ویلے کلام دے پاروں دُکھ یا ظلم بریا تھیندے تاں چھیتی نال تھڈا کھاندے۔^{۲۲} لے جو جھاڑیاں وچ دبایا گیا اُوہ جیڑا کلام کُو سُندلیتے دُنیا دی فکرتے دولت دا فریب اُوں کلام کُو دبا دیندے لے اوہ پھل نہیں گھن آندا۔^{۲۳} لے جیڑا چنگی زمین وچ بویا گیا اُوہ جیڑا کلام کُو سُندلیتے سمجھدے لے پھل وی گھن آندے۔ کوئی سو گنا تے کوئی ستھ گنا تے کوئی تریہ گنا۔^{۲۴} ول یسوع عیسیٰ بئی مثال اُنہاں دے سامنے پیش کیتی۔ اکھیاں آسمان دی بادشاہی اُوں بندے دی کارے جئیں اپنی زمین وچ چنگا بیج بوئے۔^{۲۵} پر بندیاں دے شوتے پوئے دشمن آیتے کنک وچ کوڑے دلفے وی بو گئے۔^{۲۶} ول جیڑے ویلے پتیاں نکلیاں تے پھلیاں تے اوہ کڑوے دلفے وی ڈکھائی ڈتے۔^{۲۷} نوکراں تے لکے گھر دے مالک کون اکھیاں آے خداوند کیا تون اپن کھیت وچ چنگا بیج نہیں بویا ہا؟ اُوندے وچ کڑے دلفے کیتھ آگئے؟۔^{۲۸} یسوع اُنہاں کُو اکھیاں ایہ کنیں دُشمن دا کہہ نوکراں تے اُوں کُو اکھیاں کیا تون چاہندا پیں کہ آساں ونجے کہ اُنہاں کو اکٹھا کروں؟۔^{۲۹} اُونے اکھیاں نہیں ایویں نہ تھیوے کہ کڑوے دلفے جمع کریں۔ بویاں اُنہاں دے نال کنک وی اُکھاڑ ڈیو۔^{۳۰} کٹائی دے ویلے تک ڈویاں کون اکٹھا ودھن تے دیوے کٹائی کرن آلیاں کُو اکھیاں ڈیوے پہلے کڑوے دلفے جمع کر گھنوتے جلاون دے کیتے اُنہاں دے گٹھ بدھ گھنوتے کنک کُو میڈے کیتے جمع کر گھنوتے۔^{۳۱} یسوع عیسیٰ بئی مثال اُنہاں دے سامنے پیش کیتی کہ آسمان دی بادشاہی اُوں رائی دے دلفے کارے جیکو ک آدمی گھن کے اپن کھیت اچ پور ڈتا۔^{۳۲} اوہ سارے بیجاں وچوں چھوٹا تارے پر جیڑے ویلے وودھا ہے تاں ساریاں سبزیاں کولوں وڈا تے ایہو جیہا درخت تھی ویندے کہو دا پَنکھی لکے اُوندے لکے بسیرا کریں۔^{۳۳} ول اُوں عیسیٰ بئی مثال اُنہاں کُو سُنائی کہ آسمان دی بادشاہی اُوں خمیر دی کارے جیکو کٹیں ترپمتے گھن کے تریہ پیملے لے وچ ملا ڈتا تاں تھیندے تھیندے سارا خمیر تھی گیا۔^{۳۴} ایہ ساریاں گالہیں یسوع بھڑ کو مثالوں وچ اکھیاں لے بغیر مثال دے اوہ اُنہاں کُو کجھ نہ آدھا ہا۔^{۳۵} تاں جو نبی دے پاروں اکھا گیا ہا اوہ پورا تھیوے کہ میں مثالوں اچ اپنا مُند کھولیساں۔ میں اُنہاں گالہیں کُو ظاہر کریساں جو شروع تھوں ہی لُکیاں ریاں پَن۔^{۳۶} اُوں ویلے اوہ رش کو چھوڑے گھر گیا اُوندے چلیاں تے اُوندے کول لکے اکھیاں کھیت دے کڑوے دانیاں دی مثال ساکوں سمجھا ڈے۔^{۳۷} ول یسوع جواب وچ اکھیاں کہ چنگ بیج دا پورن آلا ابن آدم ہے۔^{۳۸} تے کھیت دُنیا بے چنگا بیج بادشاہی دے پُرن تے کڑوے دلفے اُوں شیطاں دے پُرن۔^{۳۹} جئیں دُشمن تے اُنہاں کُو بویا اوہ شیطاں تے کٹائی دینا دا آخیر تے کٹن لے فرشتہ۔^{۴۰} ول جیویں کڑوے دلفے جمع کیتے ویندے آگ وچ ساڑے ویندے اُوں ویں ای دُنیا دے آخیر وچ ہوسی۔^{۴۱} ابن آدم اپن فرشتیاں کون بھجیسی تے اوہ سارے تھوکر کھلاون آلی شینیاں تے بدکاراں کُو اُوں بادشاہی وچ جمع کریسی۔^{۴۲} لے اُنہاں کُو بھا دی بھٹی وچ سٹ ڈیسن۔ اُنہاں رووناں تے دندان دا پیسنا ہوسی۔^{۴۳} اُوں ویلے دیندار اپن باپ دی بادشاہی وچ سچھ دی کار چمک سن۔ جیندے کن ہون اوہ سُن گھن۔^{۴۴} آسمان دی بادشاہی کھیت وچ لکھوئے خزلے دی کارے جیکو کٹیں بندے گھن کے لکا تے آے خوشی دے مارے جو کجھ اُوں دا ونجے وچ تے اُوں کھیت کُو مُل گھن گئے۔^{۴۵} ول آسمان بادشاہی اُوں سوداگری دی کارے جیڑا چنگ موتیاں دی تلاش وچ ہا۔^{۴۶} جیڑے ویلے اُوں کون پک بہو قیمتی موتی ملے تاں اُوں تے ونجے کہ جو کجھ اُوندا ہا وچ تے دِل اُوں کون مُل گھن گئے۔^{۴۷} ول آسمان دی بادشاہی اُوں وڈے جال دی کارے جیڑا دریا وچ ستیا گیا تاں اُوں تے ہر طرح دیاں مچھیاں گھیر گدیاں۔^{۴۸} تے جیڑے ویلے اوہ بھریچ گئے تاں اُوں کون کنارے ول چھکے گھن لے تے بہرے چنگی چنگی تاں تھانوں وچ جمع کر گدیاں تے جیڑیاں خراب پَن او سٹ ڈتیاں۔^{۴۹} دینا دے آخیر وچ ایویں تھیں۔ فرشتے نکل سن تے شریراں کُو دینداراں کولوں آج کریسن لے اُنہاں کُو بھا دی بھٹی وچ سٹ ڈیسن۔^{۵۰} اُنہاں رووناں تے دندان دا پیسنا ہوسی۔^{۵۱} کیا اُنہاں ایہ ساری گالہیں جان گئے پوئے؟ اُنہانے اُوں کُو اکھیاں ہاں۔^{۵۲} اُونے اُنہاں کون اکھیاں ایں پاروں پر فقیہ جیڑا آسمان دی بادشاہی دا جیلا بنلے اُوں گھر دے مالک کارے جیڑا اپن خزانے وچوں نویاتے پرانیان شینیاں کڈھیندے۔^{۵۳} یسوع جیڑے ویلے اے مثالوں دے چُکے تاں ایویں تھیا کہ اُنہوں لگا گیا۔^{۵۴} لے اپن وطن وچ لکے اُنہاں دے عبادت خان وچ اُنہاں کُو ایہو جئی تعلیم ڈیون لگے کہ اوہ حیران تھی کہ اُنہاں لگے اہندے وچ ایہ حکمت تے معجزے کیتھوں آگئیں۔^{۵۵} کیا اے ترکھان دا پُرن نہیں تے اہندی ماں دا ناں مریم تے اہندے بھرا یعقوب تے یوسف تے شمعون تے یوذا تے نہیں؟۔^{۵۶} لے کیا ایندیاں ساریاں بھینیں ساڈے کول نہیں؟ ول ایہ سارا کجھ اہندے وچ کیتھوں لے؟۔^{۵۷} لے اُنہانے اُوندے پاروں تھڈا کھادے۔ پر یسوع اُنہاں کون اکھیاں کہ نبی اپن وطن اچ تے اپن گھر دے سیوا کیتھیں وی ہ عزت نہیں تھیندا۔^{۵۸} لے اُونے اُنہانے دیہ اعتقادی دے پاروں اُنہاں ہوں سارے معجزے نہ ڈکھلے۔

14

۱۔ اُوں ویلے چوتھائی مُلک دے حاکم تے یسوع پروردیس تے یسوع دی شہرت سُنی۔^۲ لے اپن نوکراں کون اکھیاں کہ اے یوحنا بیتسم ڈیون آلی جیڑا مُردیاں وچوں زندہ تھی گیا۔ ایں کیتے اُوندے کولوں ایہ معجزے ظاہر تھیندے پَن۔^۳ پروردیس تے اپن بھرا فلیس دی ڈال پروردیس دے پاروں یوحنا بیتسم ڈیون لکے کُو پکڑے بندھوایا تے قید خانے اچ ڈھک ڈتا ہا۔^۴ کیوں جو یوحنا نبی تے اُنہاں کُو اکھیاں ہا کہ ایں کُو اپن کول رکھنا تیدے کیتے جائز نہیں۔^۵ کیوں جو پروردیس اُوں کون قتل کر ڈیونا چاہندا ہا پر اوہ عام بندیاں کولوں ڈردا ہا کیونکہ اوہ اُوں کُو نبی من دے۔^۶ پر جڈاں پروردیس دی سالگرہ تھئی تاں پروردیس دی دھن محفل دے وچ بچے پروردیس کُو خوش چا کیتے۔^۷ ایں پاروں اُونے قسم کھادی تے وعدہ کیتا کہ توں جو کجھ منگیس میں تیکو ڈیساں۔^۸ اُونے اپنی ماں دے سکھاوے تے اکھیانے میکوں یوحنا بیتسم ڈیون لکے دا سر تھال اچ ایتھیں منگوا ڈے۔^۹ ول بادشاہ کُو اُوں دی درخواست تے ہوں ارمان لگے پر اوہ اپنی قسماں تے مہماناں دے پاروں مجبور ہا اُونے حکم ڈتا کہ سر ڈے ڈتا ونج۔^{۱۰} ول اُونے بندیاں کو بھجوا تے قید خانے وچوں یوحنا دا سرالگ کٹوا چھوڑے۔^{۱۱} ول اُوندا سر تھال دے وچ رکھ کے چھویر دے کول گھن لے ول اُوں دی ماں دے سامنے پیش چا کیتے۔^{۱۲} لے اُوندے چیلے لے تے اُنہاں لاش گدی تے اُوں کُو دفن کیتے ایں دے بعد اوہ یسوع دے کول گئے اُوں کُو خبر ڈتی۔^{۱۳} جڈاں یسوع ایہ سنیا تاں اُنہاں پک کشتی دے وچ بہ کپک کلی جامے لگا گیا لوگاں دی بھڑ اے سن کے اُوندا پچھا کرن لگ پئی۔^{۱۴} ول یسوع کشتی وچول لہ کپک وڈی بھڑ تھئی لے اُوں کُو اُنہاں تے ہوں ترس آیا پہلے اوتھ آیا لے اُونے اُنہاں دے بیماراں کو چنگا کر ڈتا۔^{۱۵} لے جیڑے ویلے شام تھی تاں چیلے اُوندے کول آئے اُنہاں اکھیاں جو ایہ سنساں جلیے پئی لے ویلے لنگھ گیا۔ لوگاں کُو کو وچن ڈے تاں جو اوہ وسطی اچوں اپن کیتے کھاونا مل گھن سگن۔^{۱۶} یسوع اُنہاں کُو اکھیاں اُنہاں کُوں وچن دی ضرورت کائی نہیں اُنہاں کُو کھاونا کیتے

ڈیوو۔ ۱۷¹⁷۔ اُنہاں نے اؤں کو آکھیا ساڈے کول اِتھاں صرف پنج روٹیاں تھیں ۽ ۱۸¹⁸۔ یسوع نے آکھیا! اُنہاں کو میڈے کول گھن آؤ۔ ۱۹¹⁹۔ ول یسوع بندیاں کو حکم ڈیتا کہ گھا دے لے بیہ ونجو۔ لے اؤں نے پنج روٹیاں ۽ ۲۰²⁰۔ ول اُنہاں ساریاں کھا دیاں ۽ تہ جگہ ول کھلے دے بجوے ٹکڑیاں دے نال بھریاں ہویاں بارہ توکریاں چائیاں۔ ۲۱²¹۔ لے کھاو لے تہ پمتاں بالان دے علاوہ پنج ہزار جین۔ ۲۲²²۔ لے ول چھیتی ہی اؤں نے چلیاں کوکشتی دے وچ مجبور کر کے سوار کرایا آکھیا کہ میڈے کولوں پہلے پار لگے ونجو لے ول اؤں نے بندیاں دی بھیڑ کو وچن ڈیتا۔ ۲۳²³۔ ول بندیاں کو وچن دا حکم ڈے کے کلبا دُعا کرن کیتہ پڑا تہ چڑھ گیا جیڑے ولے شمع تھئی تاں اوہ پڑا تہ کلبا ہا۔ ۲۴²⁴۔ پر کشتی اؤں ولے کنارے تھوں پرے لے لہراں دے تھیڑے کھاندی پئی ہا کیوں جو ہوا اؤں دے مخالف جلدی پئی ہائی۔ ۲۵²⁵۔ رات دے چوتھ پر یسوع جھیلے جلدے ہویاں اُنہاں دے کول آیا۔ ۲۶²⁶۔ جڈاں چلیاں نے اؤں کو جھیلے جلدیاں ہویاں ڈٹھا تاں گھبرج گئے لے آکھن لگے کہ اے تاں بھوتیہ ول ڈر نال چیخن لگ پئے۔ ۲۷²⁷۔ یسوع ول جلدی نال اُنہاں کو آکھیا میں ہاں حوصلہ رکھو۔ ڈرو نہیں۔ میں ہاں۔ ۲۸²⁸۔ پطرس نے اؤں کو جواب اچ آکھیا اے خداوند اگر تُوں بیس تا میکو حکم ڈے کہ پانی تہ چلے تہڈے کول آواں۔ ۲۹²⁹۔ اؤں نے آکھیا آ۔ پطرس کشتی تھوں اترے یسوع دے کول وچن کیتہ پانی تہ چلے لگ پیا۔ ۳۰³⁰۔ پر جیڑے ولے ہوا ڈٹھی تاں ڈر گیلے جڈاں بڈن لگے تاں چیخن لگ پیا آے خداوند میکو بجا!۔ ۳۱³¹۔ یسوع چھیتی نال پتہ لمبا کیتا اؤں کو تہ گئے لے ول اؤں کو آکھیا آے یقینا توں کیونشک کیتہ؟۔ ۳۲³²۔ اتھ ول جیڑے ولے اوہ کشتی دے وچ سوار تھی گئے تاں ہوا رُک گئی۔ ۳۳³³۔ لے جیڑے کشتی دے وچ بیٹھن اُنہاں اؤں کوئے سجدہ کیتا آکھیا سچ دے وچ تُوں خدا دا پتر نہیں۔ ۳۴³⁴۔ جڈاں اوہ پار کر گئے تاں اوہ گنبرت دے علاقہ دے وچ لے۔ ۳۵³⁵۔ لے اُنہاں دے موجود بندیاں یسوع کوں سجانیلے ول اُنہاں آس پاس دے علاقہ دے وچ لوگاں کوں خبر ڈتی لے سارے بیماراں کو اؤندے کول گھن لے۔ ۳۶³⁶۔ ول اوہ اؤں دی منت کرن لگ پئے جو اؤندے کپڑیاں دے کنارے کو ای پتہ لگ ونجے۔ تاں جنہاں پتہ لایا اوہ جنگ تھی گئے۔

15

۱۔ اؤں ولے کجھ فقیر فریسی یروشلم تھوں یسوع دے کول لے۔ اُنہاں نے آکھیا۔ ۲۔ تہڈے چلے وڈیاں دی بنائی ہوئی روایات کو کیوں ٹریندن کہ ٹکر کھاؤں تھوں پھل پتہ نہیں دھوندے؟۔ ۳۔ یسوع جواب اچ آکھیا ول تُوں اُنہاں کیوں اپنی روایات کوں پورا کرن خاطر خداوند دے حکماں کو توہیندے پئے؟۔ ۴۔ کیوں جو خداوند فرملا اپن پیوتہ ماں دی عزت کرلے لے جیڑا کوئی اپن پیوتہ ماں دی برائی کرے اوہ ضرور جان تھوں مارا ویسی۔ ۵۔ پر تُوں آدھ پیوتہ کہ جیڑا کوئی اپن پیو یا ماں کو آکھ جیڑی مدد ٹا کو میڈے کولوں مل سگدی ہائی اوہ تاں خدا کو پیو دے طورے ڈے ڈتی گئی۔ ۶۔ اؤں کوں اپن پیو دی عزت کرن دی ضرورت نہیں۔ ایویں تُوں اپنی روایات نال خدا دے کلام کو رد کرے۔ ۷۔ آے ربا کارو یسعیاہ تہڈاے حق دے وچ تھیک نبوت کیتی۔ ۸۔ اے بندے ہل نال تاں میڈی عزت کریندن پر اِنہاں دا دل میڈے کولوں دُور۔ ۹۔ اے بے فائدہ وڈی میڈی تعریف کریندن کیوں جو انسانی حکماں دی تعلیم دیندے۔ ۱۰۔ ول اؤں نے بندیاں کو اپن کول سڈا لے ول اُنہاں کو آکھیا سنو تہ سمجھو۔ ۱۱۔ جیڑی وی شمع اچ ویندی اوہ بندے کو پلید نہیں کریندی پر جیڑی مٹ وچوں نکلیے اوہ بندے کو پلید کریندی۔ ۱۲۔ ول یسوع دے چلے یسوع دے کول لے یسوع کو آکھیا کہ کیا تُوں جان دا نہیں کہ فریسی تہڈے جواب کوں پوچھن ناراض ہن۔ ۱۳۔ اؤں نے جواب ڈتا ہر اوہ پودا جو میڈے آسمانی باپ نے نہیں لایا جڑ تھوں پٹ ڈتا ویسی۔ ۱۴۔ اُنہاں کو جھوڑ ڈیو۔ اوہ اندھ راہ ڈکھاو لے لے ول یک اندھا دوجھ اندھ کو راہ ڈکھاسی تاں اوہ ڈوپس ٹوٹ دے وچ ڈھ پوسن۔ ۱۵۔ پطرس نے جواب اچ اؤں کو آکھیا اے تمہیل ساکوں سمجھا ڈے۔ ۱۶۔ اوں نے آکھیا کیا تُوں پالی تائیں سمجھ پئے؟۔ ۱۷۔ کیا تُوں کوں نہیں پتہ کہ جیڑا کجھ مٹ ویندے اوہ ڈھڈ اچ ویندے لے اوہ گندگی اچ ستیا ویندے۔ ۱۸۔ پر جیڑاں گالیں مٹ چوں نکلیاں ہن اوہ دل دے وچوں نکلیاں ہن۔ اوہ بندے کو ناپاک کریندیاں ہن۔ ۱۹۔ کیونکہ تہ خیال۔ قتل۔ زنا۔ جنسی بدکاری۔ چوری۔ کوڑی گواہی۔ عزتی دل وچوں ای نکلدن۔ ۲۰۔ ایویں ای گالیں جیڑیاں بندے کو پلید کریندن پر پتہ دھوؤں تھوں بغیر کھاؤں بندے کو پلید نہیں کریندا۔ ۲۱۔ ول یسوع اُنہوں نکل کے صُورتہ صدا دے علاقہ کو لگا گیا۔ ۲۲۔ لے ڈیکھو کہ کنعانی تہ پمت اؤں علاقہ دے وچوں نکل کے آئی لے اچی اواز نال آکھیا آے خداوند ابن داؤد میڈے رحم کر۔ میڈی دھی کو پک بدروح ہوں تنگ کریندی۔ ۲۳۔ پر یسوع اؤں کو کوئی جواب نہ ڈتا لے اؤں دے چلیاں نے اوندی منت کیتی۔ آکھن لگے کہ ایں کو ایتھوں گھل جھوڑ کیونکہ اوہ ساڈے پچھوں ڈنڈ مجاندی پئی۔ ۲۴۔ اؤں نے جواب اچ آکھیا میں تاں صرف اسرائیل دیاں گم تھیاں ہویاں بھڈاں دے علاوہ بے کنیں دے کول نہیں گھلایا گیا۔ ۲۵۔ پر اؤں نے آکے اؤندے سامنے جھک کے آکھن لگی خداوند میڈی امداد کر۔ ۲۶۔ اؤں نے جواب اچ اؤں کو آکھیا جھویراں دا ٹکر گھن کے کتیاں دے اگوں ستنا جنگا نہیں۔ ۲۷۔ اؤں نے آکھیا ہاں خداوند کتہ وی تاں مالک دی میز تھوں ڈھاو لے ٹکریاں وچوں کھانن جیڑے اؤں مالکاں دی میز تھوں ڈھانن۔ ۲۸۔ اہندے یسوع نے جواب اچ اؤں کو آکھیا آے تہ پمت تہڈا ایمان ہوں وڈلے۔ جیویں توں جانیدی پتہ تہڈے کیتہ اؤں وے پیوسے ول اؤندی دھی اؤں ولے ای جنگی تھی گئی۔ ۲۹۔ ول یسوع اُنہوں نکل کے گلیل دی جھیل دے نیڑے لگا گیا لے اوہ پڑا تہ چڑھ گیا لے اُنہاں بیہ گیا۔ ۳۰۔ لے یک ہوں وڈی بندیاں دی بھیڑ لنگڑے اندھ گونگے تہڈے لے ہوں سارے بیماراں کو اپن نال گھن کے اؤں دے کول آئیے اُنہاں کو یسوع دے پیراں وچ حاضر چا کیتا یسوع نے اُنہاں کوں جنگا کیتا۔ ۳۱۔ جڈاں بھیڑنے اے سارا کجھ ڈٹھا تاں اوہ ہوں حیران تھن کہ گونگ بولیندن لنگڑے تہڈے پھر دین کھاں تھوں اُنہ ڈیدھن ہن تاں اُنہاں نے اسرائیل دے خدا کی تعریف کیتی۔ ۳۲۔ یسوع نے اپن چلیاں کو سڈا لے اُنہاں کو آکھیا میکو ایں بھیڑے ترس آندے کیوں جو اے میڈے نال تہ ڈیواراں تھوں ہن۔ اُنہاں دے کول کھاؤں کیتہ کجھ وی نئیتہ میں اُنہاں کو کھاؤں تھوں پنا گھلنا نہیں چاہندا۔ کتھائیں ایویں نہ تھیوے جو اے راہ اچ تھکے رہ وچن۔ ۳۳۔ چلیاں نے اؤں کو آکھیا ایں ویرلہ دے وچ آساں اتنا سارے بندیاں کو رجاؤں کیتہ ٹکر کیتھوں گھن آسوں؟۔ ۳۴۔ یسوع نے اُنہاں کو آکھیا تہڈاے کول کتیاں روٹیاں ہن؟۔ اُنہاں نے آکھیا ست لے کجھ مجھیاں ہن۔ ۳۵۔ اؤں نے بندیاں کو زمینے باہوں دا حکم ڈتا۔ ۳۶۔ اؤں نے ست روٹیاں مجھیاں کو گھن کے شکر کیتا اُنہاں توڑے ٹکڑیاں کوں اپن چلیاں کو ڈیندا گیا لے چلے بندیاں کو۔ ۳۷۔ لے سارے کھا کے رج گئے ول جیڑے ٹکڑے بچ گئے اؤں دے ست ٹوکرے بھریج گئے۔ ۳۸۔ لے کھاؤں لے تہ پمتاں بالان تھوں علاوہ چار ہزار بندے۔ ۳۹۔ ول اوہ بندیاں کو گھل کے کشتی اچ سوار تھیلے مکدن دے علاقیاں وچ آ گیا۔

16

۱۔ فریسی صدوقی اؤندے کول لے اؤں کوں آزماو دے کیتہ اؤں کوں آکھن لگے ساکوں آسمان دی طرفوں کوئی نشان ڈکھا۔ ۲۔ اؤں نے اُنہاں کوں جواب ڈتا کہ جیڑے ولے شام تھیندی تہ تُوں آدھ پیوتہ کہ موسم جنگا پوسی کیونکہ آسمان رتا ہے۔ ۳۔ ول فجر کو تُوں آدھ پیوتہ کہ اندھاری آسی کیونکہ آسمان رتا دھندا ہے۔ تُوں آسمان دی ظاہری حالت دی تمیز کرنا جان دے پیوتہ پر ولے دے نشان دی تمیز نہیں وے کر سگدے۔ ۴۔ ایں زملہ دے تہڑے زناکار لوگ نشان منگدن پر یوناہ دے نشان تھوں سیوا کوئی بیٹا نشان اُنہاں کوں نہ ڈتا ویسی ول اوہ اُنہاں کو جھوڑے لگا گیا۔ ۵۔ ول چلے بار ویندے ہویاں ٹکر نال گھینناں بھل گئے۔ ۶۔ یسوع نے اُنہاں کوں آکھیا خبردار فریسیاں صدوقیاں دے

خمیر تھوں ہوشیار راولہ۔^۷ اوہ آپس اچ اینج آکھن لگے کہ آسان ٹکر نئیں گھن لے۔^۸ یسوع نے اے گھٹ ایمان رکھن آلیو ئساں آپس اچ کیوں آدھپیوے کہ ساڈے کول ٹکر نئیں۔^۹ کیا ئساں ہن تک نئیں وے سمجھدے لے اُنہاں پنج ہزار بندیاں دیاں پنج روٹیاں یاد نئیں۔ نہ اے کہ کتنی ٹوکریاں چاتیاں ہن؟^{۱۰} لے نہ اُنہاں چار ہزار بندیاں دیاں ست روٹیاں لے نہ ایہ جو کتے ٹوکرے چلتے؟^{۱۱} کیا وجہ جو ئساں ایہ نئیں وے جان دے کہ میں ٹہاکوں روٹی دے کیہ نئیں آکھیا؟ فریسیاں صدوقیاں دے خمیر تھوں خبردار راولہ۔^{۱۲} ول اُنہاں دی سمجھ وچ آیا کہ اوں روٹی دے خمیر تھوں نئیں بلکہ فریسیاں صدوقیاں دی تعلیم تھوں خبردار راولہ تھوں آکھیا ہا۔^{۱۳} جیڑے ول یسوع قیصرہ فلیی دے علاقہ وچ آیا تاں اوں نے اپنے چیلیاں کولوں ایہ پچھیا کہ لوگ ابن آدم کو کیا آدھن؟^{۱۴} اُنہاں نے آکھیا کہ بہوں سارے یوحنا بیتسم ڈیوں آل آدھن۔ بعض ایلیاہ تے بعض برمیاہ یا نبیاں دے وچوں کوئی۔^{۱۵} اوں نے اُنہاں کوں آکھیا پر ئساں میکوں کیا آدھپیوے۔^{۱۶} شمعون پطرس نے جواب دتا توں زندہ خدا دا پتر مسیح پئیں۔^{۱۷} یسوع جواب اچ اوں کوں آکھیا بھاگاں آلا پئیں توں شمعون پر یوناہ کیونکہ اے گالہ گوشت اور خون نے نئیں پتھوں میڈے باپ نے جیڑا آسمان لے تے تیدے ظاہر کیتی۔^{۱۸} لے میں وی تیکو آدھا ہاں کہ توں پطرس پئیں۔ میں ایں پتھرے اپنی کلیسیا بنیساں لے عالم ارواح دے بوے اوندے غالب نہ آسن۔^{۱۹} میں آسمان دی بادشاہی دیاں کُنجیاں تیکو ڈیساں ول جو کجھ توں زمین تے بدھیسیں اوہو آسمان لے بدھیس لے جو کجھ توں زمین تے کھولیس اوہو آسمان تے کھل ویسی۔^{۲۰} اوں ول جیلاں کو حکم دتا کہ کئیں کو نہ ڈسلے جو میں مسیح ہاں۔^{۲۱} اوں ول کولوں یسوع اپنے جیلاں ظاہر کرن لگا کہ اوں کوں ضرور ہے کہ یروشلم کو ونجے بزرگاں تے سردار کاناہ تے فقیہاں دی طرفوں ہوں ڈکھ جاوے قتل کیتا ونج لے ترجیہ ڈیں زندہ تھی ونج۔^{۲۲} ایں گالہ تے پطرس اوں کو آجھ گھن کے گیلے بُرا بھلا آکھن لگا کہ اے خُداوند خدا نہ کرے اے تیدے نال تھیوے۔^{۲۳} اوں پھر کہ پطرس کوں آکھیا اے شیطان میڈے کولوں پرے تھی۔ توں میڈے کیہ تھڈے دا باعث پئیں کیونکہ توں خُدا دی گالیں دا نہیں بلکہ بندیاں دی گالیں دا خیال رکھینداں پئیں۔^{۲۴} اوں ول یسوع نے اپنے چیلیاں کوں آکھیا کہ اگر کوئی میڈے پیچھے آوے تان اپنی خودی کو چھوڑ دیوے لے اپنی صلیب چاوے میڈے پیچھو تھی ونج۔^{۲۵} کیونکہ جیڑا اپنی جان بچاونا چاوے او اوں کوں ونجا ڈیسی۔ جیڑا میڈی خاطر اپنی جان کوں ومجیسی اوہ اوں کوں پا گھنسی۔^{۲۶} ول اگر بندہ ساری دنیا پا گھن لے اپنی جان دا نقصان چاوے تان اوں کوں کیا فائدہ تھیسے؟^{۲۷} کیونکہ ابن آدم اپنے باپ دے جلال وچ اپنے فرشتیاں دے نال آسی۔ اوں ول پھر کہ کوں اوں دے کمان دے حساب نال بدل دتا ویسی۔^{۲۸} میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ جیڑے اِنہاں کھڑے اُنہاں وچوں بعض ایہو جیڑے ول تائیں ابن آدم کو آوندی بادشاہی وچ آندے پوے نہ ڈیکھ گھن سن موت دا مزہر گز نہ چکھسن۔

۱۔ جھی ڈین بعد یسوع پطرس تے یعقوبے اوندے پھرا یوحنا کوں نال گھن کیکھوں اچ پھاڑے الگ گھن گیا۔^۲ لے اوندی صورت اُنہاں دے ۱۷ سامنے بدل گئی ہائی۔ اوندہ مٹے سیجھ دی کار چمکن لگ پیلے اوندے کپڑے نور دی کار چہ تھی گئے۔^۳ لے ڈیکھو اُنہاں کو ایلیاہ موسیٰ دے گالیں کریندا ہوا ڈٹھا۔^۴ پطرس نے یسوع کو آکھیا اے خُداوند ساڈا اِنہاں ہونا چنگا نئیں۔ توں چاہیں تاں میں ترلے ڈیرے بناؤں۔ یک تیدے کیتیک موسیٰ کیتیک ایلیاہ کیت۔^۵ اوہ اے آدھا پیا لے ڈیکھو یک نورانی بدلے اُنہاں دے لے جہاں چا کیتی ول لے اوں بدل وچوں پک آواز آئی کہ ایہ میڈا پیارا پترے میں ایندے توں بہوں خوش ہاں ایندی سنو۔^۶ چیلے ایہ سن کے مٹ دے بہار ڈھ پستے ہوں ڈر گئے۔^۷ یسوع نے اُنہاں دے کول آلیا اُنہاں کوں پتھ لاک آکھن لگا اُٹھو خوف زدہ نہ تھیوؤ۔^۸ جیڑے ول اُنہاں نے اینباں آکھیاں کوں چاتیاں تان یسوع دے سیوا کئیں کوں نہ ڈٹھا۔^۹ جیڑے ول اوہ پٹا تھوں لیندے پتے تان یسوع نے اُنہاں کوں ایہ حکم دتا کہ جڈاں تائیں ابن آدم مُردیاں وچوں جی نہ اُٹھ جو کجھ ئساں ڈٹھلے کئیں دے نال ایندا ذکر نہ کرلے۔^{۱۰} اُنہاں نے اُنہاں دے کولوں پچھیا کہ ول فقیہ کیوں آدھن کہ ایلیاہ دا پلے آونا ذروہ؟^{۱۱} یسوع جواب دتا آکھیا ایلیاہ شک آسی۔ ول اوسایاں شتیاں کوں پورا کرسی۔^{۱۲} پر میں ٹہاکوں آدھا ہاں کہ ایلیاہ تان آگیا لے ئساں اوں کوں نئیں شجلہ بلکہ جو جی وچ لے ئساں اوندے نال کیتے۔ ایہو ای ابن آدم وی اُنہاں دے تھوں مصیبت جاسی۔^{۱۳} تان چیلے ایہ سمجھ گئے کہ اوں نے یوحنا بیتسم ڈیوں لے دے بارے وچ آکھ۔^{۱۴} جڈاں اوہ بیڑ دے کول آیا تاں یک بندہ گوڈیاں دے بہار جھک کے اوں کو آکھن لگا۔^{۱۵} اے خُداوند میڈے پترے رحم کر کیوں جو اوہ مرگی دے نال بہوں مصیبت وچ پترے ول ڈکھ برداشت کریندے۔ اوہر ول اگتے پانی دے وچ ڈھاندا رہندے۔^{۱۶} لے میں تیدے چلیاں کول گھن کے گیا ہامی پر اوہ اوں کوں چنگا نہ کر سگ۔^{۱۷} یسوع جواب اچ اُنہاں کوں آکھیا اے اعتقاد تے شریر نسل میں کپڑے ول تائیں ٹہاڈے نال راپساں؟ کڈاں تائیں میں ٹہاکوں برداشت کرسیاں۔ ایں کوں میڈے کول گھن او۔^{۱۸} یسوع اوں کوں جھڑکیا لے بدرُوح اوندے وچوں نکل گئی۔ اوہ جوان اوں ول ای چنگا تھی گیا۔^{۱۹} تان چیلے اوندے کول لے علیحدگی وچ آکھیا؟ آسان ایں کوں کیوں نہ کڈھ سگے؟^{۲۰} اوں نے اُنہاں کوں آکھیا ٹہاڈے گھٹ ایمان دی وجہ تھوں کیونکہ میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ اگر ٹہاڈے وچ رائے دے دلہ جیہ وی ایمان ہوسی تان ایں پٹا کوں آکھسو کہ اِنہوں پٹ کے اُنہاں لگا ونج تان کوئی وی گالہ ٹہاڈے کیت ناممکن نہ تھیسے۔^{۲۱} (پر ایہ قسم دعلتے روزے تھوں بغیر نہ نکل سگیا)۔^{۲۲} لے جڈاں اوہ گلیل دے وچ روکھوے سن یسوع نے اُنہاکوں آکھیا ابن آدم بندیاں دے حوالہ کیتا ویسی۔^{۲۳} لے اوہ اوں کوں قتل کر ڈیس پر اوہ ترجیہ ڈین زندہ کیتا ویسی۔ چیلے ایں گالہ تھوں بہوں ارمانی تھ۔^{۲۴} لے جیڑے ول کفرنحوم دے وچ لے تان ادھا مثقال چنگی گھن ول پطرس کول آکھیا کیا ٹہاڈا اُستاد ادھا مثقال چنگی نئیں ڈیندا؟^{۲۵} اوں نے آکھیا ہاں ڈیندا تان لے جیڑے ول اوہ گھر وچ آیا تان یسوع اُنہاں دے بولن کولوں پلے اکھ شمعون توں کیا آکھا تو کیا سمجھا پئیں؟ زمین دے بادشاہ کیندے کولوں محصول یا جزیرہ یا گھنڈے پنے؟ اپنے پتراں کولوں یا غیراں کولوں۔^{۲۶} جڈاں اوں نے آکھیا غیراں کولوں تان یسوع اوں کوں آکھیا کہ پتر اوں کوں ادا کرن تھوں آزاد ہے۔^{۲۷} ول ایہو نہ تھیوے کہ آسان اُنہاں کیتے تھڈے دا باعث نہ بنوں توں جھیل تے ونج کے کنڈا ستوتے جو پہلی مچھی لے آوے اوں کوں پکڑ گھن لے جیڑے ول توں اوں دا مند کھو لیسیں تان تو اوندے من وچ یک مثقال پاسیس۔ اوہ گھن کتے میڈے اپنے کیتے اُنہاں کوں ڈے۔

18

۱۔ اوں ول چیلے یسوع دے کول آکھن لگے کہ آسمان دی بادشاہی وچ وڈا کون ہے۔^۲ اوں نے یک بال کوں اپنے کول سڈکے اُنہاں دے وچ کھڑا کیتا۔^۳ تے آکھیا میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں کہ اگر ئساں توبہ نہ کریسوے بالاں دی کار نہ بنسو تان آسمان دی بادشاہی وچ پرگر داخل نہ تھیسو۔^۴ ول جیڑا کوئی اپنے آپ کوں ایں بال دی کار چھوٹا بنیسی اوہو آسمان دی بادشاہی وچ وڈا ہوسی۔^۵ لے جیڑا کوئی ایں بال کوں میڈے نال تھوں قبول کریندے اوہ میکوں قبول کریندے۔^۶ پر جو کوئی اِنباں نکیاں وچوں جیڑے میڈے ایمان گھن لے کئیں کوں تھوکر کھویندے اوں کیتے اے چنگا ہے کہ وڈی چکی دا پاٹ اوندے گلے وچ لٹکایا ونجے اوں کوں ڈونگ شمندر اچ سٹ دتا ونج۔^۷ تھوکر اں دے باروں ڈنیلے افسوسے کیونکہ تھوکر اں دا ہونا ضرور ہے پر اوں بندے افسوس جیندے باروں تھوکر لگے۔^۸ پس اگر تہڈا پتھ یا تہڈا پیر تیکوں تھوکر کھلاوے تان اوں کوں کپ کے اپنے کولوں آج کر کے سٹ چھوڑ۔ تہڈا لنگڑا تھی کے زندگی دے وچ داخل تھیوناں تیدے کیتے ایں کولوں چنگا ہے کہ ڈو پتھ یا ڈو پیر رکھیندے ہواں توں ہمیشہ دی بھا

وچ سٹیا ونج۔^۹ لہ اگر تیدی آکھ تیکوں تھوکر کھلاوے تان اوں کؤ کڈھک اپنہ کولوں سٹ ڈے کانان تھی کے زندگی وچ داخل تھیوان تیدے کیتہ ایندے کوکوں چنگلے ک ڈو آکھیاں رکھیندیاں ہویاں تۇ جنم دی بها وچ سٹیا ونج۔^{۱۰} خبردار ایناں یکیاں وچوں کئیں کؤ ناچیز نہ جانا کیونکہ میں ٹہاکو آدھا ہاں ک آسمانے اُنہاں دے فرشتہ میڈے آسمانی باپ دا مُنہر ویلہ ڈیہین۔^{۱۱} (کیونکہ ابن آدم جیڑے لوگ گم تھی گئیں اُنہاں کؤ گولنہ نجات دیون آیا ہے)۔^{۱۲} تُساں کیا سمجھدے پیو؟ اگر کئیں بندے دیاسو بھڈاں پوونے اُنہاں وچوں پک گم تھی ونج تان کیا اوہ نناوے کؤں چھوڑکے پھاڑا تے وچ کے اوں گم تھئی ہوئی کؤ نہ گویسی؟^{۱۳} لہ اگر ایں وے تھیوے ک اوں کؤ گول گھنہ، تان میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں ک اوہ اُنہاں ننانویاں دے پاروں جیڑی گم تھی گئی ہا ایں بھڈ دی زیادہ خوشی کریسی۔^{۱۴} ایں کیتہ ٹہاڈا آسمانی باپ ایہ نئیں چاند ک ایناں یکیاں وچوں پک وی ہلاک تھیوے۔^{۱۵} جے تیدّا پھرا تیدّا گناہ کرے تان ونجے آنجھ تھی کے اوندے نال گالھ کرے اوں کؤں سمجھا۔ اگر اوہ تیدی سُن گھنہ تان تُو اپنہ بھرا کؤ پا گدے۔^{۱۶} لہ اگر اوہ نہ سُن تان پک ڈو بندیاں کؤں اپنہ نال گھن وچ تان جو بریک گالھ ڈو تیبہ گواہاں دی زبان تھوں ثابت تھی ونج۔^{۱۷} اگر اوہ اُنہاں دی سُن تھوں وی انکار کرے تان کلیسیا کؤ آکھ لہ اگر کلیسیا دی وی سُن تھوں انکار کرے تان تُوں اوں کؤں غیر قومان لہتے جونگی گھنن ولہ دے برابر جان۔^{۱۸} میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں ک جو کجھ تُساں زمین تے بدھیسو اوہ آسمان تے بدھا ویسی لہ جو کجھ زمین تے کھولیسو اوہ آسمان تے کھولا ویسی۔^{۱۹} ول میں ٹہاکو آدھا ہاں ک اگر ٹہاڈے وچوں ڈو بندے زمین تے کئیں گالھ دے کیتہ جیکوں اوہ جانبدے ہوں مل ونجن تان اوہ میڈے باپ دی طرفوں جیڑا آسمان تے اُنہاں دے کیتہ تھی ویسی۔^{۲۰} کیونکہ چنہاں ڈو ہا تیبہ میڈے ناسے اکتھین میں اُنہاں دے وچ موجود ہاں۔^{۲۱} اوں ویلہ بطرس تے نئے لکے اوں کؤں آکھیا آے خداوند اگر میڈا بھرا میڈا گناہ کریندا رابوے تان میں کتنی واری اوں کؤں معافی دیواں؟ کیا سٹت واری؟^{۲۲} یسوع اُن کؤں آکھیا میں تیکو اے نئیں آدھا ک سٹت واری بلکہ سٹت واری دے ستر وار۔^{۲۳} پس آسمان دی بادشاہی اوں بادشاہ دی کاریہ جئیں اپنہ نوکراں کولوں حساب گھنناں چاند ہا۔^{۲۴} لہ جیڑے ویلہ حساب گھنن لگا تان اوندے سامنہک قرض دار حاضر کیتا گیا جیندے اوندے ڈاہزار توڑے آندے۔^{۲۵} پر اوندے کول ڈیون کیتہ کجھ وی نہا ایں کیتہ اوندے مالک تے حکم ڈنا ک ایہ تے ایندی ڈالتے بال بچتے جو کجھ ایندا ہے سارا کجھ ویچا ونج لہ قرض گھن گدا ونج۔^{۲۶} پس نوکر تے ڈھک سجھہ کینا تے آکھیا آے خداوند میکوں مہلت ڈے میں تیدّا سارا قرض ادا کر ڈیساں۔^{۲۷} اوں نوکر دے مالک تے ترس کھاکے اوں کؤں چھوڑ ڈالتے اوندّا قرض معاف کر ڈنا۔^{۲۸} جیڑے ویلہ نوکر بار نکلتے اوندے نال خدمت کرن آلیاں وچوں پک اوں کؤں ملہ جیندے اوندے سو دینار آندے۔ اوندے اوں کؤں پکڑکے اوندی گچی چا دہائی تے آکھیا جو کجھ میڈلے میکو ایں ویلی ڈے۔^{۲۹} اوندے نال خدمت کرن لہتے اوندے آگوں ڈئہکے اوندی منت کیتی تے آکھیا میکوں کجھ مہلت ڈے میں تیکوں ڈے ڈیسساں۔^{۳۰} پر اوہ نہ منیا پتھوں ونج کے اوں کؤں جیل وچ سٹ ڈنا ک جڈاں تائیں توں قرض ادا نہ کر ڈیسیں قید وچ رہیں۔^{۳۱} اوندے ہم خدمت ایہ حال ڈیکھ کے بھو ڈکھی تھی گئے لہ اپنہ مالک کؤ ونج سارا کجھ جو تھیا ہا ڈسایا۔^{۳۲} ایہ سُن کے اوندے مالک تے اوں کؤں اپنہ کول سڈا تے اوں کؤں آکھیا کہ ایہ شریر نوکر میں سارا قرض تیکوں ایں کیتہ بخش ڈنا ہا ک تئیں میڈی منت کیتی ہائی۔^{۳۳} کیا تیدے کیتہ ضروری نہا جو ک جیویں میں تیدے ترحم کیتا ہا توں وی اپنہم خدمت ترحم کرے؟^{۳۴} لہ اوندے مالک تے غصہ تھی کے اوں کؤں جلاواں دے حوالہ کر ڈنا ک جڈاں تائیں سارا قرض چکا نہ ڈیوے قید وچ رابوے^{۳۵}۔ میڈا آسمانی باپ وی ٹہاڈے نال ایویں ای کریسی اگر ٹہاڈے وچوں ہر کوئی اپنہ بھرا کؤ دل نال معاف نہ کرے۔

۱- ایویں تھیا ک جڈاں یسوع ایہ گالہیں ختم کیتا تے اوہ گلیل تھوں نکل کے دریگ یردن تھوں لگے پودے دے علاقہ وچ آیا۔^۲ لہتیک وڈی بھڑ 19 نے اوندّا پچھا کیتا لہ اوندے اُنہاں کؤ اُنہاں چنگا کیتا۔^۳ لہ فریسی لہتے اوں کؤ آرماون کیتہ اوندے کول لہتے آکھن لگے ک کوئی بندہ شرعی وچ تھوں اپنی ڈال کو کئیں وچ تھوں طلاق ڈے سگدے؟^۴ اوندے جواب اچ اُنہاں کؤں آکھیا کیا تُساں نئیں پڑھ ک جئیں اُنہاں کؤں بلنہ اوندے شروع ای تھوں اُنہاں کؤں مردے عورت بنا کے آکھ۔^۵ ایں دے پاروں مرد پیوے ماں کولوں آج تھی کے اپنی ڈال نال رابسی لہ اوہ ڈوئیں پک جسم تھی سن؟^۶ پس اوہ ڈو نئیں بلکہ پک جسم۔ ایں کیتہ جئیں کؤں خلدے جوڑلے اوں کؤں بندہ الگ نہ کرے۔^۷ اُنہاں تے اوں کؤں آکھیا ک ول موسیٰ نے کیوں حکم ڈنا ہا ک طلاق نام ڈے کے چھوڑ ڈنا ونج؟^۸ اوندے اُنہاں کؤں آکھیا موسیٰ تان ٹہاڈی سخت دلی دے پاروں ٹہاکوں اپنی ڈال کؤ آج کرن دی اجازت ڈتی ہائی پر شروع کولوں ایویں نہا۔^۹ لہ میں ٹہاکوں آدھا ہاں ک جیڑا کوئی اپنی ڈال کؤں حرامکاری دے علاوہ کوئی ہئی وچ تھوں چھوڑ ڈیندے لہ ڈو جھی نال ویاہ کریندے تان اوہ زنا کریندے لہ جو کوئی اوں چھوڑی ہوئی نال ویاہ کریندے اوہ وی زنا کریندے۔^{۱۰} چیلیاں نے یسوع کو آکھیا ک اگر مرد دا ڈال دے نال ایہو جیا حالے تان ویاہ نہ کر نا ای چنگلے۔^{۱۱} اوندے اُنہاں کؤں آکھیا سارے ایں گالھ کؤ قبول نہ کریسن پر صرف اوہو جنہاں کؤں ایہ قدرت ڈتی گئی۔^{۱۲} کیومک کجھ پچڑے ایہو جئیں جیڑے اپنی ماں دے ڈھڈ وچوں ای ایویں جئیں لہ بعض پچڑے ایہو جئیں جنہاں آسمان دی بادشاہی کیتہ اپنہ آپ کؤ پچڑا بلنہ جو قبول کریندے اوہ قبول کرے۔^{۱۳} اوں ویلہ کجھ لوگ بالاں کؤں اوں دے کول گھن لہ تان جو اوہ اُنہاں تھتھ رکھ کے اُنہاں کؤں دعا ڈیوے پر چلیاں نے اُنہاں کو چھڑکیا۔^{۱۴} پر یسوع نے آکھا بالاں کؤں میڈے کول آون ڈیوے اُنہاں کؤں نہتکو کیوں جو آسمان دی بادشاہی ایہو جیاں دی۔^{۱۵} لہ اوندے اُنہاں تے بھ رکھ اُنہوں لگا گیا۔^{۱۶} ول پک بندے یسوع دے کول آکے اوں کؤں آکھیا میں کیڑی نیکی کراں کہمیش زندگی میکو مل ونج؟^{۱۷} یسوع نے اوں کؤں آکھیا تُوں میڈے کولوں کیوں نیکی دے بارے پچھدا یئیں؟ نیک تان پکو ایہ لیکن اگر تُوں ہمیشہ دی زندگی چاند یئیں تان حکما تے عمل کر۔^{۱۸} اوندے اوں کؤں آکھیا کیڑے حکما تے؟ یسوع نے آکھیا قتل نہ کر۔ زنا نہ کر۔ چوری نہ کر۔ کوڑی گواہی نہ ڈے۔^{۱۹} اپنہ پیو دی تے ماں دی عزت کر لہتے اپنہ گواہی نال اپنہ وانگوں محبت رکھ۔^{۲۰} اوں جوان تے اوں کؤں آکھیا میں ایناں ساریاں حکما تے عمل کر چکا ہا تے میڈے وچ کیڑی شے دی کمی ہے؟^{۲۱} یسوع نے اوں کؤں آکھیا لہ اگر تُوں کامل تھیونا چاندیں تان ونج اپنا سارا کجھ ویچ کے غریباں وچ وڈ چھوڑے تیکوں آسمان تے خزانہ ملیسی ول آکے میڈے پچھوں تُر پو۔^{۲۲} پر اوہ جوان ایہ گالھ سُن کے بہوں ڈکھی تھی کے لگا گیا کیوں جو وڈا مالدار ہا۔^{۲۳} یسوع نے اپنہ چیلیاں کوں آکھیا میں ٹہاکو سچ آدھا ہاں ک امیر بندے دا خدا دی بادشاہی وچ داخل تھیونا بہوں اوکھلے۔^{۲۴} میں ول ٹہاکوں آدھا ہاں ک اُنہ دا سوئی دے کھہ وچوں وڑنا ایں تھوں زیادہ سوکھلے ک امیر بندہ خدا دی بادشاہی دے وچ لنگھ ونج۔^{۲۵} جڈاں چیلیاں نے اے سٹیا تان بہوں حیران تھے لہ آکھن لگے ک ول کون نجات پا سگدے؟^{۲۶} یسوع نے اُنہاں دے پاس ڈٹھلے آکھیا بندے کیتہ ایہ اوکھلے پر خدا دے کیتھر شہ سوکھی۔^{۲۷} ول بطرس نے جواب دے وچ اوں کؤں آکھیا ڈیکھ آساں تان ہر شے چھوڑکے تیدے پچھوں تُر پٹھیں۔ ساکو کیا ملیسی؟^{۲۸} یسوع نے اُنہاں کؤں آکھ میں ٹہاکوں سچ آدھا ہاں ک جیڑے ویلہ ابن آدم نویں پیدایش اچ اپنہ جلال دے تخت تے باہسی تان تُساں وی جو میڈے پچھوں تُر پٹھیں بارے تخت تے بیہ کے اسرائیل دے بارے قبیلیاں دا انصاف کریسو۔^{۲۹} جنیں کئیں نے اپنا گھراں یا بھیناں یا پیو یا ماں یا بالاں یا زمیناں کو میڈے تان دی خاطر چھوڑ ڈتے اوں کؤں سو گنا ملیسی لہ ہمیشہ دی زندگی دا وارث ہوسی۔^{۳۰} لیکن بہوں سارے اول آخر تھی ویسن لہ آخر اول۔

۱۔ کیوں جو آسمان دی بادشاہی اؤں گھر دے مالک دی کاریہ جیڑا سویرے نکلے تان جو اپنے تانکستان (انگور دا باغ) اچ مزدور لاوے۔^۲ لے اؤں
 ۲۔ مزدور دا دے نال پک دینار روز دا مقرر کرکے اُنہیں کؤ اپنے تانکستان (انگور دا باغ) اچ بھیج ٲٲ۔^۳ وُل ٲٲں چڑھن دے بعد ٲٲوہراں کؤ اؤسے بٲ
 ۳۔ مزدور اؤں کؤ بازار وچ کھڑے بٲٲ ٲٲٲا۔^۴ لے اُنہاں کؤ آکھیا ٲساں وی میڈے تانکستان (انگور دا باغ) اچ لگ ونجو۔ جیڑا واجب بوسی میں ٲٲاکؤ
 ٲٲساں۔ ایہ سُن کے اوہ لگ گئے۔^۵ وُل اؤسے ٲٲوہراے تریجھ پاہ دے نیڑے وی نکل کے اؤں وےہی کیتا۔^۶ وُل کؤنی پک گھٲٲ ٲٲں راہندا ہا نکل کے بٲ
 ۴۔ مزدور اؤں کؤ کھڑے ٲٲٲا اسے اُنہاں کؤ آکھیا ٲساں کیوں اُنہاں سارا ٲٲسے کار کھڑے پیوے؟۔^۷ اُنہاں نے اؤں کؤ آکھیا ایں کیتے کہ کئیسے ساکؤ
 ۵۔ مزدوریے نیں لایا۔ اؤسے اُنہاں کؤ آکھیا ٲساں وی تانکستان (انگور دا باغ) اچ لگ ونجو۔^۸ جیڑے ویلے شام تھئی تان تانکستان (انگور دا
 باغ) دے مالک نے اپنے ناظم کو آکھن لگا مزدورں کؤ سڈلے پچھلیاں تؤں گھن کے پیلے مزدور اُنہاں تائیں اُنہاں دی مزدوری اُنہاں کؤ ٲٲے چھوڑ۔^۹
 ۶۔ جیڑے ویلے اوہ لے جنہاں گھٲٲ بھر کم کیتا ہا اُنہاں کؤ پک دینار ملے۔^{۱۰} جڈاں پلے مزدور لے تان اُنہاں سوجہ کہ ساکوں ٲٲہر مزدوری ملسی
 پر اُنہاں کؤ وی پک ای پک دینار ملے۔^{۱۱} جڈاں اُنہاں کؤ مزدوری ملی تان اُنہاں گھر دے مالک دے بارے وچ پیوں گلے کرن لگ پٲ کہ ٲٲ۔^{۱۲} اُنہاں
 پچھلیاں مزدور اُنہاں صرف پک گھٲٲ کم کیتے لے اُنہاں کؤ ساڈے برابر مزدوری ملےہی آساں تان سارا ٲٲہر اُنہاں تھوں زیادہ کم کیتے آساں سارا ٲٲہر
 گرمی برداشت کیتےہی اُنہاں کؤ ساڈے برابر کر ٲٲ۔^{۱۳} اؤسے جواب ٲٲے کہ اُنہاں وچوں پک کؤ آکھ میاں میں تٲٲے نال کؤنیہی انصافی نیں
 کیتی۔ کیا تٲٲا میڈے پک دینار طے نہیا پائی؟۔^{۱۴} جیڑا تٲٲلے اوہ جا گھن لے لگا ونج۔ میڈی مرضی ایہ کہ جتنا تٲٲکؤ ٲٲندا ہا اؤں پچھلے کؤ وی
 اُتتا ہی ٲٲوہراں۔^{۱۵} کیا ایہ میکؤ جائز نیں کہ اپنے پیسے دے نال جو کچھ وی کراں؟ یا تؤں ایں کیتے کہ میں نیک ہاں بُری نظر نال ٲٲدھا نیں؟۔^{۱۶}
 ایویں ای آخر اول تھی ویسے۔ اول آخر۔^{۱۷} جڈاں یروشلم ویندیاں ہویاں یسوع بارہ چیلیاں کؤ آج گھن گیا لے راہ اچ اُنہاں کؤ آکھیا۔^{۱۸}
 ٲٲیکھو آساں یروشلم ویندےہاں لے ابن آدم سردار کاہناے فقیہاں دے حوالہ کیتا ویسی لے اوہ اؤں دے قتل دا حُکم ٲٲس۔^{۱۹} اؤں کؤ غیر
 قوماں دے حوالہ کیتا ویسی تاکہ اوہ اؤں دا مذاق اُڑاؤسے کورے مارے صلیبے ٲٲے ٲٲوہراں دے ٲٲوہراں دے ٲٲٲاں لگی۔^{۲۰} اؤں ویلے زبدي
 دے ٲٲٲاں دی مارے اپنے ٲٲٲاں دے نال اؤں دے سامہ آکے سجدہ کیتا لے اؤں دے لگے عرض کرن لگی۔^{۲۱} اؤسے اؤندے کولوں پُچھیا کہ توں کیا
 چاہندی نیں؟ اؤسے اؤں کؤ آکھیا فرما کہ ایہ میڈے ٲٲس پُتر تٲٲی بادشاہی اچ تٲٲے سجتے کھیتھ۔ بھاون۔^{۲۲} یسوع نے جواب وچ آکھیا ٲساں نیں
 جان دے کہ کیا منگدے پیوے۔ جیڑا پیالہ میں پیوں کؤ ہاں کیا ٲساں پی سگدے پیوے؟ اُنہاں نے اؤں کؤ آکھیا پی سگدے نیں۔^{۲۳} اؤسے اُنہاں کؤ آکھ
 میڈا پیالہ تان پی سگسو پر اپنے سجتے کھیتھ کئیں کؤ بٹھانا میڈا کم نیں پر جنہاں کیتے میڈے باپ دی طرفوں تیار کیتا گیا لے اُنہاں کیتے۔^{۲۴} لے
 جیڑے ویلے ٲٲہر چیلیاں نے اپنے سُن تان اوہ اُنہاں ٲٲوہراواں کؤ غصہ تھے۔^{۲۵} پر یسوع نے اُنہاں کؤ اپنے کول سڈلے آکھیا کہ ٲساں جان دےہو کہ غیر
 قوماں وٲٲرے اُنہاںے حکم چلانے امیر اُنہاںے اختیار جتانےہن۔^{۲۶} ٲٲہاڈے وچ ایویں نہ تھیسے بلکہ جیڑا ٲٲہاڈے وچوں وٲٲا تھيونا چاندے اوہ
 ٲٲہاڈا نوکر بٲ۔^{۲۷} لے جو کوئی ٲٲہاڈے وچوں اول تھيونا چاندے اوہ ٲٲہاڈا نوکر بٲ۔^{۲۸} اوویں وانگوں جس طرح ابن آدم خدمت کراوڑن نیں آہا
 وٲ خدمت کرے اٲٲری جان ٲٲہراں دےہو فدیہ ٲٲوے۔^{۲۹} لے جیڑے ویلے اوہ یریحو چوں نکل کے ویندے ٲٲٲن تان پک وٲی بندیاں دی پھٲٲ اؤندے
 پچھوں تٲر پئی۔^{۳۰} لے ٲٲیکھو ٲٲوہراں اندھیاں جیڑے سڑک دے لے بیٹھن اے سُن کے کہ یسوع ویندا پٲ تان اُچی آواز نال آکھیا اے ابن داؤد ساڈے لے
 رحم کر۔^{۳۱} لوگاں نے اُنہاں کؤ جھٲٲا کہ جُپ راہوں لیکن اوہ بٲی اُچی آواز نال چیخن لگ پٲ کہ اے خداوند ابن داؤد ساڈے رحم کر۔^{۳۲} یسوع
 کھڑے تھی کے اُنہاں کؤ سڈالے آکھیا ٲساں کیا چاندے پیوے کہ میں ٲٲہاڈے کیتے کیا کراں؟۔^{۳۳} اُنہاں نے اؤں کؤ آکھیا اے خداوند ایہ کہ ساڈیاں
 آکھانکھل ونجن۔^{۳۴} یسوع کؤ اُنہاںے ترس آیلے اؤسے اُنہاں دی آکھیاں کؤ بٲہ لایلے اوہ اؤں ویلے ای ٲٲیکھن لگ پٲٲے اوندے پچھ تٲر پٲ۔

۱۔ وُل جیڑے ویلے اوہ یروشلم دے نیڑے پُنجے زیتون دے پُاڑے بیت فگ دے نیڑے لے تان یسوع ٲٲوہراں کؤں ایہ آکھ کے گھلیا کہ۔^۲ اپنے
 سامہ دے پٲٲ وچ ونجو۔ اُنہاں پُنجدےہی پک کھوتی بدھی ہوئیے اوندے نال کھوتی دا بچ پاسو اؤں کؤ کھول کے میڈے کول گھن آو۔^۳ لے اگر
 کؤنی ٲٲاکؤ آکھ تان آکھولے کہ خداوند کؤ ایندی ضرورت ہے۔ اوہ جلدی نال اُنہیں کؤ بھیج ٲٲسی۔^۴ اے ایں کیتے تھیا کہ جو کچھ نبی دی رائیں آکھیا
 گیا ہا اوہ پُورا تھيوے کہ۔^۵ صیون دی دھی کؤ آکھو کہ ٲٲیکھ تٲٲا بادشاہ تٲٲے کول آندلے۔ اوہ حلیمے گڈھاے سوارے بلکہ لادو دے بچے۔^۶ وُل
 چیلانے ونج کے جیوں یسوع نے اُنہاں کؤ حکم ٲٲا ہا اؤں ویں پی کیتا۔^۷ وُل کھوتیے اوندے بچ کو گھن کے اپنے کٲرے اوندے سٲ لے اوہ اوندے
 بیہ گیا۔^۸ لے پھٲٲ وچوں پیوں سارے بندیاں نے اپنے کٲرے راہ وچ وچھلے کئی لوگاںے رُکھاں توں ٲٲالیاں کٲ کے راہ وچ پھٲلا ٲٲیاں۔^۹ لے پھٲٲ جو
 اوندے آگوں آگوں ویندے پچھوں پچھوں لگی آندی ہا چلا چلاکے آدی پائی کہ ابن داؤد کؤ بوشعنا مبارک ہے اوہ جیڑا خداوند دے تان تھوں آندے پٲ۔
 عالم بالا بوشعنا۔^{۱۰} وُل جیڑے ویلے اوہ یروشلم وچ داخل تھیا تان سارے شاہر اچ بلچلے گئیے لوگ آکھن لگے ایہ کون ہے؟۔^{۱۱} پھٲٲ دے
 لوگاں نے آکھیا ایہ گلیل دے ناصر دا نبی یسوع ہے۔^{۱۲} یسوع نے خدا دی پکل وچ داخل تھی کے اُنہاں ساریاں کؤں کڈھ ٲٲا جیڑے پکل وچ کاروبار
 کریندےہن۔ صرافاں دے تختے کبوتر وچن آلیاں دیاں چوکیاں اُٲٲاں۔^{۱۳} لے اُنہاں کؤں آکھیا کہ میڈا گھر دُعا دا گھر بوسی پر ٲساں ایں
 کؤں ٲٲاکواں دی غار بنا چھوڑے۔^{۱۴} وُل اندھے لنگرے پکل وچ اوندے کول لے اؤسے اُنہاں کؤں چنگا کیتا۔^{۱۵} پر جیڑے ویلے سردار کاہناے
 فقیہاںے اوندے عجیب کماں کؤں جیڑے اؤں کیتھنے چھواراں کؤں پکل وچ ابن داؤد کؤں بوشعنا آدھلےہو ٲٲٲا تان غصہ تھی کے اوکوں آکھن
 لگے۔^{۱۶} توں سُنندا نیں جو ایہ کیا آدھن یسوع نے جواب اچ اُنہاں کؤ آکھیا ہاں۔ کیا ٲساں ایہ کٲٲاں نیں پڑھیا کہ بالانے کھیر پیوں آلیاں دے مُند
 تھوں توں حمدکؤ کامل کراے؟۔^{۱۷} وُل اوہ اُنہاں کو چھوڑکے شاہر کولوں باہر بیت عنیاہ اچ لگا گیاے رات کؤں اُنہاں رہا۔^{۱۸} لے جیڑے ویلے
 سویر تھئی تان اوہ شاہر کؤ ویندا پیا ہا تان اؤں کؤ بھک لگی۔^{۱۹} لے راہ دے کنارے انجیر دا پک رُکھ ٲٲیکھ کے اؤندے کول گیاے ٲٲیاں دے سیوا
 اؤندے کچھ نہا ایہ ٲٲیکھ کے آکھ جو پٲ تھوں تٲٲے کٲٲاں پھل نہ لگیسی لے اوہ انجیر دا رُکھ اؤں ویلے ای شک گیا۔^{۲۰} چیلانے اے ٲٲیکھ کے
 تعجب کیتلے آکھیا اے انجیر دا رُکھ کئیں پک دمُ سک گئے۔^{۲۱} یسوع نے جواب وچ اُنہاں کؤ آکھیا میں ٲٲاکؤ سچ آدھا ہاں جو اگر ایمان رکھوتے
 شک نہ کرو تان نہ صرف آوؤ کریسو جو کچھ انجیر دے رُکھ نال تھے بلکہ اگر ایں پُاڑ کو آکھ سو کہ توں آکھو ونجے سمندر اچ جا ٲٲ تان ایں وے
 ای تھیسے۔^{۲۲} لے جو کچھ دُعا اچ ایمان نال منگسو اوہ سارا کچھ ٲٲاکوں ملسی۔^{۲۳} جیڑے ویلے او پکل وچ لکے تعلیم ٲٲندا پیا ہا تان سردار
 کاہناے قوم دے بزرگاںے اؤندے کول لکد آکھیا توں ایہاں کماں کؤں کیندے اختیار نال کریندیں؟ لے ایہ اختیار تٲکوں کئیں ٲٲ۔^{۲۴} یسوع
 جواب وچ اُنہاں کؤں آکھیا میں وی ٲٲہاڈے کولوں پک گالھ پُچھدا ہاں۔ اگر اوہ میکؤں ٲٲیسو تان وُل میں وی ٲٲاکؤں ٲٲیساں کہ ایہاں کماں کؤں
 کیندے اختیار نال کرینداں ہاں۔^{۲۵} یوحنا دا بٲٲسم کیندی طرفوں پائی؟ آسمان دی طرفوں یا بندیاں دی طرفوں؟ اوہ آپس وچ آکھن لگے کہ اگر
 آساں آدھٲیں کہ آسمان دی طرفوں تان اوہ ساکؤ آکھسیے وُل کیوں ٲساں یقین نہ کیتا؟۔^{۲۶} پر گر آکھوں بندیاں دی طرفوں تان وُل لوگاں

کولون ڈرہےئیں کیونکہ سارے یوحنا کو نبی جان دے²⁷۔ اُنہائے جواب کو آکھیا آسان نئیں جان دے۔ یسوع وی اُنہاں کو آکھیا کہ میں وی اُنہاں نئیں ڈسیندا کہ اُنہاں گالیں کو کیندے اختیار دے نال کریندا ہاں۔²⁸ اُنہاں کی سمجھدے پوے؟ یک بندے ڈے ڈو پُتر۔ اُو نے پہلے دے کول ونج کے آکھیا پُتر ونج آج تاکستان (انگور دا باغ) وچ کم کر۔²⁹ اُو نے جواب ڈتا میں نہ ویساں مگر بعد اچ پچھتا کہ لگا گیا۔³⁰ ول ڈوجھ کول ونج کے اُوں کوں وی آکھیا اُو نے جواب ڈتا چنگا جناب۔ پر گیا نئیں۔³¹ اُنہاں ڈواں وچوں کیڑے نے اپنے پیو دی مرضی کو پورا کیتا؟ اُنہاں آکھیا پہلا۔ یسوع اُنہاں کو آکھیا میں اُنہاں کوں سچ آدھا ہاں کہ چونگی گھن لکھتے کسبیاں اُنہاں دے کولوں پہلے اُنہاں دی بادشاہی وچ داخل تھیندیاں ہن۔³² کیونکہ یوحنا دینداری دی وجہ تھوں اُنہاں دے کول آبا لے اُنہاں اُنہاں یقین نہ کیتا پر چونگی گھن اُنہاں آلیاں کسبیاں اُنہاں یقین کیتے اُنہاں اُنہاں دیکھ کے بعد وچ وی نہ پچھتلے اُنہاں یقین کر گھن دے۔³³ یک بٹی مثال سنو یک گھر دا مالک یا جنیں تاکستان (انگور دا باغ) لایا لے اُنہاں دے چاروں پاسے چار دیواری کیتی لے اُنہاں دے وچک حوض بنلے یک بُرج وی بنلے لے اُوں کوں باغبانان کوں ٹھیکے دے کے پر دیس لگا گیا۔³⁴ ول جیڑے ویلے پہلے دا موسم نیڑے آیا تاں اُو نے اپنے نوکراں کوں باغبانان دے کول اپنے باغ دا پہل گھن کیتے گھلیا۔³⁵ لے باغبانان اُنہاں دے نوکراں کوں پکڑ کے کئیں کوں قتل کیتے کئیں کوں سنگسار کیتے۔³⁶ ول اُو نے اپنے نوکراں کوں گھلے جیڑے پہلے تھوں زیادہ لے اُنہاں دے نال وی اُو سلوک کیتے۔³⁷ ول آخر وچ اُو نے اپنے پُتر کوں اُنہاں دے کول اپنے آکھ کے گھلیا کہ اوہ میڈے پُتر دلتے لحاظ کریں۔³⁸ جیڑے ویلے باغبانان اُنہاں دے پُتر کوں ڈٹھ تان آپس وچ آکھ ایہو وارث پوے۔ اُو ایں کوں قتل کر کے اِندی میراثت قبضہ کر گھنوں۔³⁹ اُوں کوں پکڑ کے باغ وچوں باہر کڈھتے قتل کر ڈے۔⁴⁰ پس جیڑے ویلے تاکستان (انگور دا باغ) دا مالک اُسی تان اُنہاں باغبانان دے نال کیا کریسی؟⁴¹ اُنہاں دے اُوں کوں آکھیا کہ اُنہاں بدکاراں کوں بُری طرح ہلاک کر یسی لے باغ دا ٹھیکا ڈوجھ باغبانان کوں دے ڈیسی جیڑے موسم اُوں کوں پہلے ڈیوں۔⁴² یسوع اُنہاں کوں آکھیا کیا اُنہاں کتاب مُقدس وچ کِڈائیں نہیں پڑھیا کہ جنیں پتھر کوں راج مستریاں رد کر ڈتے اُو کوں دے سیرے دا پتھر تھی گیا۔ اپنے خُداوند دی طرفوں تھیا لے ساڈی نظر وچ عجیب۔⁴³ ایں کیتے میں اُنہاں کوں آدھا ہاں کہ خُدا دی بادشاہی اُنہاں دے کولوں گھن گیدی ویسی۔ اُوں کوں پھلے کوں جو اُنہاں دے پھل گھن آوے دے ڈتی ویسی۔⁴⁴ لے جیڑا ایں پتھرے ڈھاسی ٹکڑے ٹکڑے تھی ویسی پر جیندے اوہ ڈھاسی اُوں کوں پھلے ڈیسی۔⁴⁵ لے جیڑے ویلے سردار کا بنارے فریساں اوندیاں مثالوں شیاں تان سمجھ گئے کہ ساڈے حق وچ آدھلے۔⁴⁶ ول اوہ اُوں کوں پکڑن دی کوشش وچ ہن لیکن لوگاں کولون ڈرہےئیں کیونکہ لوگ اُوں کوں نبی جان دے۔

22

۱۔ یسوع ولا اُنہاں کوں مثالوں دے وچ آکھن لگا کہ۔² آسمان دی بادشاہی اُوں بادشاہ دی کارے جنیں اپنے پُتر دی شادی کیتی۔³ اُو نے اپنے نوکراں کو گھلیا کہ اُنہاں لوگاں کوں سڈو جیڑے شادی دی دعوت وچ سڈے گھن پر اوہ لوگ نہ لے۔⁴ ول بادشاہ نے نوکراں کو حکم ڈتے آکھیا کہ جیڑے سڈے گھن اُنہاں کوں دسو کہ دیکھو میں اپنا کھانا تیار کر گدلیں۔ میڈے ڈانڈے موٹے موٹے جانور دیخ تھی چُکین لے سارا کجھ تیار۔ شادی وچ آؤ۔⁵ پر اُوں لوگاں نے اُنہاں دی دعوت دی پرواہ نہ کیتی کجھ اپنے کھاناں تیار کر گدلیں۔ میڈے ڈانڈے موٹے موٹے جانور دیخ تھی چُکین لے سارا کجھ تیار۔ شادی وچ آؤ۔⁶ جیڑے باقی ہن اُنہاں بادشاہ دے نوکراں کو ماریاں بُری طرح پیش آئے اُنہاں کوں قتل کیتے۔⁷ بادشاہ بہوں غصہ وچ آگیا لے اُو نے اپنی فوج گھل کے اُنہاں قاتلاں کوں ہلاک چا کیتے اُنہاں دے شاہر کوں بھا لا ڈتی۔⁸ ول اُو نے اپنے نوکراں کو آکھیا شادی دی دعوت تان تیار پر سڈے پوے لوگ ایں قابل نہ۔⁹ اُنہاں رستیاں دے ناکیاں ونجولے جتہ اُنہاں ملن شادی بدی وچ گھن آؤ۔¹⁰ لے اوہ نوکر باہر چوکاں وچ گشتے کیا تیرے کیا پہلے ساریاں کوں جمع کر کے گھن لے شادی دی محفل مہمانان نال بھریج گئی۔¹¹ لے جیڑے دیلے بادشاہ مہمانان کوں دیکھن کیتے اندر آیا تاں اُو نے اُنہاں یک بندہ ڈٹھا جیڑا شادی دے کپڑیاں وچ نہا۔¹² بادشاہ اُوں کولوں پُچھیا میاں تُوں اِنہاں شادی دے کپڑیاں دے بغیر کیویں آگیا پئیں؟ پر اوہ بندہ کوئی جواب نہ دے سگا۔¹³ ول بادشاہ نے اپنے لوگاں کوں آکھیا ایں بندے دے پتھے پیر بدھ کے ایں کوں باہر آندھارے وچ سٹ ڈیو اُنہاں روناں دے ڈنڈاں دا پیسناں پوسی۔¹⁴ کیونکہ سڈے پوے تان بہوں ہن پر الگ کیتے تھوڑے۔¹⁵ اُوں ویلے فریسی گشتے مشورہ کرن لگے کہ یسوع مسیح کوں کیویں اوندیاں گالیں وچ پھنسیا ونج۔¹⁶ پس اُنہاں نے اپنی جیلیاں کوں پرودیوں دے کول گھلیا لے اُنہاں یسوع کو آکھیا آے اُستاد آسان جان دےئیں کہ تُوں سچا پس لے سچائی دے نال خدا دی راہ دی تعلیم ڈیندا پس لے کئیں دی پرواہ نئیں کریندا کیونکہ تُوں کئیں بندے دا طرفدار نئیں۔¹⁷ ایں کیتے ساکو ڈسا۔ تون کیا سوچندا پس جو قیصر کوں جزیرہ ڈیونا قانون دے مطابق یا نئیں؟¹⁸ یسوع اُنہاں دی مکاری کوں سمجھ گیا لے اُنہاں کوں آکھیا آے ریا کارو اُنہاں میکوں کیوں آزماندے پوے؟¹⁹ جیہ دا سک میکو ڈکھاؤ۔ اوپک دینار اُوں دے کول گھن لے۔²⁰ یسوع اُنہاں کوں آکھیا ایندے تے کیندی صورت نہ ہے؟²¹ اُنہاں آکھیا کہ قیصر دا۔ ول یسوع اُنہاں کوں آکھیا کہ جیڑا قیصر دلے اوہ قیصر کوں لے جیڑا خدا دلے اوہ خدا کو ڈیو۔²² اُنہاں نے اے سنبلا بہوں حیران تھئے اُوں کوں چھوڑ کے لگے۔²³ اُوں ڈینے صدوقی اُنہاں دے کول لے جیڑے آدھن کہ قیامت نہ تھیںسی لے اُنہاں لگے ایہ سوال چا کیتا کہ۔²⁴ آے اُستاد موسیٰ بنیے آکھیا ہا کہ جو اگر کوئی بے اولاد مَر ونج تان اُنہاں پھرا اُنہاں دی دال دے نال ویاہ کرے لے اوہ اپنے پھرا دے کیتے نسل پیدا کرے۔²⁵ ساڈے وچ سنت پھرا ہن پہلے شادی کیتی۔ اوہ مر گیا لے پاروں کہ اُنہاں دی اولاد نہ اپنی دال اپنے پھرا کیتے چھوڑ گیا۔²⁶ ول ڈوجھ پھرانے وی ایویں ای کیتا تریجھ کولوں چل کے ستان پھراواں تک سارے پھراواں ایویں کیتا۔²⁷ ول اُنہاں ساریاں دے اخیر دے وچ اوہ تریہمت وی مر گئی۔²⁸ اوہ قیامت وچ اُنہاں ساریاں وچوں اوہ کیندی دال پوسی؟ کیوں جو اُو نے ساریاں دے نال ویاہ کیتا ہا۔²⁹ یسوع جواب اچ اُنہاں کوں آکھیا اُنہاں گمراہ پوے ایں کیتے کہ نہ کتاب مُقدس کوں جان دے پوے نہ خدا دی قدرت کوں۔³⁰ کیونکہ قیامت لے ڈین نہ تان کوئی شادی پوسی نہ تان اوہ ڈینے کوئی شادی دے بندھن وچ بدھا ویسی بلکہ لوگ آسمانے فرشتیاں دی کار پوسن۔³¹ پر مُردیاں دے وچوں جی اُنہن دے بارے وچ خدائے اُنہاں کوں فرمایا جو فرمایا کیا اُنہاں کوں اُنہاں پڑھیا کہ۔³² میں تان ابراہام دا خدائے اصحاق دا خدائے یعقوب دا خدا ہاں؟ اوہ تان مُردیاں دا خدا نئیں بلکہ زندیاں دا خدایہ۔³³ لوگ اپنے سُن کے اُنہاں دی تعلیم تھوں بہوں حیران تھے۔³⁴ ول جیڑے ویلے فریسیاں نے شُبا کہ یسوع صدوقیاں کوں چُپ کرا چھوڑے تان اوہ اکٹھے تھی گئے۔³⁵ لے اُنہاں دے وچوں یک عالم دین ہا اوہ اُوں کوں آزماون کیتے اُوں دے کولوں پُچھیا۔³⁶ اے اُستاد توریت دے وچ ساریاں تھوں وڈا حکم کپڑا۔³⁷ یسوع اُوں کوں آکھیا کہ خدائے اُنہاں دے نال اپنے سارے دلے اپنی ساری جانے اپنی ساری عقل دے نال محبت رکھ۔³⁸ ایہو سب تھوں وڈتے پہلا حکم۔³⁹ لے ڈوجھا حکم ایں طرح دا ہے کہ اپنے گواہنڈی دے نال اپنی جیہی محبت رکھ۔⁴⁰ اُنہاں ڈواں حکماں دے لے توریت تان اُنہاں دی کتاباں دا قیام۔⁴¹ لے جیڑے ویلے فریسی جمع تھن تان یسوع اُنہاں کولوں پُچھیا۔⁴² کہ اُنہاں مسیح دے بارے وچ کیا سمجھدے پوے؟ اوہ کیندا پُتر؟ اُنہاں دے اُوں کوں آکھیا داؤد دا۔⁴³ یسوع اُنہاں کوں آکھیا ول کیویں داؤد روح دی ہدایت نال یسوع کوں خدائے آدھ کہ۔⁴⁴ خدائے میڈے خدائے کوں آکھ میڈی سچ پاسے بیہ جڈاں تائیں میں تیرے دشمنان کوں تیرے پیراں دے پتھے نہ کر چھوڑاں۔⁴⁵ پس جڈاں داؤد مسیح کوں خدائے آدھ تان اوہ اُوں دا پُتر کیویں تھی سگدے؟⁴⁶ لے کوئی وی اُنہاں دے جواب اچ یک لفظ نہ آکھ سگ لے نہ اُوں ڈینے دے بعد اُنہاں دے کولوں کوئی وی سوال کرن دی جرت نہ کیتی۔

۱- اؤں ویلے یسوع پیڑ نالے اپنے چلیاں نال ایہ گالیں کیتیاں ک^۲۔ فقیہہ فریسی موسیٰ دی کُرسی تے بیٹھیں۔^۳ اوہ جو کجھ بُھاؤ ڈساوَن اوہ سارا کجھ کرو لے منو ہر اُنہاں جتھ کم نہ کرو کیونکہ اوہ آدھیں ہر آپ کریندے نیں۔^۴ اوہ اجیہ وڈے بوجھ لوگاں دے مونڈھیاں تھہ رکھیندیں جنہاں کو چاونا ہوں اوکھلے اوہ آپ اُنہاں کو اپنی انگل نال پلاونا وی نیں چاہندے۔^۵ اوہ اپنے سارے کم بندیاں کو ڈکھاوَن کیتے کریندیں کیونکہ اوہ اپنے توبت وڈے اپنی قمیض دے کنارے چوڑے رکھیندیں۔^۶ لے دعوتان وچ اعلیٰ جامعہ عبادت خانیاں اِچ اعلیٰ درجہ دیاں کُرسیاں۔^۷ لے بازاراں وچ سلامتہ بندیاں کولوں رہی (اُستاد) اکھوانا پسند کریندیں۔^۸ پر تُساں اپنے آپ کو رُبی (اُستاد) نہ سڈواو کیوں جو بُھاؤ اُستادیک ایہ لے تُساں سارے بھرا پیوے۔^۹ لے زمین تے کٹیں کو اپنا باپ نہ آکھو کیوں جو بُھاؤ باپیک ایہ جیڑا آسمانی۔^{۱۰} ول نہ تُساں ہادی اکھواو کیونکہ بُھاؤ ہادی یک ایہ یعنی مسیح۔^{۱۱} پر جو بُھاؤے وچوں جیڑا وڈلے اوہ بُھاؤ نوکر بے۔^{۱۲} لے جو کوئی اپنے آپ کو وڈا بنیسی اوہ نکا کیتا ویسی تے جیڑا اپنے آپ کو نکا بنیسی اوہ وڈا کیتا ویسی۔^{۱۳} آے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے لے افسوس! کہ تُساں لوگاں لے آسمان دی بادشاہی دے دروازے بند کریندے۔ نہ تاں تُساں آپ داخل تھیندے۔ نہ دوجھیاں کو جیڑے داخل تھیونا چاہین داخل تھیون ڈیندے۔^{۱۴} (اے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! تُساں بیواہ تریمتان دے گھراں کو بڑپ کر ویندے۔ لے ڈکھاوے کیتے نماز کو لمبا کریندے۔ پیوے۔ ایں وجہ تھوں بُھاؤ ڈھیر سزا تھیں)۔^{۱۵} آے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! کہ تسایک مُرید کرن کیتے سمندر پار علاقہاں دے وچ ویندے۔ پیوے لے جیڑے ویلے اوہ مُرید بن ویندے تاں اؤں کو اپنے تھوں دوگنا جنم دا پُتر بنا ڈیندے۔ پیوے۔^{۱۶} بُھاؤے افسو پیوے جو تُساں اندھ راہ ڈکھاوَن لے ہیوے۔ جو آدھیں کہ اگر کوئی مقدس دی سون کھاوے تاں کوئی گل نیں لیکن جیڑا مقدس دی سونہ دی سون کھاوے اوہ اپنی سون کو بورا کرن دا پابند ہوسی۔^{۱۷} تُساں اندھ تے وقوف پیوے کیوں جو وڈا کونپے سونا یا مقدس جیڑا سونہ کو پاک کر بندلے؟۔^{۱۸} لے ول آدھ پیوے کہ جو کوئی قربان گاہ دی سون کھاوے تاں کوئی گالہ نیں لیکن جیڑا نذرلہ دی سون کھاوے تاں اؤں کو بورا کرے جیڑا ایں قربان گاہے چڑھایا ویندے۔^{۱۹} اے اندھو وڈا کونپے نذرانہ یا قربان گاہ جیڑی نذرلہ کو پاک کریندے۔^{۲۰} پس جیڑا قربان گاہ دی سون کھاندلے اوہ اُنہاں سارا باں شیناں دی سون کھاندلے جیڑیاں اؤندے لے چڑھایاں ویندیاں۔^{۲۱} لے جیڑا مقدس دی سون کھاندلے اوہ اوندی جیڑا اؤندے وچ ریندے اؤندی سون کھاندلے۔^{۲۲} لے ول جیڑا کوئی آسمان دی سون کھاندلے اوہ خدا دے تخت دی تے جیڑا اؤندے بیٹھ اؤں دی سون کھاندے۔^{۲۳} اے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! کہ تُساں پودینتہ سونف تے زیرے دے یکی ڈیندے۔ پیوے پر تُساں شریعت دے ہوں خاص گالیں دے وچ یعنی انصاف تے رحم تے ایمان کو چھوڑ ڈتے۔ ضروری یا جو تُساں اے وی کریندے اوہ وی نہ چھوڑیندے۔^{۲۴} آے اندھ راہ ڈساوَن اُلیو جیڑے مجھ کو تاں جہان گھنڈے وے لے اُٹھ کو نگل ویندے۔ پیوے۔^{۲۵} آے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! کہ تُساں پیللے چنگیر کو ہاروں صاف کریندے۔ پیوے پر اوہ اندروں لٹ دے لالچ دے بھرے ہوئے۔^{۲۶} اے اندھ فریسیو پلے پیللے چنگیر کو اندروں صاف کرو تاں جو اوہ اُنوں وی صاف تھی وچ۔^{۲۷} آے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! کہ تُساں چٹیاں قبران دی کار پیوے جیڑیاں ہاروں تاں سونیاں ڈکھائی ڈیندیاں۔ پر اندروں موٹے بندیاں دی بڈیا تے ہر طرح دی پلیتی نال بھریاں۔^{۲۸} ایویں ای تُساں وی ظاہر تاں لوگاں کو ڈکھاوَن کیتے جنگ بن دے پیوے پر اندروں ریاکاری تے دینی نال بھرے ہوئے۔^{۲۹} اے ریاکار فقیہوتہ فریسیو بُھاؤے افسوس! کہ تُساں نبیاں دیاں قبران بناندے۔ پیوے لے نیک لوگاں دے مزاراں کو سجاندے۔ پیوے۔^{۳۰} لے آدھ پیوے کہ اگر اساں اپنے پیو ڈاڈے دے زملہ وچ ہوں یا تاں نبیاں دے خون ہاواں وچ اُنہاں دے نال شریک نہ ہوں۔^{۳۱} ایں طرح تُساں اپنے خلاف آپ گواہی ڈیندے۔ پیوے کہ تُساں نبیاں قتل کرن آلیاں دے پُتر پیوے۔^{۳۲} لے تُساں اپنے پیو ڈاڈے دی کار کریندے۔ پیوے۔^{۳۳} آے نانگو! اے افعی دے بالو! تُساں جنم دی سزا تھوں کیوں بچ سگدے۔ پیوے؟۔^{۳۴} ایں پاروں ڈیکھ میں نبیاں تے فقیہاں کو بُھاؤے کول بھجیندا ہاں۔ اُنہاں دے وچوں تُساں کجھ کو قتل تے مصلوب کریسولے کجھ کو اپنے عبادت گاہاں وچ کوزے مریسولے ول شہر بہ شہر ستاندے پھرسو۔^{۳۵} تاں جو سارے راستبازاں دا خون جیڑا زمین تے وگایا گیا۔ بُھاؤے آسی۔ راستبازاں ہاں دے خون تھوں گھن کے برکیا دے پُتر کریا دے خون تائیں جینکوں تُساں مقدس تے قربان گاہ دے وچ قتل کیتا ہا۔^{۳۶} میں بُھاؤ سچ آدھا پیا ہاں جو ایہ سارا کجھ ایں زملہ دی نسل تے آسی۔^{۳۷} آے یروشلم! آے یروشلم! توں جو نبیاں کو قتل کریندا لے جو تیدے کول گکھلے گئے اُنہاں کو سنگسار کریندا پئیں! کئی واری میں سوچے کہ جیویں ککڑی اپنے بالان کوں اپنے پران دے تھلے لکا گھنڈے بُھاؤ وی اؤں ویں ای لکا گھنیاں پر تُساں نیں چاہندے!۔^{۳۸} ڈیکھو بُھاؤ گھر بُھاؤے کیتے ویران چھوڑا ویندے۔^{۳۹} کیونکہ میں بُھاؤ آدھا ہاں کُپن تُساں میکوں اؤں ویلے تائیں نہ ڈیکھسو جڈاں تائیں تُساں ایویں نہ آکھسو کہ مُبارک ہے اوہ جیڑا خداوند دے نال تھوں آندلے۔

۱- لے یسوع پکل وچوں نکل کے ویندا پیا ہا کہ اؤندے جیلے اؤندے کول لے کہ اؤں کو پکل دی عمارتاں ڈکھاوَن۔^۲ اؤندے جواب اِچ اُنہاں کو آکھیا کہ کیا تُساں اُنہاں ساریاں شیناں کو نیں وے ڈبھ؟ میں ٹپاکوں سچ آدھا ہاں کہ اِنہاں کنیں پتھر تے پتھر باقی نہ رہیسی جیڑا سٹیا نہ ویسی۔^۳ ول جیڑے ویلے اوہ زیتون دے پھاڑے بیٹھا ہا اؤندے چلیاں تے آج اؤندے کول لے آکھیا ساکوں دس کے ایہ گالیں کڈن تھی؟ سن تے تیدے آون تے دُنیا دے اخیر تھیون دا کیا نشان ہوسی؟۔^۴ یسوع جواب وچ اُنہاں کوں آکھیا خبردار! کوئی ٹپاکوں گمراہ نہ کر ڈیوے۔^۵ کیوں جو پُوں سارے میڈے تاں توں آسن لے آکھسن کہ میں مسیح ہاں تے ہوں سارے لوگاں کوں گمراہ کریسن۔^۶ لے تُساں لڑایا تے لڑایاں دی افواواں شن سو۔ خبردار! گھبرا نہ ونجئے! کیونکہ اِنہاں گالیں دا ہونا ضروری لیکن اؤں ویلے خاتمہ نہ تھیں۔^۷ کیونکہ قوم تے قوم تے سلطنت تے سلطنت چڑھائی کریسی تے جاہ جامعہ کال پوسن تے زلزلہ آسن۔^۸ پر ایہ ساریاں گالیں ڈوکھاں دا شروع ای ہوسن۔^۹ اؤں ویلے لوگ ٹپاکوں سزاواں دیون کیتے پکڑواسن لے ٹپاکو قتل کریسن ولا تُساں میڈے ناں دے پاروں ساریاں قوماں بُھاؤے کولوں عداوت رکھیں۔^{۱۰} لے اؤں ویلے ہوں سارے تھڈا کھاسن تیک دوجھ کوں پکڑواسن تیک دوجھ نال عداوت رکھیں۔^{۱۱} لے پُوں سارے کوزے نبی اُٹھی پوسن لے پُوں سارے بندیاں کوں گمراہ کریسن۔^{۱۲} لے دینی دے وڈھ وچن تھوں پُوں ساریاں دی محبت تھنڈی تھی ویسی۔^{۱۳} پر جیڑا اخیر تائیں برداشت کریسی اُوں نجات پاسی۔^{۱۴} بادشاہی دی ایں خوشخبری دی مُناسی ساری دنیا وچ ہوسی تاکہ ساری قوماں کیتے گواہی تے تھیوے۔ ولا خاتمہ تھیں۔^{۱۵} ول جیڑے ویلے تُساں اُجازن والی مکروہ شیعہ کو جیندا ذکر دانی ایل نبی دی رائیں تھیلے پاک جامعہ کھڑا ہوا ڈیکھو (پڑھن والا سمجھ گئے)۔^{۱۶} تاں جیڑے یودیہ وچ ہوں اوہ پھاڑا تے بھج وچن۔^{۱۷} جیڑے کوٹھتے ہوں اوہ گھر دا سامان گھن کیتے تھلے نہ اُترن۔^{۱۸} لے جیڑا کھیت وچ ہووے اوہ اپنا کھڑا گھن کیتے پچھاں نہ ولے۔^{۱۹} پر افسوس! اُنہاں تے جو اُنہاں ڈیناں وچ ڈھڈھ نال ہووَن لے جیڑیاں کھیر پلانڈیاں ہووَن۔^{۲۰} پس دُعا منگو کہ ٹپاکوں سردیاں یا جھن جھن دے ڈیں بھجناں نہ ہووے۔^{۲۱} کیونکہ اؤں ویلے ایہو جئی وڈی مصیبت ہوسی کہ دُنیا دے شروع تھوں گھن کُپن تک نہ تھئی ہوسی۔^{۲۲} لے اگر اوہ ڈیں گھٹلے نہ ویندے تاں کوئی بندہ نہ بچا مگر دینداراں دے پاروں اوہ ڈیں گھٹلے ویندے۔^{۲۳} اؤں ویلے اگر کوئی

ٺاکو اہم آکھ ک ڈیکھو مسیح ایتھاپے یا ایتھاپے تان یقین نہ کرلے۔^{۲۴} کیونکہ کوڑے مسیحہ کوڑے نیی اُتھ کھڑے ہوسن لے ایجہ وڈے عجب کم ڈیکھیں ک اگر ممکن تھیو تان دینداران کوں وی گمراہ کرگھن سن۔^{۲۵} ڈیکھو میں پہلے ای ٺاکو آکھ ٺہ۔^{۲۶} پس اگر اوہ ٺاکو آکھن ک ڈیکھو اوہ بیابان وچے تان باہر نہ ونجلے ڈیکھو اوہ کوٹھڑیاں وچے تان یقین نہ کرلے۔^{۲۷} کیونکہ جیویں بجلی پورب تھوں چمک کے پچھم تک ڈیکھائی ڈیندیہ ایویں ای ابن آدم دا آونا ہوسی۔^{۲۸} جتھاں مُردار ے اُتھاں گدھ جمع تھی ویسن۔^{۲۹} لے جلدی نال اُتھاں ٺہناں دی مصیبت دے بعد سیجھ اندھارا تھی ویسی تے چن اپنی روشنی نہ ڈیسی تارے آسمان تھوں ڈھاسن لے آسمان دیاں قوتان پلانیان ویسن۔^{۳۰} لے اوں ویلے ابن آدم دا نشان آسمان تے ڈیکھائی ٺہا ویسی۔ لے اوں ویلے زمین دیاں ساریاں قومان چھائی پٹیسن تے ابن آدم کو وڈی قدرت جلال دے نال آسمان دے بدلاتے آندے ڈیکھ سن۔^{۳۱} لے اوہ نرسنگ دی وڈی آواز دے نال اپنے فرشتیاں کوں بھیجیسی لے اوہ اُوندے دینداران کوں چاروں طرفوں آسمان دے ایں کنارے توں اوں کنارے تک جمع کریسن۔^{۳۲} بن انجیر دے درخت تھوں یک مثال سیکھو۔ جیڑے ویلے اوں دی شاخ نرم تھیندیہ تان لے پتہ نکلیں ٺساں ول جان گھن دے پوے کے گرمی آون آلیہ۔^{۳۳} ایویں ای جڈاں ٺساں اُتھاں ساریاں گالیں کوں ڈیکھو تان جان گھنوکے اوہ نیڑے بلکہ دروازے کھڑے۔^{۳۴} میں ٺاکو سچ آدھا پاں ک جڈاں تائیں اے ساریاں گالیں نہ تھی ونجن اہم نسل پرگر ختم نہ تھیسے۔^{۳۵} آسمان تے زمین تل ویسن پر میڈے من دیاں گالیں پرگز نہ تلسن۔^{۳۶} لیکن اوں ڈیہے اوں ویلے دی بارے کوئی نئی جان دا نہ آسمان دے فرشتہ نہ پُر مگر صرف باپ۔^{۳۷} جیویں نوح ڈیواران وچ تھیا با اوں وے ہی ابن آدم دے آون دے ویلے ہوسی۔^{۳۸} کیوں جیویں طوفان تھوں پہلے لوگ کھاندے پیندے تے شادی ویاہ کریندے ہن اوں ڈیہے تائیں ک نوح کشتی وچ داخل تھیا۔^{۳۹} لے جڈاں طوفان لکے سب کجھ گھیل نہ گھن گیا اُتھاں کوں پتا نہ لگے اوں ویں ہی ابن آدم دا آونا ہوسی۔^{۴۰} اوں ویلے ڈو بندے کھیت وچ ہوسن یک گھن گیدا ویسی تے دوجھا چھوڑ ٺہا ویسی۔^{۴۱} ڈو ترمتاں چکی پسیندیاں ہوسن یک گھن گیدی ویسی تے دوجھی چھوڑ ٺہی ویسی۔^{۴۲} پس جاگدے رولے کیونکہ ٺساں نئیں وے جان دے ک ٺہاڈا خداوند کیڑھ ٺہی آ ویسی۔^{۴۳} پر اہم جان رکھو ک اگر گھر دے مالک کوں پتا پوے چور رات کوں کیڑھ ویلے آسی تان جاگدا راہوے لے اپنے گھر وچ چوری نہ تھیون ڈیوے۔^{۴۴} ایں کیتے ٺساں وی تیار رولے کیوں جو جیڑے ویلے ٺاکو پتہ وی نہ ہوسی بن آدم آ ویسی۔^{۴۵} اوہ دیانتدارتہ عقلمند نوکر کیڑھلے جینکو مالک نے اپنے نوکرا تے مقرر کیتے تان جو وقت تے اُتھاں کوں ٺکر ڈیوے؟^{۴۶} خوش قسمتہ اوہ نوکر جینکو اُوندے مالک ایویں کریندا پوے ڈیکھ۔^{۴۷} میں ٺاکو سچ آدھا پاں ک اوہ اوں کوں اپنے سارے مال دا مختار کر ڈیسی۔^{۴۸} پر اگر اوہ خراب نوکر اپنے دل وچ اہم آکھ ک کہ میڈے مالک دے آون کوں دیرے۔^{۴۹} اپنے خدمتاں کوں مارنا شروع کر ڈیوے لے شرایاں دے نال کھاوے پیوے۔^{۵۰} تان اوں نوکر دا مالک اوں ویلے آ ونج جیڑے ڈیہے کوں نوکر نہ جان دا پوے۔^{۵۱} اوں کوں بہوں کوڑے مارے اوں کوں ریا کاران اچ شامل کریسی۔ اُتھاں روونلے ٺہناں دا پیوونا ہوسی۔

25

۱۔ ول آسمان دی بادشاہی اُتھاں ڈا، کنواریاں دی کارے جیڑیاں اپنیاں متعلاں گھن کے گھوٹ دے استقبال کوں نکلیاں۔^۲ اُتھاں دے وچوں پنج کملیاں ہن تے پنج سیانیاں ہن۔^۳ جیڑیاں کملیاں ہن اُتھاں اپنیاں متعلاں تا گھن گدیاں پر اپنے نال تیل نہ گدا۔^۴ پر جیڑیاں سیانیاں ہن اُتھاں تے اپنیاں متعلاں دے نال تیل گپیاں وچ تیل وی گھن گدا۔^۵ جیڑے ویلے گھوٹ دے آون کوں دیر تھی گئی تا اوہ اُتھاں کوں نیندر آ گئے۔^۶ آدھی رات کوں ٺنڈپ گئی ک گھوٹ آ گئی! اوں دے استقبال کوں نکلوں۔^۷ اوں ویلے اوہ ساریاں کنواریاں اُتھی کے اپنی اپنی متلاں کوں ٺھیک کرن لگ پئیاں۔^۸ لے کملیاں تے وی سیانیاں کوں آکھیا ول اپنے تیل وچوں ساکوں وی کجھ تیل ڈیو کیوں جو ساڈیاں متعلاں بجھن آلیاں ہن۔^۹ سیانیاں تے جواب ٺہ ک شاید ساڈے کول اسان ڈوہاں کیتے پورا نہ تھی وے۔ چنگا تان ایہے جو ک وچن آلیاں کولوں وچ کے اپنے کیتے مل گھن آو۔^{۱۰} جیڑے ویلے اوہ مل گھن کیتے ویندیاں پئیاں ہن ک گھوٹ آ گئی لے جیڑیاں تیار ہن اوہ اوں دے نال شادی دے جشن اچ اندر لگیاں گئیاں لے بوا بند تھی گئے۔^{۱۱} ول اوہ دوجھیاں کنواریاں آیاں تے آکھن لگیاں آے خداوند! اے خداوند! ساڈے کیتے بوا کھول ڈے۔^{۱۲} اوں تے جواب وچ آکھیا میں ٺاکو سچ آدھا پاں بئی میں ٺاکو نئیں سنجھاندا۔^{۱۳} ایں پاروں ٺساں جاگدے راہولے کیوں جو ٺساں نہ اوں ڈیہے کوں جان دے پوے نہ اوں ویلے کوں۔^{۱۴} کیونکہ اہم اوں بندے جیہا حالے جئیں تے دوجھ ملک اچ ویندے ویلے اپنے گھر دے نوکراں کوں ساڈا تے اپنا مال اُتھاں دے حوالہ کیتا۔^{۱۵} لے یک کوں پنج توڑے ٺہے۔ دوجھ کوں ڈو تے ترجیہ کوں یک یعنی پرک کوں اوں دی لیاقت دے مطابق ٺہا تے اوہ اپنے سفر تے لگا گیا۔^{۱۶} جیکوں پنج توڑے ملے اوں جلدی وچ کے لین دین کیتا لے پنج توڑے بے کملے۔^{۱۷} ایں ویں ہی جئیں کوں ڈو ملے اوں تے وی ووبے کملے۔^{۱۸} پر جئیں کوں یک ملا اوں تے وچ کے توہا کحڈا تے اُوندے وچ اپنے مالک دا رویہ لکا ٺہا۔^{۱۹} یک بہوں لمحہ عرصہ دے بعد اُتھاں نوکراں دا مالک ولایا لے اوہ حساب گھن لگے۔^{۲۰} جئیں کوں پنج توڑے ملے ہن اوہ پنج توڑے بے گھن آیا لے آکھن لگیا آے خداوند! ٺساں پنج توڑے میکو ٺہن۔^{۲۱} ڈیکھ میں پنج توڑے بے کملے ہن۔^{۲۱} اوں دے مالک نے اوں کوں آکھیا شاباش چنگلے وفادار نوکر توں تان تھوڑے دے وچ دیانتدار رہا ہن رہا ہیں۔ میں تیکوں بہوں ساریاں شتیاں دا مختار بنیساں۔ اپنے مالک دی خوشی وچ شریک تھی۔^{۲۲} لے جینکو ڈو توڑے ملے اوں تے وی کول آکے آکھیا آے خداوند تو میکو ڈو توڑے ٺہن۔^{۲۲} ڈیکھ میں اُوندے نال ڈو توڑے بے کملے ہن۔^{۲۳} اوں دے مالک نے اوں کوں آکھیا شاباش ٺہی توں گھٹ وچ دیانتدار ہاویں۔ میں تیکو بہوں ساریاں شتیاں دا مختار بنیساں۔ اپنے مالک دی خوشی وچ شریک تھی۔^{۲۴} لے جینکو یک توڑا ملایا با اوہ وی کول آکے آکھن لگا آے خداوند میں تیکو جان دا پاں ک توں بہوں سخت بندہ ہوں لے جتھاں نئیں وایا توں اُتھوں وی کٹ گھن دیں لے جتھاں نئیں سٹیا توں اُتھوں وی جمع کر گھن دیں۔^{۲۵} میں ٺر گیا ہامی لے وچ کے تیدا توڑا زمین اچ لکا ٺہا۔^{۲۶} ڈیکھ جو تیدلے اوہ ایہے۔^{۲۶} اوں دے مالک نے جواب وچ اوں کوں آکھیا آے مکار تے شست نوکر! توں جان دا ہاویں ک میں جتھاں نئیں وایا اُتھوں کئیندا پاں لے جتھاں میں نئیں سٹیا اُتھوں جمع کریندا پاں۔^{۲۷} ایں پاروں تیدے لازم با ک میڈا رویہ سا کئیں مالدار کوں ٺہندا تان میں آکے شود سمیت اوندے کولوں واپس گھن گھندا۔^{۲۸} ایں وچ تھوں ایدے کولوں اوہ توڑا گھن گھنوا لے اوں کوں ڈے چھوڑو جیندے کول جیندے کول ٺہن۔^{۲۹} کیوں جو جیندے کولے اوں کوں ٺہا ویسی لے اوندے کول ڈھیر تھی ویسی پر جیندے کول نئیں اُوندے کولوں اوہ وی جو اُوندے کولے گھن گدا ویسی۔^{۳۰} ایں نکمہ نوکر کوں باہر آندھارے وچ سٹ ٺہا ونج۔ اُتھاں روونلے ٺہناں دا پیسنا ہوسی۔^{۳۱} جڈاں ابن آدم اپنے سارے فرشتیاں دے نال جلال دے وچ آسی تان اوہ اپنے جلال دے تختے بیہ ویسی۔^{۳۲} لے ساریاں قومان اُندے سامنے جمع کئیاں ویسن لے اوپک کو دوجھ تھوں آج کریسی جیویں آجری اپنیاں بھڈاں کوں بکریاں تھوں آج کریندے۔^{۳۳} لے بھڈاں کوں اپنے سچ پاسے بکریاں کوں اپنے کھہ پاسے کھڑا کریسی۔^{۳۴} اوں ویلے بادشاہ اپنے سچ پاسے آلیاں کو آکھسی آو میڈے باپ دے چنگ بھاکاں ولے لوگو بادشاہی کوں وراثت دے وچ گھن گھنو جیڑی دنیا دے شروع تھوں ہی ٺہاڈے کیتے تیار کیتی گئی۔^{۳۵} جڈاں میں بھکا حامی ٺساں میکوں ٺکر کھولے۔ میں پیاسا حامی ٺساں میکوں پانی پلاے۔ میں پردیسی حامی۔ ٺساں میکوں اپنے گھر اچ جا، ٺہی۔^{۳۶} ننگا حامی ٺساں میکوں کپڑے پولے۔ بیمار حامی ٺساں میڈا خیال کیتا۔ قید اچ حامی۔ ٺساں میڈے کول لے۔^{۳۷} ول راستباز جواب وچ اوں کوں آکھسن آے خداوند! اسان تیکو کڈاں بھکا ڈیکھ کے ٺکر کھولے یا پیاسا

ڈیکھ کے پانی پلٹے؟^{۳۸}۔ آسان کڈاں تیکو پردیسی ڈیکھ کے اپنے گھر اچ گھن گئے؟ یا ننگا ڈیکھ کے تیکو کپڑے پوٹے؟^{۳۹}۔ آسان کڈاں تیکو بیمار یا قید اچ ڈیکھ کے تیکو ملن لے؟^{۴۰}۔ بادشاہ جواب وچ اُنہاں کو آکھسی میں ٹپا کو سچ آدھا ہاں کہ جڈاں ٹساں میڈے اِنہاں نیک بہراواں وچوں کئیں نال ایہ سلوک کیتے تان میڈے ہی نال کیتے۔^{۴۱}۔ ول اوہ کھپ پاس آلیاں کو آکھسی اے لعنتیو میڈے سامنے تھوں اوں ہمیشہ دی بھا وچ لگ ونجو جیڑی شیطان تے اوں دے فرشتیاں کیتے تیار کیتی گئی۔^{۴۲}۔ کیونکہ میں بھکا حامی۔ ٹساں میکو ٹکر نہ کھولے۔ پیاسا حامی۔ ٹساں میکو پانی نہ پلے۔^{۴۳}۔ پردیسی حامی ٹساں میکو گھر اچ نہ اوں تے۔ ننگا حامی۔ ٹساں میکو کپڑے نہ پوٹے۔ بیمار تے قید اچ حامی۔ ٹساں میڈے کول نہ لے تے میڈی فکر نہ کیتی۔^{۴۴}۔ تان اوہ جواب اچ آکھسن آے خداوند! آسان کڈاں تیکو بھکا یا پیاسا یا پردیسی یا ننگا یا بیمار یا قید وچ ڈیکھ کے تیڈی خدمت نہ کیتی؟^{۴۵}۔ اوں ویلے اوہ اُنہاں کو جواب اچ آکھسی میں ٹپا کو سچ آدھا ہاں کہ جڈاں ٹساں ساریاں وچوں نیکیاں نال کئیں دے نال ایہ سلوک نہ کیتا تان میڈے نال نہ کیتا۔^{۴۶}۔ لے ایہ ہمیشہ دی سزا پاسن پر راستیاز ہمیشہ دی زندگی۔

26

۱۔ لے جیڑے ویلے یسوع ایہ ساریاں گالہیں ختم کر گڈن تان ایویں تھیا کہ اوں تے اپنے جیلیاں کو آکھیا۔^۲۔ ٹساں جان دے پوے کہ ڈو ڈیواراں دے بعد عید فصح ہوسی لے ابن آدم مصلوب تھیون کیتے پکڑوایا ویسی۔^۳۔ اوں ویلے سردار کاہن تے قوم دے بزرگ کائفا نال سردار کاہن دے دیوان خلہ وچ جمع تھے۔^۴۔ لے مشورہ کیتے کہ یسوع کو دھوک نال قتل کیتے پکڑواؤں۔^۵۔ پر آدھن کہ عید وچ نہیں۔ ایویں نہ تھیوے کہ لوگاں وچ بلوا تھی وچ۔^۶۔ لے جڈاں یسوع بیت عنیاہ وچ شمعون کوڑھی دے گھر ہا۔^۷۔ تان پک تریہمت سنگی قمرقر دے عطر دان وچ بہوں ماہنگا عطر گھن کے اوں دے کول آئی لے جڈاں اوہ ٹکر کھاوے بیٹھ تان اوں دے سر تے گھت چھوڑے۔^۸۔ چیلے ایہ ڈیکھ کے بہوں ناراض تھے لے آکھن لگے جو ایہ کس کیتے ضائع کیتا گئے؟^۹۔ ابن دے تان بہوں پیسیاں وچ وچیا جا سگدا پائے غریباں دی مدد وی کیتی جا سگدی پائی۔^{۱۰}۔ یسوع نے ایہ جان کے اوںہاں کو آکھیا کہ ابن تریہمت کو کیوں تنگ کر بندے پوے؟ ایہ تان میڈے نال چنگائی کیتی۔^{۱۱}۔ کیوں جو غریب غریباں تان ہمیشہ ٹپا دے کول بن پر میں ٹپا دے کول ہمیشہ نہ رہاں۔^{۱۲}۔ لے ایہ تان میڈے دفن دی تیاری کیتے ایہ عطر میڈے بدن تے سٹیلے۔^{۱۳}۔ میں ٹپا کو سچ آدھا ہاں کہ ساری دنیا وچ جتھاں کتھائیں وی ایس خوشخبری دی مُنادی کیتی ویسی ایہ وی جیڑا ایہ تے میڈے نال کیتے ایس دی یادگاری وچ آکھیا ویسی۔^{۱۴}۔ اوں ویلے اُنہاں بارہ وچوں بکنے جیندا نال یہوداہ اسکرپوتی ہا اوں تے کاہناں دے کو وچ کے آکھ کہ۔^{۱۵}۔ اگر میں اوں کو ٹپا دے حوالہ کرا ڈیواں تان میکو کیا ڈیسو؟ اُنہاں تے اوں کو تریہ روئے تول کے ڈے تے۔^{۱۶}۔ لے اوہ اوں ویلے تھوں ہی اوں کو پکڑواوے دا موقع گولن لگا۔^{۱۷}۔ ول عید فطیر دے پہلے ڈیں جیلیاں تے یسوع دے کول آکے آکھیاں نوں کیتھاں چاہندا ہئیں جو اسان تیڈے کیتے فصح کھاوے دی تیاری کروں؟^{۱۸}۔ اوں تے آکھ شاپر اچ فلاں بندے دے کول وچ کے اوں کو اکھلے اُستاد فرماندے کہ میڈا ویلے نیڑے۔ میں اپنے جیلیاں دے نال تیڈے گھر عید فصح کریساں۔^{۱۹}۔ لے جیویں یسوع جیلیاں کو حکم ڈتا ہا اُنہاں تے اوں وے کیتے لے فصح تیار کیتی۔^{۲۰}۔ ول جڈاں شام تھئی تان اوہ بارہ جیلیاں دے نال کھانا کھاوے کیتے بیٹھا ہا۔^{۲۱}۔ لے جڈاں اوہ کھاندے پتھن تان اوں تے آکھ میں ٹپا کو سچ آدھا ہاں ٹپا دے وچوں پک پکڑوایا۔^{۲۲}۔ اوہ بہوں اداس تھی گئے تہرے اوں کو آکھن لگا آے خداوند کیا میں ہاں؟^{۲۳}۔ اوں تے جواب وچ آکھیا جئیں تے میڈے نال تھال اچ پتھ پلے اوہ میکو پکڑوایا۔^{۲۴}۔ ابن آدم تان جیویں اوں دے حق وچ لکھ ویندا اچ پر اوں بندے افسوس جیندے وسیلے نال ابن آدم پکڑوایا ویندے! اگر اوہ بندہ جمدہ ای نال تان اوں دے کیتے چنگا تھیوے۔^{۲۵}۔ اوں س پکڑواوے لے یہوداہ جواب وچ آکھیا آے ربی (استاد) کیا میں ہاں؟ اوں تے اوں کو آکھیا توں آپ آکھ چھوڑے۔^{۲۶}۔ جیڑے ویلے اوہ کھاندے پتھن تان یسوع روٹی گدی تے برکت دے کے توڑی لے جیلیاں کو ڈے کے آکھیا گھنوں کھاؤ۔ ایہ میڈا بدن ہے۔^{۲۷}۔ ول پیالہ گھن کے شکر کیتے لے اُنہاں کو ڈے کے آکھیا ٹساں سارے ابن دے وچوں پیو۔^{۲۸}۔ کیوں جو ایہ میڈا اوہ عید دا خون جیڑا بہوں لوگاں دے گناہاں کیتے وایا ویندے۔^{۲۹}۔ ول میں ٹپا کو آدھا ہاں کہ انگور دا ایہ شیرہ ول کڈائیں نہ پیساں۔ اوں ڈیں تائیں کہ ٹپا دے نال اپنے باپ دی بادشاہی وچ نواں نہ پیواں۔^{۳۰}۔ اوہ تعریف دے گیت گا چکے تان زیتون دے پھاڑے لگے گئے۔^{۳۱}۔ اوں ویلے یسوع نے اُنہاں کو آکھیا ٹساں آج دی رات میڈے پاروں تھڈا کھاسو کیوں جو لکھا لاتھ کہ میں آجری کو مریساں لے بھڈاں کھنڈی ویسن۔^{۳۲}۔ پر میں اپنے جی اُٹھن دے بعد ٹپا دے تھوں پہلے گلیل کو ویساں۔^{۳۳}۔ پترس نے جواب اچ اوں کو آکھیا سارے تیڈے پاروں تھڈا کھاسن پر میں کڈائیں تھڈا نہ کھاساں۔^{۳۴}۔ یسوع نے اوں کو آکھیا میں تیکو سچ آدھا ہاں کہ آج دی رات ککڑ دے بانگ ڈیون کولوں پہلے توں تیرے وار میڈا انکار کریسیں۔^{۳۵}۔ پترس نے اوں کو آکھیا اگر تیڈے نال میکو مرنا وی پوے تان وی تیڈا انکار پر گز نہ کریساں لے سارے جیلیاں وی ایس وی ای آکھیا۔^{۳۶}۔ اوں ویلے اُنہاں دے نال گنسمنی نال دی پک جانتے آبا لے اپنے جیلیاں کو آکھن لگا اِنہائیں بیٹھہ راہولہ جڈاں تائیں کہ میں اُنہاں وچ کے دعا منگ گھناں۔^{۳۷}۔ ول اوہ پترس تے زبدي دے ڈیواں پُتران کو نال گھن کے بہوں غمگین تے بقیار تھیون لگا۔^{۳۸}۔ اوں ویلے اوں تے اُنہاں کو آکھیا میڈی جان بہوں غمگین ہے۔ اِنھوں تائیں جو مرن تائیں پتھ گیا ہاں۔ ٹساں اِنہاں تروکتے میڈے نال جاگدے راہو۔^{۳۹}۔ ول ذرا لگے وادھ کے مُنہ دے بہار ڈھیلے پیلے ایویں دعا کیتی کہ آے میڈے باپ! اگر تھی سگ تان ایہ پیالہ میڈے کولوں ہٹا گھن۔ تان وی جیویں توں چاہندا ہئیں اوں ای تھیوے نہ کہ جیویں میں چاہندا ہاں۔^{۴۰}۔ ول جیلیاں دے کول لے اُنہاں کو نیندر اچ ڈٹھا لے پترس کو آکھن لگا کیا ٹساں میڈے نال پک گھڑی وی نہ جاگ سگے؟^{۴۱}۔ جاگو تے دعا منگو تان جو آزمائش اچ نہ پووو۔ روح تان مضبوطی پر جسم کمزوری۔^{۴۲}۔ ول دوبارہ اوں تے وچ کے ایویں دعا کیتی کہ آے میڈے باپ! اگر آے میڈے پتھ بغیر نیں ٹل سگدا تان تیڈی مرضی پوری تھیوے۔^{۴۳}۔ لے آکے اُنہاں کو ولا نیندر اچ ڈٹھا کیونکہ اُنہاں دیاں اکھیاں نیندر نال بہریا ہویا ہن۔^{۴۴}۔ اوں اُنہاں کو جھوڑے ول لگا گیا لے ول اوہو گالہ آکھ کے تریجھی وار دعا منگی۔^{۴۵}۔ ول جیلیاں دے کول آکے اُنہاں کو آکھیا ہن شتے راہولہ آرام کرو۔ ڈیکھو ویلے آہنچے اتے ابن آدم گناہگاراں دے حوالہ کیتا ویسی۔^{۴۶}۔ اُتھو چلوں۔ ڈیکھو میڈا پکڑواوے آلا نیڑے آہنچے۔^{۴۷}۔ اوہ ایہ آدھا ہی پیا ہا کہ یہوداہ جیڑا اُنہاں بارہ وچوں پک ہا آیتے اوں دے نال پک وڈی پیڑ تلواراں تے ڈنڈے چاکے کاہناں قوم دے بزرگاں دی طرفوں آہنچی۔^{۴۸}۔ لے اوں س پکڑواوے لے اُنہاں کو ایہ نشان ڈتا ہا کہ جیندا میں مُنہ جُوساں اوہو ہوسی۔ اوں کو پکڑ گھنلے۔^{۴۹}۔ جلدی نال اوہ مسیح دے کول آیتے آکھیا آے ربی سلام اے آکھ کے اوں دے اُوندہ منہ جُوساں۔^{۵۰}۔ یسوع نے اوں کو آکھیا سنگی جیڑے کم کوں توں آیا ہئیں اوہ کر۔ ایہ تے اُنہاں دے کول آکے یسوع تھ گھنلے اوں کو پکڑ گئے۔^{۵۱}۔ لے ڈیکھو یسوع دے جیلیاں وچوں بکنے تھ وداہالے اپنی تلوار نال سردار کاہن دے نوکر دا کن کب چھوڑا۔^{۵۲}۔ یسوع نے اوں کو آکھیا اپنی تلوار کو اپنی میان اچ کر گھن کیونکہ جیڑے تلوار چیندن اوہ سارے تلوار نال قتل کیتے ویسن۔^{۵۳}۔ کیا تیکو سمجھ نہیں آندی کہ میں اگر اپنے باپ دی منت کران تان اوہ فرشتیاں دے بارہ ٹمن کولوں زیادہ میڈے کول ایس ویلے ای بھیج ڈیسی؟^{۵۴}۔ پر اوہ جو لکھیا لاتھ، اوہ کیویں پورا تھیسے۔^{۵۵}۔ اوں ویلے یسوع نے پیڑ کو آکھیا کیا ٹساں تلواراں تے ڈانگاں گھن کے میکو ڈاکو آلی کار پکڑن کیتے نکلے پوے؟ میں تان ہر روز پیکل وچ بہے کے تعلیم ڈیندا ہامی لے تھساں میکو نیں پکڑا۔^{۵۶}۔ پر ایہ سارا کُجھ ایس کیتے تھیلے کہ نبیاں دیاں کتاباں اچ لکھیا ہویا پورا تھیوے اوں ویلے سارے چیلے اوں کو جھوڑے بھج گئے۔^{۵۷}۔ لے یسوع دے پکڑاوا لے اوں کو کائفا نال سردار کاہن کول گھن گئے جتھاں فقیرے بزرگ جمع تھے پتھن۔^{۵۸}۔ لے پترس دُور دُور اوں دے پچھوں پچھوں سردار

کابن دی عدالت تائیں گیا لہٰذا اندر ونج کے سپاہیاں دے نال نتیجہ ڈیکھن کؤ بیہ گیا۔^{۵۹} لہٰذا سردار کابنہ سارے صدر عدالت لہٰذا یسوع کؤ مار سٹن کیتہ اؤں دے خلاف کؤڑی گواہی گولن لگ پٹ۔^{۶۰} جیہڑے ویلہ اُنہاں کؤ نہ ملی تان کؤڑے گواہ لہٰذا پر آخر کار ڈو گواہاں آکے آکھیا ک۔^{۶۱} ایسے آکھیا ہا میں خدا دے گھر کؤ ڈھا سگدا ہاں لہٰذا تیرے ڈیواراں اچ بنا وی سگدا ہاں۔^{۶۲} لہٰذا سردار کابنہ کھڑے تھی کے اؤں کؤ آکھیا تون جواب نئیں ڈیندا؟ ایہ تیدے خلاف کیا گواہی ڈیندے؟^{۶۳} پر یسوع چپ ہی رہا۔ سردار کابنہ اؤں کؤ آکھیا میں تیکؤ زندہ خدا دی قسم ڈیندا ہاں جو اگر تون خدا دا پتر پئیں تان ساکؤ آکھ دے۔^{۶۴} یسوع نے اؤں کؤ آکھیا تون آپ آکھ چھوڑے بلکہ میں تہاکؤ آدھا ہاں جو ایس دے بعد تسان ابن آدم کؤ قادر مطلق دے سچ پاسے بیٹھتے آسمان دے بدلائے آندے پوٹے ڈیکھسو۔^{۶۵} ول سردار کابنہ اپنے کپڑے بھاڑتے آکھیا کہ ایسے کُفر بکلیہ پن ساکؤ گواہاں دی کیا ضرورت ہے؟ ڈیکھو تسان وی ایہ کُفر شنیلے۔ تسان کیا آدھپیوے؟^{۶۶} اُنہاں جواب اچ آکھیا اوہ قتل دے لائق ہے۔^{۶۷} اُنہاں نے اوندے مُنتے تھکیتے اؤں دے مُکے مارے بعض لوگاں تھپڑ مار کے آکھیا۔^{۶۸} آے مسیح نبوت نال ساکؤ دس کہ تیکؤ کئیں مارے؟ او آکھیا مسیح ساے کیتہ نبوت کرتے چیکوں مارا۔^{۶۹} لہٰذا پطرس ہارون ڈبوڑھی وچ بیٹھا ہا کیک نوکرانیہ اؤں دے کول آکے آکھیا تون وی یسوع گلیلی دے نال ہاویں۔^{۷۰} اؤں ساریاں دے سامنے ایہ آکھ کے انکار جا کیتا کہ میں نئیں جان دا کہ تون کیندے بار وچ آدھی پئیں۔^{۷۱} لہٰذا جڈاں اوہ ڈبوڑھی وچ لگا گیا تان ڈوجھی نوکرانیہ اؤں کؤ ڈٹھا لہٰذا جیہڑے اُنہاں لوگ بن اُنہاں کھڑے لوگ اُنہاں کھڑے پطرس دے کول آکے آکھیا شک تون وی اُنہاں وچوں پئیں کیونکہ تیدی بولن تھوں وی ظاہر تھیندے۔^{۷۲} ول اوہ لعنت کرنے قسم کھاوے لگ پیا کہ میں ایس بندے کؤ نئیں جان دا اؤں ویلہ اچانک کُکڑے بانگ ڈئی۔^{۷۳} پطرس کؤ یسوع دی اوہ گالہ یاد آئی جیہڑی اؤں آکھی ہائی کہ کُکڑ دے بانگ ڈیوں کولوں پہلے تون تیرے واری میڈا انکار کریسیں لہٰذا اوہ باہر ونج کے بیوں اوچی اوچی رونا۔

27

۱۔ جڈاں سویر تھئی تان سردار کابنہ قوم دے بزرگاں یسوع دے خلاف صلاح کیتی کہ اؤں کؤ مار سٹوں۔^۲ لہٰذا اؤں کؤ بدھ کے گھن گشتے پیلطس دے دے حوالہ جا کیتا۔^۳ جیہڑے ویلہ اؤں دے پکڑاؤں لہٰذا پودانہ ایہ ڈٹھا کہ اؤں کؤ مجرم بنا ڈتا گتہ تان اوہ بیوں پچھنایا لہٰذا تیرے روہ سردار کابنہ بزرگاں دے کول واپس گھن آیتے آکھن لگا۔^۴ میں گناہ کیتے کیکے قصور کؤ قتل کیتے پکڑولہ اُنہاں آکھ ساکؤ کیا تون جان۔^۵ لہٰذا اوہ پیسیاں کؤ اؤں مقدس اچ سٹ کے لگا گیا اوہ ونج کے اپنے آپ کؤ بھا جا ڈتے۔^۶ سردار کابنہ پیسے گھن کے آکھ اِنہاں پیسیاں کؤ پیکل دے خزلہ وچ پاونہا جنگا نئیں کیوں جو ایہ خون دی قیمت ہے۔^۷ ول اُنہاں مشورہ کر کے اُنہاں پیسیاں دے نال کُمار دا کھیت پردیسیاں دے دفن کیتے گھن گدا۔^۸ ایس دے پاروں اوہ کھیت آج تائیں خون دا کھیت اکھواندے۔^۹ اؤں ویلہ اوہ پورا تھیا جیہڑا یرمیاہ نبی دے پاروں آکھیا گیا ہا کہ جیندی قیمت مقرر کیتی گئی ہا اُنہاں اؤں دی قیمت دے اوہ تیرے روہ گھن گدے۔ (اؤں دی قیمت بعض بنی اسرائیلیاں مقرر کیتی ہائی)۔^{۱۰} لہٰذا اؤں کؤ کُمار دے کھیت کیتے ڈتا جیویں خداوند نے میکؤ حکم ڈتا ہا۔^{۱۱} یسوع حاکم دے سامنے کھڑا تھیا لہٰذا حاکم اؤں دے کولوں ایہ پچھیا کہ کیا تون یہودیاں دا بادشاہ پئیں؟ یسوع نے اؤں کؤ آکھیا تون آپ آدھیں۔^{۱۲} لہٰذا جڈاں سردار کابنہ بزرگ اوندے الزام لیندے پٹن اؤں کجھ جواب نہ ڈتا۔^{۱۳} ول پیلطس اؤں کؤ آکھیا کیا تیکؤ سندا نئیں ایہ تیدے خلاف کتنی گواہیاں ڈیندے پٹن؟^{۱۴} اؤں فیک گالہ دا وی اؤں کؤ کؤئی جواب نہ ڈتا۔ اِنہوں تائیں کہ حاکم بیوں حیران تھیا۔^{۱۵} لہٰذا حاکم دا رواج ہا کہ عیدتے لوگاں کیتیک قیدی جینکؤ اوہ چاندے ہوں چھوڑ ڈتا ونج۔ اؤں ویلہ برابا نان دا پک مشہور قیدی ہا۔^{۱۶} اؤں ویلہ برابا نان دا پک مشہور قیدی ہا۔^{۱۷} ول جیہڑے ویلہ اوہ کٹھ تھ تان پیلطس نے اُنہاں کؤ آکھیا تسان کئیں کؤ چاندے پوے جو میں تہاڈی خاطر آزاد کر ڈیواں؟ برابا کؤ یا یسوع کؤ جیہڑا مسیح اکھواندے؟^{۱۸} کیوں جو اؤں کؤ پتا ہا کہ اُنہاں یسوع کؤ حسد تھوں پکڑوالے۔^{۱۹} ول جڈاں اوہ تخت عدالت بیٹھا ہا تان اوندی ڈالنے اؤں کؤ اکھوا بھیج کے تون ایس راستہ نال کجھ کم نہ رکھ کیونکہ میں آج خواب وچ ایس دے پاروں بیوں ڈکھ چلتے۔^{۲۰} پر سردار کابنہ بزرگاں لوگاں آکسلے کہ برابا کؤ منگ گھن لہٰذا یسوع کؤ مروا چھوڑن۔^{۲۱} حاکم نے اُنہاں کؤ آکھیا اِنہاں ڈواں وچوں کئیں کؤ چاندے پوے کہ تہاڈی کیتے چھوڑ ڈیواں؟ اُنہاں آکھ برابا کؤ۔^{۲۲} پیلطس نے اُنہاں کؤ آکھ ول یسوع دا کیا کران جیہڑا مسیح اکھواندے؟ ساریاں آکھ اؤں کؤ مصلوب تھوں دے۔^{۲۳} اؤں آکھ کیوں ایسے کیا بُرائی کیتی ہے؟ پر اوہ اؤں تھوں وی زیادہ اُچی اُچی آواز نال چیکاں مارن لگ پٹے آکھن لگے ایس کؤ مصلوب کیتا ونج۔^{۲۴} جڈاں پیلطس نے ڈٹھا جو بن کجھ نہ تھیں بلکہ تھوں اُلٹا بغاوت تھیندی پٹی تان اؤں ہانی منگوا کے لوگاں دے سامنے اپنہ تھ دھوتے لہٰذا آکھیا میں ایس راستہ دے خون تھوں تری ہا۔ تسان جانو۔^{۲۵} سارے لوگاں جواب ڈتے ایس دا خون ساڈی ساڈی نسلانے ہووے۔^{۲۶} ول اؤں برابا کؤ اُنہاں دے کیتے آزاد کر ڈتے لہٰذا یسوع کؤ کؤڑے مروا کے اُنہاں دے حوالہ کیتا کہ ایس کؤ مصلوب کیتا ونج۔^{۲۷} ول صور دارتے سپاہی یسوع کؤ قلعہ وچے ساری پلٹن اوندے آس پاسے جمع تھی تھی گئی۔^{۲۸} لہٰذا اوندے کڑے لہاکے اؤں کؤ قمرزی جو پوایا۔^{۲۹} ول اُنہاں کنڈیاں دا تاج بنا کے اؤں دے سرے رکھیا تیک سرکنڈا اؤں تھ وچ پکڑوالے اؤں دے لگ جھک کے اؤں دا مذاق اڑاؤں لگے کہ آے یہودیاں دے بادشاہ آداب!۔^{۳۰} لہٰذا اؤں دے تھوکیاتے اوو سرکنڈا گھن کے اؤں دے سرے مارن لگ پٹ۔^{۳۱} لہٰذا جیہڑے ویلہ اؤں دا مذاق اڑا چکے تان جوئے کؤ اؤں تھوں لہاکے ول اؤں دے کپڑے اؤں کؤ لہٰذا مصلوب کرن کیتے گھن گتے۔^{۳۲} جڈاں باہر لہٰذا تان اُنہاں فیک بندہ کرنی جیندا تان شمعون ہا اؤں کو پکڑے کے مجبور کیتے اؤں کو آکھ یسوع دی صلیب جا پر تیکؤ ایندی مزدوری کتے نہ ملیسی۔^{۳۳} ول اؤں جاہ جیہڑی گلگتا یعنی کھوڑی دی جاہ اکھواندی پٹن۔^{۳۴} اؤں کؤ پت ملی ہوئی عہ پیوں کؤ ڈتی پر اؤں چکھ کے نہ پٹی۔^{۳۵} ول اُنہاں اؤں کؤ مصلوب کیتے لہٰذا اوندے کپڑیاں قرعے پاکے آپس اچ وڈ گدے۔^{۳۶} ول اُنہاں بیہ کے اؤں دی نگرانی کیتی۔^{۳۷} لہٰذا اؤندا الزام لکھ کے اؤں دے سر دے لہٰذا لا ڈتا کہ ایہ یہودیاں دا بادشاہ یسوع ہے۔^{۳۸} اؤں ویلہ اوندے نال ڈو ڈاکو وی مصلوب کیتے گتے سچ پاسے ڈوجھا کھہ پاسے۔^{۳۹} لہٰذا آندے ویندے لوگ سر ہلا کے اؤندا مذاق اڑاندے لہٰذا آدھن۔^{۴۰} لہٰذا مقدس دے ڈھاو لہٰذا تیرے ڈپاں وچ بناو لہٰذا اپنے آپ کؤ بجا۔ اگر تون خدا دا پتر پئیں تان صلیب تھوں لیہ۔^{۴۱} ایویں ای سردار کابن وی فقہیاں بزرگاں دے نال مل کے مذاق نال آدھن۔^{۴۲} ایسے ڈوجھیاں کؤ بجاہا۔ پر اپنے آپ کؤ نہ بجا سگسی۔ ایہ تان اسرائیل دا بادشاہ۔ اگر بن وی صلیب تھوں لیہ آوے تان آساں ایندے ایمان گھن آسوں۔^{۴۳} ایسے خداتے بھروسہ کیتلے اگر اوہ جاپوے تان ایس کؤ جھڑا گھنہا کیوں جو ایسے آکھیا ہا کہ میں خدا دا پتر ہاں۔^{۴۴} ایس ویں ای ڈاکو وی جیہڑے اوندے نال مصلوب کیتے گتے اؤندا مذاق اڑاندے لہٰذا لعن طعن کریندے۔^{۴۵} لہٰذا ڈیواراں تھوں گھن کے تریجھہ پار تائیں سارے مُک اچ اندھارا تھیا رہا۔^{۴۶} لہٰذا تریجھہ پار دے نیڑے یسوع وڈی آواز نال آکھ ایلے۔ ایلے۔ نویں گھٹ کے قریب یسوع وڈی آواز دے نال چیکاں ماریاں ول آکھ ایلے۔ ایلے لما شبقنتی؟ جیندا مطلب آے میڈے خدا! آے میڈے خدا! تون میکؤ کیوں چھوڑ ڈتے؟^{۴۷} جیہڑے اُنہاں نیڑے لوگ کھڑے اُنہاں وچوں بیوں سارے لوگاں شن کے آکھیا ایہ تان ایلہا کؤ سڈیندا پٹ۔^{۴۸} لہٰذا بیوں جلدی کے بندے سبج گھن کتے سیرکے وچ ڈبوکے لہٰذا اؤں کؤ سرکنڈے رکھ کے یسوع کؤ جُسیا۔^{۴۹} پر باقیانے آکھ رُک ونجو۔ ڈیکھو تان ایلہا اؤں کؤ بجاوے

آندے یا نہیں۔⁵⁰۔ یسوع وں وڈی اُچی آواز نال چیخ کے اپنی جان ڈے ڈتی۔⁵¹۔ لَہ مقدس دا پردہ اُنوں گھن کے تھلہ تائیں پھٹ کے ڈو ٹکڑے تھی گئے آتھ زمین کنب گئی۔ پھاڑاں دیاں چوٹیاں وچ دراڑ پئے گئی۔⁵²۔ قبران کھل گیاں لَہ ہوں سارے جسم اُنہاں مقدساں دے جیڑے سو گئے۔ زندہ تھی گئے۔⁵³۔ لَہ اُن دے زندہ تھیوں دے بعد قبران وچوں نکل کے مقدس شاہراہ اُچ گئے لَہ ہوں لوگاں کو نظربندے رہے۔⁵⁴۔ پس صوبہ دارتے جیڑے اُنڈے نال پَن یسوع دی راکھی کریندے۔ زلزلتے ایہ سارا ماجرا دیکھ کے ہوں ڈر گئے آکھن لگے کہ شک ایہ خدا دا پُتر ہا۔⁵⁵۔ لَہ اُنہاں ہوں ساریاں تریہمتاں جو گلیل وچ یسوع دی خدمت کریندیاں پَن اُن دے پچھوں پچھوں آتیاں پَن دور تھوں دیدھیاں کھڑیاں پَن۔⁵⁶۔ اُنہاں وچوں مریم مگدلینیتہ یعقوبتہ یوسیس دی ماں مریمتہ زیدی دے پُتران دی ماں۔⁵⁷۔ جڈاں شام تھئی تان یوسف ناں دا ارتمیایک امیر بندہ آیا جیڑا آپ وی یسوع دا چیلہ ہا۔⁵⁸۔ اُنڈے پیلطس دے کول ونج کے یسوع دی لاش منگی لَہ پیلطس دے ڈیوں دا حکم ڈے ڈتا اوئے پیلطس دے کول ونج کے یسوع دی لاش منگی پیلطس دے ڈیوں دا حکم ڈتا۔⁵⁹۔ وں یوسف لَہ لاش کو گھن کے صاف مہین چادر اُچ لپیٹیا۔⁶⁰۔ لَہ اپنی نویں قبر وچ جیڑی اُنڈے چٹان اُچ بنوائی ہا رکھیا۔ وں اوپک وڈا پتھر قبر دے مُنتہ رکھ کے لگا گیا۔⁶¹۔ لَہ مریم مگدلینیتہ دوجھی مریم اُنہاں قبر دے سامنے بیہ گئیاں۔⁶²۔ دوجھہ ڈین جیڑا تیاری دے بعد دا ڈینا سردار کلنارتہ فریسیانے پیلطس کول جمع تھی کے آکھیا۔⁶³۔ خداوند! ساکو یاپے کہ اُن دھوکہ بارے جیڑے ویک جیوندا ہا اُنڈے آکھیا ہا کہ میں تریہ ڈیاں دے بعد زندہ تھی ویساں۔⁶⁴۔ پس اُنوں حکم ڈے کہ تریجھہ ڈین تائیں قبر دی رکھوالی کیتی ونج۔ کتھائیں ایویں نہ تھیوے کہ اُن دے چیلہ لَہ اُن دی لاش کو چوری کر کے گھن وچن لَہ لوگاں کو آکھہ ڈیوں کہ اوہ مُردیاں وچوں زندہ تھی گئے لَہ ایہ دھوکا پلہ دھوکہ کولوں وی ہوں بُرا تھیوے۔⁶⁵۔ پیلطس نے اُنہاں کو آکھیا تھانڈے کول پیرے آلیں۔ ونجو تان چٹھاں تائیں تھی سگاؤں دی رکھوالی کرلے۔⁶⁶۔ پس اوہ پیرے والیاں کو نال گھن کے گئے اُن پتھرے مُہر کر کے قبر دی رکھوالی کیتی۔

۱۔ وں سبت دے بعد ہفتہ دے پہلے ڈین پو پھٹن تھوں پہلاں مریم مگدلینیتہ دوجھی مریم قبر کو دیکھن کیتے آیاں۔²۔ لَہ ٹوک پو وڈا زلزلہ آیا کیونکہ خداوند دا فرشتہ آسمان تھوں اُنڈے کول آکے پتھر کو پٹا ڈتالے اُن دے تے بیہ گیا۔³۔ اُنڈی شکل بجلی دی کار ہا لَہ اُن دے کپڑے برف دی کار چٹن۔⁴۔ اُنڈے ڈر تھوں پیرے لَہ کنب گئے مُردہ جئے تھی گئے۔⁵۔ فرشتہ تریہمتاں کو آکھیا تسان نہ ڈرو کیونکہ میں جان دا ہاں کہ تسان یسوع کو گولیندی پوے جئیں کو صلیب ڈتی گئی پائی۔⁶۔ اوہ ایتھان کہہ تئیں کیونکہ اوہ اپنے آکھن دے مطابق زندہ تھیوے۔ آؤ ایہ جاہ دیکھو چٹھاں خداوند پیا ہا۔⁷۔ لَہ جلدی ونج کے اُن دے چیلیاں کو آکھو کہ اوہ مُردیاں وچوں زندہ تھی گیلے لَہ دیکھو اوہ تھانڈے کولوں پہلے گلیل کو ویندا پئے۔ اُنہاں تسان اُن کو دیکھسو۔ دیکھو میں تھاکو آکھہ ڈے۔⁸۔ لَہ اوہ خوفتہ وڈی خوشی دے نال قبر تھوں جلدی تھر کے اُن دے چیلیاں کو ایہ ڈساوون کیتے بھج کے گئیاں۔⁹۔ لَہ دیکھو یسوع اُنہاں کو ملتے اُنڈے آکھہ سلام! اُنہانے کول آکے اُنڈے پیر پکڑے لَہ اُن کو سجدہ کیتے۔¹⁰۔ یسوع نے اُنہاں کو آکھیا ڈرو نہیں۔ ونجو میڈے بھراواں کو آکھو کہ گلیل کو لگے ونجن۔ اُنہاں میکو دیکھ سن۔¹¹۔ جڈاں اوہ ویندیاں پٹیاں پَن تان دیکھو پیرے آلیاں وچوں کجھنے شاہراہ اُچ لگے سارا کجھ سردار کلنارتہ کو ڈسایا۔¹²۔ لَہ اُنہانے بزرگاں دے نال جمع تھی کے صلح کیتی لَہ سپاہیاں کو ہوں سارے پیسے ڈے کے آکھیا۔¹³۔ ایہ آکھہ ڈیولہ کہ رات کو جڈاں آسان پُتر اُچ پاسے تان اُن دے چیلہ لَہ اُن کو چوری کر کے گھن گئے۔¹⁴۔ اگر ایہ گالھ حاکم دے کن تائیں پہنچ وی گئی تان آسان اُن کو سمجھا لَہ تھاکو خطرے تھوں بچا گھن سوں۔¹⁵۔ وں اُنہانے پیسے گھن کے جیویں سیکھایا گیا ہا اوں ویں ہی کیتا لَہ ایہ گالھ آج تائیں پودیاں وچ مشہور ہے۔¹⁶۔ وں گیارہ چیلہ گلیل کو اُن پھاڑتے گئے جو یسوع نے اُنہاں کیتے مقرر کیتا ہا۔¹⁷۔ لَہ اُنہانے اُن کو دیکھ کے سجدہ کیتا پر کجھ لوگاں نے شک کیتے۔¹⁸۔ یسوع کول آکے اُنہاں نال گالیں کیتیاں لَہ آکھیا کہ آسمان تے زمین دا سارا اختیار میکو ڈتا گئے۔¹⁹۔ تسان ونج کے ساریاں قوماں کو چیلہ بناؤ لَہ اُنہاں کو باپتہ پُترتہ روح القدس دے نال اُچ بیتسم ڈیو۔²⁰۔ لَہ اُنہاں کو ایہ تعلیم ڈیو کہ اُنہاں ساریاں گالیں تے عمل کرن چنباں دا میں تھاکو حکم دیتے لَہ دیکھو میں دُنیا دے اخیر تائیں ہمیشہ تھانڈے نال ہاں۔

مَتی

۱۔ ابراہیم دی اولاد وچوں داؤد دے پُتر یسوع مسیح دا پیڑھی ناناواں۔²۔ ابراہیم تون اسحاق جمیا۔ لَہ اسحاق تون یعقوب جمیا۔ لَہ یعقوب تون 1۔ پودا لَہ اودے بھرا جے۔³۔ لَہ پودا تون فارص لَہ زارح تانمار وچوں جے۔ لَہ فارص تون حصرون جمیا۔ لَہ حصرون تون ارام جمیا۔⁴۔ لَہ ارام تون عمی ناداب جمیا۔ لَہ عمی ناداب تون نحشون جمیا۔ لَہ نحشون تون سلمون جمیا۔⁵۔ لَہ سلمون تون بوغر راحاب وچوں جمیا۔ لَہ بوغر تون عوبید راعوت وچوں جمیا۔ لَہ عوبید تون یسی جمیا۔ لَہ یسی تون داؤد بادشاہ جمیا۔⁶۔ لَہ داؤد تون سلیمان اوس بی بی وچوں جمیا، جیڑی کدی اوری یاہ دی ووٹی سی۔⁷۔ لَہ سلیمان تون رجبعام جمیا۔ لَہ رجبعام تون ابی یاہ جمیا۔ لَہ ابی یاہ تون آسا جمیا۔⁸۔ لَہ آسا تون یوشافاط جمیا۔ لَہ یوشافاط تون یورام جمیا۔ لَہ یورام تون عزری یاہ جمیا۔⁹۔ لَہ عزری یاہ تون یوتام جمیا۔ لَہ یوتام تون آحاز جمیا۔ لَہ آحاز تون حزقی یاہ جمیا۔¹⁰۔ لَہ حزقی یاہ تون منسہ جمیا۔ لَہ منسہ تون آمون جمیا۔ لَہ آمون تون یوشی یاہ جمیا۔¹¹۔ لَہ یوشی یاہ تون یکن یاہ لَہ اودے بھرا بابل وں پردیسی پو ویک جمے۔¹²۔ لَہ بابل وں پردیسی پو مگرون یکن یاہ تون شالٹی ایل جمیا۔ لَہ شالٹی ایل تون زروب بابل جمیا۔¹³۔ لَہ زروب بابل تون ابی بود جمیا۔ لَہ ابی بود تون الیقیم جمیا۔ لَہ الیقیم تون عازور جمیا۔¹⁴۔ لَہ عازور تون صادق جمیا۔ لَہ صادق تون احیم جمیا۔ لَہ احیم تون الی بود جمیا۔¹⁵۔ لَہ الی بود تون الی عازار جمیا۔ لَہ الی عازار تون متان جمیا۔ لَہ متان تون یعقوب جمیا۔¹⁶۔ لَہ یعقوب تون یوسف جمیا، جیڑا اوس مریم دا خاوند سی، جہدے وچوں یسوع جمیا، جیڑا مسیح اکھواؤندا اے۔¹⁷۔ مکدی گل ایہ پئی سبھ پیڑھیاں ابراہیم تون داؤد تیکر چوڈاں پیڑھیاں تیں لَہ داؤد تون بابل وچ پردیسی بوکے جاؤن تون مسیح تیکر چوڈاں پیڑھیاں تیں۔¹⁸۔ پو یسوع مسیح دا جنم انج پو پئی جدوں اودی ماں مریم یوسف نال وہابی گئی تان اونان دے کتھپو تون اگیتے ای اوہ پاک روح دی راپیں امید نال سی۔¹⁹۔ تد اودے خاوند یوسف نے، جیڑا راستباز سی لَہ اودی رسوائی تیں سی چاؤندا، متا پکایا پئی اونوں چپ چپتہ جھڈ دیوے۔²⁰۔ اوہ اپناں گلاں نوں سوچ ای رہا سی پئی ویکھو رب دے فرشتہ شفق وچ آن کے آکھیا! اے یوسف! داؤد دے پُتر! اپنی ووٹی مریم نوں اپنے گھر لیاؤن تون نا ڈر۔ کیؤں جو، جیڑا اودی ککھ وچ اے، اوہ پاک روح نال اے۔²¹۔ لَہ اودا پُتر ہووے گا، لَہ تون اودا ناں یسوع رکھیں۔ کیوں جو اوہ اپنی اُمت تون اونان دے گناہوں تون بچاؤے گا۔²²۔ ایہ سبھ کجھ پو تانجو جو کجھ رب نے نبی دی راپیں آکھیا سی، پورا ہووے پئی۔²³۔ ویکھو! اِک کڑاری اُمید نال ہووے گی لَہ اِک پُتر جمے گی۔ لَہ اودا ناں عمانوئیل رکھن گے۔ جہدا مطلب اے "رب اساڈے نال ہے"۔²⁴۔ تد یوسف جاگ کے اُچ ای کیتا، چنچ رب دے فرشتہ اونوں حکم دتا سی۔ لَہ اپنی ووٹی نوں اپنے گھر لے آیا۔²⁵۔ لَہ اودے نیڑے نا گتیا، جدوں تیک پئی اوہ پُتر نا جم لٹیا لَہ اودا ناں یسوع رکھیا۔

۱۔ لے جدوں یسوع پرودیس بادشاہ دے ویلہ پودا، دے بیت لحم وچ جمیا۔ تان ویکھو پورب تون کہ ای مجوسیانے یروشلم وچ آن کے آکھیا۔ ۲۔ پئی پودیاں دا بادشاہ، جہڑا جمیا اے، اوہ کتھ اے؟ کیوں جو اسیں پورب وچ اودا تارا ویکھیا لے اودے لگے سیر نؤاں لہاں۔ ۳۔ جدوں پرودیس بادشاہ ایہ شینا تان اوہ لے اودے نال سبھ یروشلم گھیرایا۔ ۴۔ تہ اوہ سبھو سردار کاپان لے قوم دے فقیہاں نوں کتھا کرکے اوہناں تون پچھیا پئی مسیح دا جنم کتھ ہونا چاہدا اے؟ ۵۔ اوہناں نے اونوں آکھیا: پودا، دے بیت لحم وچ۔ کیوں جو نبی دی راپیں ایچ لکھیا اے پئی۔ ۶۔ اے بیت لحم! پودا، دی دھرتی! تون پودا، دے وڈیاں وچوں آکا گھٹ نئیں۔ کیوں جو تیرے وچوں اک حاکم نکلا گا، جہڑا میری اُمت اسرائیل دا ابالی ہووے گا۔ ۷۔ تہ پرودیس نے مجوسیاں نوں چپ چپیتے سدکے اوہناں تون پچھ پڑتیت کیتی پئی اوہ تارا کس ویلہ وکھالی دتا سی؟ ۸۔ لے ایہ آکھکے اوہناں نوں بیت لحم وچ گھلیا پئی جا کے اوس بال دے بارے جنگی طران کھوج کرو لے جدوں اوہ لبھ تان مینوں وی خبر دیو پئی میں وی آن کے اودے لگے سیر نواواں۔ ۹۔ اوہ بادشاہ تون ایہ سُن کے تڑپٹلے ویکھو اوہ تارا، جہڑا اوہناں پورب وچ ویکھیا سی، اوہناں دے لگے لگے تڑپا۔ ایہوں تیک پئی اوس تھان لے ایڑ کے کھلو گنیا، جتھ اوہ بالک سی۔ ۱۰۔ اوہ تارے نوں ویکھکے ہتھیرے خوش ہوئے۔ ۱۱۔ لے اوس گھر وچ جا کے اوس بال نوں اودی ماں مریم دے کول ویکھیا۔ لے اودے لگے ڈگ کے سر نواہا لے اپنے تہ کھول کے سونا، لے لوبان لے مَر اودے لگے نذر چاڑھیا۔ ۱۲۔ لے شففہ وچ ہدایت لے پئی پرودیس کول نا جانا، اوہ دُوجی راپیں پچھاں اپنے دیس تون مڑ گئے۔ ۱۳۔ جدوں اوہ تڑپے تان ویکھو رب دے اک فرشتہ یوسف نوں شففہ وچ وکھالی دے کے آکھیا: اُٹھ بال لے اودی ماں نوں نال لے مصر ول نس جا۔ لے اوتھ تک جا۔ جد تیکر پئی میں تینوں نا آکھاں۔ کیوں جو ایچ ہونا اے پئی پرودیس بال نوں لبھ گا تانجو ایہوں جانوں مارے۔ ۱۴۔ تہ اوہ اُٹھ کے راتوں رات بال لے اودی ماں نوں نال لے مصر ول تڑپا۔ ۱۵۔ لے پرودیس دے مرن تیکر اوتھ ای ٹکیا۔ تانجو جو کجھ رب نے نبی دی راپیں آکھیا سی، اوہ پورا ہوئے پئی میں اپنے پُتر نوں مصر تون سدا۔ ۱۶۔ جدوں پرودیس نے ویکھیا پئی مجوسیانے میرے نال جھڈ کیتی تان ڈاھڈا غصہ ہوا۔ لے بندے گھل کے بیت لحم لے اودے آل دولہ دیاں حدان اندر سبھ مُنڈیاں نوں جانوں مروا دتا، جہڑے دو دو ورہیاں یاں ایس تون یک سن۔ اوس ویلہ دے حساب نال، جدوں اوہ مجوسیاں تون پچھ پڑتیت کیتی سی۔ ۱۷۔ تہ اوہ، جو ارمیاہ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی، پورا ہونیا پئی۔ ۱۸۔ راما وچ ہاڑا لے کُراؤں دی واج شنی گئی۔ راحیل اپنے بالان نوں پٹ رہی اے۔ لے اونوں پاروں تسلی کرنا نئیں چاہندی۔ کیوں جو اوہ جیوندے نئیں رہے۔ ۱۹۔ جدوں پرودیس مویا تان ویکھو رب دے اک فرشتہ مصر وچ یوسف نوں شففہ اندر وکھالی دے کے آکھیا۔ ۲۰۔ اُٹھ! بال لے اودی ماں نوں نال لے اسرائیل دے دیس وچ جا۔ کیوں جو جہڑے بال دی جان دے ویری سن، اوہ مر گئے نئیں۔ ۲۱۔ تہ اوہ اُٹھیا لے بال لے اودی ماں نوں نال لے اسرائیل دے دیس وچ آیا۔ ۲۲۔ پر جدوں شینا پئی اریکلاؤس اپنے پیو دی تھان پودے وچ بادشاہی کردا اے۔ تان اوتھ جاؤں تون ڈرہا لے شففہ وچ ہدایت لے گلیں۔ دے علاقہ ول روانا ہوا۔ ۲۳۔ لے ناصرت تان دے اک شہر وچ جا وسیا تانجو جو کجھ نبیاں دی راپیں آکھیا گیا سی، اوہ پورا ہووے پئی اوہ ناصری اکھواوے گا۔

۱۔ اوہناں دیہاڑیاں وچ یوحنا اصطباغی آیا لے پودے دے جنگل وچ پرچار کردے ہوئیاں۔ ۲۔ آکھن لگا۔ پئی توبہ کرو۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی ۳۔ نیڑے آگئی اے۔ ۳۔ پئی ایہ اوہی اے، جہدا ذکر اشعیاہ نبی دی راپیں کیتا گیا۔ سدن ولہ دی واج۔ جنگل وچ۔ رب دی راہ تیار کرو۔ اودی سڑک سیدھی بناؤ۔ ۴۔ ایہ یوحنا اوتھ دے والاں دا لباس پاؤندا لے چمڑے دا کمر بند اپنے لک نال بندھا سی۔ لے تڑپاں لے جنگل شہد اودی خوراک سی۔ ۵۔ تہ یروشلم لے سارا پودے لے اردن دے آل دولہ دا علاقہ اودے کول نکل نکل کے آؤندے۔ ۶۔ لے اپنے گناہواں دا اقرار کردے لے اردن دے دریا وچ اودے کولوں بیتسما لیندے سن۔ ۷۔ پر جدوں اوہ ویکھیا پئی ہتھیرے فریسی لے صدوقی بیتسما لین جوگی لے نئیں تان اوہناں نوں آکھیا۔ اوہ سب دی اولاد! تینوں کتھ آؤن ولہ غضب تون نسن جوگی آکھ دتا؟ ۸۔ ایس لئی توبہ دے موافق پھل پیدا کرو۔ ۹۔ اپنے دِلوں ایہ بھلیکھا کڈھ دیو پئی ابراہیم اسدا پیو اے۔ کیوں جو میں تہانوں آکھنا ہاں پئی رب ایہناں روتڑیاں وچوں ابراہیم جوگی اولاد پیدا کر سکدا اے۔ ۱۰۔ لے تہن رُکھاں دی جڑ لے کواڑا رکھیا ہوا اے۔ مُکدی گل ایہ پئی پر اک رُکھ، جہڑا جنگا پھل نئیں دیندا، وڈیا لے آگ وچ شینا جاوے گا۔ ۱۱۔ میں تان تہانوں توبہ لئی پانی نال بیتسما دیناں ہاں پر جہڑا میرے مگروں آؤندا اے، اوہ میتھوں زوراور اے۔ پئی میں تان اودی جُتی چُکن دے وی لائق نئیں۔ اوہ تہانوں پاک روح لے آگ نال بیتسما دیوے گا۔ ۱۲۔ اودا جھجھ اودے ہتھ وچ اے، لے اوہ اپنے کتھ تون جنگا صاف کرے گا۔ لے کنک تون کتھ وچ کتھا کرے گا۔ پر تُوڑی نوں اوس آگ وچ ساڑے گا، جہڑی بُجھدی نئیں۔ ۱۳۔ تہ یسوع گلیں تون اُردن دے کنڈے یوحنا کول آیا۔ تانجو اودے تون بیتسما لے۔ ۱۴۔ پر یوحنا نے اونوں موڑ کے آکھیا پئی میں تان آپ تیتھوں بیتسما لین دا محتاج ہاں لے تون میرے کول آیا ایس؟ ۱۵۔ یسوع جواب وچ اونوں آکھیاں تان ایہ ہون ای دے۔ کیوں جو ایہ جنگی گل اے پئی اسیں ساری راستبازی پوری کریں۔ تہ اوہ ایچ ہون دتا۔ ۱۶۔ لے یسوع بیتسما لے یکدم پانی وچوں نکل کے باہر آیا۔ لے ویکھو اودے جوگی اسمان کھل گیا لے اوہ رب دے روح رُوح تون کیوتر دے روپ وچ لٹھدے ہوئیاں لے اپنے لے آؤندیاں ویکھیا۔ ۱۷۔ لے ویکھو اسمان تون اک واج اچیہی آئی پئی ایہ میرا پُتر اے۔ سبھان تون پیارا، جہدے تون میں خوش ہاں۔

۱۔ تہ یسوع روح نال جنگل وچ ایڑیا گیا۔ تانجو شیطان اونوں ازملے۔ ۲۔ لے جدوں اوہ جالیہ دیہاڑے لے جالیہ راتان دا روزہ پورا کر لیا۔ تان ۳۔ اخیر اونوں بھک لگی۔ ۴۔ تہ ازماؤن ولے اودے کول آن کے آکھیا۔ جیکر تون رب دا پُتر ایس تان آکھ پئی ایہ روتڑے روٹیاں بن جاؤں۔ ۴۔ اوہ جواب وچ آکھیا: لیکھا اے پئی بندا نرا روٹی نال ای جیؤندا نئیں رہندا۔ سگوں پر اک گل، جہڑی رب دے مُنھوں یکلدی اے۔ ۵۔ تہ شیطان اونوں پاک شہر وچ لے گیا۔ لے پیکل دے کنگرے لے کھلھار کے اونوں آکھیا۔ ۶۔ جیکر تون رب دا پُتر ایس تان اپنے آپ نوں تھلے سٹ دے۔ کیوں جو لیکھا اے: اوہ اپنے فرشتیاں نوں تیرے پاروں حُکم دتا اے۔ لے اوہ تینوں تھان لے چُک لئیں گے۔ تانجو تیرے پیراں نوں کسے روتڑے نال سٹ نا لگے۔ ۷۔ یسوع اونوں آکھیا: ایہ وی لیکھا اے پئی تون اپنے رب نوں نا آزمائیں۔ ۸۔ فیر شیطان اونوں اک اُچے پہاڑ لے گیا لے اونوں جگ دیاں سبھو شاہیاں لے اوہناں دی تھات باٹھ وکھائی۔ ۹۔ لے اونوں آکھیا: جیکر تون ڈگ کے مینوں سیر نوائیں تان ایہ سبھ کُجھ میں تینوں دیواں گا۔ ۱۰۔ تہ یسوع اونوں آکھیا: اے شیطان! دُور ہو جا۔ کیوں جو لیکھا اے پئی تون اپنے رب لگے سیر نوا لے اُکو اوس دی عبادت کر۔ ۱۱۔ تہ شیطان اونوں جھڈ کے چلا گیا۔ لے ویکھو فرشتیاں نے اُن کے اودی سیوا کیتی۔ ۱۲۔ جدوں یسوع شینا پئی یوحنا پھڑپھا گیا تان گلیں نوں تڑپا۔ ۱۳۔ لے ناصرت نوں جھڈ کے کفرنحوم وچ جا وسیا، جہڑا جھیل دے کنڈے زبلون لے نفتالی دی حدان وچ اے۔ ۱۴۔ تانجو جو کجھ اشعیاہ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی اوہ پورا ہووے۔ ۱۵۔ پئی زبلون دی دھرتی۔ لے نفتالی دی دھرتی۔ جھیل دی راہ، اُردن دے پارے گانی قومان دا گلیں۔ ۱۶۔ جہڑے لوک نہیرے وچ سن، اوہناں وڈا چانن ویکھیا۔ لے جہڑے موت دے دیس لے پرچھانویں پٹھ سن، اوہناں لے تون چمکیا۔ ۱۷۔ اوس ویلہ تون یسوع پرچار کرن لے ایہ آکھن شروع کیتا پئی توبہ کرو۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی نیڑے آگئی اے۔ ۱۸۔ لے جدوں یسوع گلیں دی جھیل کنڈے پھردا پیا سی۔ تان اوہ دو بھراواں، شمعون نوں، جہڑا پطرس اکھواؤندا اے، لے اودے بھرا اندریاس نوں جھیل وچ جال شڈے ہوئے ویکھیا۔ کیوں جو اوہ مجھیرے سن۔ ۱۹۔ لے اوہناں نوں آکھیا پئی میرے مگرے لگے آؤ۔ پئی میں تہانوں آدم گیر بناواں گا۔ ۲۰۔ اوہ اوس ویلہ جالان نوں جھڈ کے اودے مگرے تڑپے۔ ۲۱۔ اوتھوں لگے ودھکے اوتھ پورنات دو بھراواں، زبدي دے پُتران، یعقوب لے اودے بھرا یوحنا، نوں اپنے پیو دے نال بیڑی لے اپنے جالان دی مُرمت کردے

ویکھیلے اوہان نوں سدیا۔ ۲۲^{۲۲}۔ اوہ اوسے ای ویلے اپنے جلال لے پیو نوں جھڈکے اوہدے مگرےں تھر پئے۔ ۲۳^{۲۳}۔ لے یسوع کُل گلیل وچ پھر دا رپا لے اوہان دے عبادت خانیاں وچ تعلیم دیندا لے بادشاہی دی خوشخبری دا پرچار کردا لے لوکاں دے ہر اک روگ لے کمزوری نوں دور کردا رپا۔ ۲۴^{۲۴}۔ لے اودی چرچا کُل شریا وچ پو گئی۔ لے لوک سبھ روگیاں نوں، جہڑے طراں طراں دے روگاں لے ڈکھاں دے مارے سن۔ لے بد روحواں دے جکڑے، لے فالج دے ماریاں نوں اوہدے کول لئیے۔ لے اوہ اوہان نوں چنگا کیتا۔ ۲۵^{۲۵}۔ لے گلیل لے دیکاپولس لے یروشلم لے یہود لے اُردن دے پاروں وڈا جتھ اوہدے مگرےں تھر پیا۔

5

۱^۱۔ لے یسوع جتھ نوں ویکھ کے پاڑ لے چڑھ گیا۔ لے جدوں بیا گیا، اوہدے چیلے اوہدے کول لے۔ ۲^۲۔ لے اوہ اپنا مٹھ کھول کے اوہان نوں سکھاؤں لگا پئی۔ ۳^۳۔ دھن اوہ نیں، جہڑے روح دے ماہتر نیں۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اوہان دی اے۔ ۴^۴۔ دھن اوہ نیں، جہڑے حلیم نیں۔ کیوں جو اوہ دھرتی دے وارث ہوں گے۔ ۵^۵۔ دھن اوہ نیں، جہڑے ڈکھی نیں۔ کیوں جو اوہان نوں تسلی دتی جاوے گی۔ ۶^۶۔ دھن اوہ نیں، جہڑے راستی دے بھک لے تربیلے نیں۔ کیوں جو اوہ رچلے جاؤں گے۔ ۷^۷۔ دھن اوہ نیں، جہڑے دل رحم نیں۔ کیوں جو اوہان لے رحم کیتا جاوے گا۔ ۸^۸۔ دھن اوہ نیں، جہڑے پاک دل نیں۔ کیوں جو اوہ رب نوں ویکھن گے۔ ۹^۹۔ دھن اوہ نیں، جہڑے میل کراؤندے نیں۔ کیوں جو اوہ رب دے پتر اکھواؤں گے۔ ۱۰^{۱۰}۔ دھن اوہ نیں، جہڑے راستی پاروں ستہی نیں۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اوہان دی اے۔ ۱۱^{۱۱}۔ دھن تسی اوہ۔ جدوں میرے پاروں لوک تہانوں چنگا مندا آکھن۔ لےہر طراں دی بھیڑی گل تہاڈے بارے ناحق آکھن۔ ۱۲^{۱۲}۔ خوشی کرو۔ کیوں جو اسمان لے تہاڈا چوکھا اجر اے۔ ایس لئی پئی اوہان لے اوہان نییاں نوں وی، جہڑے تہاڈے توں اگیتے سن، ایسے طراں ای ستایا سی۔ ۱۳^{۱۳}۔ تسی دھرتی دا لُوں اوہ۔ پر جیکر لُوں دا سواد مُک جاوے، تان اوہوں کپڑی شے نال لُونا کیتا جاوے گا؟ فیر تان اوہ کیسے کم دا نئیں۔ سوا ایس سہ پئی اوہوں باہر شٹیا جاوے۔ لے اوہ لوکاں دے پیراں پٹھ لٹاڑیا جاوے۔ ۱۴^{۱۴}۔ تُسی جگ دا چانن اوہ۔ جہڑا شہر پاڑ لے وسیا اے، لک نئیں سکدا۔ ۱۵^{۱۵}۔ لے لوکی دیوا بال کے ٹھیکر دے تھلے نئیں رکھدے۔ سکوں لے دھردے نیں۔ تانجو اوہان سبھان نوں، جہڑے گھر وچ وسدے نیں، چانن اپڑ لے۔ ۱۶^{۱۶}۔ ایسے طراں تہاڈا چانن بندیاں دے لگ لٹاں مارے۔ تانجو اوہ تہاڈے چنگے کم ویکھن لے تہاڈے رب دی، جہڑا اسمان لے اے، وڈائی کرن۔ ۱۷^{۱۷}۔ ایس بھلیکھ وچ نہ رھو پئی میں تورات یاں نییاں دیاں لکھتاں نوں منسوخ کرن آیا ہاں۔ منسوخ کرن نئیں سکوں پورا کرن آیا ہاں۔ ۱۸^{۱۸}۔ کیوں جو میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی جدوں تیکر اسمان لے دھرتی تل نا جاؤں، شریعت دا اک شوش اُکا نا تھ گا، جدوں تیکر سبھ کچھ پورا نا ہو جاوے۔ ۱۹^{۱۹}۔ مُکدی گل ایہ پئی جہڑا وی اپناں یکے توں نیکیاں حُکماں وچوں اک نوں وی منسوخ کرے، لے ایہوئی لوکاں نوں وی سیکھاوے، اوہ اسمان دی بادشاہی وچ سبھان توں یکا اکھواوے گا۔ پر جہڑا عمل کرے لے سیکھاوے، اوہوئی اسمان دی بادشاہی وچ وڈا اکھواوے گا۔ ۲۰^{۲۰}۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جیکر تہاڈی راستی فقہاں لے فریسیاں دی راستی توں ودھ نا ہووے تان تُسی اسمان دی بادشاہی وچ اُکا نئیں وڑ سکدے۔ ۲۱^{۲۱}۔ تُسیں سُن لئیا اے پئی اگلیاں نوں آکھیا گنیا سی پئی تُوں جانوں نا ماریں۔ لے جہڑا وی جانوں مارے، عدالت وچ سزا پاؤں دے لائق ہووے گا۔ ۲۲^{۲۲}۔ پر میں تہانوں ایہ آکھدا ہاں پئی جہڑا وی اپنے بھرا نال غصہ ہووے، عدالت دی سزا دے لائق ہووے گا۔ لے جہڑا وی اپنے بھرا نوں جھلا آکھ، اوہ وڈی عدالت وچ سزا دے لائق ہووے گا۔ لے جہڑا اوہوں پاگل آکھ، اوہ دوزخ دی آگ دی سزا دے لائق ہووے گا۔ ۲۳^{۲۳}۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر توں قربان خلہ دے کول اپنی نذر لیجاوےں لے اوہ تہ تینوں چینا آوے پئی میرے بھرا نوں مینھوں کچھ گلے اے۔ ۲۴^{۲۴}۔ تان اپنی نذر قربان خلہ دے لگ جھڈکے چلا جا۔ پہلے اپنے بھرا نال میل کر، تہ آن کے اپنی نذر چاڑھ۔ ۲۵^{۲۵}۔ جدوں تیکر توں اپنے دعوے دار نال رستہ وچ ایں، چھیتی اوہدے نال میل کر لے۔ تانجو ایچ نا ہووے پئی اوہ تینوں قاضی دے حوالہ کر دیوے لے قاضی تینوں سپاہی دے حوالہ کر دیوے لے توں قید خلہ وچ پا دتا جاوے۔ ۲۶^{۲۶}۔ میں تینوں سچی آکھدا ہاں پئی جدوں تیکر توں کوڈی کوڈی نا موڑ دیوے، اوہ اُکا نا چھٹیں گا۔ ۲۷^{۲۷}۔ تسبیں سُن لئیا اے۔ پئی آکھیا گیا سی۔ تُوں زنا نا کریں۔ ۲۸^{۲۸}۔ پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جہڑا وی کیسے بی بی نوں بھیڑی اکھ نال ویکھ، اوہ اپنے من وچ اوہدے نال زنا کر بیٹھا۔ ۲۹^{۲۹}۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر تیری اکھ تینوں ٹھیدا لؤاوے تان اوہوں باہر کڈھ سٹ۔ کیوں جو تیرے جُسے وچوں اک دا گھٹدا رینا تیرے لئی ایس توں چنگا اے پئی تیرا سبھو جُسا دوزخ وچ شٹیا جاوے۔ ۳۰^{۳۰}۔ جیکر تیرا سجا تہ تینوں ٹھیدا لؤاوے تان اوہوں وڈھ دے۔ لے اپنے نالوں سٹ جھڈ۔ کیوں جو تیرے جُسے وچوں اک دا گھٹا تیرے لئی ایس توں چنگا اے پئی تیرا سبھو جُسا دوزخ وچ شٹیا جاوے۔ ۳۱^{۳۱}۔ ایہ وی آکھیا گیا سی پئی جہڑا وی اپنی ویشی نوں جھڈنا چاؤے، اوہوں طلاق ناواں لکھ دیوے۔ ۳۲^{۳۲}۔ پر میں تہانوں ایہ آکھناں ہاں پئی جہڑا وی اپنی ویشی نوں حرام کم دے سولہ کیسے پاروں جھڈ دیوے، اوہدے توں زنا کراؤندا اے۔ لے جہڑا وی اوس جھڈی ہوئی نال ویاہ کرے، اوہ زنا کردا اے۔ ۳۳^{۳۳}۔ فیر تسبیں شٹیا اے پئی اگلیاں نوں آکھیا گیا سی پئی توں جھوٹی سونھ نا کھاویں۔ سگوں اپناں سونھواں رب لئی پوریاں کریں۔ ۳۴^{۳۴}۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی اُکا سونھ نئیں کھانی۔ ناں اسمان دی، کیوں جو اوہ رب دا تخت اے۔ ۳۵^{۳۵}۔ نا دھرتی دی، کیوں جو اوہ اوہدے پیراں دی چوکی اے۔ لے ناں یروشلم دی۔ کیوں جو اوہ وڈے بادشاہ دا شہر اے۔ ۳۶^{۳۶}۔ لے ناں اپنے سیر دی سونھ کھاویں۔ کیوں جو تُوں اک وال نوں وی چتا یاں کالا نئیں کر سکدا۔ ۳۷^{۳۷}۔ سگوں تہاڈا کلام ہاں، ہاں ای ہووے۔ لے ناں، ناں ای ہووے۔ کیوں جو جو کچھ ایس توں ودھ اے، برائی نال اے۔ ۳۸^{۳۸}۔ تسبیں شٹیا اے پئی آکھیا گیا سی پئی اکھ دے بدلہ اکھ لے دند دے بدلہ دند۔ ۳۹^{۳۹}۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی برائی نال ٹاکرا نئیں کرنا۔ سگوں جہڑا تیری سچی گل لے جڈ مارے، اوہدے ول دوجی وی پھیر دے۔ ۴۰^{۴۰}۔ لے جیکر کوئی عدالت وچ تیرے برخلاف دعویٰ کرے تیرا کڑتا لینا چاؤے، توں اوہوں جوغا وی لے لئیں دے۔ ۴۱^{۴۱}۔ جیکر کوئی تینوں اک کوہ پنا اُجرت لیجانا چاؤے، اوہدے نال دو کوہ لگا جا۔ ۴۲^{۴۲}۔ جہڑا وی تیتھوں کچھ منگے، اوہوں دے، لے جہڑا تیتھوں قرض چاؤے، اوہدے ولوں مٹھ نا موڑ۔ ۴۳^{۴۳}۔ تسبیں شٹیا پئی آکھیا گیا سی، اپنے گواہنڈی نوں پیار کر لے اپنے وبری نال وبری رکھ۔ ۴۴^{۴۴}۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی اپنے وبری نوں پیار کرو۔ لے ستاؤں والیاں جوگی دعا منگو۔ ۴۵^{۴۵}۔ لے جہڑے تہانوں ستاؤں لے بدنام کرن، اوہان جوگی دعا منگو۔ تانجو تسبیں اپنے باپ دے، جہڑا اسمان لے اے، پتر مٹھ جاؤ۔ کیوں جو اوہ اپنے سورج نوں نیکاں لے بدن دہن جوگی اُگاؤندا اے۔ لے راستاں لے نا راستاں دہنواں لے مینھ وساؤندا اے۔ ۴۶^{۴۶}۔ کیوں جو جیکر اوہان نوں ای پیار کرو، جہڑے تہانوں کردے نیں تان تہاڈے جوگی کیہ اجر اے؟ کیہ چنگی ولے وی ایچ ای نئیں کردے؟ ۴۷^{۴۷}۔ جیکر تسبیں پرا اپنے بھراواں نوں ای سلام کرو۔ تان تہاڈی کیہ سخاوت اے؟ کیہ گانیاں قوماں دے لوک وی ایچ ای نئیں کردے؟ ۴۸^{۴۸}۔ ایس لئی تسبیں کامل ہو جاؤ، جیویں تہاڈا اسمانی باپ کامل اے۔

6

۱^۱۔ خبردار! اپنے راستی دے کم لوکاں دے لگ وکھلے لئی نا کرو۔ نئیں تان تہاڈے اسمانی باپ ولوں، جہڑا اسمان لے اے، تہانوں کچھ وی اجر نئیں ملے گا۔ ۲^۲۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں تُوں خیرات کریں تان اپنے لگے واچ نا وجوا۔ جیویں ریاکار عبادت خانیاں لے ہزاراں وچ کردے نیں۔ تانجو لوک

اونان دی وڈائی کرن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔^۳ پر جدوں توں خیرات کریں تاں جو کجھ تیرا سجا پتھ کردا اے، اونوں تیرا کھپا پتھ نا جلف۔^۴ تانجو تیری خیرات لئی رۄے لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔^۵ لے جدوں تسیں دعا کرو تاں ریا کاراں ورگ نا بنو۔ کیوں جو اوہ عبادت خاناں وچ لے بازاراں دے موڑاں لے کھلوکے دعا کرنا چنگا جان دے نیں۔ تانجو لوک اونان نوں ویکھن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔^۶ پر جدوں تون دعا کریں تاں اپنی کوٹھی وچ جا لے تہا ڈھوک لکاء وچ اپنہ باپ لگے دعا کر۔ لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ وی ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔^۷ لے جدوں تسیں دعا کردے اوتانہ گانیاں قومان وانگوں بک بک نا کرو۔ کیوں جو اونان بھلے چوکھا بولن نال ای سنی جاوے گی۔^۸ مُکدی گل ایہ پئی اونان وانگ نا پونا۔ کیوں جو تہاڈا باپ تہاڈے منگن توں اگیتے ای جان دا اے پئی تہانوں کیہ لوڑ اے۔^۹ مُکدی گل ایہ پئی تسیں ایج دعا کیتا کرو پئی اے اساڈے باپ! توں جہڑا اسمان لے ایں۔ تیرا ناں پاک منیا جاوے۔^{۱۰} تیری بادشاہی آوے۔ تیری مرضی، جیویں اسمان لے پوری پندی اے۔ دھرتی لے وی پوے۔^{۱۱} اساڈے روز دی روٹی، اج اسانوں دے۔^{۱۲} لے جیویں اسپن اپنہ قرض داراں نوں بخشدے۔ توں اساڈے قرض اسانوں بخش دے۔^{۱۳} لے سانوں آزمائش وچ نا ڈگن دے۔ سگوں بریائی توں چھڈا۔^{۱۴} کیوں جو جیکر تسیں بندیاں دے قصور بخشوگے تاں تہاڈا اسمانی باپ تہانوں وی بخشے گا۔^{۱۵} پر جیکر تسیں بندیاں نوں نا بخشوگے تاں تہاڈا اسمانی تہاڈے وی قصور نا بخشے گا۔^{۱۶} لے جدوں تسیں روزہ رکھو تاں ریاکاراں وانگ اپنا مُٹھ نا وگاڑو۔ تانجو لوک تہانوں روزہ رکھن والا جانن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔^{۱۷} پر جدوں توں روزہ رکھیں۔ سیر لے تیل لا، لے مُٹھ دھو۔^{۱۸} تانجو بندا نئیں سگوں تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ اے، تینوں روزہ رکھن والا جلف۔ لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔^{۱۹} اپنہ جوگی دھرتی لے مال کٹھا نا کرو۔ جتھ کیتا لے زنگ خراب کردا اے۔ لے جتھ چور سنہ لاکے چوری کردا اے۔^{۲۰} سگوں اپنہ جوگی اسمان لے مال کٹھا کرو، جتھ نا کیتا لے ناں زنگ خراب کردا اے۔ لے نا چور سنہ لاکے چوری کردا اے۔^{۲۱} کیوں جو جتھ تیرا مال اے، اوتھ ای تیرا من وی لگا رۄے گا۔^{۲۲} جسے دا دیوا اکھ اے۔ جیکر تیری اکھ شدھ پوے تاں تیرا سبھو جُسا چاننا پوے گا۔^{۲۳} پر جیکر تیری اکھ نہیر پوے۔ تاں تیرا سبھو جُسا نہیر پوے گا۔ ایس لئی پئی جیکر اوہ چانن، جہڑا تیرے اندر اے، نہیرا پوے تاں فیر کینا چوکھا نہیر پوے گا؟^{۲۴} کوئی بندا دو مالکان دی سیوا نئیں کر سکدا۔ ایس لئی پئی یاں تاں اِک نال ویر رکھ گا لے ڈوچ نال سانجھ۔ یاں اِک نال رلے رۄے گا لے ڈوچ نوں ماڑا جلف گا۔ تسیں رب لے مال، دونہواں دی غلامی نئیں کر سکدے۔^{۲۵} ایس لئی میں تہانوں آکھناں اپنی جان دی فکر نا کرو۔ پئی اسپن کیہ کھاناں گے یاں کیہ پیواں گے۔ لے ناں اپنہ جُست دی پئی اسپن کیہ پاواں گے؟ کیہ جان خوراک نالوں لے جُسا لیڑیاں نالوں چوکھا چنگا نئیں؟^{۲۶} اسمان دے پکھیراں نوں ویکھو پئی ناں پیجده، ناں وڈھدے، ناں کھتیاں وچ کٹھا کردے نیں۔ تاں وی تہاڈا اسمانی باپ اونان نوں پالدا اے۔ کیہ تہاڈا مُل اونان نالوں چوکھا نئیں؟^{۲۷} تہاڈے وچوں کبڑا اے، جہڑا فکر کرکے اپنا قد اِک پتھ ودھا سکدا اے؟^{۲۸} لے لیڑیاں دی فکر کیوں کردے او؟ جنگلی سوسناں نوں غور نال ویکھو پئی کیویں ودھدیاں نیں۔ اوہ ناں محنت کردیاں، ناں کنڈیاں نیں۔^{۲۹} پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی سلیمان وی اپنی سبھو ٹھاٹ باٹھ وچ اونان وچوں اِک وانگ وی سجا نئیں سی۔^{۳۰} مُکدی گل ایہ پئی جدوں رب میدان دے گھاء نوں، جہڑا اج ہے، لے کل تندور وچ سُٹیا جاؤندا اے، ایج سجاؤندا اے تاں اے گھٹ بھروسہ والیو! کیہ تہانوں چوکھا ناں سجاوے گا؟^{۳۱} ایس لئی فکر کرکے ایہ ناں آکھو پئی اسپن کیہ کھاواں گے یاں کیہ پیواں گے یاں کیہ پاواں گے۔^{۳۲} کیوں جو اپناں سبھو شیواں دی بھال وچہ گانیاں قومان رندیاں نیں۔ لے تہاڈا اسمانی باپ جان دا اے پئی تہانوں اپناں شیواں دی لوڑ اے۔^{۳۳} سگوں پتلون تسیں اودی بادشاہی لے راستی دی بھال کرو۔ تاں ایہ سبھو شیواں وی تہانوں دیتاں جاؤن گئیاں۔^{۳۴} مُکدی گل ایہ پئی کل دے دیہڑے دی فکر ناں کرو۔ کیوں جو کل دا دیہڑا اپنی فکر آپ ای کرلے گا۔ اج دا ڈکھ بس اج جوگی اے۔

۱۔ عیب نا لاؤو تانجو تہاڈے لے وی عیب نا لائیا جاوے۔^۲ کیوں جو چنچ تسیں عیب لاؤندے او، اُج ای تہاڈے لے وی عیب لائیا جاوے گا۔ لے جس تکرّی نال تسیں تولدے او، اوس نال ای تہانوں وی تولیا جاوے گا۔^۳ لے تون اوس ککھ نوں، جہڑا تیرے بھرا دی اکھ وچ اے، کیوں ویکھدا ایں لے اوس شبتیر دی بھال نئیں کردا، جہڑا تیری اپنی اکھ وچ اے؟^۴ یاں تون کیکر اپنہ بھرا نوں آکھ سکدا ایں پئی کھلو میں تیری اکھ دے ککھ نوں کڈھاں، لے جدوں پئی تیری اپنی اکھ وچ شبتیر اے؟^۵ اوہ ریاکارا! پتلون اپنی اکھ وچوں تاں شبتیر کڈھلے۔ تد ای توں چنگی طراں ویکھکے اپنہ بھرا دی اکھ وچوں ککھ نوں کڈھ سکیں گا۔^۶ پاک شے کُتیاں لگے نا دھرو۔ لے اپنہ نگ سؤراں لگے ناں سُٹو۔ تانجو ایج ناں پوے پئی اوہ اونان نوں پیراں پتھ لٹاڑن لے مُڑکے تہانوں چیرن۔^۷ منگو تاں تہانوں دتا جاوے گا۔ بھالو تاں تہانوں لبھ جاوے گا۔ کھڑکاؤ تاں تہاڈے جوگی کھولیا جاوے گا۔^۸ کیوں جو جہڑا منگدا اے، اونوں دتا جاؤندا اے۔ لے جہڑا کوئی بھالدا اے، اونوں لبھ جاؤندا اے۔ لے جہڑا کھڑکاؤندا اے، اودے جوگی کھول دتا جاؤندا اے۔^۹ یاں تہاڈے وچوں کبڑا اے، پئی اودا بال روٹی منگ، تاں اوہ اونوں وٹا دیوے؟^{۱۰} یاں جیکر مجھی منگ تاں اوہ اونوں سب دیوے؟^{۱۱} مُکدی گل ایہ پئی جدوں تسیں آپ مندے ہوکے اپنہ بالاں نوں چنگی شے دیندے تاں فیر تہاڈا اسمانی باپ اپنہ منگن والیاں نوں چنگیاں شیواں کیکر نا دیوے گا؟^{۱۲} مکدی گل ایہ پئی جہا تسیں جاؤندے او پئی لوک تہاڈے نال کرن، تسیں وی اونان نال اُجیا کرو۔ کیوں جو تورات لے نبیاں دیاں لکھتاں دا نچوڑ ایہوئی اے۔^{۱۳} سؤڑے بُوے راپیں وڑو۔ کیوں جو اوہ بُوا چوڑا اے، لے اوہ رستہ کھلا اے، جہڑا مؤت ول لیجاؤندا اے۔ لے بٹھیرے اوس وچ وڑ دے نیں۔^{۱۴} اوہ بُوا لے رستہ کجیا سؤڑا اے، جہڑا حیاتی ول لیجاؤندا اے۔ لے اہدے ول گھٹ لوک نیں۔^{۱۵} جھوٹے نبیاں توں خبردار رۄ۔ جہڑے تہاڈے کول بھیدان دے روپ وچ آؤندے نیں۔ پر اندرون پاڑن ول بگھیاڑ نیں۔^{۱۶} تسیں اونان نوں اونان دے پھلاں توں سپان لؤوگے۔ کیہ کنڈیلے رُکھ توں انگور یاں انجیر کھوؤندے نیں؟^{۱۷} ایس طراں پر چنگ رُکھ لے چنگا پھل آؤندا اے، لے رڈی رُکھ لے مندا پھل آؤندا اے۔^{۱۸} چنگا رُکھ مندا پھل نئیں دیندا۔ لے رڈی رُکھ چنگا پھل نئیں دیندا۔^{۱۹} جہڑا رُکھ چنگا پھل نئیں دیندا، اوہ وڈھیا لے آگ وچ سُٹیا جاؤندا اے۔^{۲۰} مُکدی گل ایہ پئی تسیں رُکھاں نوں اونان دے پھلاں راپیں سپان سکدے او۔^{۲۱} مینوں مالک! مالک! آکھن والا پر کوئی اسمان دی بادشاہی وچ ناں وڑے گا۔ پر اوہوئی، جہڑا میرے اسمانی باپ دی مرضی لے چلدا اے۔^{۲۲} اوس دیہڑے بٹھیرے مینوں آکھن گے پئی اے مالک! اے مالک! کیہ اسپن تیرے ناں توں نبوّت نئیں کیتی؟ لے تیرے ناں توں بَد روحاں نوں نئیں کڈھیا؟ لے تیرے ناں توں بٹھیری کرامات نئیں کیتیاں؟^{۲۳} تد میں اونان نوں صاف آکھاں گا پئی میری تہاڈے نال کوئی سپانپ نئیں سی۔ اوہ بدکارو! میرے اگوں نس جاؤو۔^{۲۴} مُکدی گل ایہ پئی جہڑا وی میریاں ایہ گلاں سُندا لے اونان لے عمل کردا اے، اوہ اوس عقل مند بندے وانگ اے، جنھ اپنا گھر چٹان لے بنایا اے۔^{۲۵} لے مینھ وسیا لے سیلاب چڑھیا لے نہیریاں وگیاں لے اوس گھر نال وچیاں۔ پر اوہ گھر نا ڈھتیا۔ کیوں جو اودی نینھ چٹان لے دھری سی۔^{۲۶} پر جہڑا وی میریاں ایہ گلاں سُندا اے، لے اپناں لے عمل نئیں کردا۔ اوہ اوس بے وقوف بندے وانگ مٹھیا جاوے گا، جنھ اپنا گھر ریت لے بنایا۔^{۲۷} لے مینھ وسیا۔ لے سیلاب چڑھیا۔ لے نہیریاں وگیاں۔ لے اوس گھر نوں ضعف اُپڑا لے اوہ ڈھ گیا۔ لے اوہ تباہوئی۔^{۲۸} لے ایج بوٹیا پئی جدوں

یسوع ایہ گلاں کر لٹیاں تان جتھ اودی تعلیم لے حیران ہونیا۔^{۲۹} کیوں جو اوہ اونیاں دے فقیہاں وانگ نئیں سگوں اختیار رکھن ولہ وانگوں تعلیم دیندا سی۔

8

۱۔ جدوں اوہ پہاڑ توں اُتریا تان اِک وڈا جتھا اودے مگرےں تَر پیا۔^۲ لے ویکھو اِک کوڑھنہ آن کے اودے لگ سیر نؤایا لے آکھیا۔ اے مالک! جیکر توں چاہؤیں تان مینوں جنگا کر سکنان ایں۔^۳ تان اوہ ودھا کے اونوں پتھ لائیا۔ لے آکھیا۔ میں چاہؤناں ہاں۔ توں جنگا ہو جاویں۔ لے یکدم اودا کوڑھ مَک گیا۔^۴ تہ یسوعہ اونوں آکھیا۔ خبردار! کیسے نوں نئیں دسنا۔ پر جا کے اپنا آپ کابن نوں وکھاؤ۔ لے جہڑی نذر موسیٰ مٹھی اے، اوہ چڑھا۔ تانجو اونیاں جوگی گواہی ہووے۔^۵ لے جد اوہ کفرنحوم وچ وڑیا۔ تان اِک صوبہ دار اودے کول آیا۔ لے اودی مِنت کر کے آکھیا۔^۶ اے مالک! میرا نوکر گھر وچ فالج دا روگی اے۔ لے ڈاھڈا ڈکھی اے۔^۷ یسوعہ اونوں آکھیا! میں مُڑ آواں گا، تان اونوں جنگا کراں گا۔^۸ تان صوبہ دارنہ جواب وچ آکھیا! اے مالک! میں ایس لائق نئیں پئی توں میری چھت تھل آویں۔ سگوں توں مونیوں ای آکھ دے تان میرا نوکر جنگا ہو جاوے گا۔^۹ کیوں جو میں وی اِک بندہاں، جہڑا کِس پور دے حکم تھلہاں۔ لے سپاہی میرے حکم تھلہاں۔ لے میں اِک نوں آکھناں ہاں! جا! تان اوہ جاؤندا اے۔ لے ڈوچ نوں آکھناں ہاں پئی! آ! تان اوہ اُوند اے۔ لے ایہ غلام نوں آکھناں ہاں پئی ایہ کر! تان اوہ کردا اے۔^{۱۰} یسوعہ ایہ سُن کے آفرین آکھیا! لے اونیاں نوں، جہڑے اودے مگرےں تَر سَن، آکھیا! میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی میں ایڈا وڈا ایمان اسرائیل وچ وی نئیں ویکھیا۔^{۱۱} لے میں تہانوں آکھناں ہاں پئی ہتھیرے مشرق لے مغرب توں اُون گے لے ابراہیم لے اسحاق لے یعقوب دے نال اسمان دی بادشاہی دی حیافت وچ رل جاؤن گے۔^{۱۲} پر بادشاہی دے پُتر باہر نہیں وچ سٹھ جاؤن گے۔ اوتھ کر لاؤنا لے دندان دا پینا ہووے گا۔^{۱۳} تہ یسوعہ صوبہ دار نوں آکھیا! جا! جیویں تیرا ایمان اے، تیرے جوگی اونوں ای ہووے، لے اوسے ای ویلے صوبہ دار دا نوکر جنگا ہو گیا۔^{۱۴} لے یسوعہ پطرس دے گھر آن کے ویکھیا۔ پئی اودی سس نال بٹھی اے۔^{۱۵} لے اوہ اودے پتھ نوں پتھ لایا۔ لے اودا تاپ لٹھ گیا۔ لے اوہ اُٹھ کھلوتی۔ لے اودی سیوا کرن لگ پٹھی۔^{۱۶} جدوں دِن ڈھلیا تان ہتھیرے بد روحواں دے جکڑیاں نوں اودے کول لٹیلے لے اوہ مونیوں آکھ کے ای بد روحواں نوں کڈھ دتا۔ لے سبھناں نوں، جہڑے روگی سَن، جنگا کیتا۔^{۱۷} تانجو اشعیاہ نبی دی راپیں آکھیا ہوا پورا ہووے پئی اوہ آپ ساڈیاں مڑتیاں لے روگ چُک لے۔^{۱۸} جدوں یسوعہ چوکھا وڈا جتھا اپنے آل دولہ ویکھیا۔ تان پار جاؤن دا حکم کیتا۔^{۱۹} لے اِک فقیہ کول آن کے اونوں آکھیا۔ اے مُرشد! جتھ وی توں جاویں گا، میں تیرے مگرےں تَر ایں گا۔^{۲۰} تان یسوعہ اونوں آکھیا پئی لومڑیاں جوگی ماندان لے اسمان دے پکھیراں جوگی اُبلے بوندے نیں۔ پر اپن انسان جوگی سیر دھرن دی وی تھان نئیں۔^{۲۱} اِک پورے، جہڑا اودے چیلیاں وچوں سی، آکھیا! اے مالک! مینوں اجازت دے پئی پهلون جا کے اپنے پیؤ نوں دب آواں۔^{۲۲} پر یسوعہ آکھیا! توں میرے مگرےں تَر اُردا رے۔ لے مویاں نوں اپنے مٹھ دین دے۔^{۲۳} لے جدوں اوہ بیڑی لے چڑھیا۔ اودے چلے اودے نال رل گے۔^{۲۴} لے ویکھو۔ جھیل وچ اجیا بڑھ آیا پئی بیڑی لہراں وچ لُک گئی۔ پر اوہ سؤندا پیا سی۔^{۲۵} تہ اونانے اودے نیڑے آن کے اونوں جگایا لے آکھیا! اے مالک! سانوں بچا۔ اسیں مرن نیڑے اپڑے ہاں۔^{۲۶} لے اوہ اونیاں نوں آکھیا! اے گھٹ ایمان والیو! تسیں کیوں ڈرے او؟ تہ اوہ اُٹھ کے ہواواں لے جھیل نوں تریا۔ تان چوکھا سکون ہو گیا۔^{۲۷} اوہ حیران ہو کے آکھن لگ پئی ایہ کینج دا بندہ اے، پئی ہواواں لے پانی وی اودا آکھا من دے نیں۔^{۲۸} جدوں اوہ پار جاکے جرجاسیاں دے دیس وچ اپڑیا تان دو بد روحواں دے پھڑے بندے اونوں ملے۔ اوہ اجیے تیز سَن پئی کوئی وی اوس رستہ توں لنگھ نئیں سکدا سی۔^{۲۹} لے ویکھو! اونانے چیک کے آکھیا! اے رب دے پُتر! سانوں تیرے نال کید؟ کیے توں ایتھ ایس لئی آیا ایں پئی ویلے توں اگیترا ای سانوں عذاب وچ پاؤیں؟^{۳۰} لے اونیاں توں کچھ اگاں سؤراں دا اِک ٹولہ چردا پیا سی۔^{۳۱} بد روحواں اودی منت کر کے آکھیا پئی جیکر توں سانوں ایتھوں کڈھنا ایں، تان سانوں اونیاں سؤراں دے ٹولے وچ گھل دے۔^{۳۲} تہ اوہ اونیاں نوں آکھیا پئی جاؤ۔ تان اوہ نکل کے سؤراں وچ جا وڑیاں۔ لے ویکھو! سبھو ٹولہ کنڈے توں ڈگ کے جھیل دے پانی وچ ڈب مریا۔^{۳۳} تہ چراؤن ولہ نسلے شہر وچ سبھ حال اونیاں دا جا سُنا، جنھاں وچ بد روحواں سَن۔^{۳۴} لے ویکھو! سبھو شہر یسوعہ نوں ملن جوگی نکل پیا۔ لے اونوں ویکھدے ای منت کیتی پئی ساڈے علاقہ وچوں باہر نکل جا۔

9

۱۔ فیر اوہ بیڑی لے چڑھ کے پار چلا گیا۔ لے اپنے شہر وچ آیا۔^۲ لے ویکھو! لوکی اِک فالج دے روگی نوں منجی لے ہاء کے اودے کول لٹیلے۔ یسوعہ اونیاں دا ایمان ویکھدے ہونیاں روگی نوں آکھیا! پُتر! تسلی رکھ۔ تیرے گناہ معاف ہوئے۔^۳ لے ویکھو! کچھ فقیہ اپنے دل وچ آکھن لگ پئی ایہ کُفر بولدا اے۔^۴ یسوعہ اونیاں دے وچار جان دے ہونیاں آکھیا! تسیں اپنے دِلان وچ بھلیکھا کیوں پالی بیٹھ او۔^۵ کید ایہ آکھنا سؤکھا اے پئی تیرے گناہ معاف ہوئے یاں ایہ پئی اُٹھ لے تَر پھر۔^۶ پر تانجو تسیں جان لٹو پئی اپن انسان نوں دھرتی لے گناہ معاف کرن دا اختیار اے۔ تہ اوہ روگی نوں آکھیا! اُٹھ، اپنی منجی چُک لے اپنے گھر چلا جا۔^۷ اوہ اُٹھ کے اپنے گھر چلا گیا۔^۸ تہ جتھ ایہ ویکھ کے ڈر گیا لے رب دی وڈیائی کرن لگا پئی جتھ بندیاں نوں اجیا اختیار دتا۔^۹ لے جدوں یسوعہ اوتھوں لگ ودھیا، تان اِک بندہ، جیدا ناں متی سی، اونوں جنگی دی گدی لے بیٹھا وکھالی دتا۔ لے اوہ اونوں آکھیا! میرے مگرےں لگا آ۔ اوہ اُٹھ کے اودے مگرےں تَر گیا۔^{۱۰} لے جدوں اوہ گھر وچ کھاؤن جوگی بیٹھا۔ تان ویکھو! ہتھیرے چونگی لٹین ولہ لے گناہ گار آن کے یسوعہ لے اودے چیلیاں دے نال کھاؤن بیٹھ۔^{۱۱} فریسیانے ایہ ویکھ کے اودے چیلیاں نوں آکھیا۔ تباڈا مرشد چونگی والیاں لے گناہ گاراں نال کیوں کھاؤندا اے؟^{۱۲} اوہ ایہ سُن کے آکھیا! تدرستان نوں نئیں، سگوں روگیاں نوں وید دی لوڑ ہوندی اے۔^{۱۳} پر تسیں جا کے ایس گل دی رمز بھالو پئی میں قربانی نئیں سگوں رحم نوں پسند کردا ہاں۔ کیوں جو میں راستان نوں نئیں سگوں گناہ گاراں نوں سدن آیا ہاں۔^{۱۴} اوس ویلے یوحنا دے چیلیانے اودے کول آن کے آکھیا! تیرے چلے کیوں روز؟ نئیں رکھدے؟ جدوں پئی اسیں لے فریسی لے دن روز رکھدے ہاں۔^{۱۵} یسوعہ اونیاں نوں آکھیا! کید جد تیکر لاڑا نال ہووے تان برائی وین کر سکدے نیں؟ پر اوہ دیپاڑے اُون گے، پئی لاڑا اونیاں نوں وکھ کیتا جاوے گا۔^{۱۶} کوئی وی پرانی پوشاک لے کورے لیڑے دی ٹاکی نئیں لاؤندا۔ کیوں جو اوہ ٹاکی پرانی پوشاک وچوں کچھ کچھ لیوے گی۔ لے اودا پاڑ چوکھا وگڑ جاؤندا اے۔^{۱۷} لے نویں مٹھ پرانیاں مشکاں وچ نئیں بھر دے۔ نئیں تان مشکاں پاٹ جاؤن گتیاں لے مٹھ رُڑھ جاؤندی لے مشکاں خراب ہو جاؤندیاں نیں۔ سگوں نویں مٹھ نویاں مشکاں وچ بھر دے نیں۔ تان دونوں بچیاں رندیاں نیں۔^{۱۸} جدوں اوہ ایہ گلاں آکھ ای ریا سی، تان ویکھو! اِک سردارنہ آن کے اودے لگ سیر نؤایا۔ لے آکھیا۔ میری دھئی تے ای موئی اے۔ پر توں نال تَر لے اپنا پتھ اودے لے دھر تان اوہ جیو پوے گی۔^{۱۹} لے یسوعہ اُٹھ کے اپنے چیلیاں دے نال اودے مگرےں تَر پیا۔^{۲۰} لے ویکھو! اِک بی بی، جیدا باراں وریاں توں لہو سیمدا سی، اودے مگر آن کے اودے پلے نوں پتھ لائیا۔^{۲۱} کیوں جو اوہ اپنے جی وچ آکھدی سی پئی جیکر میں یرا اودے پلے نوں ای پتھ لا لٹواں گی تان میں جنگی ہو جاواں گی۔^{۲۲} تہ یسوعہ پچھاں نوں مڑ کے اونوں ویکھیا۔ لے آکھیا۔ دھئی! تسلی کر۔ تیرے ایمانے تینوں جنگا کیتا۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ بی

بی اوسہ گھڑی جنگی ہو گئی۔^{۲۳} لے جدون یسوع اوس سردار دے گھر اپڑیا۔ لے بنسری و جاؤن والیاں لے ٹولہ نوں ڈھم مجاؤندے ویکھیا تان آکھیا۔^{۲۴} پٹ جاؤ۔ کیوں جو کڑی موئی نئیں سگو سؤندی پئی اے۔ تان اوہ اودے لُہس لگ پٹ۔^{۲۵} لے جدون ٹولہ نوں باہر کڈھ دتا گیا۔ تان اوسہ اندر جاکے اودا پتہ پھڑیا لے کڑی اُٹھ کھلوتی۔^{۲۶} لے اوس علاقہ وچ دور دور تیکر اودی چرچا ہو گئی۔^{۲۷} جدون یسوع اوتھوں روانا ہونیا تان دو انہ اودے مگر اچی اچی آکھدے پتہ لے پئی اے داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۲۸} لے جدون اوہ گھر اپڑیا۔ اوہ انہ اودے کول لے یسوع نے اونان نوں آکھیا؛ کیہ تسی بھروسا کردے او پئی میں ایہ کر سکدا ہاں؟ اونان آکھیا؛ ہاں! اے مالک۔^{۲۹} تدا اوسہ اونان دیاں اکھاں نوں پتہ لاکے آکھیا پئی جیویں تباڈا ایمان اے، تباڈے جوگی اوویں ای ہووے۔^{۳۰} لے اونان دیاں اکھاں کھل گئیاں۔ لے یسوعہ اونان نوں تاکید نال آکھیا؛ خبردار! کوئی ایہ گل نا جلت۔^{۳۱} پر اونان نے باہر جاکے اوس کل علاقہ وچ اودی چرچا کیتی۔^{۳۲} لے جس ویلہ اوہ باہر نکلے ویکھو! لوکی اک بد روح دے مارے گونگ نوں اودے کول لٹیلے۔^{۳۳} لے جدون اوہ بد روح کڈھی گئی، تان گونگا کون لگا۔ لے لوکاں نے حیران ہوکے آکھیا پئی اسرائیل وچ اجیا کدی نئیں سی ویکھیا گیا۔^{۳۴} پر فریسیاں نے آکھیا پئی ایہ تان بد روحواں دے سردار دی مدد نال بد روحواں نوں کڈھدا اے۔^{۳۵} لے یسوع سبھو شہراں لے پٹڈاں وچ پھردا رہیا۔ لے اونان دے عبادت خانیاں وچ سیکھاؤندا لے بادشاہی دی انجیل دی منادی کردا۔ لے تہر مرض لے مڑینا دُور کردا رہیا۔^{۳۶} لے جدون اوسہ جتھ نوں ویکھیا تان اونوں اودے لے ترس آیا۔ کیوں جو اوہ اونان بھیڈاں وانگ، جتھان دا ایالی نا ہووے، مندے حال وچ لے کھلریا سی۔^{۳۷} تدا اوسہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا۔ پئی فصل تان بنھیری اے۔ پر مزدور گھٹ نیں۔^{۳۸} ایس لئی تسیں فصل دے مالک دی منت کرو پئی اپنی فصل وڈھن لئی مزدور گھل دیوے۔

10

۱۔ فیر اوسہ اپنے چیلیاں نوں کول سدکے اونان نوں گندی روحواں لے اختیار دتا۔ پئی اونان نوں کڈھن لے تہر طراں دی بیماری لے تہر طراں دے مڑین نوں دور کرن۔^۲ لے باران رسولان دے ناں ایہ نیں؛ پھلان شمعون، جہڑا پطرس اکھاؤندا اے۔ لے اودا بھرا اندریاس۔ زیدی دا پُتر یعقوب لے اودا بھرا یوحنا۔^۳ فلیس لے برتلمائی۔ توما لے متی چنگی لٹین والا۔ حلفئی دا پُتر یعقوب لے تدی۔^۴ شمعون قنانی لے پھودا اسکریوتی، جتھ اونوں پھڑوا وی دتا سی۔^۵ اپنان باران نوں یسوعہ گھلیا لے اونان نوں حکم دے کے آکھیا پئی۔ گانیاں قوماں ول نئیں جاؤنا۔ لے سامریاں دے کیسہ شہر وچ نئیں ورتنا۔^۶ سگوں اسرائیل دے گھر دیاں گواچیاں بھیڈاں دے کول جاؤنا۔^۷ لے تَر دے تَر دے ایہ منادی کرنا پئی آسمان دی بادشاہی نیڑے آ گئی اے۔^۸ روگیاں نوں چنگا کرنا۔ موئیان نوں جؤانا۔ کوڑھیاں نوں پاک صاف کرنا۔ بد روحواں نوں کڈھنا۔ تہانوں بے مُل ملیا، تسیں وی بے مُل وڈنا۔^۹ ناں سونا، ناں چاندی، ناں تابنا اپنے لک بنھ وچ دھرنا۔^{۱۰} ناں رستہ جوگی تھیلی، ناں دو کُتے، ناں جُتیاں، ناں ڈانگ لینا۔ کیوں جو مزدور خوراک دا حقدار اے۔^{۱۱} لے جیس شہر یاں پٹ وچ وڑو، بھال کرو پئی اوتھ کان لائق اے۔ لے جد تیکر اوتھ لگ ناں ترو، اوتھ ای ٹکر رہو۔^{۱۲} لے گھر وچ وڑدے ویلہ سلام آکھو۔^{۱۳} جیکر اوہ گھر لائق ہووے تان تباڈا سلام تباڈے ول مڑ آوے گا۔^{۱۴} لے جہڑا وی تہانوں قبول ناں کرے، لے تباڈی گل ناں شہ تان اوس گھر یاں اوس شہر توں نکلدے ای اپنے پیراں دی دھوڑ جھاڑ دینا۔^{۱۵} میں تہانوں سچی آکھیاں پئی عدالت دے دپاڑے سدوم لے عمورہ دے علاقہ دا حال اوس شہر نالوں چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۱۶} ویکھو! میں تہانوں بھیڈاں وانگ بگھیاڑاں وچ گھلنا ہاں۔ مُکدی گل ایہ پئی تسیں سپاں وانگ ہشیار لے کبوتران وانگ بھولہ بنو۔^{۱۷} پر بندیاں توں خبردار رہو۔ کیوں جو اوہ تہانوں پنچائتاں وچ سداؤن گے لے اپنے عبادت خانیاں وچ تہانوں کوڑے مارن گے۔^{۱۸} لے تسیں میرے پاروں حاکماں لے بادشاہاں دے لگ کھلاہرے جاؤ گے۔ تانجو اونان لے گانیاں قوماں جوگی گواپی ہووے۔^{۱۹} پر جدون اوہ تہانوں پھڑواؤن تان فکر نئیں کرنی۔ پئی اسیں کیہ آکھیں لے کیکر آکھیں۔ کیوں جو کجھ تسیں آکھنا اے، اوسہ ای ویلہ تہانوں دسیا جاوے گا۔^{۲۰} کیوں جو کون ولے تسیں نئیں۔ سگوں تباڈے باپ دا روح اے، جہڑا تباڈے اندر کووے گا۔^{۲۱} بھرا نوں بھرا لے پُتر نوں پیو جانوں مارن جوگی پھڑولے گا۔ لے بال ماپیاں دے برخلاف اُٹھ کھلؤن گے۔ لے اونان نوں جانوں مروا دیں گے۔^{۲۲} لے میرے ناں پاروں سبھ لوک تباڈے نال ویر رکھن گے۔ پر جہڑا اخیر تیکر کھلوتا رہوے گا، اووئی خلاصی پاوے گا۔^{۲۳} پر جدون لوک تہانوں کیسہ شہر وچ ستاؤن تان کیسہ پُتر شہر ول نس جاؤ۔ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی تسیں اے اسرائیل دے سبھ شہراں وچ وی نا پھر لٹوؤ گے پئی ابن انسان آ جاوے گا۔^{۲۴} جیلا اپنے مُرشد توں وڈا نئیں پندا لے غلام اپنے مالک توں۔^{۲۵} جیلہ جوگی ایہوئی کافی اے پئی اپنے مُرشد وانگ لے غلام جوگی ایہ پئی اپنے مالک وانگ ہووے۔ جدون اونان نے گھر دے مالک نوں بلزبول آکھیا۔ تان کیہ اودے گھر والیاں نوں ناں آکھن گے؟^{۲۶} ایس لئی اونان توں ناں ڈرو۔ کیوں جو کوئی شہ ڈھکی نئیں، جہڑی ننگی ناں کیتی جاوے گی لے ناں لُکی اے، جہڑی جانی ناں جاوے گی۔^{۲۷} جو کجھ میں تہانوں نہیرے وچ آکھنا ہاں، جانن وچ آکھو۔ لے جو کجھ تسیں کن وچ شہ دے او، کوٹھیاں لے اودی منادی کرو۔^{۲۸} لے اونان توں ناں ڈرو، جہڑے جُستہ نوں مار دے نیں، لے جان نوں نئیں مُکا سکدے۔ سگوں اوسہ توں ڈرو، جہڑا جُستہ لے جان دونواں نوں دوزخ وچ ساڑے سواہ کر سکدا اے۔^{۲۹} کیہ اک پیسہ دیاں دو چڑیاں نئیں وکدیاں؟ لے اونان وچوں اک وی تباڈے باپ دی مرضی بغیر بھوئیں لے نئیں ڈگدی۔^{۳۰} سگوں تباڈے سیر دے وال وی سبھو گتہوئے نیں۔^{۳۱} مُکدی گل ایہ پئی ناں ڈرو۔ تباڈا مُل تان بٹھیریاں چڑیاں نالوں وی ودھ اے۔^{۳۲} ایس لئی جہڑا وی بندیاں لگ میری حامی بھرے گا، میں وی اپنے باپ دے لگ، جہڑا آسمان لے اے، اودی حامی بھراں گا۔^{۳۳} پر جہڑا وی بندیاں لگ، میرا انکاری ہووے گا، میں وی اپنے باپ لگ، جہڑا آسمان لے اے، اودا انکاری ہو جاواں گا۔^{۳۴} ایہ ناں سمجھو پئی میں دھرتی لے میل کراؤن لئی آیا ہاں۔ میل کراؤن لئی نئیں سگوں تلوار چلواؤن لئی آیا ہاں۔^{۳۵} کیوں جو میں ایس لئی آیا ہاں پئی بندے نوں اودے پیو توں لے دھی نوں اودی ماں توں لے تونہ نوں اودی سس توں وکھ کراواں۔^{۳۶} لے بندے دے ویری اودے گھر دے ای جی پُون گے۔^{۳۷} جہڑا وی باپ، یاں ماں، نوں مینھوں چوکھا پیار کردا اے، اوہ میرے لائق نئیں۔^{۳۸} لے جہڑا وی اپنی شولی ناں جُکے لے میرے مگرین نہ تَرے۔ اوہ میرے لائق نئیں۔^{۳۹} جہڑا وی اپنی جان بجاؤندا اے، گتوا لے گا۔ پر جہڑا میرے جوگی اپنی جان نوں گتواؤندا اے، اوہ بچا لے گا۔^{۴۰} جہڑا تہانوں قبولدا اے، اوہ مینوں قبولدا اے۔ لے جہڑا مینوں قبولدا اے، اوہ مینوں قبولدا اے، جنھ مینوں گھلیا۔^{۴۱} جہڑا وی نبی دے ناں توں نبی نوں قبولدا اے، اونوں نبی دا ای اجر ملے گا۔ لے جہڑا راستباز دے ناں توں راستباز نوں قبولدا کردا اے، اونوں راستباز دا ای اجر ملے گا۔^{۴۲} لے جہڑا چیلہ دے ناں توں ایہناں نیکیاں وچوں کیسہ نوں نیرا اک پیلا تھنڈے پانی دا ای پیاوے گا، میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی اوہ اپنا اجر کدی وی ناں گتواوے گا۔

11

۱۔ لے جدون یسوع اپنے باران چیلیاں نوں ہدایت دے چھڈی تان اوتھوں روانا ہو گیا۔ تانجو اونان دے شہراں وچ وی سبیکھ دیوے لے پرجار کرے۔^۲ یوحنا قید وچ مسیح دے کماں دا حال شہ کے اپنے چیلیاں دی راپیں اونوں پُچھوایا۔^۳ پئی کیہ جتھ آؤنا سی، اوہ توئیں ایس یاں اسیں کیسہ پُتر دی راہ تکیہ؟^۴ یسوعہ جواب وچ اونان نوں آکھیا۔ جو کجھ تسیں شہ دے لے ویکھدے او، جاکے یوحنا نوں دسو۔^۵ پئی انھ

ویکھدے لے لنگڑے تُردے نیں۔ کوڑھی پاک کیتے جاؤندے نیں لے ماہتراں نوں خوشی دی خبر سٹائی جاؤندی اے۔^۶ لے دھن او، اے، جہڑا میرے پاروں تھیڈا ناں کھاوے۔^۷ لے جدوں او، چلے گئے۔ تان یسوع یوحنا باریوں جتھ نوں آکھن لگا۔ پئی تسین آجڑا وچ کیتے ویکھن گئے؟ کیتے واء نال بندے ہوئے کلتے نوں؟^۸ تان فیر کیتے ویکھن گئے؟ کیتے پتلے لیڑے پلتھوئے بندے نوں؟ ویکھو! جہڑے پتلے لیڑے پاؤندے نیں، او، شاہی گھراں وچ پندے نیں۔^۹ فیر تسین کیتے ویکھن گئے؟ کیتے اک نیں نوں؟ آہو! میں تہانوں آکھنا ہاں سگھوں نیں توں وی وڈے نوں۔^{۱۰} ایہ اووئی اے، جہدے بارے لکھیا اے پئی ویکھو! میں اپنا وچولا تیرے لگے گھلنا ہاں، جہڑا تیرے لگے تیرا رست تیار کرے گا۔^{۱۱} میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی جہڑے بیبیاں وچوں جھ نیں، اونیاں وچوں یوحنا بیتسما دین ولے تون وڈا کوئی نہیں ہویا۔ پر جہڑا اسمان دی بادشاہی وچ نکا اے، او، اوہدے تون وی وڈا اے۔^{۱۲} یوحنا بیتسما دین ولے دے ویلے تون لے کُپن تیکر اسمان دی بادشاہی لے وا لایا جا رہا اے۔ لے یوراوور اونوں کھو لیندے نیں۔^{۱۳} کیوں جو کل نیبیاں دیاں لکھتاں لے تورات نے یوحنا تیکر نبوت کیتی۔^{۱۴} لے جیکر تسین قبولنا چاہو تان او، ایلیاہ، جتھ آؤنا سی، ایہوئی اے۔^{۱۵} جہدے کن پڑن، او، سُن لئوے۔^{۱۶} پر میں ایس جُگ دے لوکاں نوں کیدے نال زلاواں؟ او، اونیاں بالان وانگ نیں، جہڑے ہزاراں وچ بیٹھ ہوئے اپنے سنگیاں نوں سدکے آکھدے نیں پئی۔^{۱۷} اسین تہاڈے لئی ونجھلی وچائی۔ پر تسین ناں نہج۔ اسین وین کیتا۔ پر تسین بیبیاں ناں کُتیا۔^{۱۸} کیوں جو یوحنا ناں کھاؤندا آیا لے ناں پیندا آیا۔ لے لوکی آکھدے نیں پئی اوہدے وچ بد روح اے۔^{۱۹} ابن انسان کھاؤندا پیندا آیا۔ لے لوکی آکھدے نیں پئی ویکھو! کھاؤ لے گناہاں دا بار۔ پر حکمت اپنے کماں راہیں راست مٹھی جاؤندی اے۔^{۲۰} اوس ویلے او، اونیاں شہراں نوں طوٹے لعنت کرن لگ پیا، جنہاں وچ اوہدیاں چوکھیاں کرامات ہونیاں سن۔ کیوں جو اونانے توبہ نہیں کیتی سی۔^{۲۱} اے خُرازین! پاڑا تیرے لے۔ اے بیت صیدا! پاڑا تیرے لے۔ کیوں جو ایہ کرامات، جہڑیاں تہاڈے وچ کیتیاں گئیاں۔ جیکر صور لے صیدا وچ کیتے جاؤندے تان او، تات دی بکل مارکے بھوئیں لے بھکے کدوں دی توبہ کر لیندے۔^{۲۲} مُکدی گل ایہ پئی میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی صور لے صیدا دا حال عدالت دے دیہاڑے تہاڈے حال تون چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۲۳} لے اے کفر نحوم! کیتے تون اسمان تیکر اُچا کیتا جاوے گا؟ تون تان دھرتی دی سہناں تون تھلڑی تے وچ لٹھ جاوے گا۔ کیوں جو ایہ کرامات، جہڑیاں تیرے وچ کیتیاں گئیاں جیکر سدوم وچ کیتیاں جاؤندیاں تان او، اج تیکر وسدا رندا۔^{۲۴} پر میں تہانوں آکھنا ہاں پئی عدالت دیہاڑے سدوم دے دیس دا حال تیرے حال تون چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۲۵} اوس ویلے یسوع آکھن لگا۔ پئی اے باپ! اسمان لے دھرتی دے مالک! میں تیرا شکر کرنا ہاں پئی تون اپناں گلاں نوں عقل منداناں تون لکایا لے بالان لے کھولیا۔^{۲۶} آہو! اے باپ! کیوں جو تینوں ایچ ای چنگا لگا۔^{۲۷} میرے باپ ولوں سبھو کجھ میرے حوالے کیتا گیا لے کوئی وی رب دے پُتر نوں نہیں جان دا، سولہ اسمانی باپ دے۔ لے کوئی اسمانی باپ نوں نہیں جان دا سولہ اوہدے پُتر دے۔ لے نال ای سولہ اوہدے، جہدے لے رب دا پُتر ایہ بھید کھولنا چاہوے۔^{۲۸} اے سبھو تھکبارے لے بھارت لے دیہوئے لوکو! میرے کول آؤ۔ میں تہانوں آرام دیواں گا۔^{۲۹} میری پنجالھی چُک لئو۔ لے میتھوں سیکھو۔ کیوں جو میں حلیم لے دل دا سچا ہاں۔ تان تہاڈیاں جانان نوں آرام ملے گا۔^{۳۰} کیوں جو میری پنجالھی نرم لے میرا بھارت ہوا اے۔

12

۱۔ اوس ویلے سبت دیہاڑے یسوع پیلایاں وچوں لنگھ رہا سی۔ لے اوہدے چیلے بھکھ سن۔ لے او، سبت پنہ پنہ کیتے کھاؤن لگ پئے۔^۲ تہ فریسیاں ویکھ کے اونوں کھیا۔ ویکھ! تیرے چیلے او، کم کردے نیں، جہڑا سبت دیہاڑے کرنا روا نہیں۔^۳ اوہ اونیاں نوں آکھیا۔ کیتے تسین ایہ نہیں پڑھیا پئی داؤد نے کیتا، جدوں او، لے اوہدے سنگی بھکھ سن؟^۴ او، کیکر رب دے گھر نوں گیا لے نذر دیاں روٹیاں کھا دیان۔ جنہاں دا کھاؤنا اونوں لے اوہدے سنگیاں نوں روا نہیں سی۔ سگھوں یرا کلہاں نوں روا سی؟^۵ لے کیتے تسین تورات وچ نہیں پڑھیا؟ پئی کلہاں سبت دیہاڑے پیکل وچ سبت نوں پاک نہیں رکھدے۔ تہ بھی اوہدے قصور بندے نیں۔^۶ مُکدی گل ایہ پئی میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اینہ او، اے، جہڑا پیکل نالوں وی وڈا اے۔^۷ پر جیکر تسین اوہدا مطلب جان دے پئی "میں قربانی نہیں سگھوں رحم پسند کردا ہاں" تان تسین قصوروار نوں قصور وار ناں مٹھدے۔^۸ کیوں جو ابن انسان سبت دا وی مالک اے۔^۹ لے او، اوہدوں روانا ہوگے اونیاں دے عبادت خانے وچ گیا۔^{۱۰} لے ویکھو! اوہدے اک بندہ سی، جہدا تھ شکیا ہوا سی۔ تہ اونانے ایس مے نال پئی اوہدے لے الزام دھرن، اوہدے تون پُچھیا پئی کیتے سبت دیہاڑے شفا دینا روا اے؟^{۱۱} اوہ اونیاں نوں آکھیا پئی تہاڈے وچوں اجہیا کپڑا اے، جہدے کول اکو ای بھید ہووے لے او، سبت دیہاڑے کھڈے وچ ڈگ پوے تان او، اونوں پھڑکے ناں کڈھ؟^{۱۲} مُکدی گل ایہ پئی بندے دا مُل بھید نالوں چوکھا اے۔ ایس لئی سبت دیہاڑے نیکی کرنا روا اے۔^{۱۳} تہ اوہدے اوس بندے نوں آکھیا پئی اپنا پتہ دھا۔ تان اوہدے ودھایا۔ لے اوہدا پتہ ڈوجتھ وانگ چنگا ہو گیا۔^{۱۴} تہ فریسیاں باہر جا کھ اوہدے برخلاف صلاح کیتی پئی اونوں کینج جانوں مارے۔^{۱۵} پر یسوع ایہ جان دا ہوا اوہدوں چلا گیا۔ لے تھیرے لوک اوہدے مگرےں تھریٹ لے اوہدے اونیاں نوں چنگیائی بخشی۔^{۱۶} لے اونیاں نوں تاکید کیتی پئی میری چرچا نہیں کرنی۔^{۱۷} تانجو جو کجھ یسعیاہ نبی دی راہیں آکھیا گیا سی او، پورا ہووے پئی۔^{۱۸} ویکھو! میرا خادم، جنھوں میں چُٹیا اے۔ میرا پیارا، جہدے تون میری جان خوش اے۔ میں اونوں اپنی روح نال بھراں گا۔ لے اوہدے گانیاں قومان نوں سچیاں وکھاوے گا۔^{۱۹} او، ناں جھکڑا کرے گا، ناں ای زولا پاوے گا۔ لے بازاراں وچ کوئی اوہدی واج ناں شے گا۔^{۲۰} او، مدھوئے کانہ نوں نہیں پنہ گا۔ لے بچھدی ہوئی بتی ناں بجھاوے گا۔ جدوں تیک پئی او، نیان نال چت ناں دیوے۔^{۲۱} لے اوہدے ناں لے گانیاں قومان بھروسا رکھن گئیاں۔^{۲۲} تہ اوہدے کول اک انہا گونگا بد روح دا پھڑیا لیتا گیا۔ لے اوہدے اونوں چنگا کیتا۔ لے او، گونگا کون لے ویکھن لگ پیا۔^{۲۳} لے سبھ جتھا حیران ہوکے آکھن لگا پئی کیتے ایہ داؤد دا پُتر اے؟^{۲۴} پر فریسیاں نے سُن کے آکھیا پئی ایہ بد روحواں دے سردار بل زبول دی مدد باجھوں بد روحواں نوں نہیں کڈھدا۔^{۲۵} پر اوہدے اونیاں دے وچار جائدے ہوئے اونیاں نوں آکھیا؛ پر او، بادشاہی، جہدے وچ پھٹتے جاوے، تابو جاؤندی اے۔ لے تہ او، شہر یاں گھر، جہدے وچ پھٹتے جاوے، یک نہیں سکدا۔^{۲۶} لے جیکر شیطان ای شیطان نوں کڈھ تان او، آپ ای اپنا ویری ہویا۔ فیر اوہدی بادشاہی کیکر یُکی رُوے گی؟^{۲۷} لے جیکر میں بل زبول دی مدد نال بد روحواں نوں کڈھدا ہاں، تان تہاڈے پُتر کیدی مدد نال کڈھدے نیں؟ ایس لئی اووئی تہاڈے نیبیاں پڑن گے۔^{۲۸} پر جیکر میں رب دی روح نال بد روحواں نوں کڈھدا ہاں تان فیر رب دی بادشاہی تہاڈے کول اپڑ آئی اے۔^{۲۹} یاں کیوں کر کوئی کسے یوراوور دے گھر وچ گھس اوہدا مال لٹ سکدا اے، جد تیکر پئی پلوں اونوں پنہ ناں لئوے؟ فیر ای اوہدا گھر لے گا۔^{۳۰} جہڑا میرے نال نش، او، میرے برخلاف اے۔ لے جہڑا میرے نال کٹھا نہیں کردا، او، کھلاردا اے۔^{۳۱} ایس لئی میں تہانوں آکھدا ہاں۔ پئی بندیاں دا پر گناہ لے کُفر معاف کیتا جاوے گا۔ پر جہڑا وی پاک روح دے برخلاف آکھ، اونوں معاف ناں کیتا جاوے گا۔^{۳۲} لے جہڑا وی ابن انسان دے برخلاف کوئی گل آکھ، اونوں معاف کیتا جاوے گا۔ پر جہڑا وی پاک روح دے برخلاف آکھ، اونوں معاف ناں کیتا جاوے گا۔ ناں ایس جُگ وچ لے ناں ای اگلے جُگ وچ۔^{۳۳} یاں تان رُکھ نوں چنگا آکھو لے اوہدے پھل نوں وی چنگا۔ یاں رُکھ نوں رڈی آکھو لے اوہدے پھل نوں وی رڈی۔ کیوں جو رُکھ اپنے پھل تون ای سپانیا جاؤندا اے۔^{۳۴} اے سب دی اولاد! تسین بُرے ہوکے کیکر چنگی گل کر سکدے او؟ کیوں جو جہڑی گل دل وچ اے، اووئی مٹھ لے آؤندی اے۔^{۳۵} چنگا بندہ چنگے صزلے وچوں چنگیاں شیواں کڈھدا اے۔ لے مندا بندہ مندے خزلے وچوں منڈیاں شیواں کڈھدا اے۔^{۳۶} مُکدی گل ایہ پئی میں تہانوں آکھدا ہاں پئی پر اک

گل، جہڑی بندے آکھن گے، اوہ عدالت دے دیہاڑے اوہدا حساب دین گے۔^{۳۷} کیوں جو توں اپنیاں گلاں پاروں ای راستباز مٹھیا جاوے گا۔ لتے اپنیاں گلاں پاروں ای گناہگار مٹھیا جاوے گا۔^{۳۸} تہ فقہاں لتے فریسیاں وچوں کجھنہ اونوں آن آکھیا پئی اے مرشد! اسیں تیتھوں اک نشانی ویکھنا چاؤندے ہاں۔^{۳۹} اوہ اونان نوں جواب وچ آکھیا پئی ایہ بھیڑی لتے بدکار پیڑھی نشانی منگدی اے۔ لتے یوناہ نبی دی نشانی باجھوں اونوں کوئی پور نشانی ناں دتی جاوے گی۔^{۴۰} کیوں جو جیوس یوناہ تین رات لتے تین دیہاڑے مچھی دے ڈھڈ وچ رہیا، اوویں ای ابن انسان تین رات لتے تین دیہاڑے دھرتی دی کُکھ وچ رہے گا۔^{۴۱} نینوہ دے لوکی عدالت دیہاڑے ایس پیڑھی دے نال کھلوکے اپنوں جُرم وار مٹھن گے۔ کیوں جو اونانہ یوناہ دی منادی مگروں توبہ کر لئی سی۔ لتے ویکھو! ایتھ اوہ اے، جہڑا یوناہ نالوں وی وڈا اے۔^{۴۲} دکھن دی رانی عدالت دیہاڑے ایس پیڑھی نال کھلوکے اپنوں جرموار مٹھ گئی۔ کیوں جو اوہ دھرتی دے کنڈے توں سلیمان دی حکمت سُنن آئی۔ لتے ویکھو! ایتھ اوہ اے، جہڑا سلیمان توں وڈا اے۔^{۴۳} جدوں بُری روح بندے وچوں نکل جاؤندی اے۔ تاں سُنجیاں تھواواں وچ آرام بھالدی اے۔ پر اونوں نئیں لبھدا۔^{۴۴} تہ اوہ آکھدے اے پئی میں اوسے ای گھر نوں فہر جاواں گی، جہدے وچوں یکلی ساں۔ لتے آن کے اوس گھر نوں خالی لتے سجیا ہویا ویکھدی اے۔^{۴۵} تہ جاکہ پور ست روحواں، جہڑیاں اوہدے نالوں وی بُریاں ہُن، اپنہ نالہ آؤندیان نیں۔ لتے وڑکے اوٹھ وسدیاں نیں۔ تہ بندے دا حال پچھلے حال نالوں وی بھیڑا ہندا اے۔ ایس شیریں پیڑھی دا حال وی اجیا ای ہووے گا۔^{۴۶} جدوں اوہ جتھ نال گلاں کردا پیا سی تاں ویکھو! اوہدی ماں لتے بھرا باہر کھلوتے سن، لتے اوہدے نال گل کرنا چاؤندے سن۔^{۴۷} تہ کیسے اونوں آکھیا پئی ویکھ! تیری ماں لتے تیرے بھرا باہر کھلوتے نیں لتے تیرے نال گل کرنا چاؤندے نیں۔^{۴۸} پر اوہ جواب وچ خبر دین ولے نوں آکھیا: کون اے میری ماں لتے کون نیں میرے بھرا؟^{۴۹} لتے اپنا ہتھ اپنہ جیلیاں ول دھاکے آکھیا پئی ویکھو! میری ماں لتے میرے بھرا۔^{۵۰} کیوں جو جہڑا وی میرے باپ دی، جہڑا اسمان لتے اے، مرضی لتے تُردا اے، اوہوئی میرا بھرا لتے میری بھین لتے ماں اے۔

۱- اوسہ دہپازے یسوع گھر توں یکل کے جھیل دے کنڈے جا بیٹھا۔ ۳- لے اودے کول اِک وڈا جتھا کتھا ہو گیا۔ اوہ اِک بیڑی لُہ چڑھ کے بےھ گیا۔ لے سبھ جتھا کنڈے لُہ کھلوتا ریا۔ ۳- لے اوہ اونان نال بٹھیریاں گلاں مثالان وچ آکھن لگا پئی۔ ویکھو! ییجن والا بی ییجن نکلیا۔ ۴- لے ییجندے ویلے کجھ راہ کنڈے ڈِگ۔ لے پکھیڑواں نے اُن کے اونوں چُک لئیا۔ ۵- کجھ رَؤڑی دھرتی لُہ ڈِگا جتھ بٹھیری مٹی نئیں سی۔ لے ڈونگھی مٹی ناں ولن پاروں چھیتی اُگ آیا۔ ۶- لے جدوں سورج اُگیا تاں اوہ سڑ گیا لے جڑ ناں رکھن پاروں سُک گیا۔ ۷- لے کجھ کنڈیالی جھاڑیاں وچ ڈِگا۔ لے کنڈیالی جھاڑیاں نے ودھ کے اونوں دب لئیا۔ ۸- لے کجھ چنگی دھرتی لُہ ڈِگا۔ لے اونوں پھل لگیا۔ کیدھرے سو گئی، کیدھرے سٹھ، لے کیدھرے تیھ گئی۔ ۹- جبدے کن پُڑن، اوہ سُن لئوے۔ ۱۰- تہ چلیاں نے کول اُن کے اونوں آکھیا۔ تون اونان نال مثالان وچ کیوُن گل کرنا ایں؟ ۱۱- اوہ جواب وچ آکھیا تہانوں تاں اسمان دی بادشاہی دی سمجھ دتی گئی اے۔ پر اونان نوں نئیں۔ ۱۲- کیوُن جو جبدے کول ہے، اونوں دتا جاوے گا، لے اودے کول پُڑ ودھ جاوے گا۔ پر جبدے کول نئیں، اودے کولوں اوہ وی لیا جاوے گا، جو اودے کول اے۔ ۱۳- میں اونان نال ایس لئی مثالان وچ گل کرنا پاں۔ کیوُن جو اوہ ویکھدے، پوہ وی نئیں ویکھدے لے سُندے، پوہ وی نئیں سُندے لے نئیں سمجھدے۔ ۱۴- لے اونان وچ ای یسعیاء دی نبوت پوری بُدی اے پئی تسبیل سُندے، پوہ سٹوگ پر اُکا ناں سمجھوگ۔ لے ویکھدے، پوہ ویکھوگ پر اُکا ناں سپانوگ۔ ۱۵- کیوُن جو ایس قوم دا دل پتھر ہو گیا۔ لے اوہ کناں توں اُجا سُن دے نیں۔ لے اپنی اکھاں نوں ڈھو رکھیا اے۔ اِیج نا پووے پئی اکھاں نال سپانے۔ یاں کناں نال سُتن۔ لے دل نال پرتن۔ لے میں اونان نوں چنگا کران۔ ۱۶- پر دھن تہاڈیاں اکھاں نیں۔ ایس لئی پئی اوہ ویکھدیاں نیں۔ لے دھن تہاڈے کن نیں۔ ایس لئی پئی اوہ سُن دے نیں۔ ۱۷- کیوُن جو میں تہانوں سچی اکھاں پاں پئی بٹھیرے نبی لے راستبازان نوں چاء سی پئی جو کجھ تسبیل ویکھدے او، ویکھن۔ پر نا ویکھیا۔ لے جو کجھ تسبیل سُن دے او، سُتن۔ پر نا سُتیا۔ ۱۸- مُکدی گل ایہ پئی تسبیل ییجن ولے دی مثال سُنو۔ ۱۹- جدوں کوئی بادشاہی دا کلام سُن دا اے۔ لے سمجھدا نئیں۔ تاں شریر اُوند لے جو کجھ اودے دل وچ ییجیا گیا سی، لیجاؤندا اے۔ ایہ اوہ اے، جہڑا راہ کنڈے ییجیا گیا سی۔ ۲۰- جہڑا رَؤڑی دھرتی وچ ییجیا گیا، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا اے۔ لے جہڑا خوشی نال قبولدا اے۔ ۲۱- پر اپنہ اندر جڑ نئیں رکھدا۔ سگوں گھڑی پل دا اے۔ لے جدوں کلام دی پاروں اُوکڑ یا ظلم پُوند اے تاں یکدم ٹھنڈا کھاؤندا اے۔ ۲۲- لے جہڑا کنڈیالی بُئییاں وچ ییجیا گیا، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا اے۔ پر جگ دی فکر لے دھن دا توکھا کلام نوں دب لیندے نیں۔ لے اونوں پھل نئیں لگدا۔ ۲۳- پر جہڑا چنگی دھرتی وچ ییجیا گیا اے، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا لے سمجھدا اے۔ لے پھل وی دیندا اے۔ کوئی سَو گئی دیندا اے۔ کوئی سٹھ گئی، کوئی تیھ گئی۔ ۲۴- اوہ اِک ہور مثال اونان لگ رکھ کے کھیا؛ پئی اسمان دی بادشاہی اوس بندے وانگ اے، جنہ اپنی پیلی وچ چنگا بی ییجیا۔ ۲۵- پر جدوں لوکی سَوں گتے تاں اودا وِبری آیا لے کنک وچ کوڑے بی بیچ گیا۔ ۲۶- جیس ویلے پُتر نیکلے لے سِٹ نیکلے تہ کوڑے پی وی نظریں لے۔ ۲۷- تاں گھر دے مالک دے نؤکراں نے اُن کے اونوں آکھیا۔ صاحب جی! کیہ تُّساں اپنی پیلی وچ چنگا بی نئیں سی ییجیا؟ فیر ایہ کوڑے بی کیتھوں آگتے؟ ۲۸- اوہ اونان نوں آکھیا۔ کیسے وِبریے۔ ایہ کم کیتا اے۔ تہ نؤکراں نے اونوں آکھیا پئی کیہ تون چاؤنا ایں پئی اسیں جاکے اونان کوڑے پوٹیاں نوں وکھ کرکے کتھا کریں؟ ۲۹- پر اوہ آکھیا؛ نئیں۔ تانجو اِیج نا پووے پئی تسبیل اونان دے نال کنک نوں وی آکھیڑ چھدو۔ ۳۰- واڈھی دے دہپازے تیکر دونواں نوں کتھا ای ودھن دیو۔ پئی میں واڈھی ویلے وڈھیاں نوں آکھ دیواں گا پئی پھلون کوڑے پی کتھ کرولے ساڑن جوگی اونان دے گٹھڑ بنھ لئو۔ پر کنک میرے کتھ وچ کتھی کرو۔ ۳۱- اوہ اِک ہور مثال اونان دے لگ رکھ کے آکھیا پئی اسمان دی بادشاہی سروں دے بی وانگ اے، جنھوں کیسے بندے لے اپنی پیلی وچ بیچ دتا۔ ۳۲- اوہ سبھناں پیٹاں وچوں نیکا تاں ہے۔ پر جدوں ودھ جاؤندا اے تاں سبھناں توں وڈا لے اجیا رُکھن بہن جاؤندا اے، پئی اسمان دے پکھیڑو اُن کے اودی ٹانپیاں لے وسبیا کردے نیں۔ ۳۳- اوہ اِک ہور مثال اونان نوں سُنائی۔ پئی اسمان دی بادشاہی اوس خمیر وانگوں اے، جنھوں کیسے بی بندے لے تین مُٹھ لے وچ رلا دتا۔ اینھوں تیک پئی اوہ سبھو خمیرا ہو گیا۔ ۳۴- ایہ سبھو گلاں یسوع جتھ نوں مثالان وچ آکھیا لے بنا مثال دے اوہ اونان نال گل نئیں سی کردا۔ ۳۵- تانجو جو کجھ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی اوہ پورا پووے پئی میں مثالان وچ اپنا مُٹھ کھول کے گلاں کران گا۔ میں جہان توں اگیتےرے بھید کھولاں گا۔ ۳۶- تہ جتھ نوں چھڈ کے اوہ گھر وچ گیا۔ لے اودے چلیاں نے اودے کول اُن کے آکھیا پئی پیلی وچ کوڑے پیٹاں دی مثال سانوں سمجھا۔ ۳۷- تاں اوہ جواب وچ آکھیا پئی چنگی ییجن والا ابن انسان اے۔ ۳۸- لے پیلی ایہ جگ اے۔ لے چنگا پی بادشاہی دے پُتر نیں۔ لے کوڑے بی بُریائی دے پُتر نیں۔ ۳۹- لے اوہ وِبری، جنہ اوہ ییجیا، اوہ شیطان اے۔ لے واڈھی دا ویلا جگ دا اخیر اے۔ لے وڈھن ولے فرشتہ نیں۔ ۴۰- مُکدی گل ایہ پئی جس طراں کوڑے پی کتھ کیتے لے اگ وچ ساڑے جاؤندے نیں، اوس طراں ای جگ دے اخیر وچ پووے گا۔ ۴۱- ابن انسان اپنہ فرشتیاں نوں گھلے گا۔ لے اوہ سبھو ٹھنڈا لئوان والیاں شیواں لے بدکاراں نوں اودی بادشاہی وچوں کتھا کرن گے۔ ۴۲- لے اونان نوں اگ دی بھٹی وچ سٹن گے۔ اوٹھ گُراؤنا لے دنداں دا پینا پووے گا۔ ۴۳- تہ راستباز اپنہ باپ دی بادشاہی وچ سورج وانگ لاٹاں مارن گے۔ جبدے کن پُڑن اوہ سُن لئوے۔ ۴۴- اسمان دی بادشاہی اوس خزلے وانگ اے، جہڑا پیلی وچ لُکھا ہوا اے۔ جنھوں کوئی بندہ لہے کے لُکا دیندا اے لے خوشی نال جاکے

اپنا سبھ کچھ وجداً لے اوس پیلی دا مُل بھر کھ لیندا اے۔^{۴۵} فیر اسمان دی بادشاہی اوس ساہوکار وانگ اے، جہڑا سچ موتیاں دی بھال وچ رندا اے۔^{۴۶} جدوں اونوں اکہ بہا موتی لبھدا اے، تاں جاک اپنا سبھ کچھ وچ دیندا لے اوس موتی نوں لے لیندا اے۔^{۴۷} فیر اسمان دی بادشاہی اوس وڈے جال وانگ اے، جہڑا جھیل وچ سُتیا جاؤندا لے پُراں دیاں مچھیاں اوہدے وچ پھڑیاں جاؤندیاں نیں۔^{۴۸} جدوں اوہ بھر گیا تاں اونوں کچھ لیناؤندے نیں۔ لے کڈے لے بھکے چنگی چنگی مچھیاں تان کٹھیاں کر لیندے نیں، لے جہڑیاں کم دیاں نا پُون سُت دیندے نیں۔^{۴۹} جگ دے اخیر وچ اِنج ای ہووے گا۔ فرشتہ نکلن گے، لے راستبازاں دے وچکاروں بد کاراں نوں وکھ کرن گے۔^{۵۰} لے اونان نوں اگ دی بھٹی وچ سُت گے۔ اوتھ رونا لے دنداں دا پینا ہووے گا۔^{۵۱} کیہ تسبی ایہ سبھو کچھ سمجھ گئے او؟ اونانے اونوں آکھیا: ہاں۔^{۵۲} تہ اوہ اونان نوں آکھیا: ایس لئی ہر اک فقیر، جہڑا اسمان دی بادشاہی دی تعلیم بیٹھا۔ گھر دے اوس مالک ورگا اے، جہڑا اپنے خزانے وچوں نوپاں لے پُراںیاں شیواں کڈھدا اے۔^{۵۳} لے انج ہویا پئی جدوں یسوع ایہ مثالوں مُکا بیٹھا تان اوتھوں روانا ہو گیا۔^{۵۴} لے اپنے دیس وچ آئے اوہ اونان دے عبادت خانے وچ اونان نوں اجیہی تعلیم دتی پئی اوہ سبھ حیران ہوئے لے آکھن لگے پئی اجیہی حکمت لے کرامات اونوں کتھوں ملے؟^{۵۵} کیہ ایہ ترکھان دا پُتر نیں؟ لے اودی ماں دا ناں مریم لے اودے بھرا یعقوب لے یوسف لے شمعون لے یہودا نیں؟^{۵۶} لے کیہ اودییاں سبھ بھیناں ساڈے وچ نیں؟ فیر ایہ سبھ کچھ اونوں کتھوں ملیا؟^{۵۷} لے اونانے اودے پاروں ٹھنڈا کھاپا۔ پر یسوع نے اونان نوں آکھیا پئی نبی اپنے دیس لے اپنے گھر دے سوا ہور کدھرے عزت نیں کیتا جاؤندا۔^{۵۸} لے اوہ اونان دے گھٹ ایمان پاروں اوتھ بٹھیری کرامات نا کیتاں۔

14

۱۔ اوس ویلے جوتھ حصہ دے حاکم پروردیس نے یسوع دی چرچا سُنی۔^۲ لے اپنے نوکراں نوں آکھیا پئی ایہ یوحنا بپتسما دین والا اے۔ اوہ مڈیاں وچوں جیو پیا اے۔ ایس لئی اودے بٹھوں کرامات بپتسما دین نیں۔^۳ کیوں جو پروردیس نے اپنے بھرا فلپس دی ووٹی پروردیس پاروں یوحنا نوں پھڑکے بنھیا لے قید وچ سُتیا سی۔^۴ ایس لئی پئی یوحنا نے اونوں آکھیا سی پئی تیرے لئی اپنے بھرا دی ووٹی نوں واپسا روا نیں۔^۵ لے اوہ اونوں جانوں مارنا تان چاؤندا سی۔ پر لوکاں توں ڈردا سی۔ کیوں جو اوہ اونوں نبی من دے سن۔^۶ پر جدوں پروردیس دا جمن دیہاڑا ہویا۔ تان پروردیس دی دھی اونان لگے نچی لے پروردیس نوں ڈاھڈا خوش کیتا۔^۷ ایس کرکے اوہ سوئے کھا کے وعدہ کیتا پئی جو کچھ توں منگیں گی، میں تینوں دیوان گا۔^۸ تہ اوہ اپنی ماں دی سیکھی ہوئی آکھن لگی۔ پئی مینوں بے ای یوحنا بپتسما دین ولے دا سیر تھال وچ منگوا دے۔^۹ تہ بادشاہ ڈاھڈا ڈکھی ہویا۔ پر اپنی سوئے لے سنگیاں پاروں اپنے حکم دتا پئی سیر لٹایا جاوے۔^{۱۰} لے بندے گھل کے قید وچ یوحنا دا سیر وڈھا دتا۔^{۱۱} لے اودا سیر تھال وچ لٹایا گیا لے کڑی نوں دے دتا گیا۔ لے اوہ اپنی ماں کول لے گئی۔^{۱۲} تہ اودے چیلیاں نے اُن کے لاش چُکی لے اونوں دے دتا۔ لے جاک یسوع نوں خبر دتی۔^{۱۳} لے یسوع ایہ سُن کے اوتھوں بیڑی لے کسے سُجی تھان نوں روانا ہویا۔ لے جدوں جتھہ سُتیا تان اوہ شہراں وچوں تَرکے اودے مگرے گئے۔^{۱۴} لے اوہ اُن کے اِک وڈا جتھا ویکھیا۔ لے اونوں اونان لے ترس آیا۔ لے اوہ اونان دے روگیاں لے چنگیائی دتی۔^{۱۵} لے جدوں دن ڈھلایا تان چیلیاں نے اودے کول اُن کے آکھیا پئی تھان سُجی اے لے تھن وِلا لنگھیا جاؤندا اے۔ جتھ نوں گھل دے۔ تانجو پنڈ وچ جاک اپنے جوگی مُل کھاؤں۔^{۱۶} پر یسوع نے اونان نوں آکھیا۔ اپناں دا جاؤنا ضروری نیں۔ تسبی آپ ای اپناں نوں کھاؤں جوگی دیو۔^{۱۷} پر اونانے اونوں آکھیا پئی ایتھ ساڈے کول پنج روٹیاں لے دو مچھیاں توں سیوا پُور کچھ نیں۔^{۱۸} تان اوہ آکھیا پئی اوہ ایتھ میرے کول آؤ۔^{۱۹} لے اوہ جتھ نوں گھاء لے بیہن دا حکم دتا۔ فیر اوہ پنج روٹیاں لے دو مچھیاں لٹیاں۔ لے اسمان ول ویکھ کے برکت دتی لے پتھ کے روٹیاں چیلیاں نوں دتیاں لے چیلیاں نے جتھ نوں۔^{۲۰} لے اوہ سبھو کھا کے رچ گئے۔ لے اونانے ٹکڑیاں دے بھرے باراں ٹوکے چُکے۔^{۲۱} لے بیہن لے بالان دے باجھ نرے مرد ای کوئی پنج ہزار دے نیڑے سن۔^{۲۲} لے اوہ یکدم چیلیاں نوں مجبور کیتا پئی بیڑی ول جاؤں لے میتھوں اگتیرے ای پار اپڑن۔ جدوں تیک پئی میں جتھ نوں گھل دیوان۔^{۲۳} لے جتھ نوں گھل کے اکلا دعا کرن جوگی پھاڑ لے گیا۔ لے جدوں رات ہوئی تان اوتھ اکلا ای ریا۔^{۲۴} پر بیڑی اوس ویلے کڈے توں واپسا پٹاویں سی لے چھلان نال ڈولدی پئی سی۔ کیوں جو واء سانویں سی۔^{۲۵} لے رات دے چوتھ پیر اوہ جھیل لے تَردا ہویا اونان دے کول یا۔^{۲۶} جدوں چیلیاں نے اونوں جھیل لے تَردا ہویا ویکھیا۔ اوہ گھبرا کے آکھن لگے پئی بھوت اے، لے تَرکے چیک پئے۔^{۲۷} لے یسوع نے اونان نال اوس ویلے گل کرکے آکھیا: پئی تسلی رکھو۔ میں ای ہاں۔ نا ڈرو۔^{۲۸} پطرس نے اونوں جواب وچ آکھیا: اے مالک! جیکر توئیں میں تان مینوں حکم دے پئی میں پانی لے تَرکے تیرے کول آواں۔^{۲۹} اوہ آکھیا: آ۔ تہ پطرس بیڑی توں لیہ کے پانی لے چلن لگ پیا۔ تانجو یسوع دے کول جاوے۔^{۳۰} پر جدوں ویکھیا پئی واء یکھی اے۔ تان ترہ گیا۔ لے جدوں دُبن لگا تان چیک کے آکھیا: اے مالک! مینوں بچا۔^{۳۱} تہ یسوع یکدم پتھ وڈھا کے اونوں پھڑ لیا۔ لے اونوں آکھیا۔ پئی اے گھٹ ایمان والیا! توں کیوں شک کیتا؟^{۳۲} لے جیویں ای اوہ بیڑی لے چڑھ لے تان واء یکدم تھم گئی۔^{۳۳} لے جہڑے بیڑی لے سن، اونانے اودے لگے سیر نوا کے آکھیا پئی سچی مُچی توں رب دا پُتر ایں۔^{۳۴} لے اوہ پار لیہ کے اوہ گنیسرت دے دیس وچ اپڑے۔^{۳۵} لے اوتھوں دے لوکاں نے اونوں سیہان کے آل دولہ دے علاقیاں وچ اودی خبر اپڑائی۔ لے سبھ روگیاں نوں اودے کول لے لے۔^{۳۶} لے اودی منت کیتی پئی نرا اودے پلے نوں ای پتھ لا لیتے۔ لے چنیاں پتھ لایا، اونان نوں چنگیائی مل گئی۔

15

۱۔ تہ یروشلم توں فریسیاں لے فقیاں یسوع کول اُن کے آکھیا۔^۲ تیرے چیلے وڈیریاں دی روایت کیوں نیں متدے۔ کیوں جو اوہ روٹی کھاؤں ویلے تھ نیں دھؤندے۔^۳ پر اوہ اونان نوں جواب وچ آکھیا پئی فیر تسبی کیوں اپنی روایت نال رب دا حکم نیں متدے؟ کیوں جو رب نے آکھیا اے پئی۔^۴ توں اپنے پیو لے اپنی ماں دی عزت کر۔ لے جہڑا وی پیو یاں ماں نوں مندا آکھ، اوہ ضرور جانوں ماربا جاوے۔^۵ پر تسبی آکھدے اوپئی جہڑا وی پیو یاں ماں نوں آکھ پئی میری جہڑی شے توں تینوں نفع ہو سکدا سی، اوہ رب دی نذر ہو گئی اے۔^۶ تان اوہ اپنے پیو یاں ماں دی عزت ناں کرے۔ مُکدی گل ایہ پئی تسبی اپنی روایت پاروں رب دے حکم نوں جھوٹا کر دیندے او۔^۷ اے ریاکارو! یسعیانے تہاڈے بارے نبوت کرکے کیتا چنگا آکھیا پئی۔^۸ ایہ قوم ٹلھان نال تان میری وڈائی کردی اے۔ پر اپناں دا دل میتھوں دور اے۔^۹ مُکدی گل ایہ پئی ایہے فیدا میری عبادت کردے نیں۔ کیوں جو بندیاں دے حکماں دی سیکھ دیندے نیں۔^{۱۰} تہ اوہ جتھ نوں اپنے کول سدک آکھیا پئی سُنو لے سمجھو۔^{۱۱} جہڑی شے مُنھ وچ جاؤندی اے، اوہ بندے نوں ناپاک نیں کردی۔ سگوں جہڑی مُنھ وچوں نکلدی اے، اووئی بندے نوں ناپاک کردی اے۔^{۱۲} تہ چیلیاں نے کول اُن کے اونوں آکھیا: کیہ توں جاتدا ایں پئی فریسیاں نے ایہ گل سُن کے ٹھنڈا کھاپا اے؟^{۱۳} پر اوہ جواب دتا: جہڑا ٹوٹا میرے اسمانی باپ نے نیں لایا، اوہ جڑوں پٹیا جاوے گا۔^{۱۴} اونان نوں جاؤں دیو۔ اوہ انہاں دے آگو نیں۔ لے جیکر انہاں دی اگوائی کرے، تان دونوں کھڈے وچ ڈگن گے۔^{۱۵} فیر پطرس نے آکھیا پئی ایہ مثال سانوں سمجھا دے۔^{۱۶} تان اوہ آکھیا پئی کیہ تسبی وی پُتر تیکر نا سمجھ او؟^{۱۷} کیہ تسبی نیں سمجھدے؟ پئی جو کچھ مُنھ وچ جاؤندا اے، اوہ ڈھڈ وچ جاؤندا لے پُگن نال نکل جاؤندا اے۔^{۱۸} پر جہڑیاں گلاں مُنھ وچوں نکلدیاں نیں، اوہ

دل وچوں نکلدیاں نیں۔ لہ اوہی بندے نوں ناپاک کردیاں نیں۔^{۱۹} کیوں جو بھیڑے مٹ مٹھ وچوں نکلدے نیں۔ مطلب خون خربلہ، زنا کارباں، بدکاریاں، چوریاں، جھوٹیاں گواپیاں، کُفر۔^{۲۰} ایہی گلاں نیں، جہڑیاں بندے نوں ناپاک کردیاں نیں۔ پر بنا تھ دھوٹ کھاؤنا انسان نوں ناپاک نہیں کردا۔^{۲۱} لہ یسوع اوہوں روانا ہوکے صور لہ صیدا دے علاقے وچ گیا۔^{۲۲} لہ ویکھو! اک کنعانی بی بی، جہڑی اوس دیس دی سی، اُچی آکھن لگی پئی اے مالک! داؤد دے پُتر! میرے لہ رحم کر۔ میری دھی نوں اک بد روح ڈاھڈا ستاؤندی اے۔^{۲۳} پر اوہ اونوں کجھ جواب ناں دتا۔ تہ اوہے چیلیاں کول آن کے اودی منت کیتی لہ آکھیا پئی اپنوں گھل دے۔ کیوں جو اوہ ساڈے مگرین چیکدی پئی اے۔^{۲۴} اوہ جواب وچ آکھیا پئی میں اسرائیل دے گھر دیاں گواچیاں بھیڈاں دے سوا پُر کسے جوگی نہیں گھلیا گیا۔^{۲۵} پر اوہ اُئی لہ بیر نواکے آکھیا۔ اے مالک! میری مدد کر۔^{۲۶} اوہ جواب وچ آکھیا پئی بالان دی روٹی لہ کے کٹوریاں لگ سٹنا چنگا نیں۔^{۲۷} تان اوہ آکھیا۔ سچ اے۔ اے مالک! کیوں جو کٹورے وی اونان کٹڑیاں وچوں ای کھاؤندے نیں، جہڑے اونان دے مالکاں دی میز توں ڈکدے نیں۔^{۲۸} ایس گل لہ یسوع جواب وچ آکھیا۔ اے بی بی! تیرا ایمان وڈا اے۔ جیویں توں چاؤندی ایں، تیرے جوگی اونویں ای ہوے۔ لہ اوسے ای گھڑی اودی دھی نوں چنگیائی مل گئی۔^{۲۹} تہ یسوع اوہوں روانا ہویا۔ لہ گلیل دی جھیل دے نیڑے ایڑیا۔ لہ اک پہاڑ لہ چڑھ کے اوہا ای بیہ گیا۔^{۳۰} لہ وڈے وڈے جتھ اوہے کول لہ، جنہاں دے نال لنگڑے، ٹڈے، انہ، گونگ لہ بتھیرے پُر سن، لہ اونانے اونان نوں اوہے پیراں کول پا دتا۔ لہ اوہ اونان نوں چنگیائی بخشی۔^{۳۱} ایہوں تیک پئی جتھ نہ حیران ہوکے ویکھیا پئی گونگ گوندے، ٹڈے چنگڈے، لنگڑے ٹرڈے، لہ انہ ویکھدے نیں۔ لہ اونانے اسرائیل دے رب دی وڈیائی کیتی۔^{۳۲} تہ یسوع اپنے چیلیاں نوں کول سدک آکھیا پئی مینوں جتھ لہ ترس آؤندا اے۔ کیوں جو تین دہائے توں میرے نال نیں لہ اونان دے کول کجھ کھاؤن نوں وی نہیں۔ لہ میں نیں چاؤندا پئی اونان نوں بھکھا گھل دیوان۔ تانجو ایچ ناں ہوے پئی اوہ راہ وچ ای ڈگ پین۔^{۳۳} لہ چیلیاں اونوں آکھیا پئی جنگل وچ اسیں اینیاں روٹیاں کتھوں لٹیاں پئی ایہ لوک رج جاؤن؟^{۳۴} تہ یسوع اونان نوں آکھیا پئی تہاڈے کول کینیاں روٹیاں نیں؟ اونان دسیا پئی ست۔ لہ کجھ نکیاں مچھیاں نیں۔^{۳۵} تہ اوہ جتھ نوں بھوئیں بیہن دا حکم دتا۔^{۳۶} لہ اونان ست روٹیاں لہ مچھیاں نوکے شکر کیتا۔ لہ پنہ پنہ کے چیلیاں نوں پھاؤندا گیا۔ لہ چیلے جتھ وچ ونڈدے گئے۔^{۳۷} لہ سبھ کھا کے رج گئے۔ لہ اونانے بچوٹے ٹکڑیاں دے ست ٹوکرے چک۔^{۳۸} لہ بیباں لہ بالان توں وکھ کھاؤن ولے کوئی چار ہزار دے نیڑے بندے سن۔^{۳۹} لہ جتھ نوں گھل کے اوہ بیڑی لہ چڑھیا لہ مجدوں دے علاقے وچ آیا۔

۱۔ لہ فریسی لہ صدوقی آرمائون جوگی کول لہ منت کیتی پئی سانوں اسمان توں کوئی نشانی وکھا۔^۲ پر اوہ جواب وچ اونان نوں 16 آکھیا! تسبی سورج دُبن ولے آکھدے او پئی بدل نیں آؤنا۔ کیوں جو اسمان لال اے۔^۳ لہ سویرے ایہ آکھدے او پئی اج نہیری نیں وگے گی۔ کیوں جو اسمان لال لہ ڈھنڈیالا اے۔ تسبی اسمان دی شکل ویکھ کے ویروے کڈھدے لہ جائدے او پر ولے لہ نشانیاں نیں جان سکدے؟^۴ ایہ بھیڑی لہ بدکار پیڑھی نشانی منگدی اے۔ لہ یوناہ نبی دے نشان باجھوں کوئی پُر نشان اینوں نیں جاوے گا۔ لہ اوہ اونان نوں چھڈ کے چلا گیا۔^۵ لہ چیلے پار جاؤندے ولے نال روٹی لینا بھُل گئے سن۔^۶ تہ یسوع اونان نوں آکھیا! خبردار! فریسیاں لہ صدوقیاں دے خمیر تھو بچو۔^۷ لہ اوہ آہو وچ آڈھن لگ پئی اسیں روٹی نیں لٹیلے۔^۸ فکدی گل ایہ پئی یسوع ایہ جائدے پئی اے گھٹ ایمان والیو! تسبی آہو وچ کیوں آڈھا لاؤندے او پئی روٹی نیں؟^۹ کہ اجے تیکر نیں سمجھ؟ لہ اونان پنج ہزاراں جوگی پنج روٹیاں تہانوں جیتے نیں؟ لہ ناں ای ایہ پئی تسبی کینیاں ٹوکریاں چُکیاں؟^{۱۰} لہ ناں ای اونان چار ہزاراں دیاں ست روٹیاں؟ لہ ناں ایہ پئی تسبی کتے ٹوکرے چُکے؟^{۱۱} کس پاروں تسبی ایہ نیں سمجھدے؟ پئی میں تہانوں روٹی بارے نیں آکھیا پئی تسبی فریسیاں لہ صدوقیاں دے خمیر توں خبردار رہو۔^{۱۲} تہ اوہ سمجھ گئے پئی اوہ روٹی دے خمیر توں نیں سگوں فریسیاں لہ صدوقیاں دی تعلیم توں خبردار رہن نوں آکھیا اے۔^{۱۳} جد یسوع قیصریہ فلیپی دے علاقے وچ آیا تان اوہ اپنے چیلیاں توں پُچھیا پئی لوک ابن انسان نوں کب آکھدے نیں؟^{۱۴} اونان آکھیا پئی کجھ تان یوحنا بپتسما دین والا آکھدے نیں۔ کجھ ایلیا، کجھ یرمیاہ یاں نبیاں وچوں کوئی۔^{۱۵} اوہ اونان نوں آکھیا۔ پر تسبی مینوں کب آکھدے او؟^{۱۶} شمعون پطرس نے جواب وچ آکھیا پئی توں جیؤندے رب دا پُتر مسیح ایں۔^{۱۷} تان یسوع جواب وچ اونوں آکھیا! دھن ایں توں یوناہ دے پُتر شمعون! کیوں جو ایہ گل جُسے لہ لبوئے نیں سگوں میرے باپنے، جہڑا اسمان لہ اے، تیرے دل وچ پائی۔^{۱۸} لہ میں تینوں آکھدا ہاں پئی توں کیفا ایں، لہ میں ایس پتھر لہ اپنی کلیسیا بناواں گا۔ لہ دھرتی دی ڈونگیائی دے پوے ایہدے لہ وس نیں پا سکن گے۔^{۱۹} لہ میں اسمان دی بادشاہی دی کُنجیاں تینوں دیوان گا۔ لہ جو کجھ توں دھرتی لہ نبھیں گا، اوہ اسمان لہ بجھ جاوے گا۔ لہ جو کجھ توں دھرتی لہ کھولیں گا، اوہ اسمان لہ کھلیا روے گا۔^{۲۰} تہ اوہ چیلیاں نوں حکم دتا پئی کسے نوں نیں دسنا پئی میں مسیح ہاں۔^{۲۱} اوس ولے توں یسوع اپنے چیلیاں نوں دسن لگا! ضرور اے پئی میں یروشلم نوں جاواں لہ وڈیریاں لہ سردار کاہان لہ فقیہاں دے تھوں ڈاھڈا ڈکھ چُکاں لہ جانوں ماربا جاواں۔ لہ تیجے دیہائے جیو پواں۔^{۲۲} ایس گل لہ پطرس اونوں وکھ لیجکے رنج بون لگا لہ آکھیا! اے مالک! توں جیؤندا رہیں۔ ایہ سبھو کجھ تیرے نال ناں ہووے۔^{۲۳} اوہ مڑکے پطرس نوں آکھیا! اے شیطان! میرے اگوں دور ہو۔ توں میرے جوگی ٹھہرے دا سبب ایں۔ کیوں جو توں رب دیاں گلاں دا نیں سگوں بندیاں دیاں گلاں دا وچار کرنا ایں۔^{۲۴} تہ یسوع اپنے چیلیاں نوں آکھیا جیکر کوئی میرے مگرین آؤنا چاؤے تان اوہ اپنی خودی دا انکار کرے۔ لہ اپنی سُولی چُکے لہ میرے مگرین تہ پوے۔^{۲۵} کیوں جو جہڑا وی اپنی جان بچاؤنا چاؤندا اے اوہ اونوں گٹواوے گا۔ لہ جہڑا وی میرے جوگی اپنی جان گٹواوے گا، اونوں بچاوے گا۔^{۲۶} کیوں جو بندے نوں کب فیدا اے، جیکر اوہ کُل جگ کما لٹوے۔ پر اپنی جان دا نقصان چُکے۔ یاں بندا اپنی جان دے بدلے کب دے سکدا اے؟^{۲۷} کیوں جو ابن انسان اپنے باپ دے جلال وچ فرشتیاں نال آوے گا۔ لہ تہ پر ایک نوں اوہے کماں دے موافق بدل دیوے گا۔^{۲۸} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جہڑے انتھ کھلوئے نیں، اونان وچوں کجھ اجے نیں پئی جدوں تیکر ابن انسان نوں اپنی بادشاہی وچ آؤندے ناں ویکھ لیں، موت دا مزہ نیں چکھن گے۔

۱۔ چھ دیناں مگروں یسوع پطرس، یعقوب لہ اوہے بھرا نوں نال لہ کے اُچی پہاڑی لہ وکھریاں لہ گئیا۔^۲ لہ اونان دے ساہنے اودی رُو پھر 17 پرت گئی لہ اوہے لیڑے نور وانگوں لاٹاں مارن لگ پئے۔^۳ لہ ویکھو! موسیٰ لہ ایلیا اوہے نال گلاں کردے ڈٹھ گئے۔^۴ پطرس نے یسوع نوں آکھیا پئی خداوند! ساڈا انتھ رنا چنگا اے۔ جیکر تیری رضا ہووے انتھ تین ڈیرے بناواں گا۔ اک تیرے جوگی، اک موسیٰ جوگی لہ اک ایلیا، جوگی۔^۵ اوہ ایہ آکھ ای ریا سی پئی اک نورانی بدلیے اونان لہ جہاں کر لئی لہ اوس بدلی وچوں واج آئی پئی ایہ میرا محبوب پُتر اے۔ ایہدی سٹو۔^۶ چیلے ایہ سُن کے مُدھڑے مُونھ جا پئے لہ بتھیرا ڈر گئے۔^۷ تہ یسوع نیڑے آکے اونان نوں آکھیا پئی اُٹھو۔ نا ڈرو۔^۸ جدوں اونانے اکھاں چُکیاں لہ یسوع دے باجھ کوئی پور نہ ڈٹھا۔^۹ جدوں اوہ پہاڑ توں لہ رے سن تہ یسوع اونان نوں ایہ حکم دتا پئی جدوں تیک آدم دا پُتر موئساں وچوں جیو نہ پوے، جو کجھ نسی ویکھیا اے، کسے نوں نا دسنا۔^{۱۰} چیلیاں اونوں پُچھیا پئی فیر فقیہ کیوں آکھدے نیں پئی ایلیا، دا پہلوں آؤنا لازمی اے؟^{۱۱} اوہ آکھیا پئی ایلیا! آوے گا لہ سبھ کجھ ٹھیک کرے گا۔^{۱۲} پر میں تہانوں آکھناں پئی ایلیا، ناں آوی گئیا اے، لہ اونانے اونان

نئیں جانیا۔ سگوں جو چاہا، اودے نال کیتا۔ ایسے طران آدم دا پُتر وی اونان پتھوں دکھ سہوے گا۔^{۱۳} فیر چیل جان گئے پئی اوندے یوحنا بپتسما دین ولے بارے آکھیا اے۔^{۱۴} جدوں اوہ ژکھ کول اپڑیا تان اک بندا اودے کول آیا تان اودے لگے گوڈے یواکے آکھن لگا۔^{۱۵} اے خداوند! میرے پُتر لے رحم کر۔ کیوں جو اونوں میرگی پیندی اے لے اوہ ڈاڈا ڈکھ سپندا اے۔ ایس پاروں اوہ اگ لے پانی وچ ڈگ پیندا اے۔^{۱۶} میں اونوں تیرے چیلیاں کول لٹیاں سان پر اوہ اونوں چنگا نئیں کر سک۔^{۱۷} یسوع جواب دتا پئی اے بھروسے توں خالی لے گُمرا نسل! میں کدوں تیک تہاڈے نال رواں گا لے کدوں تیک تہانوں سہواں گا؟ اپنوں میرے کول لٹیاؤں۔^{۱۸} تہ یسوع اونوں جھڑکیا لے بُری روح اودے وچوں نکل گئی۔ لے اوہ مُندا اوسے ای ویلے چنگا پو گئیا۔^{۱۹} تہ چیلیاں لے لوکاں توں وکھ ہوکے یسوع نوں آن پُچھیا پئی اسی اوس بُری روح نوں کیوں نا کڈھ سک؟^{۲۰} یسوع اونان نوں آکھیا پئی تُسی اپنے بھروسے دے گھلے پاروں نا کڈھ سک۔ میں تہانوں سچی سچی آکھاں پئی جیکر تہاڈے وچ رائی دے دلے بروبر وی بھروسا ہووے تان تسی ایس پہاڑ نوں آکھو پئی ایتھوں اوتھ جا لگ تان اوہ جا لگے گا۔ لے کوئی گل اجیہی نا ہووے گی، جنھوں اپنوی آکھدے نیں۔^{۲۱} پر ایہ شے دعا لے روزے باجھوں نئیں کڈھی جا سکدی۔^{۲۲} لے جدوں اوہ گلیل وچ ژکھوے سن۔ تہ یسوع اونان نوں آکھیا: لازمی اے پئی این آدم بندیاں دے حوالے کیتا جاوے۔^{۲۳} لے اوہ اونوں جانوں مار دین گے لے اوہ تیج دیہاڑے جیو پئے گا۔ ایس گل لے اوہ چوکھ رنج پئے۔^{۲۴} جدوں اوہ کفرنحوم وچ ایڑے تان دو یرم لین والیاں نیں پطرس کول آن کے آکھیا پئی کہ تہاڈا مُرشد دو یرم نئیں دیندا؟^{۲۵} اوندے آکھیا پئی دیندا اے۔ لے جدوں اوہ گھر اپڑیا تان یسوع پیلوں ای آکھ دتا پئی اے شمعون! توں کہ آکھدا این؟ جگ دے راجے کتھاں توں چُنگی یاں جزیرے لیندے نیں؟ اپنے پُتران توں یاں بیگانیاں توں؟^{۲۶} جدوں اوندے آکھیا پئی بیگانیاں توں۔ تان یسوع آکھیا پئی فیر تان پُتر بُری پئے۔^{۲۷} ایس پاروں تان جو اونان نوں موقعاً نہ ملے۔ تون جا کے کنڈا شے لے جیہڑی مچھی سپھان توں پیلوں نکلے اونوں وکھ کر کے اودا مُونھ کھولیں تان اودے مُونھ وچ یرم پُون گے۔ اوہ ای لٹیا کے اونان نوں دے دے۔

18

۱۔ اوسے ای گھڑی چیلیاں یسوع کول آن کے آکھیا پئی اسمان دی بادشاہی وچ سب توں وڈا کون اے؟^۲ لے یسوع اک بال نوں اپنے کول سد کے اونان دے وچ کار کھلاہریا۔^۳ لے آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جیکر تُسی نا مُڑولے نیک بالان ورگے نا بنو تان اسمان دی بادشاہی وچ اُکا نا وڑوگے۔^۴ تہ جیہڑا وی اپنے آپ نوں ایس بال وانگ نیکا بنلے، اوہ ای اسمان دی بادشاہی وچ سپھان نالوں وڈا اے۔^۵ لے جیہڑا وی میرے تان توں اجیہ بالان نوں قبولے، مینوں قبولدا اے۔^۶ پر جیہڑا وی، اونان یکیاں وچوں، جیہڑے میرے لے بھروسا رکھدے نیں، تھیڈا لواؤندا اے، اودے جوگی اپنوی چنگا اے پئی چکی دا پتھر اودے گلے وچ پا دتا جاوے لے اونوں سموندر دے ڈونگھ وچ ڈوب دتا جاوے۔^۷ تھیڈیاں پاروں جگ لہاڑا! کیوں جو تھیڈے لگنا تان پکا اے۔ پر پاڑا اوس جی لے، جہدے پاروں لگے۔^۸ تہ جیکر تیرا پتھ یاں تیرا پیر تینوں تھیڈا لوئے تان اونوں وڈھ کے شے دے۔ کیوں جو تہاڈا یاں لنگڑا ہوکے ابدی حیاتی وچ وڑنا تیرے جوگی ایس گلوں چنگا اے پئی توں دو پتھ یاں دو پیر رکھدا ہوا ہمیشاں دی اک وچ شتیا جاوے۔^۹ لے جیکر تیری اکھ تینوں تھیڈا لوئے تان اونوں کڈھ کے شے دے۔ کیوں جو کانا ہوکے ابدی حیاتی وچ وڑنا تیرے جوگی ایس گلوں چنگا اے پئی توں دو اکھاں رکھدا ہوا دوزخ دی اک وچ شتیا جاوے۔^{۱۰} خبردار! اپنیاں یکیاں وچوں کیسے نوں وی ماڑا نا جانیو۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اسمان لے اونان دے فرشتے میرے اسمانی باپ دا مُنھ ہمیشاں تکرے رندے نیں۔^{۱۱} کیوں جو ابن انسان ایس لئی آیا اے پئی گواچیاں پوٹیاں نوں لیہ۔^{۱۲} تہاڈا کیہ وچارے؟ جیکر کیسے بندے دیاں سو بھیدا پُون۔ لے اونان وچوں اک گواچ جاوے تان کیہ اوہ نرینوے بھیداں نوں پہاڑاں لے نا چھڈے گا لے اوس گواچی ہوئی بھید نوں لیہن نا جاوے گا؟^{۱۳} لے جیکر اِنج ہووے پئی اوہ اونوں لیہ جاوے تان میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی اوہ اونان نرینوے بھیداں توں جہڑیاں گواچیاں نیں، چوکھا خوش ہووے گا۔^{۱۴} ایسے طران تہاڈا اسمانی باپ جہڑا اسمان لے اے، نئیں جاؤندا پئی اپنیاں یکیاں وچوں اک وی مرے۔^{۱۵} تہ جیکر تیرا بھرا گناہ کرے تان جالے اونوں وکھریاں سمجھا۔ جیکر اوہ تیری شے تان تینوں تیرا بھرا لیہ گیا۔^{۱۶} لے جیکر اوہ نا شے تان اک یاں دو جی نال لیجا تان جو ہر اک گل دو یاں تین گواہوں دے مُونھوں وی پکی ہو جاوے۔^{۱۷} جیکر اوہ اونان دی وی نا شے تان کلیسیاء نوں آکھ۔ لے جیکر اوہ کلیسیاء دی وی نا شے تان اونوں مُشرک لے چُنگی وان دے بروبر جان۔^{۱۸} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جو کجھ تُسی زمین لے بنھوگے، اوہ اسمان لے تجھا روے گا۔ لے جو کجھ تسی زمین لے کھولوگے، اوہ اسمان لے کھلا روے گا۔^{۱۹} فیر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جیکر تہاڈے وچوں دو جی زمین لے اتفاق کر لئیں۔ تان جو کجھ وی منگن گے اوہ میرے اسمانی باپ کولوں حاصل کر لئیں گے۔^{۲۰} کیوں جو چتھ دو یاں تین میرے تان توں کتھ پُون، اوتھ میں اونوں دے وچکار پاں۔^{۲۱} تہ پطرس لے کول آن کے اونوں پُچھیا پئی اے خداوند! کئی واری میرا بھرا میرا گناہ کرے تان میں اونوں معاف کراں؟ کہ ست وار؟^{۲۲} یسوع اونوں آکھیا پئی میں تینوں ایہ نئیں آکھدا پئی ست وار۔ سگوں ست وار دے وی ستر وار تیکر معاف کر۔^{۲۳} ایس لئی اسمان دی بادشاہی اوس بادشاہ وانگ اے، جنھ اپنے نوکراں کولوں حساب لینا سی۔^{۲۴} تان جدوں اوہ حساب لئیں لگا تان اودے لگے دس ہزار قنطاراں دا قرضی پیش کیتا گیا۔^{۲۵} لے اودے کول ادا کرن لئی کجھ وی نئیں سی۔ ایس لئی اوندے حکم کیتا پئی اپنوں لے ابدی ووٹی لے بالان لے اپیدا سبھ کجھ وچ کے قرض وصولی کیتی جاوے۔^{۲۶} پر اوس نوکرنے ڈگ کے منت کیتی لے آکھیا پئی میرے ولوں تھنڈ رکھ۔ لے میں سبھ قرضاً موڑ دیواں گا۔^{۲۷} مالکے ترس کھا کے اونوں چھڈ دتا لے اودا قرض وی معاف کر دتا۔^{۲۸} پر جدوں اوہ نوکراں باہر نکلیا۔ تان اودے سنگی نوکراں وچوں اک اونوں ملیا، جنھ اگوں اودا کوئی اک سو دینار قرض دینا سی۔ اوندے اونوں پھڑپھا لے اودا گلا گھٹ کے آکھیا پئی مینوں میرا حساب دے۔^{۲۹} تہ اودے سنگی نوکرنے ڈگ کے اودی منت کیتی لے آکھیا پئی میرے ولوں تھنڈ رکھ۔ میں تینوں سبھ قرضاً موڑ دیواں گا۔^{۳۰} پر اوہ نا منیا۔ سگوں لٹجا کے اونوں جیل بند کرا دتا۔^{۳۱} اودے سنگی نوکراں نے ایہ سبھ ویکھیا لے رنج پئے۔ لے آن کے مالک نوں سبھ کجھ دس دتا۔^{۳۲} تہ مالک نے اونوں سدایا لے آکھیا پئی تون بوہت شریر این۔ میں تینوں ایس لئی قرضاً چھڈیا کیوں جو توں میری منت کیتی۔^{۳۳} تان کہ تینوں روا نئیں سی پئی جیویں میں تیرے لے رحم کیتا، توں وی اپنے سنگی لے رحم کردا؟^{۳۴} لے مالک نے غصہ ہوکے اونوں جلا دیاں دے حوالے کیتا۔ تہ تیک پئی سبھ قرضاً موڑ نی دیوے۔^{۳۵} میرا اسمانی باپ وی تہاڈے نال اِنج ای کرے گا۔ جیکر تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنے بھرا نوں دِلوں معاف نا کر دیوے۔

19

۱۔ لے اِنج ہوا پئی جدوں یسوع ایہ گلاں مُکا بیٹھا تان اوہ گلیل توں تَر پیا۔ لے اُردن پار یہودی دے علاقے وچ اپڑیا۔^۲ لے بٹھیرے لوک اودے مگر تَر پئے۔ لے اوندے اونان نوں اوتھ چنگا کیتا۔^۳ لے فریسی اونوں ازماؤن لئی اودے کول لے۔ لے آکھیا پئی کہ ایہ روا اے پئی بندہ کیسے وی گل توں اپنی ووٹی نوں چھڈ دیوے؟^۴ اوندے جواب دتا پئی کہ تُسان نئیں پڑھیا پئی جنھ مُڈھ توں انسان نوں بنایا، اونان تَر لے ناری بنایا سی؟^۵ لے آحکم دتا پئی "ایس لئی مرد پیو لے ماں نوں چھڈے گا لے اپنی ووٹی نال رے گا۔ لے اوہ دونوں اکو تن پُون گے۔"^۶ پُون اوہ دو نئیں سگوں اک تن نیں۔ مُکدی گل ایہ اے پئی جنھوں رب نے جوڑیا اے، اونوں انسان وکھ نا کرے۔^۷ اونان نے اونوں آکھیا پئی فیر موسیٰ نے کیوں ایہ حکم

دِتا پئی طلاق دی لکھت دے کے اونوں چھڈ دیوے؟^۸ اوسہ اونان نوں آکھیا پئی موسیٰ تہاڈے دل دے پتھر بڑن پاروں تہانوں ووئی جھڈن دی اجازت دیتی سی۔ پر مڈھ توں ایج نئیں سی۔^۹ پر میں تہانوں آکھیاں پئی جہڑا وی اپنی ووئی نوں حرام کم توں باجھ کسہور گل پاروں جھڈ دیوے لے دوجی نال ویا، وڈے، اوہ زنا کردا اے۔ لے جہڑا اوس جھڈی پوئی نوں ویاوے، اوہ وی زنا کردا اے۔^{۱۰} چیلیانے اونوں آکھیا پئی جیکر مرد دا اپنی ووئی نال اجپا حال اے تان ویا، کراؤنا ای چنگا نئیں۔^{۱۱} اوسہ اونان نوں آکھیا پئی ایہ گل سبھناں دی سمجھ نئیں آؤندی، پر اونان دی سمجھ آؤندی اے، جنہاں نوں سمجھ دیتی گئی اے۔^{۱۲} کجھ تان خوچنیں، جہڑے مان دے ڈھڈوں ای اجپے جمے نیں۔ لے کجھ اجپے نیں، جنہاں نوں بنڈیاں نیں خوجا بنا دتا۔ لے کجھ اجپے نیں، جنہاں اے اسمان دی بادشاہی لئی اپنے آپ نوں خوجا بنا لئیا۔ جہڑا سمجھ سکدا اے، اوہ سمجھ لؤے۔^{۱۳} تد بالان نوں اوپدے کول لٹایا گئیا۔ تان جو اوہ اونان لے پتھ دھرے لے دعا کرے۔ پر چیلیانے اونان نوں جھڑکيا۔^{۱۴} پر یسوعہ اونان نوں آکھیا پئی بالان نوں رہن دیوے لے اونان نوں میرے کول آؤن توں نا موڑو۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اجپاں دی ای اے۔^{۱۵} لے اوہ اونان لے پتھ دھرے کول اوٹھوں تھر پیا۔^{۱۶} لے ویکھو! اک بندے کول آن کے اونوں آکھیا پئی اے مُرشد! میں کیہڑی نکى کراں پئی ہمیشاں دی حیاتی مل جاؤے؟^{۱۷} اوسہ اونوں آکھیا پئی توں نیکی بارے میتھوں کیوں پُچھدا ایں؟ نیک تان اِکو ای اے۔ پر جیکر توں ہمیشاں دی حیاتی چاؤنا ایں، تان حُکماں نوں من۔^{۱۸} اوسہ اونوں آکھیاں پئی کبڑے حُکماں نوں؟ یسوعہ آکھیا پئی تون کسے نوں جانوں نا ماریں۔ زنا نا کریں۔ چوری نا کریں۔ جھوٹی گواہی نا دیوے۔^{۱۹} اپنے پیو لے مان دی عزت کریں۔ لے تون اپنے گواہندی نوں اپنے وانگ پیار کریں۔^{۲۰} اوس گھبروے اونوں آکھیا پئی اپناں سبھناں حُکماں نوں تان میں من دا رہا ہاں۔ بڑن میرے وچ کبڑی گل دی تھوڑا اے؟^{۲۱} یسوعہ اونوں آکھیا پئی جیکر توں کامل بڑنا چاؤنا ایں تان جالے اپنا سبھ کجھ ویج کے مائٹراں وچ وڈ دے۔ تان تینوں اسمان لے خزانہ لبھ گا۔ لے آن کے میرے پچھ تھرے۔^{۲۲} پر اوہ گھڑو ایہ گل سُن کے بوبت رنج ہوا لے چلا گیا۔ کیوں جو اوپدے کول ہتھیرا دھن سی۔^{۲۳} پر یسوعہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھیاں پئی دھنی دا اسمان دی بادشاہی وچ وڑنا بوبت اؤکھا اے۔^{۲۴} لے فیر تہانوں آکھیاں پئی اؤٹھ دا سوئی دے نک وچوں لنگھ جانا ایس توں سوکھا اے پئی دھنی اسمان دی بادشاہی وچ وڑے۔^{۲۵} جدوں چیلیانے ایہ سُنییا تان بوبت حیران ہوکے آکھیا پئی فیر نجات کیتھوں مل سکدی اے؟^{۲۶} یسوعہ اونان ول ویکھے آکھیا پئی ایہ بنڈیاں توں نئیں ہو سکدا۔ پر رب جوگی سبھ کجھ ہو سکدا اے۔^{۲۷} تد پطرسے اونوں آکھیا پئی ویکھ! اسان سبھ کجھ جھڈ دتا لے تیرے مگر تھر پھان۔ مُکدی گل ایہ پئی سانوں کہ لبھ گا؟^{۲۸} یسوعہ اونان نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھیاں پئی جدوں نویں پیدایش وچ ابن انسان اپنے جلالی تخت لے پوے گا، تان تسی وی، جہڑے پچھ تھر پے، باران تختاں لے بہرے اسرائیل دے باران قبیلیاں دا انصاف کروگے۔^{۲۹} لے رب کوئی، جنہ گھراں نوں یاں بہراواں نوں، یاں بہین یاں پیو یاں یاں ماں یاں ووئی یاں بالان یاں کھیتاں نوں میرے ناں پاروں جھڈیا اے، اونوں سو گئی ملے گا۔ لے اونوں ہمیشاں دی حیاتی ملے گی۔^{۳۰} پر ہتھیرے پہلوں ولے اخیرى ہو جاؤن گے لے اخیرى پہلوں ولے۔

20

۱۔ اسمان دی بادشاہی اوس مالک وانگ اے جہڑا تزک ینکلیا تان جو اپنے تاکستان وچ مزدور لاؤے۔^۲ لے اوسہ مزدوران نال اک دینار دیپاڑی متھ کے اونان نوں اپنے تاکستان ول گھلیا۔^۳ لے اوسہ تیج پیر دے نیڑے باہر جاکے پوران نوں وی بازار وچ بیکار کھلوتا ویکھیا۔^۴ لے اونان نوں آکھیا پئی تسی وی میرے تاکستان ول جاؤ لے جو کجھ واجب اے، تہانوں دیواں گا۔^۵ اوہ تھر گئے۔ فیر اوسہ چھپوے لے نوویں پیر دے نیڑے باہر جاکے اُج ای کیتا۔^۶ لے یارویں پیر دے نیڑے فیر باہر گیا، لے پوران نوں وی کھلوتا ویکھیا لے اونان نوں آکھیا پئی تسی ایہ ساء دیپاڑی بیکار کیوں کھلوتے؟^۷ اونانے اونوں آکھیا پئی ایس لئی کیوں جو کسے سانوں دیپاڑی لے نئیں رکھیا۔ اوسہ اونان نوں آکھیا پئی تسی وی میرے تاکستان ول چلے جاؤ۔^۸ جدوں شام ہوئی تان تاکستان دے مالک نے اپنے کلمے نوں آکھیا پئی مزدوران نوں سد لے پھلیاں توں لے کے پچھلیاں تیکر، اونان نوں اونان دی دیپاڑی دے دے۔^۹ جدوں اوہ لے، جہڑے یارویں پیر دے نیڑے لگے سن، تان اونان نوں اک دینار ای ملیا۔^{۱۰} پر جہڑے پہلوں لے سن، اونان سوچیا پئی خورے سانوں چوکھا ملے گا۔ پر اونان نوں وی اِکو ای دینار ملیا۔^{۱۱} تد اوہ مالک دے برخلاف کُر کُر کرن لگ پئے۔^{۱۲} ایہ آکھ کے پئی اپناں پچھلیانے تان اِکو ای گھنٹا کم کیتا اے لے تون اونان نوں ساڈے بروبر کر دتا، جنہاں ساء دیپاڑی بہار ڈھو لے ڈاھڈی ڈھپ سہی۔^{۱۳} پر مالک نے اونان وچوں اِکو ای جواب دے کے آکھیا پئی او میاں! میں تیرے نالے انصافی نئیں پیا کردا۔ کہ تون میرے نال اِکو دینار لے نئیں مُکایا سی؟^{۱۴} جتا تیرا بن دا اے، پھر، لے چلا جا۔ ایہ میری مرضی اے پئی جتا تینوں دتا اے، اونا ای اونان پچھلیاں نوں وی دیواں۔^{۱۵} یاں کہ میں پابند ہاں پئی اپنے مال نال جو چاواں نا کراں؟ کہ تون مینوں ایس لئی بُری نگا، نال ویکھیا اے پئی میں نیک ہاں؟^{۱۶} ایس طران ای پچھلے پہلو جاؤن گے لے پہلے پچھلے۔ کیوں جو ہتھیرے سد لے گئے نیں، پر جُتہ کجھ کجھ گئے نیں۔^{۱۷} لے یسوعہ یروشلم نوں جاؤندیاں ہواں باران چیلیاں نوں وکھرا لے گئیا لے رستے وچ اونان نوں آکھن لگا۔^{۱۸} ویکھو! اسیں یروشلم نوں جاؤندے ہاں۔ لے ابن انسان سردار کاہناں لے فقہیاں دے حوالے کیتا جاوے گا۔ لے اوہ اونوں جانوں مارن دا حُکم دیں گے۔^{۱۹} لے اونوں بیگانیاں قومان دے حوالے کرن گے۔ تان جو اوہ اوپدے تھتھ اُڈاؤن لے اونوں کوڑے مارن لے اونوں سُولی لے چاھڑن۔ لے اوہ تیج دیپاڑے موٹیاں وچوں جیو پوے۔^{۲۰} تد زیدی دے پُتران دی ماں اپنے پُتران نال اوپدے کول آئی لے بیر نواکے ترلا پاؤن لگی۔^{۲۱} اوسہ اونوں آکھیا پئی تون کیہ چاؤنی ایں؟ اوسہ آکھیا، ایہوای پئی میرے ایہ دونوں پُتر تیری بادشاہی وچ تیرے سج کھے پوے۔^{۲۲} یسوعہ جواب دتا پئی تسی نئیں جان دے، جو کجھ منگدے اوہ؟ جہڑا پیالے میں پیئن والا ہاں، کہ تسی پی سکدے او؟ اونان نے آکھیا پئی ہاں، اسیں پی سکدے ہاں۔^{۲۳} اوسہ آکھیا پئی تسی میرا پیالے پی لووگے۔ پر کسے نوں سج لے کھے بٹھاؤنا میرا کم نئیں۔ ایہ کم میرے اسمانی باپ دے پتھ وچ اے پئی کیتھوں سج لے کیتھوں کھے بٹھاؤنا اے۔^{۲۴} لے باقی دس چیلے ایہ سُن کے اونان دونوں بہرانواں نال رنج پوے۔^{۲۵} پر یسوعہ اونان نوں اپنے کول سد کے آکھیا، تسی جان دے او پئی غیر قومان دے سردار اونان لے حکم چلاؤندے نیں۔ لے آگے اونان لے اختیار رکھدے نیں۔^{۲۶} پر تہاڈے وچ ایج نئیں پوے۔ سگوں جہڑا تہاڈے وچ اگوائی چاؤے، اوہ تہاڈا خادم پئے۔^{۲۷} لے جہڑا تہاڈے وچ آگے بنا چاؤے، اوہ سبھناں دا غلام پئے۔^{۲۸} ایس کر کے ابن انسان ایس لئی نئیں آیا پئی خدمت کراؤے۔ سگوں ایس لئی پئی خدمت کرے۔ لے اپنی جان ہتھیریاں جوگی فیدے وچ دیوے۔^{۲۹} لے جدوں اوہ بریحو وچوں نکل رستے سن تان اک وڈی بھڑ اوپدے مگر تھر پئی۔^{۳۰} لے ویکھو! دو انہ، جہڑے راہ کنڈے بیٹھ سن، ایہ سُن کے پئی یسوعہ لنگھ رہا اے، آکھن لگے پئی او داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۳۱} لے لوکاں اونان نوں جھڑکيا پئی جُپ رہن۔ پر اوہ پور وی کُراؤن لگ پئے پئی اے خداوند! داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۳۲} لے یسوعہ کھلو گیا۔ لے اونان نوں سد کے آکھیا، تسی کیہ چاؤندے او پئی میں تہاڈے جوگی کراں؟^{۳۳} اونانے اونوں آکھیا، اے خداوند اسیں ایہوئی چاؤنہاں پئی ساڈیاں اکھاں کھل جان۔^{۳۴} یسوعہ ترس کھا کے اونان دیاں اکھاں نوں پتھ لایا لے اوہ یکدم ویکھن لگ پئے، لے اوپدے مگر تھر پئے۔

۱۔ لے جدوں اوہ یروشلم دے نیڑے ایڑے لے زیتون دے پہاڑ لے بیت فج دے کول لے۔ تد یسوعہ دو چلیاں نوں گھلیا۔ ۲۔ لے اونیاں نوں آکھیا پئی اپنے سامنے دے پنڈ وچ جاؤ۔ اوتھ ایڑدیاں ای تنسی اک کھوتی نوں بجھا ہوا لے اودے نال اک جا ۷ نوں ویکھوگ۔ اونیاں نوں کھول کے میرے کول لے آؤ۔ ۳۔ لے جیکر کوئی تہانوں کجھ پُچھ تان آکھیا جے پئی خداوند نوں اپناں دی لوڑ اے لے اوہ چھیتی موڑ دیوے گا۔ ۴۔ ایہ ایس لئی ہوا پئی جو کجھ نئی دی راپیں آکھیا گیا سی، اوہ پورا ہووے پئی؛ ۵۔ سیٹوں دی دھئی نوں آکھو پئیوکیہ! تیرا بادشاہ تیرے کول آؤندا اے۔ اوہ حلیم اے لے کھوتے لے سوار ہے۔ مطلب بال لے، سگنوں لڈو بال لے۔ ۶۔ مُکدی گل پئی چیلے گئے لے جیویں یسوعہ اونیاں نوں حکم دتا سی، اونویں ای کیتا۔ ۷۔ لے اوہ کھوتی لے اودے بال نوں لے لے۔ لے اپنے لیڑے اودے لے پلے۔ لے اوہ اودے لے سوار ہوا۔ ۸۔ لے بھیڑ دے ہتھیرے لوکاں نے اپنے لیڑے رستے وچ وجھلے لے ہورناں نے رُکھاں دیاں تانیاں کٹ کے راہ وچ وجھائیاں۔ ۹۔ لے بھیڑ، جہڑی اودے لگے لگے جاؤندی لے پچھ پچھ آؤندی سی، اُچی اُچی آکھدی سی؛ داؤد دے پُتر نوں ہوشعنا! دھن اے اوہ، جہڑا رب دے نال توں آؤندا اے اوپری جہان لے ہوشعنا! ۱۰۔ لے جدوں اوہ یروشلم وچ وڑیا تان سارے شہر وچ رُلا پے گنیا لے لوکی آکھن لگ پئے پئی ایہ کون اے؟ ۱۱۔ لے بھیڑ آکھیا پئی ایہ گلیل دے ناصرت دا نبی یسوع اے۔ ۱۲۔ لے یسوعہ پیکل وچ وڑکے اونیاں سپہناں نوں، جہڑے اوتھ بیچ وٹ رہے سن، کڈھ دتالے شہنشاہاں دے تختے کبوتر ویجن والیاں دی پیڑیاں مڈھیاں کر دتیاں۔ ۱۳۔ لے اونیاں نوں آکھیا، ایہ لکھیا اے پئی "میرا گھر دُعا دا گھر سداوے گا"۔ پر تسی اپنوں ڈاکوآں دی کھوے بناؤندے او۔ ۱۴۔ لے انہ لے لنگڑے پیکل وچ اودے کول لے لے اوہ اونیاں نوں چنگا کیتا۔ ۱۵۔ لے جدوں سردار کاہناں لے فقیہاں نے اودے انوکھ کم لے مُنڈیاں نوں پیکل وچ اُچی واج نال داؤد دے پُتر نوں ہوشعنا آکھدے ویکھیا تان رنج ہوئے۔ ۱۶۔ لے اونوں آکھیا، توں سُن دا ابں پئی ایہ کیہ پئے آکھدے نیں؟ یسوعہ اونیاں نوں آکھیا۔ ہاں۔ کیہ تسان کدی نئیں پڑھیا پئی؛ بالال لے دُھ پین والیاں دے مونھوٹوں کامل حمد کرانی۔ ۱۷۔ لے اوہ اونیاں نوں چھڈکے شہر توں باہر بیت عنیاہ وچ گیا۔ لے اوتھ ای رہا۔ ۱۸۔ لے جدوں سویرے جدوں اوہ شہر ول جا رہا سی تان اونوں بھکھ لگی۔ ۱۹۔ لے راہ وچ اک انجیر دا رُکھ ویکھکے، اودے نیڑے گیا۔ لے پتیاں باجھوں اونوں ہور کجھ نا دسا۔ تان اونوں آکھیا پئی اگوں تینوں کدی وی پھل نا لگے۔ لے اوسے ولے انجیر دا رُکھ شک گیا۔ ۲۰۔ لے چیلے ایہ ویکھکے حیران ہوئے لے آکھیا پئی انجیر دا رُکھ یکدم کیوں شک گیا۔ ۲۱۔ یسوعہ جواب دتا، میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جیکر تسی ایمان رکھو، لے شک نا کرو۔ تان ایہوئی نئیں، سگنوں ایس پہاڑ نوں وی آکھوگے پئی اُکھڑ جا لے سموندر وچ جاپے، تان ایہ ہو جاوے گا۔ ۲۲۔ لے جو کجھ تسی بھروسے نال دعا وچ منگوگے، اوہ سبھ تہانوں ملے گا۔ ۲۳۔ لے جدوں اوپیکل وچ آن کے سکھاؤندا پیا سی، تان سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں نے اودے کول آن کے آکھیا پئی تون کیدے اختیار نال ایہ سبھ کجھ کرنا ایں؟ لے ایہ اختیار تینوں کیس دتا اے؟ ۲۴۔ یسوعہ جواب وچ آکھیا پئی میں وی تہانوں اک گل پُچھاں گا۔ جیکر تسی مینوں اودا جواب دیوگے تان میں وی تہانوں جواب دیواں گا پئی کیدے اختیار نال میں ایہ سبھ کجھ کرنا ہاں۔ ۲۵۔ "یوحنا دا بیتسما کتھوں آیا؟ رب ولوں یاں انسان ولوں؟" لے اوہ سبھ آہو وچ دھیان کرن لگ پئے پئی جیکر اسی آکھیا پئی رب ولوں، تان اوہ سانوں آکھ گیا پئی فیر تسی یقین کیوں نا کیتا؟ ۲۶۔ لے جیکر اسی آکھیا پئی انسان ولوں، تان فیر سانوں لوکاں نوں مونھ دینا پوے گا۔ کیوں جو سبھ لوک یوحنا نوں نبی من دے نیں۔ ۲۷۔ مُکدی گل ایہ پئی اونیاں نے یسوعہ آکھیا پئی اسیں نئیں جان دے۔ تان یسوعہ وی اونیاں نوں آکھیا پئی میں وی تہانوں نئیں دسدا پئی میں کیدے اختیار نال ایہ سبھ کجھ کرنا ہاں۔ ۲۸۔ تباڈا کیہ وچار اے؟ اک شخص دے دو پُتر سن۔ اوہ پہلے نوں آکھیا پئی اج جا کے تانکستان وچ کم کر۔ ۲۹۔ اودے اگوں آکھیا پئی میں نئیں جاواں گا۔ پر پچھوں پشتا کے تے گیا۔ ۳۰۔ لے فیر دوچے کول وی جا کے ایہو ای آکھیا۔ اوہ جوان دتا پئی جانا واں۔ پر نا گیا۔ ۳۱۔ اپناں دونوں وچوں کون اپنے پیو دا آکھا منیا؟ اونیاں آکھیا پئی پہلا۔ یسوعہ اونیاں نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی چنگی وان لے کسبیاں تباڈے توں پہلے رب دی بادشاہی وچ وڑن دا حق رکھن گے۔ ۳۲۔ کیوں جو یوحنا راستی دی راپیں تباڈے کول آیا۔ لے تسان اودے لے بھروسا نا کیتا۔ پر چنگی وانان لے کسبیاں نے اودے لے بھروسا کیتا۔ لے تسی ایہ ویکھکے مگروں وی نا پشتلے پئی تسی اودا بھروسا کر لیندے۔ ۳۳۔ اک پور گل شتو۔ اک مکان دا مالک سی۔ جنھ تانکستان لایا۔ لے اودے آل دولے حد بنھی لے اودے وچ کولھو گڈیا لے بُرج بنایا۔ لے اونوں آتھڑیاں پتھ آتھڑ لے دے کے کیسپور دیس نوں چلا گیا۔ ۳۴۔ لے جدوں پھل دی رُت نیڑے آئی تان اوہ اپنے نوکراں نوں آتھڑیاں ول گھلیا پئی اودا نوٹنگالے آؤں۔ ۳۵۔ پر آتھڑیاں نے اودے نوکراں نوں پھڑکے کیس نوں کُٹیا لے کیس نوں جانوں مار چھڈیا۔ لے ک، س نوں سنگسار کیتا۔ ۳۶۔ فیر اوسپور نوکراں نوں گھلیا، جہڑے اگلیاں نالوں چوکھ سن۔ اونیاں نے اونیاں دے نال وی اوہوئی کار کیتی۔ ۳۷۔ اخیر اوہ اپنے پُتر نوں اونیاں کول ایہ سوچ کے گھلیا پئی اوہ میرے پُتر دی تان عزت کرن گے۔ ۳۸۔ پر آتھڑیاں نے پُتر نوں ویکھکے آہو وچ صلاح بنھی پئی ایہوئی وارث اے۔ آؤ اپنوں جانوں مار چھڈی لے ایہدی میراث کھو لیے۔ ۳۹۔ لے اونوں پھڑکے تانکستان وچوں باہر کڈھیا لے جانوں مار دتا۔ ۴۰۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں تانکستان دا مالک آوے گا تان اونیاں آتھڑیاں نال کیہ سلوک کرے گا۔ ۴۱۔ اونیاں نے اونوں آکھیا پئی اوہ اونیاں نوں وی جانوں مار دیوے گا۔ لے تانکستان ہورناں دے حوالے کر دیوے گا۔ تان جو اوہ اودا نوٹنگا وقت سیر پُچاؤں۔ ۴۲۔ یسوعہ اونیاں نوں آکھیا پئی کیہ تسی ایہ نئیں پڑھیا پئی؛ جہڑا روڑا میستریاں رڈ چھڈیا اوہوئی نُکر دا موڈھی بن گیا اے۔ ایہ رب ولوں ہوا اے لے ساڈیاں اکھاں جوگی انوکھا اے۔ ۴۳۔ ایس لئی میں تہانوں آکھنا ہاں پئی رب دی بادشاہی تباڈے کولوں کھو لئی جاوے گی۔ لے اک دوجی قوم نوں دے دتی جاوے گی، جہڑی اودے موافق تے۔ ۴۴۔ لے جہڑا وی اوس روڑے لے دیگے گا، اوہ چُورا چُورا ہو جاوے گا لے جہدے لے اوہ روڑا ڈِگے گا، اونوں بیہ دیوے گا۔ ۴۵۔ لے جدوں سردار کاہناں لے فریسیاں نے اودیاں تمثیلاں شتیا تان جان گئے پئی اوہ ایہ ساڈے ای بارے آکھدا اے۔ ۴۶۔ لے اونیاں نے اونوں پھڑن دا چارہ کیتا پر لوکاں تھوں ڈردے نا پھڑ سکے۔ کیوں جو اوہ اونوں نبی من دے سن۔

۱۔ لے یسوعہ فیر کلام کرکے مثالوں وچ اونیاں نوں آکھن لگا پئی۔ ۲۔ اسمان دی بادشاہی اوس بادشاہ ورگی اے، جنھ اپنے پُتر دا ویاہ کیتا۔ ۳۔ لے اپنے غلاماں نوں گھلیا پئی جنھاں نوں سدیا ہوا اے، اونیاں نوں سد لیاؤں۔ پر اونیاں نے آؤن توں کن پھیریا۔ ۴۔ فیر اوسپور غلاماں نوں ایہ آکھکے گھلیا پئی اونیاں نوں آکھو پئی میں روٹی بنا لئی اے۔ میرے پلہیوے ڈھگے لے جنور ذبح ہو گئے نیں۔ لے سبھ کجھ تیار اے۔ ویاہ وچ آؤ۔ ۵۔ پر اونیاں ایہ گل وی کنوں مار دتی لے اپنی راہ تے پئے۔ کوئی اپنی پیلی ول لے کوئی اپنی سوداگری ول۔ ۶۔ لے بقایاں اودے غلاماں نوں پھڑکے اونیاں نال چنگا سلوک نا کیتا۔ لے جانوں وی مار دتا۔ ۷۔ ایس گل لے بادشاہ نوں ڈاھڈی کوڑ چڑھی لے اپنی فوج گھل کے اونیاں قاتلیاں نوں مار مُکایا۔ لے اونیاں دا شہر ساڑ دتا۔ ۸۔ تد اوہ اپنے غلاماں نوں آکھیا پئی ویاہ دی تیاری تے ہو گئی اے پر اوہ، جنھاں نوں سدیا سی، ایس جوگ نا سن۔ ۹۔ مُکدی گل اے پئی تسی گلیاں وچ جاؤ لے جنہ وی لوک تہانوں لبھن، ویاہ وچ سد لیاؤ۔ ۱۰۔ لے اونیاں غلاماں نے شرکاں لے کھلوہتر جنگ بُرے نوں کتھا کیتا۔ لے جتھ گھر پرونیان نال بھر گیا۔ ۱۱۔ لے جدوں بادشاہ پرونیان نوں ویکھن اندر وڑیا تان اوہ اک بندا ویکھیا، جنھ ویاہ ولے کپڑے نئیں سن پلے۔ ۱۲۔ اوہ اونوں آکھیا او میاں! توں ویاہ دے کپڑے پائیوں بنا ایتھ کیوں آیا؟ پر اوہ چُپ رہا۔ ۱۳۔ تد بادشاہ نے نوکراں نوں آکھیا پئی اودے پتھ پیر بنھکے اونوں باہر

نبرے وچ سُٹ دیو۔ اوتھ رُون لے کُراؤن ہووے گا۔^{۱۴} کیوں جو سدے بھرتے بھیرے نیں، پر جُہو گھٹ نیں۔^{۱۵} تد فریسیانے جاکے آو وچ صلاح کیتی پئی اینوں گلاں وچ کینج پھسائے۔^{۱۶} لے اونانے اپنے چیلیاں نوں پرودیاں نال اودے کول گھلیا۔ تان جو اونوں آکھن پئی اے مرشد! اسپں جان دےہاں پئی توں سچا ایں۔ لے سچائی نال رب دی راہ وکھاؤنا ایں لے کس دی پروا! نئیں کردا۔ کیوں جو توں بندیاں دا مُٹھ نئیں ویکھدا۔^{۱۷} مُکدی گل ایہ پئی سانوں دس پئی تیرا کیہ وچار اے؟ قیصر نوں خراج دینا روا اے یاں نئیں؟^{۱۸} یسوعہ اونان دی شرارت جان کے آکھیا، اے مگارو! مینوں کیوں ازماؤندے او؟^{۱۹} خراج والا سیگا مینوں وکھاؤ۔ اوہ اک دینار اودے کول لینکے۔^{۲۰} تد اونہ اونان نوں آکھیا پئی ایہ شکل لے لکھت کیدی اے؟^{۲۱} اونانے آکھیا پئی قیصر دی۔ تد اونہ اونان نوں آکھیا، مُکدی گل ایہ پئی جو قیصر دا اے، قیصر نوں دیو لے جو رب دا اے، رب نوں دیو۔^{۲۲} اوہ ایہ سُن کے ڈاھڈے حیران وٹے لے اوتھوں ٹل گئے۔^{۲۳} اوسہ دیپڑے صدوقی، جہڑے قیامت دے انکاری سن، اودے کول لے لے بُجھیا پئی۔^{۲۴} اے مرشد! موسیٰ آکھیا سی پئی جیکر کوئی بہ اولاد ای مرحلے تان اودا بھرا اودی ووٹی نال ویاہ کرے۔ لے اپنے بھرا جوگی نسل ودھاوے۔^{۲۵} مُکدی گل ایہ پئی ساڈے وچ ست بھرا سن لے پلا ویاہ کرکے مر گیا۔ لے ایس سببوں پئی اودی اولاد نئیں سی، اپنی ووٹی اپنے بھرا جوگی جھڈ گیا۔^{۲۶} ایسہ طران دوجا لے تیجا وی ستویں تیکر۔^{۲۷} سبھناں چھیکڑ اوہ بی بی وی مر گئی۔^{۲۸} مُکدی گل ایہ پئی قیامت وچ اینہاں ستاں وچوں اوہ کیدی ووٹی ہووے گی؟ کیوں جو اوہ تان سبھناں دی ووٹی بنی سی۔^{۲۹} یسوعہ جواب وچ آکھیا، تسیں لکھتاں لے رب دی قدرت نوں نا جان دےہو کوئی کدی کردے او۔^{۳۰} کیوں جو قیامت وچ لوکی نا تان ویاہ کرن گے، نا ویاہے جاؤن گے۔ سگوں اسمان لے فرشتیاں وانگ بؤن گے۔^{۳۱} لے مؤیاں دی قیامت بارے ربے جو تہانوں حکم دتا، کیہ تسیں اوہ نئیں پڑھیا؟ پئی۔^{۳۲} میں ابراہیم دا رب لے اسحاق دا رب لے یعقوب دا رب ہاں۔ اوہ تان مؤیاں دا نئیں سگوں جیؤندیاں دا رب اے۔^{۳۳} لوکی ایہ سُن کے اودے سیکھ تون ڈاھڈے حیران ہوئے۔^{۳۴} جدوں فریسیانے ایہ سُنی پئی اونہ صدقیان دا مُٹھ بند کر دتا تان اوہ کتھو گئے۔^{۳۵} لے اونان وچوں اک فقیہ ازماؤن پاروں اونوں پُچھیا پئی۔^{۳۶} اے استاد! شرع وچ سبھناں تائیں وڈا حکم کبڑا اے؟^{۳۷} اونہ اونان نوں آکھیا، ایہ پئی تون اپنے رب نوں اپنے سبھو دِل لے اپنی جان لے اپنی سبھو عقل نال پیار کر۔^{۳۸} وڈا لے اگیترا حکم ایہوئی اے۔^{۳۹} لے دوجا، جہڑا ایدے ورگا اے پئی تون اپنے گواہی نال اپنے وانگوں پیار کر۔^{۴۰} اینہاں ای دو حکماں لے سبھو تورات لے نبیاں دیاں لکھتاں دی نیو اے۔^{۴۱} لے جدوں فریسی کتھو گئے تان یسوعہ اونان نوں پُچھیا۔^{۴۲} پئی مسیح دے بارے تہاڈا کیہ وچار اے؟ اوہ کبدا پُتر اے؟ اونان آکھیا پئی داؤد دا۔^{۴۳} اونہ اونان نوں آکھیا فیر کیکر داؤد روح دی ہدایت نال اونوں خداوند آکھدا اے، ایہ آکھ کے پئی۔^{۴۴} "ربے میرے خداوند نوں آکھیا پئی میرے سچے پُتر۔" جدوں تیک پئی میں تیرے ویریاں نوں تیرے پیراں دی چوکی پٹھ نا کر دیواں۔^{۴۵} مُکدی گل ایہ پئی جدوں داؤد اونوں خداوند آکھدا اے تان اوہ اودا پُتر کیکر اے؟^{۴۶} لے کوئی اودے جواب وچ اک اکھر وی نہ آکھ سکیا۔ لے اوس دیپڑے تون کسے نوں جُرات نا ہوئی پئی فیر اونوں سوال کرے۔

23

^۱ تد یسوعہ لوکاں لے اپنے چیلیاں نال گل کردیاں ہونیاں۔^۲ آکھیا پئی فقیہ لے فریسی موسیٰ دی گڈی لے بیٹھ نیں۔^۳ مُکدی گل ایہ پئی جو کجھ اوہ تہانوں آکھن اودے لے عمل کرو لے مٹو۔ پر اونان ورگے کم نا کرو۔ کیوں جو اوہ آکھدے نیں، پر کردے نیں۔^۴ اوہ اجیہ بھار بندھے لے لوکاں دے موہیاں لے دھردے نیں، جہڑے چُکے نئیں جاؤندے۔ پر آپ اونان نوں اپنی اُنگل نال بلاؤنا وی نئیں چاؤندے۔^۵ اوہ سبھو کم لوکاں نوں وکھاؤن لئی کردے نیں۔ کیوں جو اوہ اپنے توبت چوڑے لے اپنے پُھمن وڈے بناؤندے نیں۔^۶ اوہ ضیافتاں وچ چودھرا لے معبدان وچ اُجیاں تھانواں۔^۷ لے بازاراں وچ کُرنشیاں لے بندیاں توں رُئی اکھواؤنا چنگا جان دے نیں۔^۸ پر ٹُسیں رُئی نا اکھواؤ۔ کیوں جو تہاڈا مُرشد اِکو ای اے لے تُسیں سبھ آہو وچ بھرا او۔^۹ لے دھرتی لے کسے نوں اپنا پیو نا آکھو۔ کیوں جو تہاڈا پیو اِکو ای اے، جہڑا اسمان لے اے۔^{۱۰} لے نا تُسیں مُرشد اکھواؤ۔ کیوں جو تہاڈا مُرشد اِکو ای اے یعنی مسیح۔^{۱۱} جہڑا تہاڈے وچ وڈا اے، اوہ تہاڈا خادم ہووے۔^{۱۲} لے جہڑا وی اپنے آپ نوں وڈا بناوے گا، اوہ یکا کیتا جاوے گا۔ لے جہڑا وی اپنے آپ نوں یکا بناوے گا، اوہ وڈا کیتا جاوے گا۔^{۱۳} پر تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی اسمان دی بادشاہی دے بوے لوکاں جوگی ڈھونڈے او۔ نا تان آپ وڑے اولے نا ای بڑناں نوں وڑن دیندے او۔^{۱۴} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! جہڑے رنڈراں دے گھر کھا جانے اولے وکھلے جوگی نمازاں نوں لَمّا کردے او۔ ایس لئی تہانوں چوکی سزا ہووے گی۔^{۱۵} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی سموند لے دھرتی لے بھونڈے او تان جو کسے نوں اپنا مُرید بناؤ۔ لے جدوں اوہ بن جاؤندا اے تان اونوں اپنے نالوں دونا دوزخ دا حقدار بناؤندے او۔^{۱۶} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ انہ آگُو! جہڑے آکھدے او پئی جیکر کوئی پیکل دی سونہ کھاوے تان کجھ بُریائی نئیں۔ پر جیکر پیکل دے سوہ دی سونہ کھاوے تان اوہ پابند ہووے گا۔^{۱۷} اوہ نادانو لے انہیو! کبڑی شے وڈی اے؟ سونا یاں پیکل، جہڑی پئی سوہ نوں وی پاک کر دیندی اے۔^{۱۸} فیر جیکر کوئی مذہب دی سونہ کھاوے تان کجھ بُریائی نئیں۔ پر جیکر اوس نذر لے دے، جہڑا اودے لے چاڑھیا جاوے، سونہ کھاوے تان اودا پابند ہووے گا۔^{۱۹} اوہ انہیو! کبڑی شے وڈی اے؟ نذرانا یاں مذہب، جہڑا پئی نذر لے نوں وی پاک کر دیندا اے۔^{۲۰} مُکدی گل ایہ پئی جہڑا مذہب دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ اودے سمیت نذر لے دی وی سونہ کھاؤندا اے، جہڑا اودے لے چاڑھیا گیا اے۔^{۲۱} لے جہڑا پیکل دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ اودے سمیت اودے وچ رن ولے دی وی سونہ کھاؤندا اے۔^{۲۲} لے جہڑا اسمان دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ رب دے تخت دی لے اودے لے بیہن ولے دی وی سونہ کھاؤندا اے۔^{۲۳} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو پوند لے سونف لے زبرے لے تان دسواں حصا دیندے او پر شرع دیاں بھاریاں گلاں یعنی نیاں لے ترس لے ایمان توں نسدے او۔ چنگا بؤندا پئی ایہ وی کردے لے اوہ وی نا جھڈدے۔^{۲۴} اوہ انہ آگُو! جہڑے مچھر تان چھان دے او پر اوتھ سموجا کھا جاؤندے او۔^{۲۵} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسیں پیلے لے تھالی نوں اُنوں تان دھو لیندے او پر اندر لُٹ مار لے پریزی بھری اے۔^{۲۶} اوہ انہ فریسی! پهلون پیلے لے تھالی نوں اندروں دھو۔ تان جو باھروں وی دھپ جاوے۔^{۲۷} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی سفیدی پھیری ہوئی قوڑاں ورگے او۔ جہڑیاں باھروں سونیاں دِسیاں نیں پر اندروں مؤیاں دیاں مڑیاں لےہر قسم دی گندگی نال بھریاں نیں۔^{۲۸} ایسہ طران تسی وی اُنوں لوکاں نوں راستیاں وکھالی دیندے او۔ پر اندروں ریاکاری لےہ دینی نال بھرے او۔^{۲۹} تہاڈے لے تہاڈا! اوہ فقیہ لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی نبیاں دیاں قوڑاں بناؤندے لے راستاں دے مزار سجاؤندے او۔^{۳۰} لے آکھدے او پئی جیکر اسپں اپنے پیو دادا دے زملہ وچ بؤندے تان نبیاں دا لبو وگان لئی اونان دے نال نا بؤندے۔^{۳۱} ایس طران تسیں اپنے پاروں ایہ گواہی دیندے او پئی اسپں نبیاں دے قاتلیاں دے پُتر ہاں۔^{۳۲} مُکدی گل ایہ پئی اپنے پیو دادے دا سچا بھر دیو۔^{۳۳} اوہ سچو! اوہ افعیٰ دی اولاد! تسیں دوزخ دے فتوے توں کیکر بچوگے۔^{۳۴} ایس لئی ویکھو! میں نبیاں لے عالِماں لے فقیہاں نوں تہاڈے کول گھلنا ہاں۔ اونان وچوں کجھ نوں تسیں جانوں مارو گے لے کجھ نوں شولی چارھوگے۔ لے کجھ نوں اپنے معبدان وچ کوڑے ماروگے لے شہرو شہر اونان نوں ڈکھ پُچاؤندے پھروگے۔^{۳۵} تان جو سبھوہ گناہ لبو، جہڑا دھرتی لے وگیا، تہاڈے سیر آوے۔ راستیاں ہابل دے لبو توں لے برکیا، دے پُتر زکریا، دے لبو تیکر، جنھوں تسناں پیکل لے مذہب دے

وچکار جانوں ماريا۔ ۳۶^{۳۶}۔ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی ایہ سبھو کجھ ایسے پیڑھی لے آوے گا۔ ۳۷^{۳۷}۔ اے یروشلم، اے یروشلم! تون جہڑا نبیاں نون جانوں مارنا آیں۔ لے جہڑے کول گھلے جاؤندے نیں، اونہاں نون سنگسار کرنا آیں۔ کئی واری میں چاپا پئی تیرے بالان نون کتھا کران۔ جیویں کُکڑی اپنے چوچیاں نون کھمیاں پٹھ کردی اے۔ پر تون نا چاپا۔ ۳۸^{۳۸}۔ ویکھو! تہاڑا گھر تہاڑے جوگی سُنجا چھڑ دتا جاوے گا۔ ۳۹^{۳۹}۔ کیوں جو میں تہانوں آکھنا ہاں پئی ہون تون تسی مینوں اُکا نا ویکھوگے، جدوں تیک ایہ نا آکھوگے پئی مبارک اے او، جہڑا رب دے ناں تون آؤندا اے۔

24

۱۔ لے یسوع پکَل وچوں نکل کے تَر گیا۔ لے اوہدے چیلے اوہدے کول لے تان جو اونوں پکَل دیاں ماڑیاں وکھاؤن۔ ۲۔ اوہ جواب وچ اونہاں نون آکھیا، کہ تسیں ایہ سبھو کجھ ویکھدے او؟ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی ایتھہ اک روڑا وی روڑے لے اُکا نا چھڑیا جاوے گا، جنھوں سُنیا نا جاوے گا۔ ۳۔ لے جدوں او زیتون دے پہاڑ لے بیہ گیا تان چیلے وکھریاں اوہدے کول لے آکھیا۔ سانوں دس پئی ایہ سبھ کجھ کدوں ہووے گا۔ لے تیرے پرتن لے جگ دے اخیر دا کہ نشان اے؟ ۴۔ تد یسوع جواب وچ اونہاں نون آکھیا، خبردار! کوئی تہانوں ورغلاوے نا۔ ۵۔ کیوں جو ہتھیرے میرا ناں لے کے آؤن گے لے آکھن گے پئی میں مسیح ہاں۔ لے او، ہتھیریاں نون گمراہ کرن گے۔ ۶۔ تسیں جھگڑے لے جھگڑے دی افواہ سنوگے۔ خبردار! گھابر نا جانا۔ کیوں جو اپناں گلاں دا ہونا لازم اے۔ پر پچہ اخیر نا ہووے گی۔ ۷۔ کیوں جو دیس لے دیس چڑھائی کرے گا۔ لے تہاں تہاں کال لے ویا لے زلزلہ آؤن گے۔ ۸۔ ایہ سبھ کجھ پچہ دکھان دا مڈھاپا ای ہووے گا۔ ۹۔ اوس ویلے لوکی تہانوں دکھ دیں لئی پھڑواؤن گے۔ لے جانوں مارن گے۔ لے میرے ناں پاروں سبھ قومیں تہاڑے نال ویر رکھن گیاں۔ ۱۰۔ اوس ویلے ہتھیرے تھیدا کھاؤن گے لے اک دوجے نون پھڑواؤن گے لے اک دوجے نال ویر رکھن گے۔ ۱۱۔ لے ہتھیرے جھوٹ نبی اُٹھ کھلن گے لے ہتھیریاں نون گمراہ کرن گے۔ ۱۲۔ لے دینی دے ودھ جان نال ہتھیریاں دی محبت تھنڈی پے جاوے گی۔ ۱۳۔ پر جہڑا اخیر تیکر ڈٹیا روے گا، اونوں ای نجات ملے گی۔ ۱۴۔ لے بادشاہی دی ایہ انجیل سبھو جگ وچ سُنائی جاوے گی۔ تان جو سہناں قومیں لئی گواہی ہووے۔ تد اخیر ہووے گا۔ ۱۵۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں تسیں اوس مکروہ سُنن، جیدا ذکر دانی ایل نبی دی راپیں ہوئیا، پاک تہاں لے کھلوتا ویکھو (جہڑا پڑھ، جان لوے)۔ ۱۶۔ تد جہڑے پھودیا وچ ہون، اوہ پہاڑ لے نس جان۔ ۱۷۔ لے جہڑے کوٹھ لے ہون اوہ گھروں کجھ لئیں جوگی تھلے نا لئیں۔ ۱۸۔ لے جہڑا پھلی وچ ہووے، اوہ اپنا چکا لئیں جوگی پشاش نا مڑے۔ ۱۹۔ اونہاں لے ہاڑا، جہڑیاں اونہاں دہاڑیاں وچ اُمید نال ہون گیاں۔ لے جہڑیاں دُھ پیانوں والیاں ہون۔ ۲۰۔ مُکدی گل ایہ پئی تسیں دعا کرو پئی تہاڑا نسا پلے ہاں سبت وچ نا ہووے۔ ۲۱۔ کیوں جو اوس ویلے اجیہی وڈی مصیبت ہووے گی پئی جگ دے مڈھ تون ہون تیکر نا کدی ہوئی لے نا کدی ہووے گی۔ ۲۲۔ لے جیکر اوہ دہاڑے گھٹ نا کیتے جاؤندے تان کس بندے بشر نون نجات نا ملدی۔ پر جھوٹیاں جوگی اوہ دہاڑے گھٹلے جان گے۔ ۲۳۔ تد جیکر کوئی تہانوں آکھ پئی ویکھو مسیح ایتھہ اے یاں اوتھہ اے۔ تان بہروسا نا کرنا۔ ۲۴۔ کیوں جو جھوٹ مسیح لے جھوٹ نبی اُٹھ کھلن گے۔ لے اجپے وڈے نشان لے انوکھ کم وکھاؤن گے پئی جیکر ہو سکیا تان اوہ جھوٹیاں نون وی گمراہ کر دین گے۔ ۲۵۔ ویکھو! میں اگیتھے ای تہانوں دس دتا اے۔ ۲۶۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر لوکی تہانوں آکھن پئی ویکھو اوہ جنگل وچ اے۔ تان باہر نا جانا۔ یاں ایہ پئی ویکھو اوہ کھوٹھیاں وچ اے، تان بہروسا نا کرنا۔ ۲۷۔ کیوں جو جیویں پئی پورب تون چمک کے پچھم تیکر وکھالی دیندی اے، اونوں ای ابن انسان دا پرتاوا ہووے گا۔ ۲۸۔ جتھہ کتے لاش ہووے گی۔ اوتھہ گدھاں وی کتھیاں ہو جان گیاں۔ ۲۹۔ لے یکدم اونہاں دہاڑیاں دی مصیبت تون مگروں سورج نہیر ہو جاوے گا۔ لے چن اپنی ژرشنائی نا دیوے گا لے تارے اسمان تون ڈکن گے لے اسمان دیاں طاقتاں پلاٹیاں جان گیاں۔ ۳۰۔ تد ابن انسان دا نشان اسمان لے ظاہر ہووے گا۔ لے اوس ویلے دھرتی دے سبھو قبیلے سین کٹن گے۔ لے ابن انسان نون وڈی قدرت لے ڈھیر جلال نال اسمانی بدلاں لے آؤندیاں ویکھن گے۔ ۳۱۔ تد اوہ نرسنگیاں دی واج نال اپنے فرشتیاں نون گھلے گا لے اوہ اسمان دے اک کنڈے تون دوجے کنڈے تیکر چواں پاسیوں لے کے اوہدے جھوپیاں دی لوڑ پوری کرن گے۔ ۳۲۔ انجیر دے رُکھ تون ایہ مثال سیکھو۔ جیویں ای اودی ٹاہنی نرم ہندی اے لے پتر پھٹدے نیں، تان تسیں جان لیندے او پئی گرمی نیڑے اے۔ ۳۳۔ ایسے طراں تسیں وی جدوں ایہ سبھو کجھ ویکھو تان جان لئو پئی اوہ نیڑے، سگوں بُوے لے آن کھلوتا اے۔ ۳۴۔ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جدوں تیکر ایہ سبھو نا ہووے، ایہ پیڑھی اُکا نا جاوے گی۔ ۳۵۔ اسمان لے دھرتی تل جان گے، پر میریاں گلاں اُکا نا لئیں گیاں۔ ۳۶۔ پر اوس دہاڑے لے اوس ویلے نون کوئی نئیں جان دا۔ اسمان دے فرشتے وی نئیں۔ پر اکلا اسمانی باپ جان دا اے۔ ۳۷۔ جیویں نوح دے دہاڑیاں وچ ہوئیا، اوسے طراں ابن انسان دا پرتاوا ہووے گا۔ ۳۸۔ کیوں جو جیسے طراں طوفان تون اگیتھ دہاڑیاں وچ لوکی کھاؤندے پیندے لے ویاہ کردے لے ویاہے جاؤندے سن، اوس دہاڑے تیکر پئی نوح بیڑی وچ وڑیا۔ ۳۹۔ لے فکریہ پچھ، جدوں تیکر پئی طوفان آن کے سہناں نون وگالے گئیاں۔ اوسے طراں ابن انسان دا پرتاوا وی ہووے گا۔ ۴۰۔ اوس ویلے پھلی وچ دو بندے ہون گے۔ اک نون چُک لیا جاوے گا لے اک نون چھڑ دتا جاوے گا۔ ۴۱۔ دو بیبیاں چکی پھ ریاں ہون گیاں۔ اک نون چُک لٹیا جاوے گا لے اک نون چھڑ دتا جاوے گا۔ ۴۲۔ مُکدی گل ایہ پئی جاگدے رُوو۔ کیوں جو تسیں نئیں جان دے پئی تہاڑا خداوند کھڑے دہاڑے آوے گا۔ ۴۳۔ پر تسیں ایہ جان دے او پئی جیکر گھر دے مالک نون پتا ہوندا پئی چور کس ویلے آوے گا، تان اوہ ضرور جاگدا رندا۔ لے چور نون وڑن نا دیندا۔ ۴۴۔ ایس لئی تسیں وی تیار رُوو۔ کیوں جو جہڑے ویلے تہاڑے وچار وی نئیں ہونا، ابن انسان آ جاوے گا۔ ۴۵۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ وفا دار لے ہشیار غلام کون اے، جنھوں (اوہدے) آقلے اپنے گھر جوگی مٹھیا، تان جو ویلے بیر اونہاں نون روٹی کھواوے۔ ۴۶۔ دھن اوہ غلام اے، جنھوں آقا آن کے انج ای کردا ویکھ۔ ۴۷۔ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی اوہ اونوں اپنے سبھو مال دا مختار بنا دیوے گا۔ ۴۸۔ پر جیکر بُرا غلام اپنے من اندر آکھ پئی میرے آقا دے آؤن وچ چوکھا چر باقی اے۔ ۴۹۔ لے اپنے سنگی غلاماں نون مارن لگ پوے لے شرابیاں نال کھاوے پوے۔ ۵۰۔ تان اوس غلام دا آقا، اوس دہاڑے پئی جدوں اونوں وچار وی نا ہووے، آن کھلووے گا۔ ۵۱۔ لے اونوں وڈھ دیوے گا۔ لے اوہدا حصا ریا کاراں نال مٹھ گا۔ اوتھہ رونا لے دند پینا ہووے گا۔

25

۱۔ تد اسمان دی بادشاہی اونہاں دس کواریاں وانگ ہووے گی، جہڑیاں اپنیاں مشالان لے ڈولھ دے جی آباں ہون تریاں۔ ۲۔ اونہاں وچ پنجے عقل لے پنج عقل وند سن۔ ۳۔ جہڑیاں عقل سن، اونہاں مشالان لٹیاں پر تیل اپنے نال نا لٹیا۔ ۴۔ پر عقل وندناں اپنیاں مشالان دے نال اپنیاں کُپیاں وچ تیل وی لے لٹیا۔ ۵۔ جدوں ڈولھنے واپو چر لایا تان سہناں نون نیندر دے ہارے آؤن لگے لے اوہ ستوں گئیاں۔ ۶۔ ادھی راتیں ڈھمپے گئی پئی ویکھو ڈولھا آؤندا پیا اے، اوہدے جی آباں نون نکلے۔ ۷۔ ایس گل لے اوہ سبھو کواریاں جاگ کے اپنیاں مشالان نون سیدھا کرن لگیاں۔ ۸۔ لے عقلانے عقل وندناں نون آکھیا پئی اپنے تیل وچوں سانوں وی کجھ دیو۔ کیوں جو ساڈیاں مشالان بھجھدیاں پیاں نیں۔ ۹۔ عقل وندناں جواب وچ آکھیا پئی خورے ایہ ساڈے لے تہاڑے ڈونواں جوگی ہتھیرا نا ہووے۔ ایس لئی چنگا اے پئی تسیں وچن والیاں کول جاؤ لے آؤ۔ ۱۰۔ جدوں اوہ گئیاں تان ڈولھا اڑکے آن کھلوتا لے اوہ جہڑیاں تیار سن اوہدے نال ویاہ وچ رل گیاں لے بُوا ڈھپ گیا۔ ۱۱۔ فیر اوہ دوجیاں کواریاں وی آباں۔ لے آکھن لگیاں

پئی اے خداوند! اے خداوند! ساڈے جوگی بُوا لا۔^{۱۲} پر اوسے جواب وچ آکھیا، میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی میں تہانوں نہیں جان دا۔^{۱۳} ایس لئی جاگدے رہو۔ کیوں جو تسنیں نا اوس دہاڑ نوں جان دے اولے نا اوس ویلے نوں۔^{۱۴} کیوں جو ایہ اِنج اے چنچ اِک بندے کسپور دیس ول جاؤندے ویلے غلاماں نوں سدک اپنا مال اونان دے حوالہ کیتا۔^{۱۵} اِک نوں پنج فنطار یتہ، ڈوج نوں دو لٹے تیج نوں اِک۔ ہر کسے نوں اودے میچ دا دتا۔ لے سفر لے رونا ہو گئیا۔^{۱۶} جنھوں پنج فنطار ملے سن، او یکدم گئیا لے اونان دا لین دین کرکے پنج پور کما لے۔^{۱۷} ایسے طراں جنھوں دو ملے سن، اوسے وی دو پور کما لے۔^{۱۸} پر جنھوں اِک ملیا سی، اوسے جاکے مٹی کھوتری لے اپنے مالک دا فنطار دب دتا۔^{۱۹} ہتھیری مُڈت مگروں وناں غلاماں دا آقا آیا لے اونان توں پُچھ پڑتیت کرن لگا۔^{۲۰} جنھوں پنج ملے سن، او پنج فنطار پورلے ک حاضر ہوئیا۔ لے آکھیا پئی اے مالک! نوں مینوں پنج فنطار یتہ سن، ویکھ میں پنج پور کما لے نیں۔^{۲۱} اودے مالک نے اونوں آکھیا پئی اے نیک لے دیانت دار غلام! شاوا! توں گھٹ وچ دیانتدار نکلیا۔ میں چوکھا تیرے پتھ حوالہ کراں گا۔ اپنے مالک دی خوشی وچ رل جا۔^{۲۲} لے جنھوں دو فنطار ملے سن، اوسے وی حاضر ہوکے آکھیا پئی اے خداوند! توں مینوں دو فنطار یتہ سن، ویکھ میں دو پور کما لے نیں۔^{۲۳} اودے مالک نے اونوں آکھیا پئی اے نیک لے دیانت دار غلام! شاوا! توں گھٹ وچ دیانتدار نکلیا۔ میں چوکھا تیرے پتھ حوالہ کراں گا۔ اپنے مالک دی خوشی وچ رل جا۔^{۲۴} تد او وی، جنھوں اِک فنطار ملیا سی، حاضر ہوا لے آکھن لگا۔ اے آقا! میں تینوں جان دا ہاں پئی توں بوٹ ڈاھدا بندہ ایں۔ جہڑا پئی جتھ نہیں پیجیا، اوتھوں وی وڈھدا اے، لے جتھ نہیں کھلاریا، اوتھوں وی کٹھا کردا اے۔^{۲۵} مُکدی گل ایہ پئی میں ڈر دے مارے جاکے تیرا فنطار مٹی وچ دب دتا۔ ویکھ! جو کجھ تیرا سی، او ایہ پٹیا اے۔^{۲۶} اودے مالک نے جواب وچ اونوں آکھیا پئی اوسے شریر لے نیکم غلام! توں جان دا سپں پئی میں جتھ نہیں پیجیا، اوتھوں وڈھدا ہاں لے جتھ نہیں کھلاریا، اوتھوں کٹھا کردا ہاں۔^{۲۷} مُکدی گل ایہ پئی فیر تان تینوں چاہدا سی پئی میری رقم ساہوکاراں نوں دے چھدا۔ تان میں آن کے، جو میرا اے، سُود سمیت وصولدا۔^{۲۸} مُکدی گل ایہ پئی ایہدے کولوں ایہ فنطار لے لولے جہدے کول دس فنطار نیں، اونوں دے دیو۔^{۲۹} کیوں جو جہدے کول کجھ پیگا، اونوں پور دتا جاوے گا۔ لے اودے کول چوکھا ہو جاوے گا۔ پر جہدے کول کجھ نیں، اودے کولوں او وی کھو لٹیا جاوے گا، جو کجھ اودے کول اے۔^{۳۰} لے ایس نیکم غلام نوں باہر نہیرے وچ سٹ آؤ۔ اوتھہ رونا لے دندان دا پیہنا اے۔^{۳۱} جدوں ابن انسان اپنے جلال وچ آوے گا۔ لے فرشتہ اودے نال پڑن گے۔ تد او اپنے جلالی تخت لے بہوے گا۔^{۳۲} لے سہو قومان اودے لگ کٹھیاں کیتیاں جان گئیاں۔ لے او اِک نوں دُوجی توں وکھ کرے گا۔ جیویں ایالی بھیڈاں نوں بکریاں توں وکھ کردا اے۔^{۳۳} لے بھیڈاں نوں اپنے سج لے بکریاں نوں اپنے کھہ پاس کھلاہرے گا۔^{۳۴} تد بادشاہ اونان نوں، جہڑے اودے سج پاس پونے گے، آکھ گا۔ پئی آؤ میرے باپ دے دھنی لوکو۔ جہڑی بادشاہی مُڈھ توں اگیتری تہاڈے جوگی تیار کیتی گئی اے، اونوں بخرے وچ لے لو۔^{۳۵} کیوں جو میں بھکھا سان، لے تسن مینوں کھاؤں نوں دتا۔ میں ترابا سان، لے تسن مینوں پیٹن نوں دتا۔ میں پردیسی سان لے تسنیں میرا جاء کیتا۔^{۳۶} ننگا سان، لے تسن میرا تن ڈھکیا۔ میں بیمار سان، لے تسنیں میری پرواہ کیتی۔ قیدی سان لے تسنیں میری خبر لئی۔^{۳۷} تد راستباز اودے جواب وچ آکھن گے پئی اے خداوند! کدوں اسیں تینوں بھکھا ویکھیا لے کھاؤں نوں دتا؟ لے ترابا ویکھیا لے پیٹن نوں دتا؟^{۳۸} لے کدوں اسیں تینوں پردیسی ویکھیا لے تیری بہال کیتی؟ یاں ننگا ویکھیا لے تن ڈھکیا؟^{۳۹} یاں کدوں اسیں تینوں بیمار یا قیدی ویکھ کے تیرے کول لے؟^{۴۰} بادشاہ جواب وچ اونان نوں آکھ گا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں کیوں جو تسنیں میرے اپناں نیک بہراناں وچوں کسے اِک نال اِنج کیتا تان او میرے نال ای کیتا۔^{۴۱} تد او اونان نوں وی، جہڑے اودے کھہ پاس پونے گے، آکھ گا پئی اوسے لعنتیو! میرے اگوں اوس ہمیشاں دی اگ وچ چلے جاؤ، جہڑی شیطان لے اودے فرشتیاں جوگی تیار کیتی گئی اے۔^{۴۲} کیوں جو میں بھکھا سان، لے تسنیں مینوں کھاؤں نوں نا دتا۔ ترابا سان لے تسنیں مینوں پیٹن نوں نا دتا۔^{۴۳} پردیسی سان لے تسنیں میری پرواہ نا کیتی۔ ننگا سان لے تسنیں میرا تن نا ڈھکیا۔ بیمار لے قیدی سان لے تسنیں میری خبر نا لئی۔^{۴۴} تد او جواب وچ آکھن گے پئی اے خداوند کدوں اسیں تینوں بھکھا یا ترابا یاں پردیسی یاں ننگا یاں بیمار یاں قیدی ویکھیا لے تیری تیری خدمت نا کیتی؟^{۴۵} تد او اونان نوں جواب وچ آکھ گا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی کیوں جو تسنیں اپناں نیکیاں وچوں کسے اِک دے نال نا کیتا تان میرے ای نال نا کیتا۔^{۴۶} لے ایہ ہمیشاں دے عذاب وچ جان گے پر راستباز ہمیشاں دی حیاتی وچ۔

26

۱۔ لے اِنج ہوا پئی جدوں یسوعہ ایہ سہو گلاں آکھ سنائیاں تان اوسے اپنے چلیا نوں آکھیا۔^۲ تسنیں جان دے او پئی دو دہاڑے مگروں فسخ ہووے گا۔ لے ابن انسان پھڑوایا جاوے گا۔ تان جو اونوں شولی جاڑھیا جاوے۔^۳ تد سردار کاہن لے قوم دے وڈیرے قیافا نان دے سردار کاہن دے ڈیرے تے کٹھ پوٹ۔^۴ لے صلاح کیتی پئی یسوعہ نوں توکھ نال پھڑکے جانوں مارے۔^۵ پر آکھدے سن پئی عید وچ نئیں۔ کیوں جو لوکان وچ فسادے جاوے گا۔^۶ لے جدوں یسوعہ بیت عنیا، وچ شمعون کوڑھی دے گھر وچ سی۔^۷ تان اِک بی بی سنگ مرمر دے عطر دان وچ ماہنگا عطر لے وڈے کول آئی۔ لے جدوں او روئی کھاؤں بیٹھا تان اودے سیر وچ پایا۔^۸ لے چلے ایہ ویکھ کے رنج پوٹ لے آکھن لگے۔ ایہ کیوں ضائع کیتا گیا۔^۹ کیوں جو ایہ چوکھا ماہنگا وکدا لے ایہدی کمائی ماہنڑاں وچ ونڈی جاؤندی۔^{۱۰} یسوعہ ایہ جان دے پوٹیاں اونان نوں آکھیا پئی ایس بی بی نوں کیوں ستاؤندے او؟ اپنے تان میرے نال نیکی کیتی اے۔^{۱۱} کیوں جو ماہنڑاں تان سدان تہاڈے کول نیں۔ پر میں تہاڈے کول ہمیشاں نیں۔^{۱۲} کیوں جو اپنے میرے جُست لے عطر پاک میرے دفناوے جوگی کیتا اے۔^{۱۳} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی سہو جگ وچ، جتھ وی ایس انجیل دا پرچار ہووے گا، ایہ وی، جو کجھ اپنے کیتا، ایہدی یادگاری جوگی آکھیا جاوے گا۔^{۱۴} تد اونان باران وچوں اِک، جہدا نال پودا، اسکرپوتی سی۔ سردار کاہناں دے کول ایڑیا۔^{۱۵} لے آکھیا پئی جیکر میں اونوں تہاڈے پتھ حوالہ کرا دیواں تان مینوں کہہ ملے گا؟ لے اونانے اونوں تہاڈے پتھ۔^{۱۶} لے او اوس ویلے اونوں پھڑواؤں دا موقعاً لیہن لگ پٹیا۔^{۱۷} لے عیدِ فطیر دے پہلے دہاڑے چلیاں یسوعہ دے کول آن کے آکھیا! توں کہہ جاؤنا اے؟ پئی اسیں تیرے جوگی فسخ کھاؤں دی تیاری کریں؟^{۱۸} اوسے آکھیا! شہر وچ فلاں بندے دے کول جاکے اونوں آکھو پئی مُرشد دا فرمان اے۔ "میرا ویلا نیڑے اے۔ میں اپنے چلیاں نال تیرے گھر فسخ کرنی اے۔"^{۱۹} لے جیویں یسوعہ چلیاں نوں حُکم دتا سی، اونانے اونوں ای کیتا۔ لے فسخ تیار کیتی۔^{۲۰} جدوں دن دُپیا تان او باران چلیاں دے نال کھاؤں بیٹھا۔^{۲۱} لے جدوں او کھا رہے سن تان اوسے آکھیا! میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی تہاڈے وچوں اِک مینوں پھڑواوے گا۔^{۲۲} لے او، جوکھ رنج پوٹ لے کوئی اونوں آکھن لگا! اے خداوند! کہہ میں تان نیں؟^{۲۳} اوسے جواب وچ آکھیا! جہڑا میرے نال تھالی وچ پتھ پاؤندا اے، اووئی مینوں پھڑواوے گا۔^{۲۴} ابن انسان تان جیویں اودے ولوں لکھیا اے، جاؤندا اے۔ پر باز اوس بندے لے، جہدی راہیں ابن انسان پھڑوایا جاؤندا اے۔ جیکر او بندہ نا ای جمدا تان اودے جوگی ایہ چنگا پوندا۔^{۲۵} تد اونوں پھڑواؤں والا پودا، کُو پٹیا لے آکھیا! رئی! کہہ میں تان نیں؟ اوسے اونوں آکھیا! تُوں آپ ای آکھ دتا اے۔^{۲۶} جدوں او روئی کھا رہے سن تان یسوعہ نے روئی لئی لے برکت دتی لے پٹھی لے چلیاں نوں دے کے آکھیا! لو! کھاؤ! ایہ میرا جُستا اے۔^{۲۷} فیر پیلا پھڑکے شکر کیتا لے اونان نوں دے کے آکھیا! تسنیں سہو ایہدے وچوں پیو۔^{۲۸} کیوں جو نوں عہد دا ایہ میرا لبو اے، جہڑا ہتھیریاں جوگی گناہوں دی معافی واسطے وگایا جاؤندا اے۔

۲۹۔ لے میں تہانوں آکھدا ہاں پئی انگور دے ایس شیرے نوں فیر نا پیواں گا۔ اوس دیہڑے تیکر پئی تہاڈے نال اپنہ باپ دی بادشاہی وچ ہواں نا پیواں۔ ۳۰۔ لے اوہ گیت گاؤندے ہونے زیتون دے پہاڑ ول تہ پئے۔ ۳۱۔ تہ یسوعہ اونہاں نوں آکھیا پئی تسین سبھو ایسہ راتیں میرے ولوں تھیدا کھاؤوگے۔ کیوں جو لکھیا اے پئی میں ایالی نوں ماراں گا لے اجڑ دیاں بھیداں کھلے جاؤں گیان۔ ۳۲۔ پر میں اپنہ جیو پئیں مگروں تہاڈے نوں اگیترا گیلے ول جاؤں گا۔ ۳۳۔ ایس گل لے پطرس نے جواب وچ اونوں آکھیا۔ پئی مینوں تاں اُگا تھیدا نا لگے گا۔ ۳۴۔ یسوعہ اونوں آکھیا؛ میں تینوں سچی آکھدا ہاں پئی ایسہ راتیں کُکڑ دی بانگ توں اگیترے توں تین واری میرا انکاری ہوویں گا۔ ۳۵۔ پطرس نے اونوں آکھیا؛ جیکر تیرے نال مینوں مرنا وی پئے تاں فیر وی تیرا انکاری نا ہواں گا۔ لے سبھناں چیلیاں وی ایسہ طراں ای آکھیا۔ ۳۶۔ تہ یسوعہ اونہاں دے نال جتسمنی ناں دی اک تھان اپڑیا۔ لے چیلیاں نوں آکھیا؛ ایتھ ای بیٹھ رہو۔ جدوں تیکر پئی میں اوتھ جا کے دعا کر لوں۔ ۳۷۔ لے پطرس لے زیدی دے دونوں پُتران نوں نال لے جا کے ڈکھی لے ڈاھڈا جین پئے لگ پٹیا۔ ۳۸۔ تہ اوہ اونہاں نوں آکھیا؛ میری جان مرن اخیر تائیں ڈکھی اے۔ تسین ایتھ کھلے میرے نال جاگدے رہو۔ ۳۹۔ لے کجھ لگ وڈھ کے مٹھ پئے ڈگ کے دعا کیتی لے آکھیا؛ اے میرے باپ! جیکر ہو سکدا اے تاں ایہ پیلا میتھوں ٹیل جاوے۔ تاں وی اوسہ طراں نا ہووے پئی جیویں میں چاؤندا ہاں۔ سگوں اوسہ طراں، جیویں توں چاؤندا ہاں۔ ۴۰۔ تہ چیلیاں کول آیا لے اونہاں نوں شتہ پئے ویکھیا۔ لے پطرس نوں آکھیا پئی کہ تسین میرے نال اک گھڑی وی نا جاگ سکے؟ ۴۱۔ جاگو لے دعا کرو۔ تاں جو آزمائش وچ نا ہووے۔ روح تاں تگڑی اے پر جُسا ماڑا اے۔ ۴۲۔ فیر اوہ دوجی واری جا کے دعا کیتی لے آکھیا؛ اے میرے باپ! جیکر ایہ میرے پیتھوں پنا میتھوں نئیں ٹیل سکدا تاں تیری ای مرضی پوری ہووے۔ ۴۳۔ لے فیر آن کے اونہاں نوں شتہ پئے ویکھیا۔ کیوں جو اونہاں دیاں اکھاں نیندر نال بھریاں سن۔ ۴۴۔ لے اونہاں نوں چھڈ کے فیر چلا گیا۔ لے فیر اووئی گل آکھ کے تیجی واری دعا کیتی۔ ۴۵۔ تہ چیلیاں دے کول آن اونہاں نوں آکھیا؛ ہون شتہ رہو۔ لے ارام کرو۔ ویکھو! اوہ گھڑی آن کھلوتی اے پئی ابن انسان گنپاں دے تھتھہ حولہ کیتا جاوے گا۔ ۴۶۔ اُتھو۔ چلیے۔ ویکھو! مینوں پھڑواؤن والا نیڑے ای اے۔ ۴۷۔ اوہ ایہ آکھ ای رہا سی پئی ویکھو! یودا، جہڑا اونہاں باران وچوں اک سی، آیا لے اوہ دے نال اک وڈا جتھ تلواراں لے ڈانگاں لے کے سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں ولوں آن کھلوتا۔ ۴۸۔ اوہ پھڑواؤن ولے اونہاں نوں ایہ نشانی دسی سی پئی جنھوں میں چُٹماں گا، اووئی اے لے اونوں پھڑ لینا۔ ۴۹۔ لے اوتھ ای یسوعہ دے کول آن کے اونوں آکھیا؛ اے رے! سلام لے اونوں مکر نال چُٹم لٹیا۔ ۵۰۔ یسوعہ اونوں آکھیا؛ او میاں! توں کیتھوں تیک اپڑ گنپا! ایس گل لے اونہاں یسوعہ دے کول آن کے اونوں پھڑ لینا۔ ۵۱۔ لے ویکھو! یسوعہ دے سنگیاں وچوں اک بے تھتھہ وڈھا کہ اپنی تلوار کڈھی لے سردار کاہن دے غلام لے چلا کے اودا کن وڈھ دتا۔ ۵۲۔ تہ یسوعہ اونوں آکھیا؛ اپنی تلوار نوں اودی تھانوں رکھ۔ کیوں جو اوہ سبھو، جہڑے تلوار چلاؤندے نیں، تلوار نال ای مرن گے۔ ۵۳۔ تیرا کہ وچار ایہ پئی میں اپنہ باپ دی منت نئیں کر سکدا؟ لے اوہ فرشتیاں دیاں باران فوجاں ایسہ ای ویلے میرے جوگی گھلے گا۔ ۵۴۔ پر اوہ لیکھتاں پئی ایویں ای ہونا لازمی اے، کیکر پوریا پئے گنپاں؟ ۵۵۔ اوسہ ای گھڑی یسوعہ نے جتھ نوں آکھیا پئی تسین تلواراں لے ڈانگاں لے مینوں ایج پھڑن لے او پئی جیویں میں کوئی ڈاگو ہاں۔ میں روز پیکل وچ بیہ کے سبیکھ دیندا ساں لے تسین مینوں نا پھڑیا۔ ۵۶۔ پر ایہ سبھ ایس لئی ہونیا تاں جو نیپاں دیاں لیکھتاں پوریاں ہوں۔ ایس گل لے سبھو چلے اونوں چھڈ کے نس وگے۔ ۵۷۔ پر یسوعہ نوں پھڑن ولے اونوں وڈے کاہن قیافا کول لے گئے۔ جتھ فقہ لے وڈیرے کتھ سن۔ ۵۸۔ لے پطرس ڈور ڈور رکت اودے مگر مگر سردار کاہن دے ڈیرے تیکر گیا۔ لے اندر وڑ کے نوکراں نال نتیجا ویکھن لئی بیہ گیا۔ ۵۹۔ تہ سردار کاہن لے سبھو وڈی عدالت ولے یسوعہ لے جھوٹی گواہی دی بھال کرن لگ پئے۔ تاں جو اونوں جانوں مارن۔ ۶۰۔ پر گواہی نا لہی۔ ایتھوں تیکر پئی بٹھیرے جھوٹ گواہ پیش ہونے۔ اخیر وچ دولے۔ ۶۱۔ لے آکھن لگے؛ ایہ آکھیا اے پئی میں رب دی پیکل نوں ڈھا سکدا لے اونوں تین دیہڑے وچ فیر بنا سکدا ہاں۔ ۶۲۔ تہ سردار اُٹھ کھلوتا لے آکھیا؛ کیہ توں کجھ جواب نئیں دے سکدا؟ کیہ ایہ سچ اے، جہدی تیرے خلاف گواہی دتی جا رہی اے؟ ۶۳۔ پر یسوعہ چپ رہا۔ تہ سردار کاہن لے اونوں آکھیا؛ میں تینوں زندہ رب دی سونھ دیندا ہاں پئی جیکر توں رب دا پُتر مسیح ایں، تاں سانوں دس دے۔ ۶۴۔ یسوعہ اونوں آکھیا؛ توں آپ ای آکھ دتا اے۔ سگوں میں تہانوں آکھدا ہاں پئی۔ توں تسین ابن انسان نوں القادر دے سج بیٹھا لے اسمانی بدلاں لے اُوندنا ہونیا ویکھوگے۔ ۶۵۔ ایس گل لے سردار کاہن لے ایہ آکھدے ہونیاں اپنا چگا پاڑ دتا پئی ایہ کفر تولیا اے۔ ہوں سانوں گواہیاں دی کہ لوڑ اے؟ ویکھو! تسین نے ایہ کفر سُنیا اے۔ ۶۶۔ ہوں تہاڈا کہ وچار اے؟ اونہاں نے جواب وچ آکھیا؛ ایہ قتل دے لائق اے۔ ۶۷۔ تہ اونہاں نے اوہ لے تھکيا لے اونوں گھسٹن مارے لے پورناں نے چنڈاں مارے۔ ۶۸۔ آکھیا؛ اوہ مسیح! سانوں نبوت دی راپیں دس پئی تینوں کیہ ماریا؟ ۶۹۔ جد پطرس باہر برائے وچ بیٹھا سی تاں اک نوکرائی نے اوہ دے کول آن کے آکھیا؛ توں وی یسوعہ گلیلی دے نال سین۔ ۷۰۔ پر اوہ سبھناں دے سامنے انکاری ہوئے آکھیا؛ میں نئیں جان دا پئی توں کہ آکھدی پئی ایں۔ ۷۱۔ لے جدوں اوہ بُوے ول باہر نوں جاؤں لگا تاں دوجی نے اونوں ویکھ کے اونہاں نوں، جہڑے اوتھ حاضر سن، آکھیا پئی ایہ وی یسوعہ ناصری دے نال سی۔ ۷۲۔ تہ اوہ سونھ کھا کے فیر انکار کیتا پئی میں تاں ایس بندے نوں جان دا وی نئیں۔ ۷۳۔ کجھ چر پچھوں اونہاں نے، جہڑے اوتھ کھلوتے سن، کول آن کے پطرس نوں آکھیا؛ بیشک توں وی اونہاں وچوں اک ایں۔ کیوں جو تیری بولی توں ایوئی جاہدا اے۔ ۷۴۔ اخیر اوہ لعنت کر کے سونھ کھاؤں لگا پئی میں ایس بندے نوں نئیں جان دا۔ لے یکدم کُکڑنے بانگ دتی۔ ۷۵۔ تہ پطرس نوں یسوعہ دی اوہ گل چیتہ آئی، جہڑی اوہ آکھی سی، پئی کُکڑ دے بانگ دین توں اگیترے توں تین واری میرا انکار کریں گا۔ لے اوہ باہر جا کے زار زار رُپا۔

27

۱۔ جدوں دین چڑھیا تاں سبھ سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں یسوعہ دے برخلاف صلاح پکائی پئی اونوں جانوں مارن۔ ۲۔ لے اونوں بھکے لے گئے لے پیلاطوس حاکم دے تھتھہ حولہ کیتا۔ ۳۔ تہ اونوں پھڑواؤن ولے یودا نے ویکھیا پئی اوہ جرم وار متھیا گیا تاں ڈاھڈا پشٹایا۔ لے اوہ تھتھہ مثقالاں سردار کاہناں لے وڈیریاں کول پرتاؤں آیا۔ ۴۔ لے آکھیا؛ میں گناہ کیتا پئی۔ قصور نوں مرواؤں لئی پھڑوایا۔ اونہاں آکھیا؛ سانوں کیہ؟ توں جان۔ ۵۔ تہ اوہ مثقالاں پیکل وچ شتھ کے چلا گیا۔ لے جا کے پھالے لٹیا۔ ۶۔ پر سردار کاہناں نے اوہ مثقالاں چُک کے آکھیا؛ ایہناں نوں خرلے وچ پاؤنا روا نئیں۔ کیوں جو ایہ لبو دا مٹل اے۔ ۷۔ تہ اونہاں نے صلاح پکا کے اونہاں مثقالاں توں کمھیار دی پیلی، پردیسیاں دے دفناوے لئی خریدی۔ ۸۔ ایس پاروں اج تائیں اوہ پیلی "لبو دی پیلی" اکھواؤندی اے۔ ۹۔ تہ اوہ لیکھت پوری ہوئی، جہڑی ارمیاہ نبی دی راپیں آکھی گئی سی پئی؛ "اونہاں نے اوہ تھتھہ مثقالاں لئی باطل طلب اوہ لگان، جہڑا اوہ لے لائیا گنپا جتھان لائیا، اوہ بنی اسرائیل وچوں سن۔ ۱۰۔ لے اونوں کمھیار دی پیلی جوگی دتاجیویں رب نے حکم کیتا سی۔ ۱۱۔ لے یسوعہ حاکم دے مٹھ دڑوئیں کھلوتا سی لے حاکم نے اونوں پچھیا؛ کیہ توں یودیاں دا راجا ایں؟ یسوعہ اونوں آکھیا پئی توں آپ ای آکھدا ایں۔ ۱۲۔ لے جدوں سردار کاہن لے وڈیرے اوہ لے الزام لا رہے سن تاں اوہ کُجھ وی جواب نا دتا۔ ۱۳۔ تہ پیلاطوس نے اونوں آکھیا؛ کیہ توں نئیں شندا پئی ایہ تیرے برخلاف کیناں گواہیاں دیندے پئے نیں؟ ۱۴۔ پر اوہ اونوں کيس اک گل دا وی جواب نا دتا۔ ایس گلوں حاکم ڈاھڈا حیران ہوئیا۔ ۱۵۔ حاکم دا وسیب سی پئی عید لے لوکاں دی خاطر اک قیدی، جنھوں اوہ منگن، چھڈ دیندا سی۔ ۱۶۔ اوس ویلے اک مشہور قیدی سی، جہدا ناں براٹا سی۔ ۱۷۔ مُکدی گل ایہ پئی جدو اوہ کتھ سن، پیلاطوس نے اونہاں نوں آکھیا پئی تسی کتھوں چاؤندے او پئی میں تہاڈے

جوگی جھڈ دیواں۔ برائے نون یاں يسوع نون، جہڑا مسیح اکھاؤندا اے۔^{۱۸} کیوں جو اونون پتا سی پئی اونانے ویر نال اونون پھڑوایا اے۔^{۱۹} لہ جدوں اوہ عدالت دی گدی لے بیٹھا سی تاں اودی ویشیے اونون سنیا گھلیا پئی توں ایس نیک بندے نال کجھ نا کریں۔ کیوں جو میں آج شفعہ وچ ایہدے پاروں ڈاڈھا ڈکھ جریا اے۔^{۲۰} پر سردار کاناں لہ وڈیریاں جتھ نون ورغلا یا پئی برائے نون منگن لہ يسوع نون جانوں مرواؤن۔^{۲۱} لہ حاکمے اونان نون آکھیا؛ تسین اپناں دونواں وچوں کنھوں منگدے او پئی میں اونون جھڈ دیواں؟ اونانے آکھیا؛ برائے نون۔^{۲۲} پیلطوس نے اونان نون آکھیا؛ فیر يسوع نال میں کیہ کراں، جہڑا مسیح اکھاؤندا اے؟ سبھانے آکھیا پئی اونون سولی چاڑھیا جاوے۔^{۲۳} حاکمے آکھیا۔ کیوں؟ اوہ کیہ بریائی کیتی اے؟ سگوں اوتور وی آچی واج نال آکھن لگ پئی اونون سولی چاڑھیا جاوے۔^{۲۴} جدوں پیلطوس نے ویکھیا پئی کوئی گل نئیں بن دی پئی سگوں فساد پوندا اے۔ تاں پانی لے لوکاں دے سامنے اینتھ دھوت لہ آکھیا؛ میں ایس نیک بندے دے لبو توں بری ہاں۔ پون ٹسین جانو۔^{۲۵} سبھ آکھن لگ؛ ایہدا لبو ساڈے لہ ساڈی اولاد لہ۔^{۲۶} ایس گل مگروں اوہ برائے نون اونان جوگی جھڈ دتا لہ يسوع نون کوڑے مروا کے سولی چاڑھن جوگی گھل دتا۔^{۲۷} تد حاکم دے سپایانے يسوع نون قلعہ وچ لیجا کے ساری منڈلی اودے آل دولہ کٹھی کیتی۔^{۲۸} لہ اودے لیڑے لاکھ اونون جوغا پوایا۔^{۲۹} لہ کنڈیاں دا تاج بنا کے اودے سیر لہ دھریا لہ کانا اودے سجتھ پھڑایا۔ لہ اودے لگ گوڈے پرہے پوک اودی کھلی کردے آکھیا؛ اوہ یودیایاں دے راجا! سلام۔^{۳۰} لہ اودے لہ تھک لہ اوبوئی کانا لہ اودے سیر لہ مارن لگ پئی۔^{۳۱} لہ جدوں اونانے اودی کھلی کر لئی تاں جوغا لاکھ فیر اودے ای لیڑے اونون پوایا لہ سولی چاڑھن نون لگے۔^{۳۲} جدوں اوہ باہر لہ تاں اونانے شمعون ناں دے اک قیروانی بندے نون آکھیا پئی بنا اجرت اودی سولی چک۔^{۳۳} لہ جدوں اوہ اوس تھانویں اڑے، جہڑا جُلجٹا یعنی کھوٹری دی تھان اکھاؤندا اے۔^{۳۴} تاں اونانے پت رلیا انگوری شیر، اونون پین جوگی دتا۔ لہ اوہ اوہ چکھنی وی پسند نا کیتی۔^{۳۵} لہ جدوں اونانے اونون سولی چاڑھیا تاں اودے لیڑیاں لہ فرعا پایا لہ آو وچ ونڈ لئیا۔^{۳۶} تاں جو جو کجھ نی دی راپں آکھیا گیا سی، اوہ پورا ہووے پئی اونانے میرے لیڑے آو وچ ونڈ لہ میرے کٹھ لہ فرعا پایا۔^{۳۷} لہ اوہ اوتھ بیہ کے اودی راکھی کرن لگے۔ اودا الزام لکھ کے اودے سیر توں لہ ٹنگ دتا۔ پئی ایہ يسوع اے، یودیایاں دا راجا۔^{۳۸} تد اودے نال دو ڈاکواں نون وی سولی چاڑھیا گیا۔ اک سچ لہ اک کھہ۔^{۳۹} لہ رابی، جہڑے کولون لنگھدے سن، سیر ہلاکے اونون مندا آکھن لگ۔^{۴۰} لہ آکھدے سن؛ واہ! توں، جہڑا پیکل نون ڈھاؤندا لہ تین دیہڑے مگروں اونون فیر بناؤندا ایں، اپنا آپ بچا۔ جیکر توں رب دا پتر این تاں سولی توں لیہ کے تھلے آ۔^{۴۱} ایسہ طراں سردار کاناں نے وی فقیہاں لہ وڈیریاں دے نال رل کے اونون تھتھ مار کے آکھیا۔^{۴۲} اینہ بورناں نون بچایا۔ اینہ آپ نون نئیں بچا سکدا۔ جیکر ایہ اسرائیل دا راجا اے، تاں پون سولی اتوں لیہ آوے لہ اسیں اینون من لوان گے۔^{۴۳} ایہدا بھروسا رب لہ اے۔ جیکر اوہ اینون چاؤندا اے تاں اینون بچاوے۔ کیوں جو اینہ آکھیا سی پئی میں "رب دا پتر ہاں"۔^{۴۴} لہ ایسہ طراں دیاں گلاں نال اوہ ڈاکو وی، جہڑے اودے نال سولی چاڑھ گئے سن، اونون مینہ مار دے سن۔^{۴۵} پون جھپوین گھڑی توں نووین گھڑی تیک سبھ دیس وچ نہیرے گیا۔^{۴۶} نووین گھڑی دے نیزے يسوع آچی واج نال آکھیا؛ ایللی ایللی لما شبقاتی۔ جدا مطلب اے، "میریا ربا! میریا ربا! توں مینوں کیوں جھڈ دتا؟"۔^{۴۷} جہڑے اوتھ کھلوتے سن، اونان وچوں کجھنے سُن کے آکھیا؛ پئی اوہ تاں الیاس نون سدا اے۔^{۴۸} لہ یکدم اونان وچوں اکے سفنج لٹیا لہ سیرک نال بھریا لہ کانا لہ رکھ کے اودے مُنہ نون لا دتا۔^{۴۹} پر بورناں آکھیا۔ کھلو جا۔ ویکھئے تاں سبھی پئی الیاس اونون بچاؤن لئی آؤندا اے یاں نئیں۔^{۵۰} لہ يسوع فیر آچی واج نال سا دے پتے۔^{۵۱} لہ ویکھو۔ پیکل دا پردہ اتوں لے کے تھلے تیکر پاٹ کے دو ٹوٹھو گیا۔ لہ دھرتی کمی لہ جٹانان تیرک گئیاں۔^{۵۲} لہ قوراں کھل گئیاں لہ بھیرے کلیوت، اونان نیک لوکاں دے، جہڑے مر گئے سن، جیو پتے۔^{۵۳} لہ اودے جیوؤن مگروں قوراں وچوں نکل کے پاک شہر وچ جا کے بھیریاں نون وکھالی پتے۔^{۵۴} جدوں صوبہ دار نے لہ اونانے، جہڑے اودے نال يسوع دی راکھی کردے سن، بھجال لہ ایہ انہونی ویکھی تاں ڈاڈھے ڈرے لہ آکھن لگ؛ بیشک ایہ رب دا پتر سی۔^{۵۵} لہ اوتھ بھیریاں بیہیاں وی سن، جہڑیاں دُوروں ویکھدیاں پٹیاں سن لہ جہڑیاں گلیں۔ توں ای يسوع دی سیوا کردی پوٹیاں اودے مگر مگر آپاں سن۔^{۵۶} اونان وچ مریم مجدلی سی۔ یعقوب لہ یوسف دی ماں مریم لہ زیدی دے پتران دی ماں۔^{۵۷} جدوں دین دیاں تان یوسف ناں دا اک ارمی دولت وند بندا آیا، جہڑا آپ وی يسوع دا چلا سی۔^{۵۸} اوہ پیلطوس کول جا کے يسوع دی لاش منگی۔ تد پیلطوس نے لاش دین دا حکم دتا۔^{۵۹} یوسف نے لاش نون شہری کتانی چادر وچ کفنا۔^{۶۰} لہ اپنی نوین قور وچ دھریا، جہڑی اوہ چٹان وچ کڈھوائی ہوئی سی۔ لہ اک وڈا پتھر قور دے منہ لہ اُلا کے چلا گیا۔^{۶۱} لہ مریم مجدلی لہ دوجی مریم اوتھ قور دے سامنے بیٹھیاں سن۔^{۶۲} دوج دیہڑے، جہڑا تیاری توں چھیکڑا دن اے، سردار کاناں لہ فریسیانے پیلطوس دے کول کٹھوک۔^{۶۳} آکھیا؛ مالک سانوں جیتے آیا اے پئی اوس جھوشہ اپنی حیاتی وچ آکھیا سی پئی میں تین دیہڑے مگروں جیو پواں گا۔^{۶۴} مُکدی گل ایہ پئی حکم دے پئی تیج دیہڑے تیکر قور دی راکھی کیتی جاوے۔ تاں جو ایج نا ہووے پئی اودے چلے آؤن تاں اونون جوری لیجاؤن۔ لہ لوکاں نون آکھن پئی اوہ مؤیاں وچوں جیو پیا اے۔ تاں ایہ چھیکڑا توکھا اگیتے توکھ توں وی ودھ ہووے گا۔^{۶۵} پیلطوس نے اونان نون آکھیا؛ راکھ تہاڈے کول نیں۔ جاؤ۔ جیوین جنگا لگ، اودی راکھی کرو۔^{۶۶} اونانے جا کے اوس پتھر لہ مُہر لا دتی لہ چوکیدار بھا کے قور دی راکھی کیتی۔

^۱ لہ سبت مگروں ہفتے دے پہلے دیہڑے دھمی ولے مریم مجدلی لہ دوجی مریم قور نون ویکھن آئیاں۔^۲ لہ ویکھو! اک وڈا بھجال آیا۔ کیوں 28 جو رب دا فرشتہ اسمانوں لٹھیا لہ نیزے آن کے پتھر نون اُلا دتا لہ اودے لہ بیہ گیا۔^۳ اودی رُو بجلی وانگ لہ اودا چگا برف وانگ چٹا سی۔^۴ لہ اودے ڈر توں پیرے دار کنب گئے لہ مؤتیاں وانگ ہو گئے۔^۵ فرشتہ بیہیاں نال کلام کر کے آکھیا؛ تسین نا ڈرو۔ کیوں جو میں جان دا ہاں پئی تسین يسوع نون لبھدیاں او، جنھوں سولی چاڑھیا گئیا سی۔^۶ اوہ اینتھ نئیں اے۔ کیوں جو اینہ آکھن پاروں جیو پٹیا اے۔ آؤ۔ لہ ایہ تھان ویکھو، جتھ اوہ پٹیا سی۔^۷ لہ جھیتی جا کے اودے چلیاں نون آکھو پئی اوہ مؤتیاں وچوں جیو پیا اے۔ لہ ویکھو اوہ تہاڈے توں اگتیر گلیں ول جاؤندا اے۔ اوتھ تسین اونون ویکھو گے۔ ویکھو! میں تہانوں اگتیرا ای دس دتا اے۔^۸ لہ اوہ ڈر لہ چوکھ جائے نال قور توں جھیتی جھیتی تھریاں۔ لہ اودے چلیاں نون سنیا دین نس وگیاں۔^۹ لہ ویکھو! يسوع اونون نون ولیا لہ آکھیا؛ سلام۔ اونانے کول آن کے اودے پیر پھڑے لہ اودے لگ سیر نوا۔^{۱۰} تد يسوع اونان نون آکھیا؛ نا ڈرو۔ جاؤ۔ میرے بھرانواں نون سنیا دیو پئی گلیں ول جاؤن۔ اوتھ مینوں ویکھن گے۔^{۱۱} جد اوہ رستہ وچ سن تاں ویکھو! پیرے داراں وچوں کجھنے شہر وچ آن کے، جو کجھ ہوا سی، سردار کاناں نون آن سنایا۔^{۱۲} تد اونانے وڈیریاں نال کٹھوک صلاح پکائی لہ اونان پیرے داراں نون بھیرے متقال پتے۔^{۱۳} لہ آکھیا؛ تسین ایہ دسنا پئی راتیں جدوں اسیں سوؤں رہے ساں، اودے چلے آن کے اونون چوری لے گئے۔^{۱۴} لہ جیکر ایہ گل حاکم دے کن تیکر اڑے تاں اسیں اونون سمجھا کے تہانوں سزا توں بچا لوان گے۔^{۱۵} فیر ایج ہوا پئی اونانے متقال لے کے جیوین سکھایا گیا سی، اوٹوین ای کیتا۔ لہ ایہ گل آج تائیں یودیایاں وچ مشہور اے۔^{۱۶} لہ اوہ یاراں چلے گلیں۔ دے اوس پہاڑ لہ اڑے، جہڑا يسوع نے اونان جوگی مٹھیا سی۔^{۱۷} لہ اونون ویکھ کے سیر نوا۔ پر کجھنے شک کیتا۔^{۱۸} لہ يسوع کول آن کے اونان نال گلاں کیتیاں لہ آکھیا پئی اسمان وچ لہ دھرتی لہ سبھ اختیار مینوں دتا گیا اے۔^{۱۹} مُکدی گل ایہ پئی تسین جا کے سبھ قومیاں نون چلے بناؤ۔ لہ باپ،

لے پُتر لے پاک روح دے ناں نال اوہناں نون پیتسما دیؤ۔²⁰ لے اوہناں نون ایہ، سیکھ دیؤ پئی اوہناں سبھناں گلاں لے عمل کرن، جنہں دا میں تہانوں حکم دتا اے۔ لے ویکھو! میں جگ دے اخیر تیکر ہر روز تہاڈے نال ہاں۔